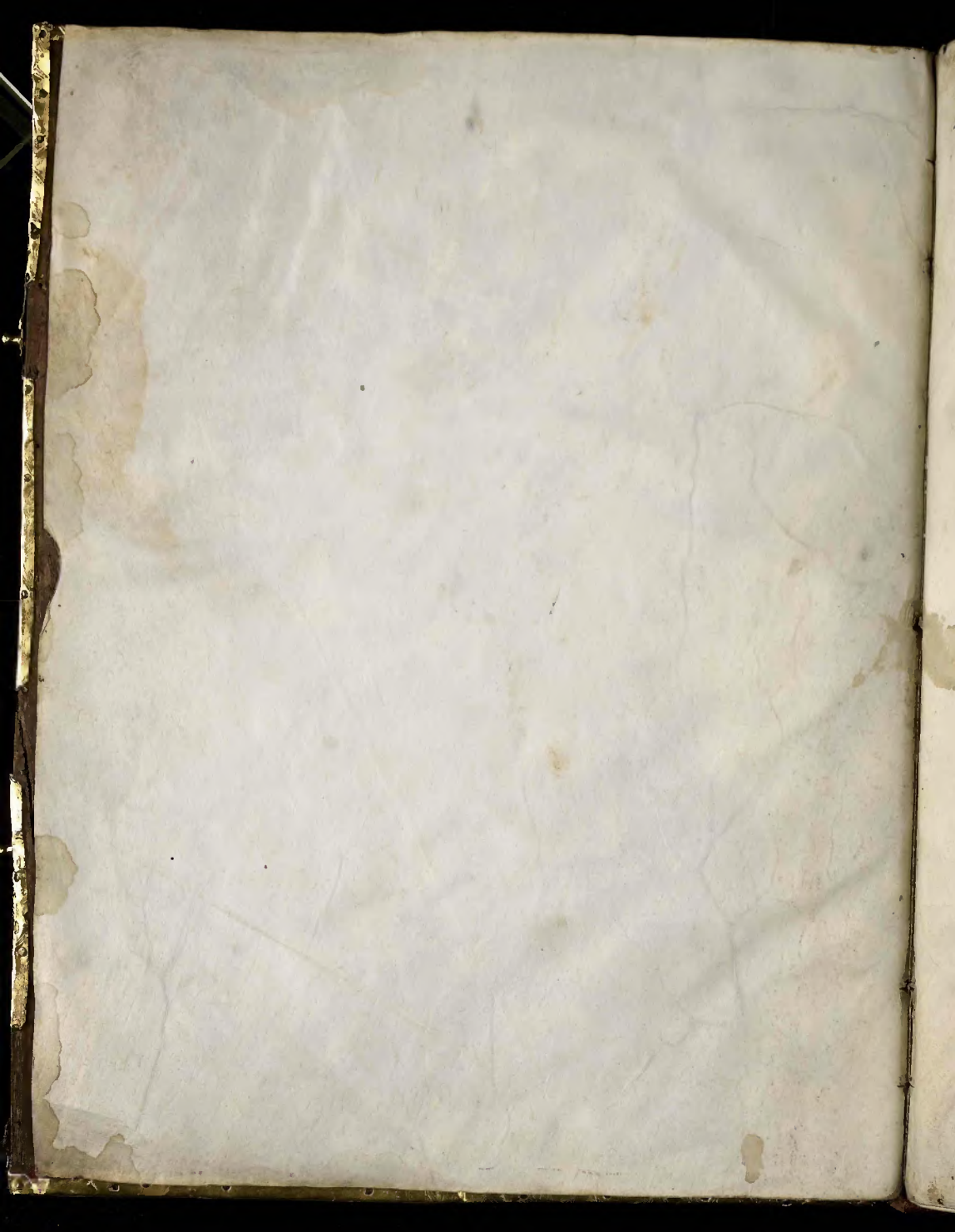

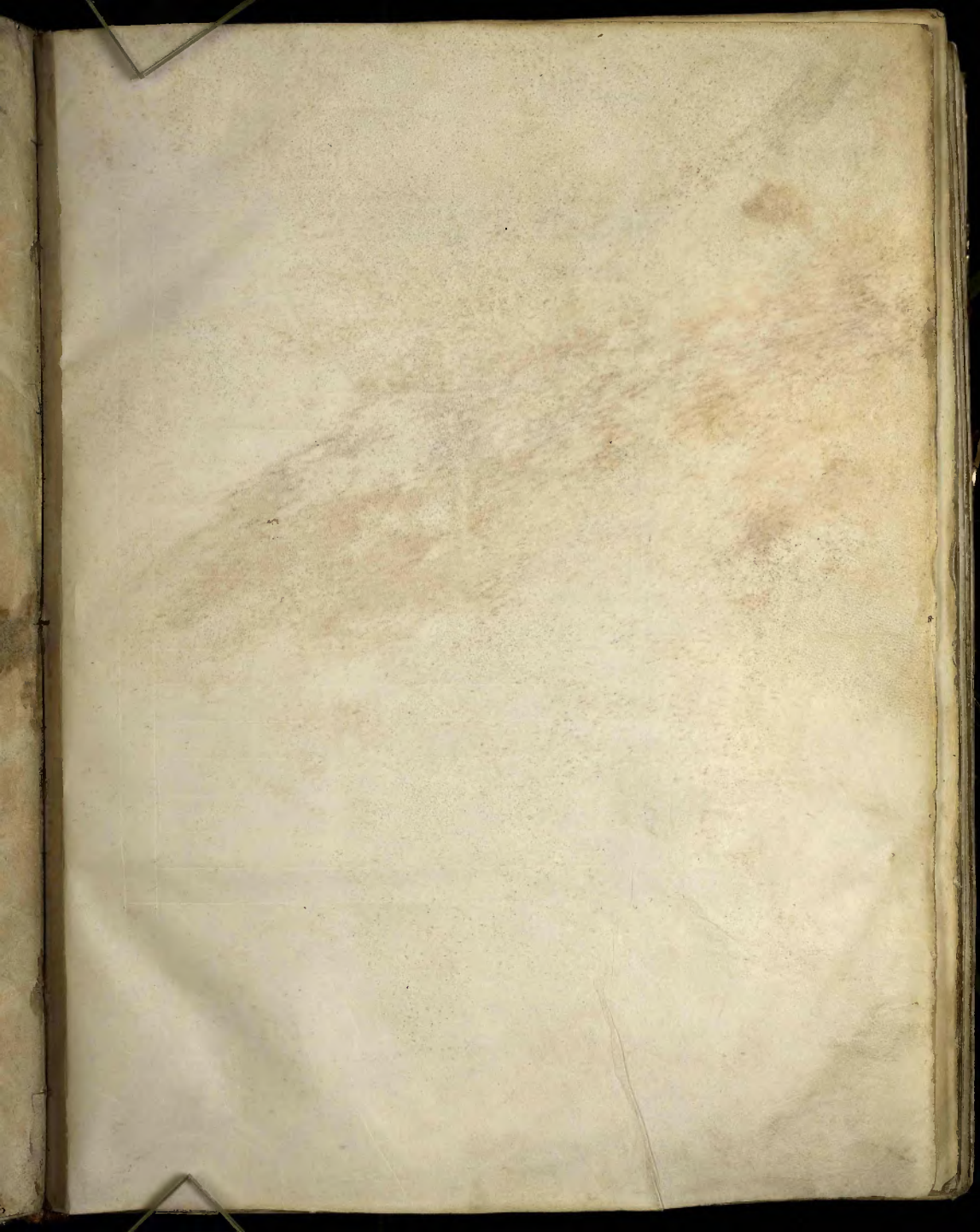
1744

Vol. 4454

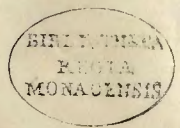
Emil. B. 2, nunc 59

Wand. Jäck 285

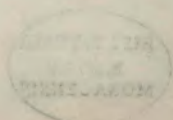

BINCIPIT PROL IERONIMI PBI
EATISSIMO PAPAE
DAMASO IERONIMUS

NOVVM OPVS ME FACERE COGIS EX
ueteri ut post exemplaria scripturarum toto or
be dispersa quasi quidam arbiter sedeam. Et
quia inter se uariant quae sint illa quae cuius
greca consentiant ueritate decernam. Pius labor
sed periculosa praesumptio. Iudicare de ceteris
ipsum ab omnibus iudicandum. Scius mutare
linguam & auersentem mundum ad intra re
trahere paruulorum. Quis enim ductus pariter
uel indoctus cum immanis uolumen assumpse
rit casualia quam semel imbibit uiderit discre
pare quod leccit non statim erumpit in uocem
me falsarium me clamans esse sacrilegum qui
audeam aliquid in ueteribus libris addere muta
re uel corrigere. Aduersus quam inuidiam du
plex causa me consolatur. Quod & tu qui sum

mus sacerdos et fieri iubet: & uerum non esse quod
uariat: euan maledicorum testimonio comp
batur: Sic enim latinis exemplaribus fides est ad
hibenda: respondeant quibus: tot sunt enim ex
emplaria penes quos eademes. Sim autem ueritas
est quaerenda de pluribus: cur non ad graecam origi
nem reuertentes: ea quae uel a uicinis interpretati
bus male edita uel a praesumptuosis imperitis e
mendata peruersius uel a libris dormitanti
bus aut addita sunt: aut mutata corrigimus. Neq
uero ego de ueteri discepto testamento: quod a septu
aginta senioribus in graecam linguam uersum: ter
tio gradu ad nos usque peruenit: Non quare quod
aquila: quod simmachus sapiant: quare theodoti
on interiuos & ueteres melius incedat: Sic illa ue
ri interpretatio: quam apostoli probauerunt: De nouo
nunc loquor testamento: quod graecam esse non
dubium est: Excepto apostolo mattheo: qui primus in
iudaea euangelium christi hebraicis literis edidit:
Hoc certe cum uero sermone discordat: & diuersos ri

unlorum tramites ducit. uno desorte quaerendum
 est. Prætermitto eos codices quos aluciano & ceteri
 o nuncupatos. paucorum hominū asserit puerfa
 contentio. Quibus utiq; nec inueteri instrumento
 post septuaginta interpretes emendare quid licuit.
 nec innouo. p̄fuit emendasse. Cum multarum
 gentium linguis scriptura ante translata. doceat
 falsa esse quae addita sunt. Igitur haec praesens
 praefationeula pollicetur. quatuor tantum euan
 gelia. quorū ordo iste est. Matheus. marcus. lucas.
 iohannes. Codicum grecorum emendata collatione.
 seducterum. Quae ne multum alectionis latine
 consuetudine discreparent. ita calamo imperaui
 mus. ut his tantum quae sensum uidebantur mu
 tare correctas. reliqua manere pateremur ut fuerant.
 C anones quoq; quos eusebius caesariensis ep̄s. alexan
 drinum secutus. ammoniū. indecē numeros or
 dinauit. sicut in greco habentur expressimus. Quo
 si quis decuriosis uoluerit nosse quae in euangelis.
 uel eadem. uel uicina. t̄ sola sint. eorū distancione

cognoscat. Magnus siquidem hic in nris codicibus er-
 ror moleuit. dum qd̄ in eadē re alius euangelista plus
 dixit. malo quia minus putauerunt. addiderunt.
 Uel dum eandem sententiā abusualiter expressit. ille qui u-
 mon equatuor priuū legent. ad eius exemplum ce-
 teros quoq. ad hanc erit circuidandos. Unde accidit.
 ut apud nos mixta sunt omnia. Et in marco. plura
 lucas. atq. mathei. Rursum in matheo. iohannis et
 marci. & in ceteris reliquorum quae malis. ppria sunt
 inueniuntur. Cum itaq. canones legeris qui subie-
 cti sunt. confusionis errore sublato. & similia omniū
 scies. et singulis sua quaeq. restitues. In canone pri-
 mo concordant quatuor. matheus. marcus. lucas. &
 iohannes. In secundo tres. matheus. marcus. lucas. &
 I n tertio tres. matheus. lucas. iohannes.
 I n quarto tres. matheus. marcus. iohannes.
 I n quinto duo. matheus. lucas.
 I n sexto duo. matheus. marcus.
 I n septimo duo. matheus. iohannes.
 I n octauo duo. lucas. marcus.

In nono duo: lucas. iohannes.

In decimo, propria unusquisque quae non habentur in aliis
ediderunt. Singulis vero euangelis. ab uno incipientis
usque ad finem librorum. dispar numerus increset.

Hic nigro colore prescriptus. sub se habet alium eximio
numerum discolorum. Qui ad decem usque procedens
indicat prior numerus. in quo sit canone requirendus.

Cum igitur aperto codice. uerbi gratia illud siue illud
capitulum scire uolueris cuius canonis sit. statim ex
subiecto numero doceberis. Et recurrens ad principia
in quibus canonum est distincta congeries. eodemque
statim canone extrinseco frontis inuenito. illum quem
quaerebas numerum eiusdem euangelis. qui et in
ipse ex inscriptione signatur inuenies. atque ceterorum
etiam tabulis inspectis. quos numeros e regione
habeant adnotabis. Et cum scieris. recurre ad uo-
lumina singulorum. & sine mora reperas numeris
quos ante signaueras. repperis et loca in quibus uel ca-
dem uel uicina dixerunt. Opto ut mixto ualeas.
& memineris mei papa beatissime.

PINCIPIT PROLOGVS SANCTI HIERONIMI
PLURES FUISSE QUI EUANGELIA ^M
SCRIPSERVNT. ET LUCAS EVANGELISTA
testatur dicens. Quoniam quidem multi conati
sunt ordinare narrationem rerum. quae in nobis
completae sunt. sicut tradiderunt nobis qui ab initio
ipsi viderunt sermonem. & ministraverunt ei. & per
securitatem usque ad praesens tempus monumenta de
clarant. Quae aduersis auctoribus edita. diuersarum
hereseon fuerunt principia. ut est illud iuxta aegypti
os. & thomam. & mathiam. & bartholomeum. Duode
cim quoque apostolorum. & basilidis. atque appellis. ac re
liquorum quos enumerare longissimum est. Cum
hoc tantum in praesentiarum necesse sit dicere. exi
stisse quosdam qui sine spiritu & gratia dei conati sunt
magis ordinare narrationem. quam historiam texe
re veritatem. Quibus iure potest illud propheticum
coaptari. Uae qui prophetant de corde suo. qui
ambulant post spiritum suum. Qui dicunt. dicit
dominus. & dominus non misit eos. De quibus et saluator in

euangelio iohannis loquitur. Omnes qui ante me uenerunt. fures fuerunt et latrones. Qui uenerunt non qui missi sunt. Ipsi enim ueniebant. & ego n̄ mittebam eos. In uenientibus. praesumptio temeritatis. inmissis. obsequium seruitutis est. Aecclesia autem quae supra petram dñi uoce fundata est. introduxit rex incubiculum suum. & ad quam perforationem defensionis occultae. misit manum suā. similis damnulae hinnuloq. ceruorum. Quatuor flumina paradisi instar crucis. uis. quatuor angulos & annulos habet. per quos quasi arca testamenti. & custos legis dñi. lignis mobilibus uehitur.

Primus omnium. matheus est publicanus cognomento leui. qui euangelium in iudaea hebreo sermone edidit. Ob eorum uel maxime causam. qui in iudaea crediderant ex iudaeis. & nequaquam legisumbram succedente euangelii ueritate seruabunt.

Secundus marcus. interpretis apli petri. & alexandriae ecclesiae primus ep̄s. qui dñm quidem saluatorem ipse non uidit. sed ea quae magistrum audierat.

praedicantem · iuxta fidem magis ge-
storum · narrauit · quam ordinem · Tertius lucas
medicus · natione syrus · antiochensis · cuius laus in
euangelio · Qui et ipse discipulus apli pauli · in acha-
iae bythinacq; partibus uolumen condidit · quaedā
altius repetens · & ut ipse in prohemio confitetur · audi-
ta magis · quam uisa describens · Ultimus iohannes
apls & euangelista · quem inē amauit plurimum ·
Qui super pectus dñi recumbens · purissima doctrina-
rum fluenta potauit · Et qui solus de cruce meruit au-
dire · Ecce mater tua · Is cum esset in asia · & iam tunc
hereticorum semina pullularent · cerinthi · hebronis
& ceterorum qui negant xpm in carne uenisse · Quos
& ipse in epistola sua · antichristos uocat · & apostolus
paulus frequenter percutit · Coactus est ab omnibus
pene tunc asiae epis · & multis ecclesiarum legati-
onibus · de diuinitate saluatoris altius scribere · Et ad
ipsum ut ita dicam di uerbum · non tam audaci-
quam felici temeritate prorumpere · ut ecclesiastica
narrat bysitoria · Cum asiaticis cogere ut scribe

cundem sensum proficiunt. Crura eorum recta. & pen-
nati pedes. & quocumq; sp̄s ibat. ibant. & non reuertebantur.
& dorsa eorum plena oculis. & semitallae clam-
pades in medio discurrentes. & rota in rotam. & in singu-
lis quatuor facies. Unde & apocalypsis iohannis. post
expositionem uiginti quattuor seniorum. qui tenen-
tes citharas & fialas adorant agnum dī. introduce
fulgura. & tonitrua. & septem sp̄s discurrentes. & ma-
re utrumq;. & quatuor animalia plena oculis. dicens
Animal primum. simile leoni. & secundum. simile uiti-
lo. & tertium. simile homini. & quartum. simile aqui-
lie uolanti. Et post paululum. plena inquit erant oeu-
lis. & requiem non habebant die ac nocte dicentia. Sēs.
sēs. sēs dñs d̄s omp̄s. qui erat. & qui est. & qui uenturus
est. Quibus cunctis p̄spicere ostenditur. quatuor tan-
tum debere euangelia suscipi. & omnes apocryforum
nomas. monstris magis hereticis. quā aeclesiasticis unius

E C A N O N I C A S. **I** T H E R O N I M I P A T R I
U S E B I U S C A R P I A N O F R I I N O N O
S I L U T E M. **A** M M O N I U S Q U I D A M A L E X A N D R I

nus magno studio atq; industria unum nobis proqua-
 tuor euangelus dereliquit. Namq; trium euangelioꝝ
 sensus exceptos omnes similes contentusq; mathci euan-
 gelio quasi ad unum congestos adnexuit. ita ut eorum
 dem quorundam ad maiorem pertinet lectionis sequens
 unum stilus interruptus esse uideatur. Uerum ut saluo
 corpore siue textu ceterorum hoc est euangeliorum
 propria & familiaria loca in quibus eadem similiterq;
 dixerint scire possis ac uere differere accepta occasione
 expredicti uiri studio alia ratione decem numero tibi
 titulos designaui. Quorum primus quatuor in se con-
 tinet numeros in quibus similia ab uniuersis dicta sunt.
 matheo marco lucia iohanne. Secundus in quibus
 tres matheus marcus lucas. Tertius in quibus tres ma-
 theus lucas iohannes. Quartus in quibus tres mathe-
 us marcus iohannes. Quintus in quibus duo mathe-
 us lucas. Sextus in quibus duo matheus marcus.
 Septimus in quibus duo matheus iohannes. Octauus
 in quibus duo marcus lucas. Nonus in quibus duo
 lucas iohannes. Decimus in quibus singuli de quibus

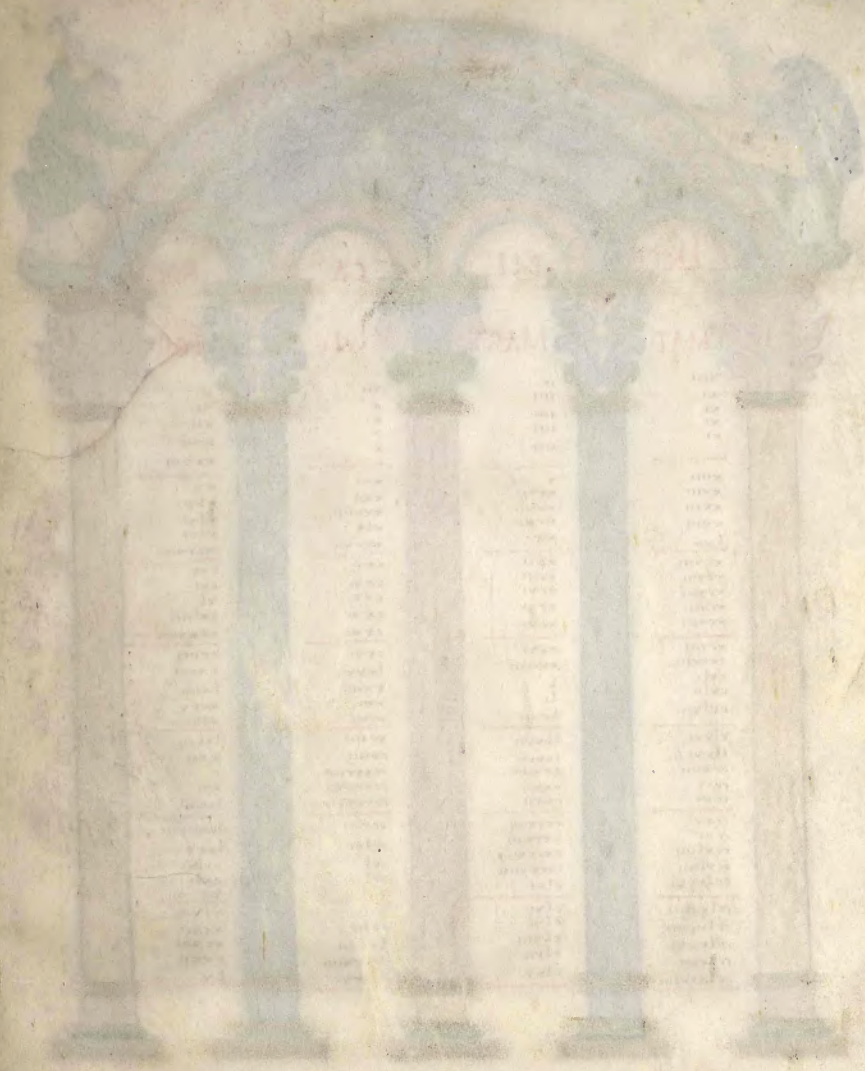
dam proprie scripserunt. Et quidem subiectorum
titulorum id argumentum. clara uero eorum nar
ratio haec est. Et enim per singula loca euangelio
rum. quidam numerus uidetur appositus. paula
tim incipiens. a primo. deinde secundo. postremo
terti. Et per ordinem librorum ad finem usque progre
diens. Itaque per singulos numeros. supputatio per
minu distinctionem inuenitur in eadem. significans
cui decem titulis appositus numerus demonstratur.
ueluti si quidem primum. ceterum est in primo.
S i uero in secundo. & eodem modo usque ad decem. Si
igitur uolueris. uno qualicumque de quatuor eu
gelis. cuiuslibet capitulo uel in consistere. & referre qui
similia dixerint. & loca propria agnoscere singulo
rum. in quibus eadem sunt prolocuti. eiusdem sen
sus quem tenet relegens propositum numerum.
quaestionemque cum titulo. quem demonstrat titu
li subnotatio. continua scire poteris ex super scriptis
omnibus. quas in fronte notatas inuenies. qui autem
quod de his quae inquiris similia dixerint. nemens

etiam ad reliqua euangelia percundem numerum.
quem continens uidebis appositos per singulos nu
meros. atq. eos in suis propriisq. locis similia dixisse
R I P P E R I E S .

ITEM ALIUD ARGUMENTUM IERONIMI
IERONIMUS · DAMASO PAPAЕ ·
S C I E N D U M E T I A M · N E Q U I S I S H A R U M

ex similitudine numerorum error inuoluat. Quod
si ubi in subnotatione canonum distinctorum. in ca
none quolibet tres euangelistae. bis uel ter uel qua
ter. aut etiam amplius. eundem numerum per or
dinem habuerunt adnotatum. Et quartus contra
rio discrepantes. quod id. quod tres illi in eo loco se
mel dixerint. quartus totiens in corpore uoluminis
sui ponat. quotiens diuersi numeri in eius canone
positi sunt. contra praedictorum numerorum con
tinuas similitudines. Item si in uno quolibet co
rum. aut etiam duobus. idem in eandem numerus
bis uel ter. aut etiam amplius reperitur. in ordine
collocatus. & dispersis inueniatur in ceteris. dubium

The text within the drawing is extremely faint and illegible. It appears to be a list of names or a table of contents, organized into columns corresponding to the architectural elements. The text is written in a small, cursive script, likely in Latin or Greek.

INCLIPIT CALNON

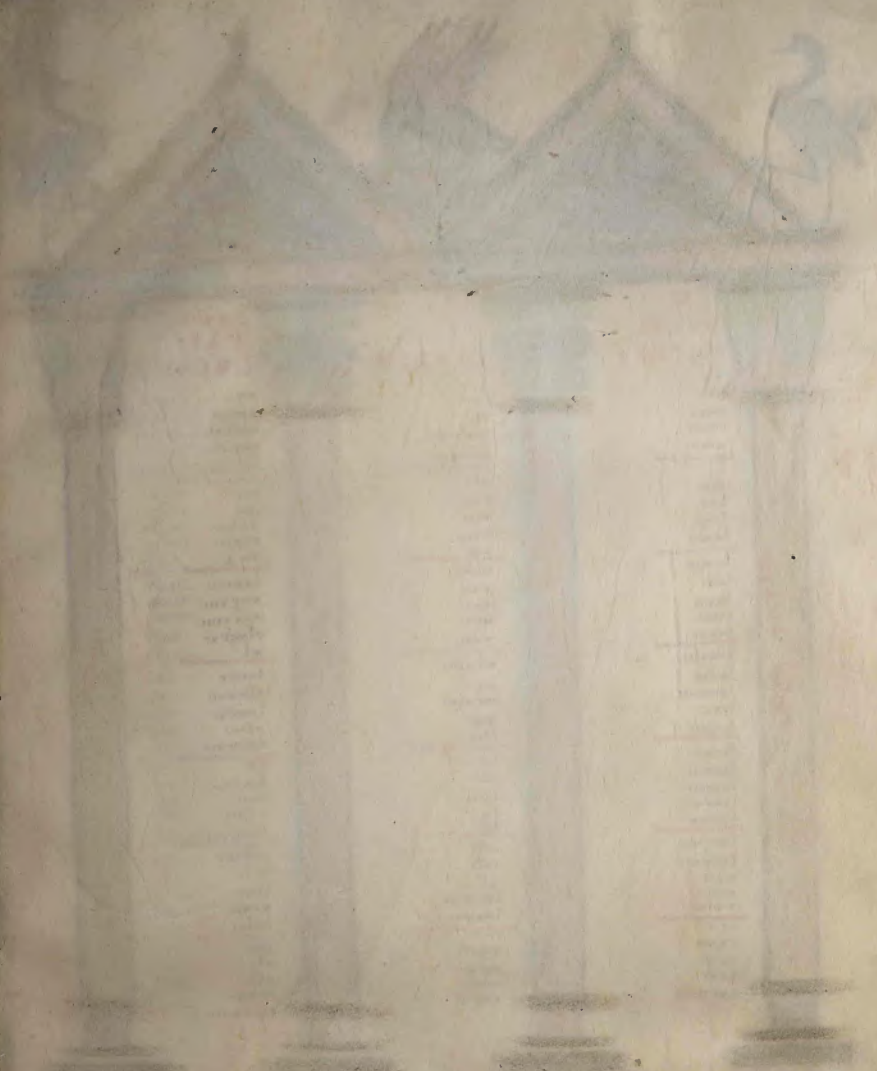
MAR MAR LUC LOH

<p>iiii</p> <p>xi</p> <p>xi</p> <p>xi</p> <p>xi</p> <p>—</p> <p>xiiii</p> <p>xxiii</p> <p>xxiii</p> <p>xxiii</p> <p>lxx</p> <p>—</p> <p>xviii</p> <p>xxviii</p> <p>xxviii</p> <p>xxviii</p> <p>—</p> <p>xviiii</p> <p>cxviiii</p> <p>celi</p> <p>celm</p> <p>celm</p> <p>—</p> <p>clvii</p> <p>clvii</p> <p>cxvii</p> <p>cxvii</p> <p>—</p> <p>ccxx</p> <p>ccxx</p> <p>ccxliii</p> <p>ccxliii</p> <p>cc lxviii</p> <p>—</p> <p>cclxviii</p> <p>cc lxviii</p> <p>cc lxxvi</p> <p>cc lxxx</p> <p>cc lxxxiiii</p>	<p>ii</p> <p>iiii</p> <p>iiii</p> <p>iiii</p> <p>—</p> <p>v</p> <p>xxvii</p> <p>xxvii</p> <p>xxvii</p> <p>xx</p> <p>—</p> <p>xxvi</p> <p>xxvi</p> <p>xxvi</p> <p>xxvi</p> <p>—</p> <p>xxvi</p> <p>lxxvii</p> <p>li</p> <p>li</p> <p>lxvii</p> <p>—</p> <p>lxxvii</p> <p>lxxvii</p> <p>cxvii</p> <p>cxvii</p> <p>—</p> <p>ccxvii</p> <p>ccxvii</p> <p>ccxvii</p> <p>cxvii</p> <p>—</p> <p>clvii</p> <p>clvii</p> <p>clvii</p> <p>clvii</p> <p>clvii</p> <p>clvii</p>	<p>iiii</p> <p>x</p> <p>x</p> <p>x</p> <p>x</p> <p>—</p> <p>xiii</p> <p>xxviii</p> <p>xxviii</p> <p>xlvi</p> <p>—</p> <p>xxviii</p> <p>—</p> <p>cxvi</p> <p>cxvi</p> <p>cxvi</p> <p>cxvi</p> <p>—</p> <p>cxvi</p> <p>lxxvii</p> <p>xxviii</p> <p>xxvii</p> <p>—</p> <p>xviiii</p> <p>cxvii</p> <p>ccxxvii</p> <p>ccxxvii</p> <p>—</p> <p>ccxli</p> <p>celi</p> <p>cel</p> <p>cel</p> <p>—</p> <p>cel</p> <p>cel</p> <p>ee lx</p> <p>ee lx</p> <p>lxxvii</p> <p>cc lxxvii</p> <p>cc lxvii</p>	<p>x</p> <p>xi</p> <p>xii</p> <p>xvii</p> <p>xxviii</p> <p>—</p> <p>xx</p> <p>xlvi</p> <p>xlvi</p> <p>xlvi</p> <p>xxviii</p> <p>—</p> <p>cxvii</p> <p>cxvii</p> <p>xl</p> <p>celm</p> <p>—</p> <p>ccxxvii</p> <p>cxvii</p> <p>lxvii</p> <p>xxvii</p> <p>xxvii</p> <p>lxxvii</p> <p>lxxvii</p> <p>lxxvii</p> <p>celi</p> <p>celi</p> <p>celi</p> <p>—</p> <p>xx</p> <p>—</p> <p>xxvii</p> <p>xxvii</p> <p>xxvii</p> <p>lxxvii</p> <p>lxxvii</p> <p>lxxvii</p>
--	---	--	--

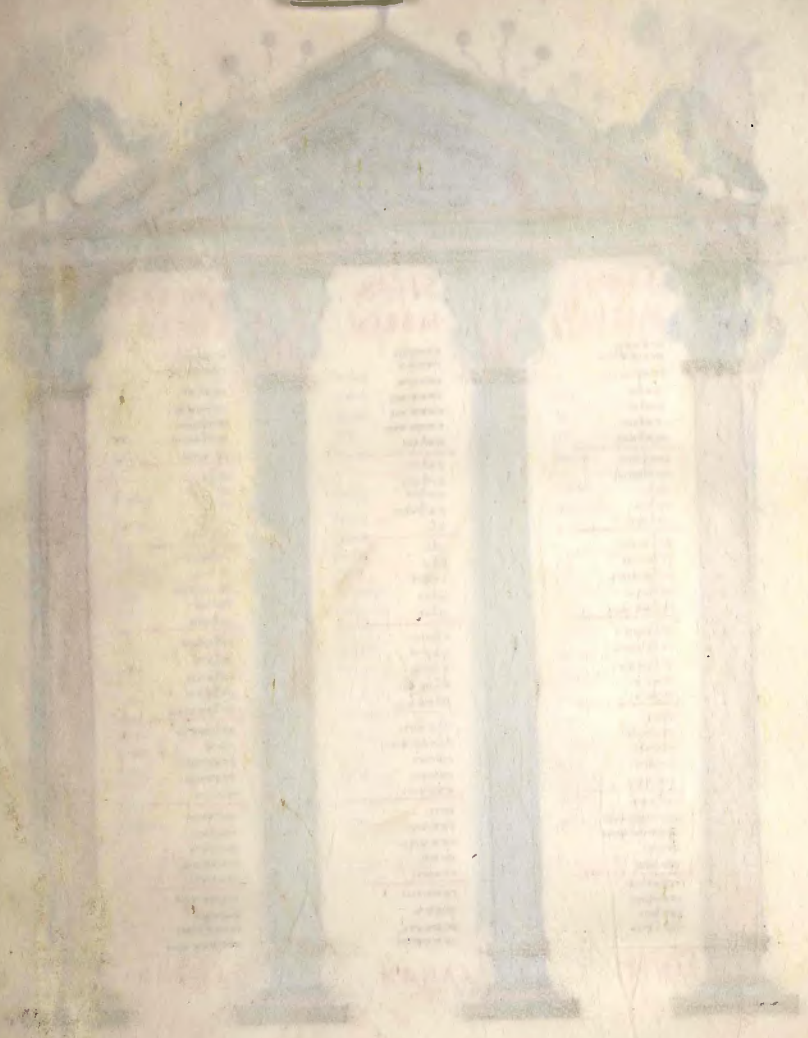

[Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.]

[Faint handwritten text, likely bleed-through from the reverse side of the page. The text is mostly illegible due to fading and the overlay of the architectural drawing.]

INCIP CAN
MAT

TERTIVS
LVC

IN QVO III
IOHAN N

i
i
i
vii
vii

lxxvii
lxxvii
xx
xx
xxvii

cxvii
cxvii
cxvii
cxvii
cxvii

cxvii
cxvii
cxvii
cxvii

cxvii
cxlvii

FINIT

xxvii
xxvii
xxvii
vii
vii

lxxvii
lxxvii
lxxvii
lxxvii
cxvii

cxvii
cxvii
cxvii
cxvii
cxvii

cxvii
cxvii
cxvii
cxvii
cxvii

cxvii
xxvii

CANON

i
iii
v
ii
xxvii

cxvii
xxxvii
cxvii
cxvii
cxvii

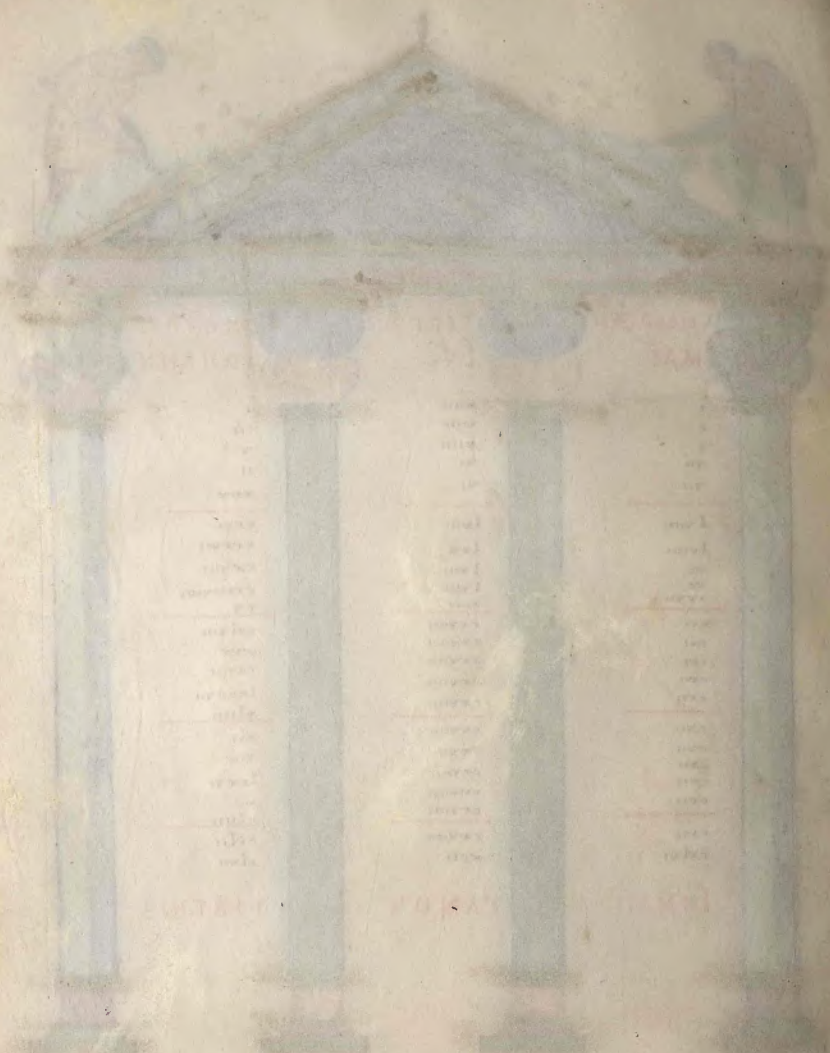
cxlvii
xxxvii
cxvii
lxxxvii
xlvii

xlvii
vii
lxxxvii
xx
cxlvii
cxlvii

xlvii
xlvii

TERTIVS

[Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page.]

INCIP
TVS IN
MAI

xxviii
cxxxviii
cxxxviii
clxi

clxi
ccm
ccm
ccxvi

ccxvi
ccxvi
cclxxxviii
cclxxxviii

cclxxxviii
ccxxviii
ccxxviii
ccxxviii
ccxvii

ccxxxi
ccxxxi
ccxxviii
ccxxviii

ccxxxi

EXPLIC

CANON
QVO
MAI

xviii
cxxxviii
cxxxviii
clxi
clxi

clxi
ccv
ccv
ccxxv

ccxxv
ccxxv
cclviii
cclxi

cclviii
cclviii
cclviii
cclxxxviii
cclxxxviii

ccxi
ccxi
ccv
ccv
ccxi

ccxi

CANON. III.

QVAR
III
IOH

xxviii
cxxxviii
cxxxviii
clxi
clxi

clxi
ccxi
ccxxv

ccxxv
ccxxviii
ccxxviii
cclviii
cclxi

cclxi
ccv
clxi
cclviii

cclviii
cclxxxviii
cclxxxviii
cclxxxviii

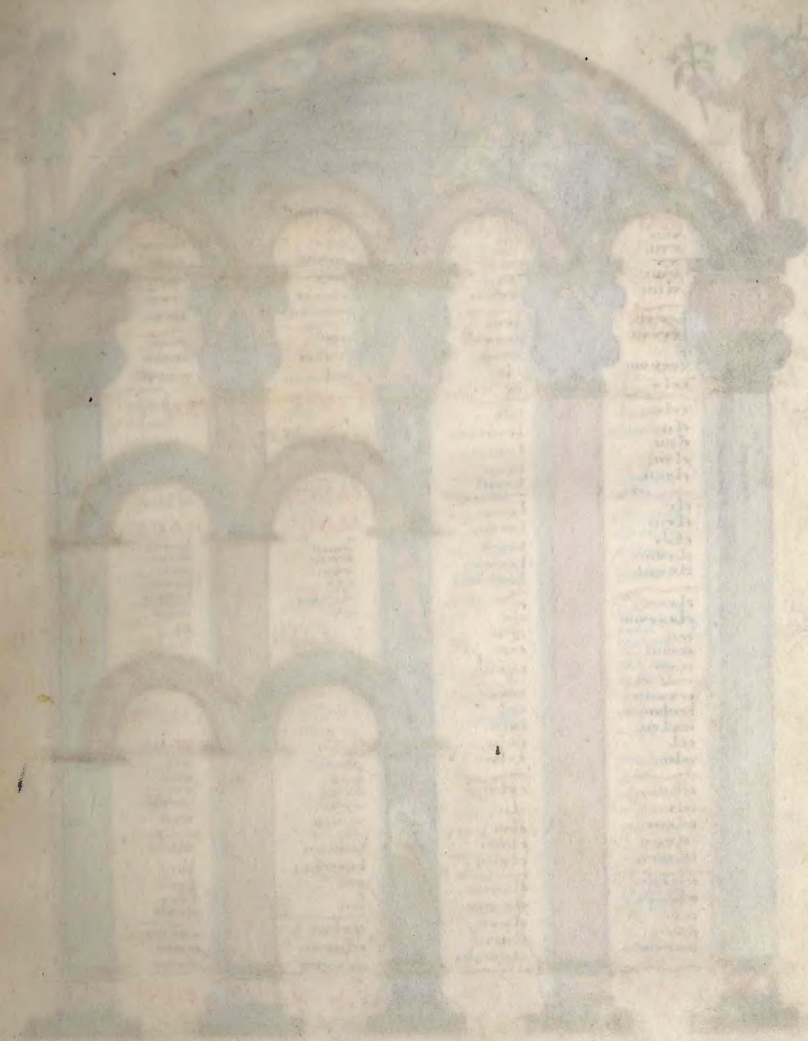
ccm

IN QVOTRIS.

INCI
N OHI
IN QVO
LVC

cccx
 cclxx
 cclxxii
 cclxxv
 cclxxviii
 cclxxxi
 cclxxx
 cclxxxiii
 cclxxxvi
 cclxxxix
 ccclxxii
 ccclxxv
 ccclxxviii
 ccclxxxi
 ccclxxx
 ccclxxxiii
 ccclxxxvi
 ccclxxxix
 ccclxxxii
 ccclxxxv
 ccclxxxviii
 ccclxxxxi
 ccclxxxiiii

FINIT
NO

PIT CA
VIII
DVO
IOH

cccxviii
 ccclxxi
 ccclxxiv
 ccclxxvii
 ccclxxx
 ccclxxxiii
 ccclxxxvi
 ccclxxxix
 ccclxxxxii
 ccclxxxxv
 ccclxxxxviii
 ccclxxxxxi
 ccclxxxxiiii
 ccclxxxxvii
 ccclxxxxx
 ccclxxxxiii
 ccclxxxxvi
 ccclxxxxix
 ccclxxxxxii
 ccclxxxxxv
 ccclxxxxxviii
 ccclxxxxxxi
 ccclxxxxxxiiii

CANON
NV S

IN CI
X IN
MAT
PRII

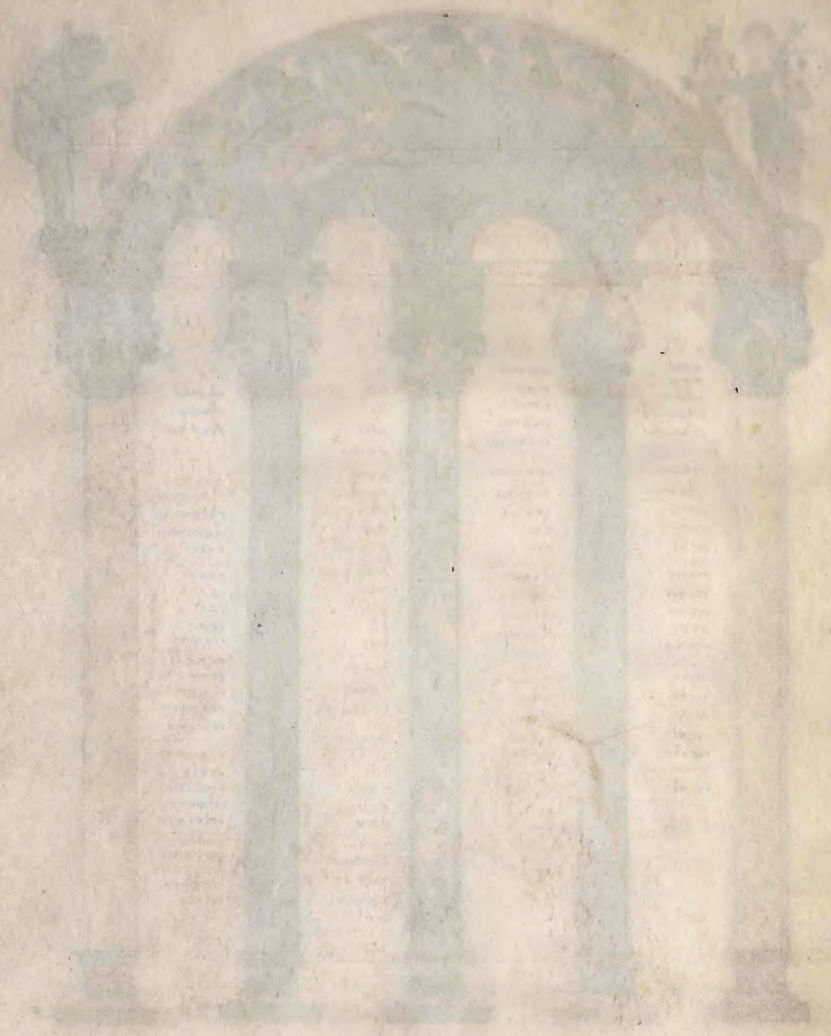
ccclxxviii
 ccclxxxii
 ccclxxxvi
 ccclxxxix
 ccclxxxxiii
 ccclxxxxvii
 ccclxxxxxi
 ccclxxxxiiii
 ccclxxxxviii
 ccclxxxxxii
 ccclxxxxxvi
 ccclxxxxxix
 ccclxxxxxxiii
 ccclxxxxxxvii
 ccclxxxxxxxi
 ccclxxxxxxiiii
 ccclxxxxxxxiii
 ccclxxxxxxxvii
 ccclxxxxxxxxi
 ccclxxxxxxxiiii
 ccclxxxxxxxviii
 ccclxxxxxxxlii
 ccclxxxxxxxlii

FINIT
X

CAN
QVO
PRO

ccclxxxviii
 ccclxxxix
 ccclxxxx
 ccclxxxxiii
 ccclxxxxvii
 ccclxxxxxi
 ccclxxxxiiii
 ccclxxxxviii
 ccclxxxxxii
 ccclxxxxxvi
 ccclxxxxxix
 ccclxxxxxxiii
 ccclxxxxxxvii
 ccclxxxxxxxi
 ccclxxxxxxiiii
 ccclxxxxxxxiii
 ccclxxxxxxxvii
 ccclxxxxxxxxi
 ccclxxxxxxxiiii
 ccclxxxxxxxviii
 ccclxxxxxxxlii
 ccclxxxxxxxlii

CAN
PP

<p>INCIP CANON X-INO QUO MARC</p> <p>xxiiii xxxii xlvi xliii lvi</p> <hr/> <p>lvi lxx lxxiiii lxxvii lxxxviii</p> <hr/> <p>xc xcii xciiii cx cxii</p> <hr/> <p>cxiiii cxviii cxviii cxviii cxviii</p> <hr/> <p>FINIT CANON X-INO QUO MARCUS PROPR.</p>	<p>INCI XXIN LVC</p> <p>i ii iiii viiii xiiii</p> <hr/> <p>xx xxii xxviii xxxi l</p> <hr/> <p>li lxvii lxxviii lxxxviii lxxxviii</p> <hr/> <p>cxvii cxviii cxviii cxviii cxviii</p> <hr/> <p>cxviii cxviii cxviii cxviii cxviii</p> <hr/> <p>FINIT INO</p>	<p>PIT QVO LVC</p> <p>eli eliiii elxiiii elxviii elxviii</p> <hr/> <p>elxviii elxviii elxviii elxviii elxviii</p> <hr/> <p>elxviii elxviii elxviii elxviii elxviii</p> <hr/> <p>elxviii elxviii elxviii elxviii elxviii</p> <hr/> <p>elxviii elxviii elxviii elxviii elxviii</p> <hr/> <p>CANON LVC</p>	<p>CAN LVC</p> <p>elxviii elxviii elxviii elxviii elxviii</p> <hr/> <p>elxviii elxviii elxviii elxviii elxviii</p> <hr/> <p>elxviii elxviii elxviii elxviii elxviii</p> <hr/> <p>elxviii elxviii elxviii elxviii elxviii</p> <hr/> <p>elxviii elxviii elxviii elxviii elxviii</p> <hr/> <p>DECIM PRIE</p>	<p>FINIT</p>
---	---	--	---	---------------------

INCIP CA NON-X-III QVO IOHAN PR

IOHAN

III
 IIII
 V
 VI
 VII
 VIII
 IX
 X
 XI
 XII
 XIII
 XIV
 XV
 XVI
 XVII
 XVIII
 XIX
 XX
 XXI
 XXII
 XXIII
 XXIV
 XXV
 XXVI
 XXVII
 XXVIII
 XXIX
 XXX
 XXXI
 XXXII
 XXXIII
 XXXIV
 XXXV
 XXXVI
 XXXVII
 XXXVIII
 XXXIX
 XL
 XLI
 XLII
 XLIII
 XLIV
 XLV
 XLVI
 XLVII
 XLVIII
 XLIX
 L
 LI
 LII
 LIII
 LIV
 LV
 LVI
 LVII
 LVIII
 LIX
 LX
 LXI
 LXII
 LXIII
 LXIV
 LXV
 LXVI
 LXVII
 LXVIII
 LXIX
 LXX
 LXXI
 LXXII
 LXXIII
 LXXIV
 LXXV
 LXXVI
 LXXVII
 LXXVIII
 LXXIX
 LXXX
 LXXXI
 LXXXII
 LXXXIII
 LXXXIV
 LXXXV
 LXXXVI
 LXXXVII
 LXXXVIII
 LXXXIX
 XLIX
 XLX
 XLXI
 XLXII
 XLXIII
 XLXIV
 XLXV
 XLXVI
 XLXVII
 XLXVIII
 XLXIX
 L
 LI
 LII
 LIII
 LIV
 LV
 LVI
 LVII
 LVIII
 LIX
 LX
 LXI
 LXII
 LXIII
 LXIV
 LXV
 LXVI
 LXVII
 LXVIII
 LXIX
 LXX
 LXXI
 LXXII
 LXXIII
 LXXIV
 LXXV
 LXXVI
 LXXVII
 LXXVIII
 LXXIX
 LXXX
 LXXXI
 LXXXII
 LXXXIII
 LXXXIV
 LXXXV
 LXXXVI
 LXXXVII
 LXXXVIII
 LXXXIX
 XLIX
 XLX
 XLXI
 XLXII
 XLXIII
 XLXIV
 XLXV
 XLXVI
 XLXVII
 XLXVIII
 XLXIX
 L
 LI
 LII
 LIII
 LIV
 LV
 LVI
 LVII
 LVIII
 LIX
 LX
 LXI
 LXII
 LXIII
 LXIV
 LXV
 LXVI
 LXVII
 LXVIII
 LXIX
 LXX
 LXXI
 LXXII
 LXXIII
 LXXIV
 LXXV
 LXXVI
 LXXVII
 LXXVIII
 LXXIX
 LXXX
 LXXXI
 LXXXII
 LXXXIII
 LXXXIV
 LXXXV
 LXXXVI
 LXXXVII
 LXXXVIII
 LXXXIX

IOHAN

LXXXVI
 LXXXVII
 LXXXVIII
 LXXXIX
 XLIX
 XLX
 XLXI
 XLXII
 XLXIII
 XLXIV
 XLXV
 XLXVI
 XLXVII
 XLXVIII
 XLXIX
 L
 LI
 LII
 LIII
 LIV
 LV
 LVI
 LVII
 LVIII
 LIX
 LX
 LXI
 LXII
 LXIII
 LXIV
 LXV
 LXVI
 LXVII
 LXVIII
 LXIX
 LXX
 LXXI
 LXXII
 LXXIII
 LXXIV
 LXXV
 LXXVI
 LXXVII
 LXXVIII
 LXXIX
 LXXX
 LXXXI
 LXXXII
 LXXXIII
 LXXXIV
 LXXXV
 LXXXVI
 LXXXVII
 LXXXVIII
 LXXXIX
 XLIX
 XLX
 XLXI
 XLXII
 XLXIII
 XLXIV
 XLXV
 XLXVI
 XLXVII
 XLXVIII
 XLXIX
 L
 LI
 LII
 LIII
 LIV
 LV
 LVI
 LVII
 LVIII
 LIX
 LX
 LXI
 LXII
 LXIII
 LXIV
 LXV
 LXVI
 LXVII
 LXVIII
 LXIX
 LXX
 LXXI
 LXXII
 LXXIII
 LXXIV
 LXXV
 LXXVI
 LXXVII
 LXXVIII
 LXXIX
 LXXX
 LXXXI
 LXXXII
 LXXXIII
 LXXXIV
 LXXXV
 LXXXVI
 LXXXVII
 LXXXVIII
 LXXXIX

IOHAN

C
 CI
 CII
 CIII
 CIV
 CV
 CVI
 CVII
 CVIII
 CIX
 CX
 CXI
 CXII
 CXIII
 CXIV
 CXV
 CXVI
 CXVII
 CXVIII
 CXIX
 CXX
 CXXI
 CXXII
 CXXIII
 CXXIV
 CXXV
 CXXVI
 CXXVII
 CXXVIII
 CXXIX
 CXXX
 CXXXI
 CXXXII
 CXXXIII
 CXXXIV
 CXXXV
 CXXXVI
 CXXXVII
 CXXXVIII
 CXXXIX
 CXL
 CXLI
 CXLII
 CXLIII
 CXLIV
 CXLV
 CXLVI
 CXLVII
 CXLVIII
 CXLIX
 CL
 CLI
 CLII
 CLIII
 CLIV
 CLV
 CLVI
 CLVII
 CLVIII
 CLIX
 CLX
 CLXI
 CLXII
 CLXIII
 CLXIV
 CLXV
 CLXVI
 CLXVII
 CLXVIII
 CLXIX
 CLXX
 CLXXI
 CLXXII
 CLXXIII
 CLXXIV
 CLXXV
 CLXXVI
 CLXXVII
 CLXXVIII
 CLXXIX
 CLXXX
 CLXXXI
 CLXXXII
 CLXXXIII
 CLXXXIV
 CLXXXV
 CLXXXVI
 CLXXXVII
 CLXXXVIII
 CLXXXIX

FINIT CA NON-X-III QVO IOHAN PROPRIE

PAX BONITAS VIRTUS LIBERTAS EXPONENTIA XPI

SIGNIFERUM SUPRA TENET ET GENERALE QD INTRA

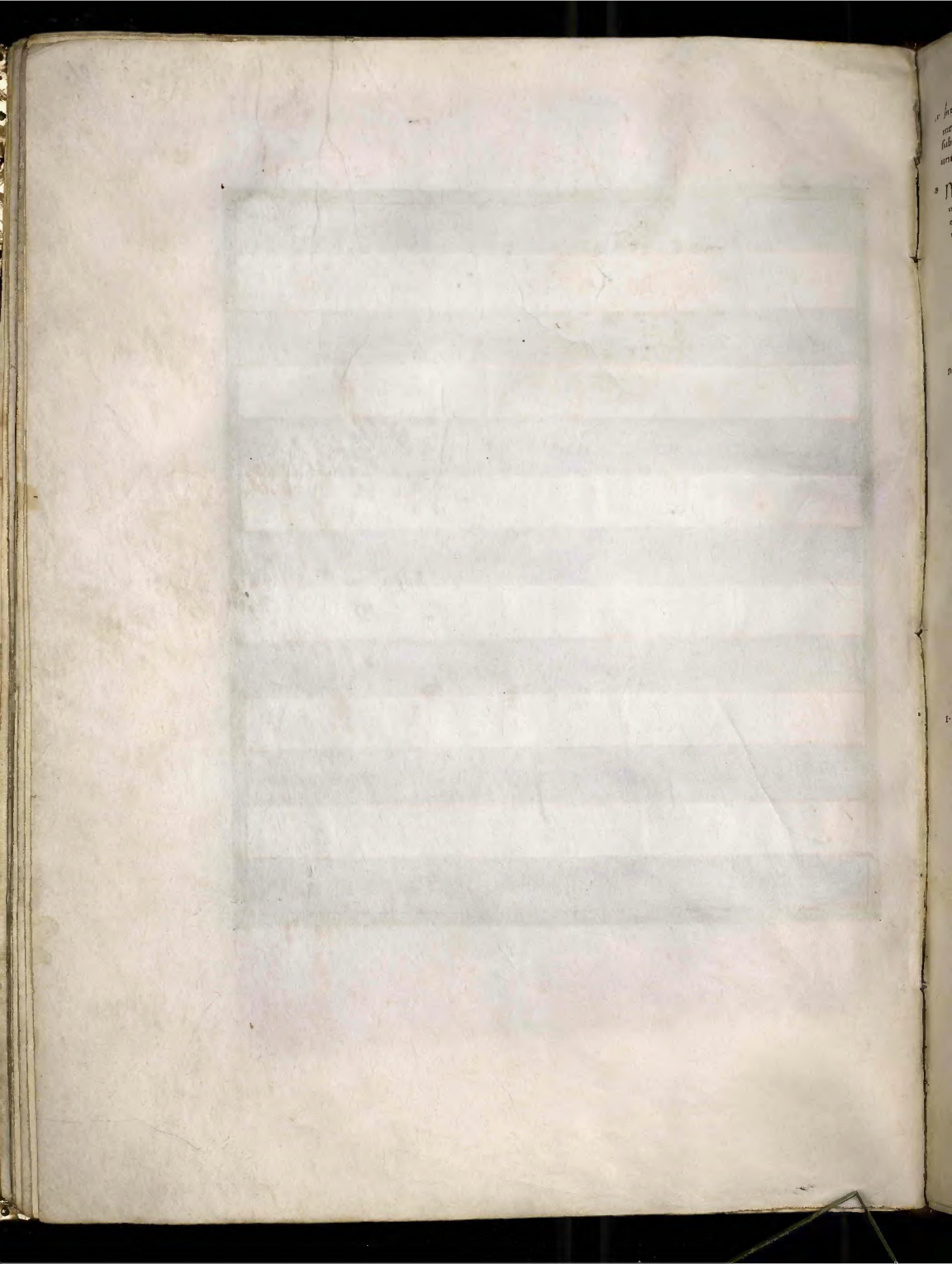
HAC OPE DIUTINA PARADOYST CALCAT AMOEBA

ET VELUT HIC STANDO VICTORIS SIGNA GERENDO

INSUPRA POSITIS ANIMALIBUS ATQUE FIGURIS

FLUMINA LEGE PARIT DAT MYSTICA QUATUOR ORBI

QUISITIT INDE BIBAT SALVUS PSECTA UTUAT

A Inter argumentum & argumentationem hoc inter est. quod argumentum est sensus totius orationis. Argu-
mentatio argumenti explanatio. In euangelio igitur argumentis & sermonis breuitas. & sensus claudens
sublimitas reperit. ut uirum totum ingenium ante innotuit euangelio ac ueritate doctrine. Argumentum euangelio
uero quodque quaedam quidam ecclesie thesaurus. pueniens lapid & aurea simul clausis. galathas reserans domus

B Matheus donatus
uocatur. qui ipse
ex tribu leui fuisse
traditur. Aut enim
ex unaq. parte. Et le-
ui & iuda orati est.
ut quia iuda dicitur
coloris habet
generatim iudaei
appellatur.

INCIPIT AR-
GUMENTUM
MATHEI EVANG-
LII
ATHENUS EX
INDIA SICUT

Notandum quod uisus
argumento. uisus
sermonis. quae sunt
persona. res. & factum.
causa. tempus. locus. mo-
dus. materia. Personae
distinguitur. cum ipse cum
glossa proprio nomine
matheus nominat. eius
personae genus & origo
ostendit. cum idem mathe-
us ex iudaea fuisse come-
moratur. factum. hoc est
euangelium ab illo confite-
ri. Locus. cuius causa
fuisse scripturae memoria
tunc. Tempus. cum alio
ante euangelium scriban-
tibus scripsit. factum.
Causa. cum dicit. euangeli-
um uero addidit. in quo sermo
dicitur. Latenter insinuat.
quomodo in se scripturae
sunt euangelium esse scripturae.
qui ad uero uocatus fuit.
Porro principaliter ma-
teria scribendi euangelium
ostendit. cum dicitur.
Dicitur in genere. xii p.

D Congue ex utriusq.
partibus firmo est ordo.
quia opus istud ut sal-
uaretur per spiritaliter
cum alio. generatim
fidei dono ab omnibus
peccatis seruitutibus
uirt. ex abraham ori-
ginem ducere. eius
prima circumcisio se-
cundum carnem fuit
per fidem. Et quomo-
do de fide de uisus fuit.
secundum diuinitate
rei & de fide uisus. de
ex dauid rege. cuius se-
cundum carnem. ut pro-
fiteri ostendit. unum
dum est. de quo uerbo
no uerbo. loquimur re-
stantem & non solu-
eum in eorum. saluatore
esse. uero eius generum
post fidem secundum
cor electorum.

in ordine primus
ponitur. ita euangelium in iudaea pri-
mus scriptum. Cuius uocatio addit. ex
publicanis. actibus fuit. Quorum in
generatione. xii principia praesument.
unus. cuius prima circumcisio in carne.
Alterus. cuius secundum cor electio su-
perior. & ex utriusq. in patribus. xii. Sicq.
quater denario numero transformiter posi-
to. principium. a credendi fide in electio-
nis tempus porrigens. & ex electione
usq. in transmigrationis diem dirigens.
Atq. a transmigrationis die. usq. in xii
desinens. de cursam aduentus dñi ostendit
generationem. & numero fuisse

Non est ab alia materia
sua saluatore. & genealogia
exordium euangelii su-
mendum. et conser. ut di-
ximus. fuit esse. duo. ut
dauid ab abrahā. origina-
liter ostendit. et ipsum
et uerba. qui utriusq.
p. uerbus quodam primum
fuit fuerit. Abrahā. qd
ut in sermone suo beatus
cor. omni trib. terrae.
dauid. de fructu uen-
tris sui ponit. sed idem
cui. hene quod dubita-
ret. quam morti sunt
illi duo patres. quoru
principia matheus in
xii generatim postulat.
subdit. Quis. e. p. e. m.
carne. Alterus. e. s. e. e.
fuit.

E Facile est quod plerum-
que. nam fieri. duobus pa-
tribus. fuit. utriusq.
postul. ter. xii. id est.
xlii. generationis. in do-
minica genealogia con-
tinetur. ut in ipsa ser-
monis. & orationis. dicitur.
Primum. xii. generatim
ab abrahā. usq. in dauid. se-
cundum. ad. xii. generatim
usq. in transmigratione
ne babiloniam. Col. dicitur.
a uero. in gratia. babiloniam
usq. in xii. generatim. xii.
complectitur. saluatore
mori. a ordine. nisi causa
est. in dicitur. in dicitur. in
aloga. dicitur. in dicitur. in
ut in sermone. fuit. xii. p.
in sermone. & fidei. fuit. in
causa. a fidelibus. eius. dicitur.

Scripturae credidit abrahā. de & reuerentem est. illi ad uisum. Et in uero
dauid filius iste uiri fidei cor meum facientem. omni uoluntatem meam.

Et in sermone. & fidei. fuit. in causa. a fidelibus. eius. dicitur.

39
Tempori quoy fuisse
et diu ab abraham
exordium sumpsit. nā
prima mundi aetas qua
si quidam infanta. ab
adam usq. noe proten
ditur. dehinc secun
da ueluti pueritia. a
noe usq. abraham com
pitatur. Tum tertia
quasi florida adole
scentia. ab abraham
usq. ad dauid computa
tur. quae habili s ad ge
nerationem habeatur.
Ideo congruenter ab
abraham quasi primi
mūdi adolefcentia
matheus eoume
rat.

Non solum inquit ta
li numero ac tempo
ris ordine. matheus ob
hoc conuertit. ut nume
ro sit officeret & temp
sed quod est p̄cipuum
ut testimonium x̄i
non negaret. hoc est te
stimonium de ipso per
hiberet. Nam testimo
nium perhibet de ero
dium in ipsa genealo
gia. & abraham testatur
filium esse. & dauid
qui a principio. & acce
dendi fide in prioribus
patribus suo aduertit.
multa diuinitus ope
ratu miracula. sicut
in nouo testamento.
in conceptione de spū
s̄cō & natiuitate ex
uirgine. & qui factus
est ex m̄.

quod ap̄t̄e in hoc qd̄ testimoniu d̄i negaret.
cens & tempori. & se quod esset ostende
ret. & d̄i in se opus monstrans. etiam in his
quorum genus posuit. x̄i operantis. a prin
cipio testimonium non negaret. Quir̄
om̄ium rerum. tempus. ordo. numerus.
dispositio. uel ratio. quod fidei necessariū
est. d̄s x̄c est. qui factus est ex muliere.
factus sub lege. natus ex uirgine. passus in
carne. om̄a in cruce fixit. & triumphans
ca in semetipso. resurgens in corpore. & pa
tris nomen in patribus filio. & filii nomen
patri restituens in filius. sine principio. si
ne fine. Ostendens in uim se cum patre eē.
quia unus est. In quo euangelio uile est
desiderantibus d̄m. sic prima. uel media.
uel perfecta cognoscere. ut & uocationē
apostoli. & opus euangelii. & dilectionem
d̄i in carne nascentis. per uniuersa legen
tes intellegant. atq. id in eo in quo appre
hensi sunt. & apprehenderē expectunt re

Quatuor inquit
ab causis decursan
d̄i generationem. &
cetera supradicta ostē
dit in & in uera su
fficeret. & tempori.
& in eo quod testi
monium x̄i. nō ne
garet. se quod esset
ostenderet. ad est qd̄
apostolus esse. Nam
qui testimonium de
x̄o dicit. officium
ap̄i implet. & in
hoc in se opus d̄i de
monstraret. hoc est
euangelium x̄i qd̄
scriberet. & utriq.
se ostenderet esse. &
apostolum in hoc qd̄
testimonium de x̄o
diceret. & euangeli
stam quod opus de
monstraret. hoc
est quod euangeli
um scriberet x̄i.

cognoscant. Nobis enim hoc in studio argu-
 menti fuit. & fidem factae rei tradere. & ope-
 rationis diuindulgentiam diligenter esse dispo-
 sitionem quaerentibus non tacere.

EXPLICIT ARGUMENTVM

**INCIPIUNT BREVES
 CAUSAE EIVSDEM
 EVANGELII.**

I **N**atiuitas xpi. Magi cum muneribus uen-
 iunt. Et ioseph ab angelo per uisum admo-
 nitus. cum puero & matre eius in aegyptum fugit.
 Infantes interficiuntur.

II **R**egressio ihu ex aegypto in nathareth. De baptisma-
 te iohannis in iordane. De xpi baptismo.
 he post ieiunium quadraginta dierum & xl. nocti-
 um temptat a diabolo. Petrum et andream. iacobu

- es
- & iohannem piscatores conuocat. Et circumiens galileam uarios languores hominum curat.
- III** **B**eatitudo & cetera mandata. idest. De homicidio. de oblatione. de adulterio. de oculo & manu erigenda. Uxor enim nisi obaditium non dimittenda. De uirginitate. De oculo & dente. Inimicos diligendos. De elemosinis.
- V** **O**ratio. Ieiunium. De thesauro in caelum. Lucernam corporis esse oculum. Et non posse duobus dominis serui. Nec cogitandum & de aesea & uestimento. De uolatilibus & hirsutiis. & sollicitudine diei.
- VI** **N**on esse iudicandum. De festuca & trabe in oculo. De margaritis ante porcos. Petendum. querendum. & pulsandum. De pseudo prophetis. Quia non omnis qui dicit michi dñe dñe intrabit in regnum caelorum. De domo aedificata super petram uel arenam.
- VII** **O**scendens de monte leprosum mundat. Socrum centurionis paralyticum curat. Socrum petri a febris liberat. De plurimis curis & scribae uolenti se die sequi. Non habere filium hominis ubi caput reclinat. atq; ut

- alms relicto patris corpore sequatur praeceptum.
- VIII** **I**n nani cum dormientem exortant discipuli. ut tempe-
 statem sedaret. Et in terra genasiorum daemonia eiecit.
- VIII** **U**bi paralyticus lectum fuit. Martheum conuocat. ac phariseos
 et facis murmurantibus. De conuina publicanorum
 dicit. Non esse opus sanis medicum. Discipulis iohan-
 nis interrogantibus. quare non ieiunant discipuli eius.
 Parabolam panis & scissurac. & inrum & inu ponit.
 filiam principis mortuam dum uadit suscitare. mulie-
 rem a profluuo liberat. Caeceis oculi aperuntur. et
 Surdum & mutum daemoneum eicitur. & in princeps
 de demoniorum id facere dicitur.
- X** **D**uodecim apostolos praemittit cum omni doctrina
 ac dicit qd non uenit pacem mittere sed gladium.
- XI** **I**ohannes de carcere ad ium. & iac de iohanne ad tur-
 bas loquitur. Atq; increpat ciuitates. quae poenit-
 entiam non egerunt. Confessio ius ad patrem. &
 iugum dñi leue esse.
- XII** **D**iscipuli spicas uellunt. Manum aridam sanat. &
 hominem ad daemoneo liberat. Caecum & mutum

curat. Et in principio demoniorum id facere optinaret de
struit. Pharisaeis signum petentibus ionae & nunciantium
signum tradit. Matrem & fratres spernit.

XIII **S**edens ih̄c in nauicula turbis parabolis exponit. id est de
semmantis semen centesimum sexagesimum & tricesimū
De hihamia interitico. De grano sinapis. De fermento ab
secondito in farina. & exsoluit discipulis parabolam
hihamiorum. Parabolis de thesauro magro. De bona
margarita. Neta missa in mare. Propheta in patria
sua sine honore esse.

XIII **O**e iohannis capite in disco. De quinque panibus & duobus
piscibus in quinque milia inros. Ih̄c supra mare ambu
lat. & petrum mergentem alleuat. Et in terra genitaf.
multos languores curat.

XV **D**e manibus lauandis. & de his quae de ore exeunt. quia
conquinant non quae intrant in hominem. Filiam
mulieris syroni fessae ad domum curat. Et secus mare
galilee claudos cecos & multos sanat.

XVI **O**e septem panibus & piscibus. quatuor milia ho
minum. De signo ionae prophetae. De fermento phari

scorum. De episcopatu petri quem increpat ac dicit. Crucē
siam debere tollere. unum quemq. qui uelit dñm sequi.
& dicit non uisuros quosdam moſtem donec uideant
filium hominis in regno suo uenire.

XVII **I**n monte cum moſe & helia apparet. Et uox de caelo ad eū.
Unde deſcendentibus hebam iam ueniſſe & non eſſe ſuſceptū
manifeſtat. Puerum lunaticum ſaluat. & de fide ita
granum ſinapis docet. De ſtare in ore piſcis.

XVIII **D**e humilitate ſicut puerum. De mano & pede & oculo eru
endo. Et nec minimum ſcandalibandū quorum angelos
faciem patris in caelis ſemper uidere reſtat. Corruptio
frūm qđ in dilgri debeat alterutru uſq. ſeptuagie ſepties.

XVIII **Q**ui conſerū ſuū ppter denarios centū ſuffocet. Uxorē non
debere dimiti. Et de eunuchis. In ſantes n̄ eē arcendos ab ene
dictione. diuitē difficile introire in regnū caeloꝝ. & centu
plum recepturum qui omnibus ſuis renuntiauerit.

XX **D**e primis nouiſſimos fieri. Parabolā operarioꝝ in uincam
conductorum. De filio hebede. Et de primis accubitis
caenae. De duobus caecis ſecus uiam ſedentibus.

XXI **D**e caſina & pullo eius. & ubi nummularios cecit de templo.

clamauntibus pueris olivæ. De ficu quæ arida facta est.
Interrogat in qua potestate hæc faceret. Ipse interrogat
de iohanne baptisate. Et sibi iungens parabolâ hominis
qui filios suos in vineâ mittit. Et quod publicani & heretici
in regno dii multos sacerdotum & scribarum processuri dicunt.

XXII Parabolâ de unitoribus qui interficiunt ad se missos.
Parabolâ ubi murati contemnunt venire ad mptas.

XXIII De descriptione & imagine cæcylis. De muliere quæ se
pitem fr̄ habuit. temptatus a pharisæis. interrogat
eos de x̄o cuius filius esset. Et discipulos ut quæ phari
sæi dicunt fiunt. sed quæ faciunt non fiunt.

XXIII Incepit scribas & pharisæos de plebito. De unamento
de conulo & calice & calice & cetero lauando. & monu
mentis de albitas & monimentis pphetarum & alius multis.

XXV Ierusalem ierusalẽ. de structura templi. & signis nouissi
moz dierum. & diebus breuiatis. De pseudo x̄p̄istis. De
pseudo pphetis. De adventu saluatoris. & occasu deno
torum. De decem uirginibus. De talentis. De ouibus
ad dextris. & hædis a sinistris. & de operibus eorum.

XXVI De iudæorum consilio. De compræhendendo iu

De muliere que unguento perfudit iūm. Iudas p̄
mum pete ut traderet iūm. Caiaphas de iuda tra
ditore suo ad discipulos loquit̄. Olatio eius.

XXVII

Petro dicit quod tertio pullo abnegaturus eū cēt.
Orationes iūi ad patrē. Iudas iūm osculo tradidit &
petrus amiculū abscidit. Iūe falsis testibus condem
natur & illudtur. Petrus tertio abnegat & lacrima
tur. Iūe pilato traditur. & iudas laqueo se suspen
dit. De agro figuli. Iudicium pilati. & de barabba
latrone.

XXVIII

Passio iūi et sepultura. & resurrectio eius.
Itemq; mandata & doctrina eius. De baptismo.

INCIPĒU SCOM MATHE

IBERGENERATIONIS

+

IHV XPI FILII DAVID

FILII ABRAHAM ABRAHAM

GENUIT ISAAC ISAAC AUTEM

genuit iacob iacob autem genuit iudam &
fratres eius iudas autem genuit phares et ha-

ra de thamar phares autem genuit esrom

E srom autem genuit aram Aram autem ge-

nuit ammadab Ammadab autem genuit na-

afon Naafon autem genuit salmon Salmon

autem genuit booh de rachab Booh autem genuit

obed ex ruth Obed autem genuit iesse Iesse au-

tem genuit dauid regem Dauid autem rex genuit

salomonem ex ea quae fuit uriae Salomon au-

tem genuit roboam Roboam autem genuit abia

A bia autem genuit asa Asa autem genuit iosephat

I osephat autem genuit iorim Iorim autem genu-

it ohiam Ohias autem genuit ioatham Ioatham

autem genuit achah Achah autem genuit chechi-

am E chechias autem genuit manafes Manafes

autem genuit amon Amon autem genuit iosi-

am. Iosias autem genuit iechoniam & fratrem eius
 transmigrationem babilonis. Et post transmi-
 grationem babilonis iechonias genuit salathiel.
 Salathiel autem genuit horobabel. Zorobabel autem
 genuit abud. Abud autem genuit elachim. Eli-
 achim autem genuit a'hor. A'hor autem genuit sa-
 doch. Sadoch autem genuit achim. Achim autem genuit
 eluid. Eluid autem genuit deahar. Deahar autem genuit ma-
 than. Mathan autem genuit iacob. Iacob autem genuit
 ioseph virum marie. de qua natus est ihu. qui
 vocatur xpc. **O**mnis ergo generatio ab a-
 braham usque ad dauid. generationes quatuorde-
 cim. Et ad dauid usque ad transmigrationem babilo-
 nis. generationes quatuordecim. Et transmi-
 gratione babilonis usque ad xpc. generationes
 quatuordecim. **X**pc. autem generatio sic

m.ii.
 s. x. l.

I
 m.iii.
 v.
 l.ii.

F R A T
UM ESSET DE

S P O N S A T A M A T E R I I V S

maria ioseph. ante quam conueni-

rent. inuenta est in utero habens. de spū scō
iōseph autem uir eius cum esset iustus & nollet
eū tradere. uoluit occulte dimittere eū. hęc
autē eo cogitante. ecce angelus dñi in somnis. 2
apparuit ei dicens. Ioseph fili dauid. noli time
re. accipere mariā coniugem tuā. Quod enim
in ea factū est. de spū scō est. Pariet autē filium.
et uocabis nomen eius iēm. Ipse enim saluū fa
ciat populū suū. a peccatis eorū. hoc autē totū fa
ctum ē. ut adimpleret qđ dictum est ad nō. per
prophetam dicentem. Ecce uirga in utero habe
bit & pariet filiū. & uocabunt nomen eius emma
nuel. quod ē interpretatū nobiscum dñs. Exur
gens autē ioseph. a somno. fecit sicut praecepit ei
angelus dñi. Et accepit coniugem suā. et non co
gnoscebat eam. donec peperit filiū suū pri
mogenitū. et uocauit nomen eius iēm. Cum
ergo natus ēt iēm in bēthleem iudae in diebus
herodis regis. ecce magi a oriente uenerunt in
rosolimā dicentes. Ubi est qui natus ē rex iudaeorū?

U idimus omnem stellam eius moriente et ueniam ado-
 rant eam. Audientis autem herodes rex turbatus est et o-
 mnibus ierosolyma cum illo. Et congregans omnes prin-
 cipes sacerdotum et senibus populi. sciscitabat ab
 eis ubi xpc nascere. **A**t illi dixerunt ei. In bethle-
 em iudae. Sic enim scriptum est per prophetam. Et tu
 bethleem terra iuda. nequaquam minima es in
 principibus iuda. Ex te enim exiit dux. qui regat
 populum meum israel. **T**unc herodes clam noctis
 magis diligenter didicit ab eis tempus stelle que
 apparuit eis. Et mittens illos in bethleem dixit.
Ite et interrogate diligenter de pueris et cum inue-
 ritis renuntiate michi. ut et ego ueniens adorem
 eum. Qui cum auissent regem. abierunt. Et ecce
 stella quam uiderant moriente antecesserat eos usque
 dum uenissent stare supra. ubi erat puer. Uidentes
 autem stellam. gausi sunt gaudio magno ualde. Et in-
 trantes domum. inuenerunt puerum cum maria ma-
 tre eius. Et proidentes adorauerunt eum. Et a-
 peras thesauris suis obtulerunt ei munera. An

m. vii.
 lo. lxxviii.

m. vii.
 s. xl.

rum: tui: & in yrram. Et responso accepto in som-
nis ne redirent ad herodem: per aliam uiam: reuer-
si sunt in regionem suam: Qui cum recessissent:
ecce angelus dñi apparuit in somnis ioseph dicens:
Surge et accipe puerū et matrē eius et fuge in egyptū:
et esto ibi usq: dum dicam tibi: Futurū est enim:
ut herodes quaerat puerū: ad perrendum eum:

Qui consurgens: accepit puerum & matrē eius nocte:
& recessit in egyptū: & erat ibi usq: ad obitum hero-
dis: Ut adimpleretur quod dictū est ad nō. p prophē-
tam dicentem: Ex egypto uocauit filiū meū: Tunc
herodes uidens quō illusus esset: a magis: iratus est
ualde: Et mittens occidit omnes pueros qui erant
in bethleem: & in omnibus finibus eius: ab unatu: &
infra: secundū tempus quod exquisierat a magis:

Tunc adimpletū est quod dictum ē per ieremiam
prophetam dicentem: Uox in rama audita est plo-
ratus & ululatus multus: Rachel plorans filios suos:
& noluit consolari quia non sunt:

II

DEFUNCTO AUTEM

herode. ecce apparuit angelus dñi in som-
 nis ioseph in aegypto dicens. Surge &
 accipe puerum & matrem eius. et uade in
 terram israhel. Defuncti sunt enim qui quaerebant
 animam pueri. Qui surgens. accepit puerum & matrem
 eius & uenit in terram isrl. Audiens autem quod ar-
 cheluis regnaret in iudaea pro herode patre suo. ti-
 muit illo ire. Et admonitus in somnis. secessit in
 partes gableae. Et ueniens habitauit in egiptu.
 quae uocatur nahareth. Ut adimpleret quod di-
 ctum est p prophetas. quom nahareus uocabitur.

In diebus autem illis. uenit iohannes baptista praedicas
 in deserto iudaeie & dicens. Poenitentiam agite. app-
 pinquabit enim regnum caelorum. **H**ic est enim
 qui dictus est per esaiam. pphetam dicentem. Uox
 clamantis in deserto. parate uiam dñi. rectas facite
 semitas eius. **I**psa autem iohannes habebat uesti-
 mentum de pilis camelorum. & honam pelliciam
 circa lumbos suos. Esca autem eius erat. locustae

q̄. viii.
 l. viii.
 l. viii.
 & xxx.

q̄. viii.
 l. viii.
 l. viii.
 l. x.

q̄. viii.
 l. viii.
 l. viii.

83
& in cl siluefite. Tunc exiebat ad eū ierosolima &
omnis iudra. et omis regio circa iordanem. et ba
ptizabant in iordane ab eo. confitentes peccata sua.

ḡ. x.
V
L. xiii.

Videns autem multos pharisaeorum & saduceorū
uenientes. ad baptismum suū. dixit eis. Progen
es uiperarū. quis demonstrauit uobis fugere a fu
tura ira. Facite ergo fructum poenitentiae. Et
ne uelitis dicere. utra uos patrem habemus ha
bemus abraham. Dico enim uobis. quō potens
est d̄s de lapidibus istis suscitare filios abrahæ.

Iam enim securis ad radicem arborū posita est.
Omnis ergo arbor quae non facit fructum bonū.

ḡ. xxi.
ḡ. xiiii.
L. x.
L. xiiii.

excidit. & in ignē mittitur. **E**go quidem uos
baptizo in aqua in poenitentiam. Qui autē post
me uenturus est. fortior me est. cuius non sum
dignus clementia portare. Ipse uos baptizabit

ḡ. xxii.
V
L. xv.

in spū scō & igni. **C**uius uentilabrū in manu sua
& permundabit arcem suā. et congregabit utricū
suū in horreum. paleas autem comburet igni
inextinguibili. **T**unc uenit ih̄c agalilea in ior

ḡ. xxiii.
X
S o l

dationem ad iohannem: ut baptizaretur ab eo: Iohann
 nes autē prohibebat eum dicens: Ego autē debeo bap
 tizari: & tu uenis ad me: Respondens autē iohannes dixit
 ei: Sine modo: sic enim deceet nos implere unum
 ministerium: Tunc dimisit eum: **B**aptizatus autē
 iohannes: confestim ascendit de aqua: Et ecce: aperti sunt
 ei caeli: & uidit spm̄ dī descendentem sicut colum
 bum: & uenientem super se: Et ecce: uox de caelis
 dicens: hic est filius meus dilectus: in quo michi

LXXIII
 LXXIIII
 LXXV

III.

LXXVI
 LXXVII
 LXXVIII

TUNC IHC DUCTUS
 C O M P L A C E V I

est in desertum aspidū: ut temptaretur
 ab diabolo: **E**t cum tenuisset quadra
 ginta dies: et quadraginta noctibus: postea esuri
 it: Et accedens temptator dixit ei: Si filius dices
 die ut lapides isti: panes fiant: Qui respondens
 dixit: Scriptum est: non in pane solo uiuic ho
 mo: sed in omni uerbo quod procedit de ore dī:
Tunc assumpsit eum diabolus in scām ciuitatis ierusalem:
 & statuit eum supra pinnaculum templi: & dixit:

LXXIX
 LXXX

LXXXI
 LXXXII

ci: Si filius dei es: mitte te deorsum: Scriptum est enim: Quia angelis suis mandavit de te: & in manibus tollent te: ne forte offendas: ad lapidem pedem tuum: At illi tunc rursus: Scriptum est: non temptabis dominum deum tuum: Iterum assumpsit cum diabolus in montem excelsum valde: & ostendit ei omnia regna mundi et gloriam eorum: & dixit illi: hanc omnia tibi dabo: si eadens adoraveris me: Tunc dicit ei ihs: Uale satanas: Scriptum est enim:

cap. xviii.
vi.
fol. xlii.

Domine deum tuum adorabis: & illi soli servies: Tunc reliquit eum diabolus: & ecce angeli accesserunt & ministrabant ei: **C**um autem audisset ihs quod iohannes baptista ret. secessit in galileam: **E**t relicta civitate nazareth: venit & habitavit in capharnaum: maritima in finibus habulon & neptalim: ut impletet quod dictum est per esaiam. prophetam:

cap. xviii.
iii.
fol. xlii.
cap. xviii.
vii.
fol. xliii.

Terra habulon & terra neptalim: iuxta maris transiordanem galilee gentium: populus qui sedebat in tenebris: lucem vidit magnam: & sedentibus in regione umbrarum: moras lux ostendit: **E**xinde coepit ihs praed

cap. xx.
vi.
fol. xliii.

dicere & dicere . poenitentiam agite . appropin
 quabit enim regnum caelorum **A**mbulans autē
 iuxta mare galilaeae uidit duos fratres symonem
 qui uocatur petrus & andream fratrem eius . mis
 tentes rete in mare . erant enim piscatores **E**t
 ait illis . Venite post me & faciam uos fieri pi
 scatores hominum . At illi continuo relicis reti
 bus . secuti sunt eum **E**t procedens inde . uidit
 alios duos fratres iacobum hebedee & iohannem fra
 trem eius in nau cum hebedeo patre eorū refici
 entes retia sua . Et uocauit eos . Illi autē statim
 relicis retibus et patre . secuti sunt eum **E**t cir
 cuitabat ihs totā galileam . docens in synagogis eo
 rum . & praedicans euangelium regni . & sanans o
 mnem languorem . & omnem infirmitatem in
 populo . Et abiit opinio eius in totam syriam .
 & obtulerunt ei omnes male habentes uarias languo
 ribus . & tormentis comprehensos . & qui demonia
 habebant . et lunaticos & paraliticos . & curauit
 eos . Et secuta est eum turbae multae de gali

cap. xxi.
 vi.
 c. xi.

cap. xxi.
 c. xi.
 l. xxxii.

cap. xxiii.
 c. xxxii.
 l. xxxiii.
 & xl.
 lo. xli.

lei. & de capoli. & ierosolymus. & iudaea. & de trans

JORDANI N.

IO ENS A U T E M

turbas. ascendit in montem. Et cum
sedisset. accesserunt ad eum discipuli
cuius. **E**t aperiens os suum. docebat

eos dicens. **B**eati pauperes spū. quō ipsorum ē

regnum caelorum. **B**eati mites. quō ipsi possi

debunt terram. **B**eati qui lugent. quō ipsi ē

solabuntur. **B**eati qui esuriunt & sitiunt iu

stitiā. quō ipsi saturabuntur. **B**eati misericor

des. quō ipsi misericordiā consequentur. **B**eati

mundo corde. quō ipsi dñm uidebunt. **B**eati

pacifici. quō filii dī uocabuntur. **B**eati qui p

secutionem patiuntur. ppter iustitiā. quō ipso

rum est regnum caelorum. **B**eati estis eū ma

ledixerint uobis & persecuti uos fuerint. & dixe

rint omne malum aduersum uos mentientes

ppter me. Gaudete & exultate. quō merces ustra

copiosa est in caelis. Sic enim persecuti sunt pro

III
m. xxviii.
S o l.

m. xxviii.
l. xlvi.

m. xxviii.
S o l.

m. xxviii.
l. xlvi.

m. xxviii.
S o l.

m. xxx.
l. xlvi.

m. xxviii.
l. xlvi.

m. cccii
 n. cii
 l. lxxxv

phetas. qui fuerunt ante uos. **U**os estis sal ter-
 rae. Quod si sal euauerit. in quo salietur. Adni-
 chilum ualeat ultra. nisi ut mutetur foras. & con-
 eulect ab hominibus. **V**os estis lux mundi.

m. ccciiii
 n. ciiii
 l. cccviii

Non potest ciuitas abscondi supra montem posi-
 tam. Neq. accendunt lucernam & panem eam
 sub modio. sed super cand. labrum. ut luceat o-
 mnibus qui indamo sunt. Sic luceat lux ur̄a
 coram hominibus. ut uideant ur̄a bona opera.
 & glorificent patrem ur̄m qui in caelis est.

m. cccviii
 n. cccviii
 l. cccviii

Nolite putare quō ueni soluere legē. aut pphetas.
 non ueni soluere sed adimplere. **A**men qui p-
 pe dico uobis. donec transeat caeli & terra. lo-
 ta unum. aut unus apex non praeteribit a lege.
 donec om̄a fiant. **Q**ui ergo soluerit unum de
 mandatis istis minimis. & docuerit sic homines.
 minimus uocabit̄ in regno caeloru. Qui autē se-
 cerit & docuerit. hic magnus uocabit̄ in regno
 caeloru. **D**ico enim ualuis. quia nisi abundauerit
 iustitia ur̄a plus quā scribarum & pharisori. non

m. cccviii
 n. cccviii
 l. cccviii

inhabitabit in regnū celorum. Audistis quia dictum
est antiquis non occides. Qui autē occiderit reus erit
in iudicio. Ego autē dico vobis quia omnis qui ira
satur fr̄i suo reus erit iudicio. Qui autem dixerit
fr̄i suo racha reus erit concubio. Qui autē dixerit fati
ac reus erit gehemac ignis. Si ergo offeres munus
tuum ad altare & ibi recordatus fueris quia frater tu
us habet aliquid aduersum te relinque ibi munus
tuum ante altare & uade prius reconciliare fratri
tuo & tunc ueniens offeres munus tuum. **E**sto
conseruans aduersario tuo cito dnm es in uia cum
eo ne forte trahat te aduersarius tuus iudex & iudex tra
dat te ministro & in carcere mittaris. Amen dico
tibi non exies inde donec reddas nouissimū qua
drantem. **A**udistis quia dictum est antiquis non
mechaberis. Ego autē dico vobis quō om̄s qui in
derit mulierem ad concupiscendum eam iam me
chatus est cū in corde suo. Quod si oculus tuus de
xter scandalizat te erue eum & pice abste. Expe
dit enim tibi ut pereat unum membrorū tuorū

ḡ. xxxvii.
l. c. lvi.

ḡ. xxxviii.
l. c. lvi.

quam totum corpus tuum inicit in gehennam. Et
 si dextera manus tua scandalizat te. erue eam & proice
 abste. Expedi enim tibi. ut percat unum mem-
 brorum. quam totum corpus tuum. erit in gehennam.
 O icam est autem. qui cumque dimiserit uxorem suam.
 det illi libellum repudii. Ego autem dico uobis. quia
 omnes qui dimiserint uxorem suam. excepta fornicati-
 onis causa. sicut eam in gehennam. Et qui dimissim
 dixerit. adulterat. Iterum audistis quia dictum
 est. antiquus non perurabis. reddes autem domino iuramē-
 ta tua. Ego autem dico uobis. non iurare omni-
 no. neque per caelum. quia thronus dei est. Neque per
 terram. quia scabellum est pedum eius. neque per
 ierosolimam. quia ciuitas est magni regis. Neque
 percipit tuum iuraueris. quia non potest. si mon-
 te capilli album facere aut nigrum. Sit autem sermo
 uester. est. est. non. non. Quod autem his alium
 dantius est. amalo est. Audistis quia dictum est.
 oculus poculo. dente. proderit. Ego autem
 dico uobis. non resistere malo. **S**ed si quis te

percussit in dexteram maxillam tuam prope ille
& alteram. Et ei qui uult tecum iudicio contendere
& tunicam tuam tollere. dimitte ei et pallium.
et qui cumq; te arguerit. uerte mille passus. uade cum
illo alia duo. qui percutat te. da ei. & uolenti mutari.
arte. ne auertaris.

m. xxxviii.
X
Sol

Audistis quia dictum est. diliges proximum tuum. & odies inimicum tuum.

m. xl.
V
L. lii.

Ego autem dico uobis. Diligite inimicos uos. benefacite his qui oderunt uos. Et orate pro persequentibus & calumniantibus uos. ut sitis filii patris uestrum qui in caelis est. Qui solem suum ortiri facit super bonos & malos. & pluit super iustos & iniustos.

m. xli.
V
L. lii.

Sic enim diligitis eos qui uos diligunt. quam mercedem habent. Nonne & publicani hoc faciunt. Et si saluta uertis fratres uos tantum. quid amplius facietis.

m. xlii.
X
Sol

Nonne et ethnici hoc faciunt. Estote ergo uos perfecti. sicut & pater uester caelestis perfectus est. **A**tten- dit ne iustitiam uestram faciat coram hominibus. ut uideamini ab eis. Alioquin mercedem non habebitis apud patrem uestrum qui in caelis est. Cum ergo

fieri elemosinam nobis tibi canere ante te sicut hy-
poeritae faciunt in synagogis & in iudiciis: ut honorifi-
centur ab hominibus. Amen dico uobis: receperunt
mercedem suam. Te autem faciente elemosinam: ne
sicut sinistra tua: quid faciat dextera tua: ut sit
elemosina tua in abscondito: & pater tuus qui uidet

abscondito reddet tibi:

CUM ORATIS

non eritis sicut hypoeritae: qui
amant in synagogis & in iugulis pla-

tearum stant orare: ut uideantur ab hominibus.

Amen dico uobis: receperunt mercedem suam. Tu autem
cum orabis: intra cubiculum tuum: & clauso ostio
tuo ora patrem tuum in abscondito. Et pater tuus
qui uidet in abscondito reddet tibi. **O**rantem autem no-
lite mulierum loqui sicut ethnici: putant enim quod
in uulso loquuo suo exaudiantur. Nolite ergo assi-
mulari eis: sicut enim pater uester quid opus sit uo-
bis: ante quam petatis eum. Sic ergo uos orabitis:

Pater noster qui es in caelis. Sanctificetur nomen tuum.

Veniat regnum tuum. fiat uoluntas tua. sicut in ce-
lo et in terra. panem nostrum super substantialem da
nobis hodie. Et dimitte nobis debita nostra. sicut
et nos dimittimus debitoribus nostris. Et ne indu-
cas nos in temptationem. Sed libera nos a malo.

in. elur.
VI
in. cxxxv

Sicutum dimiseritis hominibus peccata eorum. di-
mitte et uobis pater noster caelestis delicta uestra. Si
autem non dimiseritis hominibus. nec pater ue-
ster dimittet peccata uestra. **C**um autem ieiuna-
tis. nolite fieri sicut hypocritae. tristes. Exter-
minant enim facies suas. ut pareant hominibus
ieiunantes. Amen dico uobis. quia receperunt
mercedem suam. Tu autem cum ieiunas. unge
caput tuum. et faciem tuam. Lute. ne videant ho-
minibus ieiunans. sed pater tuo. qui est in abscon-
so. Et pater tuus. qui uidet in absconso. reddet tibi.

in. elur.
S. N. I

Nolite thesaurizare uobis thesauros in terra. ubi
erugo et uinea demolitur. et ubi fures effodiunt.
et furantur. **T**hesaurizare uero uobis thesauros
in caelo. ubi neque erugo. neque uinea demolitur. et

in. elur.
V
l. elur

ubi fuerit non effodunt nec furantur. Ubi enim est thesaurus tuus ibi est & cor tuum. **L**ucerna corporis est oculus. Si fuerit oculus tuus simplex totum corpus tuum lucidum erit. Si autem oculus tuus nequam fuerit totum corpus tenebrosum erit.

in. el. vii.
L. cccviii.

Si ergo lumen quod uide est tenebrae sunt ipse tenebrae quantae erunt. **N**emo potest duobus dominis seruire. aut enim unum odio habebit & alterum diliget. Aut unum sustinebit & alterum contemnet. Non potestis deo seruire & inanimatae.

in. el. vii.
L. cccv.

Ideo dico uobis ne solliciti sitis animae uestrae quid manducetis neque corpori uestro quid induamini. Nonne anima plus est quam esca & corpus plus quam uestimentum. Respicite uolatilia caeli quae non serunt neque metunt neque congregant in horrea & pater uestrae caelestis pascat illa. Nonne uos magis plus estis illis. Quis autem uestrum cogitans potest adiecere ad staturam suam cubitum unum.

in. el. vii.
L. ccl.

Et de uestimento quid solliciti estis. Considerate lilia agri quomodo cresecunt non laborant neque

nent. Dico autem uobis. quō nec salomon in omni
 gloria sua cooperatus est. sicut unum existit. Si au-
 tem foramen agri quod hodie est. & etas inelubauit
 mittitur. dī sic uestit. quanto magis in uos fidei. uos
 Nolite ergo solliciti esse dicentes. quid manducabimus
 aut quid bibemus. aut quo operiemur. haec enim
 omnia gentes inquirunt. Sed enim pater uester.
 quia his omnibus indigetis. Quae rite ergo primū
 regnū dī & iustitiam eius. & omnia haec adhaerentur
 uobis. Nolite solliciti ergo esse. in crastinum. Cras-
 tinus enim dies sollicitus erit sibi ipsi. sufficit dies

MALICIA SVA
OLITE IUDICARE

re. ut non iudicemini. In quo
 enim iudicio iudicaueritis iu-
 dicabimini. Et in qua mensura mensi fueritis.
 remetetur uobis. **Q**uid autē uidet festucam
 in oculo fratris tui. & trabem in oculo tuo non
 uidet. Aut quomodo dicis fratri tuo. sine caci-
 an festucam de oculo tuo. & ecce trabis est in

VI

m. l.
 II
 m. xl.
 l. l.

m. l.
 l. l.

oculo tuo: h̄ypocrita: ecce primam tabem de
 oculo tuo: & tunc uidebis cicere fistulam de oculo
 fratris tui. **N**olite dare sem̄i eum bus: neq̄ mita
 tis margaritas ur̄is ante porcos: ne forte concu
 cent eis pedibus suis: & conuersi disfrumpant uos
 ecce: & dabitur uobis: qui erit: & inueniet: pulsa
 te & aperitur uolus. Omnis enim qui peccat: acci
 pit: & qui querit: inuenit: & pulsanti aperitur:
A ut quis est ex uolus homo: quem si p̄terit filius
 suus panem: numquid lapideum porriget illi:
A ut si p̄terit peccat: numquid serpente[m] porriget
 ei. Si ergo uos eum frat̄is mali: nolitis bona: dare fi
 lis ur̄is: quanto magis pater uester qui in caelis e
 st: dabit bona peccantibus se. **O**m̄ia ergo quaecūq̄
 uultis ut faciat uobis homines: & uos facite eis.
Haec enim est lex & p̄phetarum. **I**ntate per ingu
 nam postam: qui lata postā & sp̄tiosa uia: que
 ducit ad perditionem: & multi sunt qui intrant
 per eam. Quam angusta postā & arcta uia que
 ducit ad uitam: & pauci sunt qui inueniunt eam.

ō. In.
501

ō. In.
L. cxxx.

ō. In.
L. lxx.

ō. In.
L. lxx.

¶ In. lxxv.
V.
l. lxxv.

¶ In. lxxv.
V.
l. lxxv.

¶ In. lxxv.
III.
l. lxxv.
l. cxxv.

¶ In. lxxv.
V.
l. cxxv.

¶ In. lxxv.
V.
l. lxxv.

tendite a falsis prophetis qui ueniunt ad uos in uoluntate ouium intrinsecus autem sunt lupi rapaces. A fructibus eorum cognoscetis eos. Numquid colligunt de spinis uuas. aut de tribulis ficus.

Sicut enim omnis arbor bona fructus bonos facit. mala autem arbor fructus malos facit. Non potest arbor bona fructus malos facere. Neque arbor mala fructus bonos facere. Omnis arbor quae non facit fructum bonum excidetur & in ignem mittetur. Igitur ex fructibus eorum cognoscetis eos.

Non omnis qui dicit michi dñe dñe intrabit in regnum caelorum. Sed qui facit uoluntatem patris mei qui in caelis est. ipse intrabit in regnum caelorum.

Multi dicent michi in illa die. dñe dñe. nonne uo uo nomine tuo pphetauimus. & in tuo nomine demonia eiecimus. & in tuo nomine uisitates multas fecimus. Et tunc confitebor illis. quia numquam noui uos. Discedite a me qui operamini iniquitatem. **O**mnis ergo qui audit uerba mea haec & facit ea. assimilabitur uiro sapienti qui

aedificauit domum suam supra petra. Et descen-
 dit pluuia. & uenerunt flumina. & fluxerunt
 uenti. & irruerunt in domum illa. & non cecidit.
 fundata enim erat supra petra. Et omnis qui au-
 dit uerba iehaee & n̄ facit ea. similis erit uiro stul-
 to. qm̄ aedificauit domum sua super barnam.
 Et descendit pluuia. & uenerunt flumina. & fluxe-
 runt uenti. & irruerunt in domum illa. & cecidit.

& fuit ruina eius magna. **FACTUM EST**
 cum consumasset ihs uerba haec.
 admirabantur turbae super doctri-
 na eius. Erat enim docens eos sicut potestatem
 habens. & non sicut scribae eorum & pharisaei.

Cum aut̄ descendisset ille monte. secutae sunt eum
 turbae multae. Et ecce leprosis ueniens adora-
 bat eos dicens. Dñe siuis potes me mundare.
 Et extendens manum. tetigit eum ihs dicens.
 Uolo mundare. Et confectum mundata est le-
 pra eius. Et ait illi ihs. Uade. n̄ enim dixeris

VII

in leu.
 in exod.
 in mat.
 in ioh.
 in ierem.
 in ezechie.
 in psal.
 in ierem.
 in ezechie.
 in psal.

in leu.
 in mat.
 in ioh.
 in ierem.
 in ezechie.
 in psal.

VIII

in leu.
 in mat.
 in ioh.
 in ierem.
 in ezechie.
 in psal.

¶. lev.
l. lxx.
lo. xxxvii.

Sed uade ostende te sacerdoti & offer manus quod
 precepit moyses in testimonium illis. **C**um autē
 introisset capharnaum accessit ad eum centurio
 rogans eum & dicens. Dñe puer meus iacet in do
 mo paralyticus & male torquetur. Et ait illi. Hic.
 Ego uenia & curabo eum. Et respondens centurio
 ait. Dñe non sum dignus ut intres sub tectū meū
 sed tantum die uerbo & sanabitur puer meus.
 Nam & ego homo sum sub potestate habens sub
 me milites. Et dico huic uade & uadit. Et alio ue
 ni & uenit. Et seruo meo sic hoc & fieri. Audiens
 autē hūc miratus est & sequentibus se dixit.

¶. lev.
l. lxxv.

Amen dico uobis non inueni tantā fidem in israhel.
Quod dico uobis quod multi ab oriente & occidente ue
 nient & circumbeut cum abraham & isaac & iacob
 in regno caelorum. Tibi autē regni ciuentur in
 tenebras exteriores. Ibi erit fletus & stridor dentium.

¶. lev.
l. lxxv.
¶. lev.
l. lxxv.
lo. xxxvii.

Et dixit hūc centurioni. Uade & sicut credidisti fiat
 tibi. Et sanatus est puer. In illa hora. **E**t cū uenisset
 in domum petri uidit socrum eius iacentē.

IIV

& febricitantem. Et tetigit manuum eius. & domi-
 sit eum febris. Et surrexit. & inmisit eum eis. Ut spe-
 re. autem facta. obtulerunt ei multos demonia
 habentes. & eiciebat spiritus uerba. Et omnes ma-
 le habentes curauit. ut adimpleretur quod dictum
 est per prophetam dicentem. Ipse infirmitates
 nostras accepit. & aegrotationes portauit. Uidens autem
 in eum multas turbas circum se. iussit ut transiret eum.

in leuim
 l. ex.

Et accedens inuisit scriba. ait illi. Magister. sequar
 te quocumque ieris. Et dicit ei ihc. Unusquisque
 as habent. & ioueres eadē iudof. filius autem homi-
 nis non habet. ubi caput reclinet. Alius autem dedi-
 scipulis eius. ait illi. Domine. permittit me primum
 ire & sepelire patrem meum. Ihc autem ait illi.
 Sequere me. Et dimitte mortuos. sepelire mor-

VIII

in leuim
 l. ex.

IN TASCENTE EO

innauculam. secuti sunt eum disci-
 puli eius. Et ecce motus factus est
 magnus in mari. ita ut nauicula operiret flui-

ctibus. Ipse uero dormiebat. Et accesserunt &
sisterunt. uerunt cum dicentes. Domine. salua nos pe
rimus. Et dicit eis. Quid tibi estis modice
fidei. Tunc surgens imperauit uentis & mari.
& facta est tranquillitas magna. porro ho
mines. mirati sunt dicentes. Quasi est hic
qua et uenti & mare. obediunt ei. Et cum uenisset
trans fretum in regionem getassendorum.
occurrerunt ei duo habentes draconia. de
monimentis exeuntes. scilicet nimis. ita ut ne
mo possit transire per uiam illam. Et ecce cla
mauerunt dicentes. Quid nobis & tibi. in fili
di. uenisti huc ante tempus torquere nos.
Erat autem non longe ab illis grex porcorum
multorum pascent. Dracones autem rogabant
cum dicentes. Si eris nos. mitte nos in grege
porcorum. Et ait illis. Ite. At illi exeuntes.
abierunt in porcos. Et ecce impetu abiit totus
grex prope in mare. & multi sunt in aquis.
Pascitores autem fugerunt. & uenientes in uenitatem

nuntiaverunt omnia. & de his qui demonia
habuerant. Et ecce tota ciuitas. exiit obviam
ihs. & in se cogitabant ut transfret asinibus

I O R V M

T A S C E N D E N S

in ianuculum. transfretant. & uen-
nit in ciuitatem suam. Et ecce offe-

rebant ei paraliticum. iacentem in lecto. Et in-
dens ihs fidem illorum. dixit paralitico. Con-
fide filii. remittuntur tibi peccata tua. Et ecce
quidam de scribis dixerunt intra se. hic blas-
phemat. Et cum uidisset ihs cogitationes eorum
dixit. Ut quid cogitatis mala in cordibus uestris.
Quid est facilius dicere dimittuntur tibi pecca-
ta. aut dicere surge & ambula. Ut scitis autē
quō filius hominis habet potestatem. inter-
dum dimittendi peccata. tunc aut paralitico.
Surge tolle lectum tuum. & uade in domum
tuam. Et surrexit. & abiit in domum suam.
Uidentes autē turbae timuerunt. Et glorifica-

VIII

In. lee.
In. ee.
L. xxviii.
L. xxxviii.

¶ in. lxxv.
¶ in. xxi.
l. xxxviii.

¶ in. lxxv.
¶ in. xxi.
l. xxxviii.
a. clxxxi.

¶ in. lxxvii.
¶ in. xxii.
l. xl.

uerunt dñi. qui dedit potestatem talem homi-
nibus. **E**t cum transiret inde mē. uidit ho-
minem sedentem in helouco. matheum uo-
mine. Et ait illi. Sequere me. Et surgens secu-
titur eum. **E**t factum est discumbente comedo-
mo. ecce multi publicani & peccatores uenientes.
discumbant eum ih̄u & discipulis eius. Et ui-
dentes pharisæi. dicebant discipulis eius. Quare
cum publicanis et peccatoribus inuincit. Ina-
gister uelut. **A**t ih̄c audiens ait. Non est opus
ualentibus medicis. sed uale habentibus. Equi-
tes autē discite quid est. misericordiam uolo. &
non sacrificium. Non enim ueni uocare iustos.
sed peccatores. Tunc accesserunt ad eum discipu-
li iohannis dicentes. Quare nos & pharisæi ieu-
namus frequenter. discipuli autem tui non ieu-
nant. Ait illis ih̄c. Numquid possunt filii sponsi
lugere. quam diu eum illis est sponsus. Nemo
enim autem dies eum auferet. ab eis sponsus. & it-
erum ieiunabunt. Nemo autē inquit eum

missura panni rudis uestimentū uetus. Tollit
enim plenitudinem eius. uestimento. & peior
cassura fit. Neque mittunt unum nouum. mu
tres ueteres. Alioquin. rūpuntur ures & unum
effunditur. & tres percant. Sed unum nouum
in tres nouos uitteunt. & ambo conseruantur.

En. lxxviii.
II
En. lxxviii.
I. lxxv.

Hac illo loquente ad eos. ecce princeps unus acces
sit. & adorabat eum dicens. Filia mea modo de
functa est. sed ueni impone manum super eam
& uiuet. Et surgens iūc sequebatur eum. & disci
puli eius. Et ecce mulier quae sanguinis fluxū
patiebatur duodecim annis. accessit retro. & teti
git simlram uestimenti eius. Dicebat enim in
tra se. Si tetigero tantum uestimentum eius. sal
ua ero. At iūc conuersus & uidens eam dixit.

Confide filia. fides tua te saluā fecit. Et salua facta
est mulier. ex illa hora. Et cum uenisset iūc indo
mum principis. & uidisset tibicines & turbā tu
multu. antem dicebat. Recedite. non est enim
mors tua puella. sed dormit. Et deridebat eū.

an. lxxv.
§. x. l

Et cum caeca esset turba. intrauit & tenuit manū eius. & surrexit puella. Et exiit fama haec. in uniuersam terram illam. **E**t transiit inde in uersuta sunt cum duo caeci. clamantes & dicentes. Misere nri. fili dauid. Cum autē uenisset domū. accesserunt ad eum caeci. & dicit eis ihs. Creditis quia hoc possum facere uobis? Dicunt ei. Utique dñe. Tunc tetigit oculos eorum dicens. Secundum fidem uram. fiat uobis. Et aperta sunt oculi illorum. Et comminatus est illis ihs dicens. Uidece ne quis sciat. Illi autem exiunt. & diffusa uerunt cum in tota terra illa. Egressis autē illis. ecce obtulerunt ei hominem mutum. doctum nimum habentem. Et cecero doctommo. locutus est mutus. Et miratae sunt turbae dicentes. Nunquam apparuit sic in israhel. pharisaei autē dicebant. In principe doctomiorum. cecero de mones. **E**t circuebat ihs ciuitates omnes & castella. docens in synagogis eorum. Et praedicans euangelium regni. & curans omne lan.

an. lxxvi.
§. lxx.
l. cxxviii.

in. lxxxvii.
VI
in. lxxxvii.

guorem & omnem infirmitatē. **V**idens autē turbas miseratus est eis. qui erant uexati & in-
certes. sicut oues non habentes pastorem.

in. lxxxviii.
V
l. cxxvii.

Tunc dicit discipulis suis. Messis quidem multa operari uitem pauci. Rogate ergo dñm mes-
sis. ut eiciat operarios uimessem suam.

X
in. lxxxviiii.
in. cxxviii.
l. cxxviii.

T CONUOCATIS

duodecim discipulis suis. dedit illis potestatem spirituum immundorum ut eicerent eos & curarent omnem languorem & omnem infirmitatem. uode-
cum autem apostolorum nomina sunt haec.

in. lxxxix.
in. cxxix.
l. cxxix.

Primus symon quid dicitur petrus & andreas fra-
ter eius. iacobus hebrei & iohannes frater eius.

Philippus & bartholomaeus. Thomas & mathe-
us publicanus. Et iacobus alphaei & thaddeus.

in. lxxxix.
Sol

Symon chanaenus & iudas scariothes qui & tradi-
dit eum. **O**s duodecim misit uic. praecipiens
eis et dicens. In uiam gentium ne abieritis & in
ciuitates samaritanorum ne intraueritis. sed

potius ut aduersus quae perierunt domus israhel.

Euntes autem praedicare dicentes quia appropin-
quabit regnum caelorum. Infirmos curate. mor-
tuos suscite. Leprosos mundate. daemones eici-
te. Gratis accepistis. gratis date. Nolite posside-
re aurum. neque argentum. neque pecuniam in hono-
ris
uris. Non peram in uia. neque duas tunicas. neque
calceamenta. neque uirgam. Dignus est enim ope-
rarius cibo suo. **I**n quamcumque ciuitatem aut
castellum intraueritis. interrogate quis in ea
dignus sit. & ibi manete donec exeat. **I**ntran-
tes autem in domum. salutate eam. Et si quidem
fuerit domus digna. ueniet pax uestra super eam.
Si autem non fuerit digna. pax uestra ad uos reuer-
tetur. **E**t qui cumque non receperit uos. neque
audierit sermones uestrorum. exeuntes foras de domo
uel decuritate. exeuerte puluerem de pedibus ue-
stris. Amen dico uobis. tolerabilius erit terrae so-
domorum & gomorreorum in die iudicii. quam
illi ciuitati. **E**cce ego mitto uos sicut oves in

cap. lxxvii.
6. l. iii.
l. lxxvii.
& cxi.

cap. lxxviii.
6. l. iiii.
l. lxxviii.
& cxii.

cap. lxxviiii.
6. l. v.
l. cxii.

cap. lxxviiii.
6. l. vi.
l. cxiii.
& lxxviiii.

cap. lxxviiii.
6. l. vii.
l. cxiiii.

medio luporum. Et stote ergo prudentes sicut
 serpentes & simplices sicut columbae. **C**aveat
 autē ab hominibus. Tradent enim uos in conciliis
 & in synagogis suis flagellabunt uos. Et ad praesi-
 des & ad reges ducemini propter me in testimonium
 illis & gentibus. **C**um autē tradent uos nolite co-
 gitare quomodo aut quid loquamini. Dabitur
 enim uobis in illa hora quod loquamini. Non e-
 nim uos estis qui loquamini sed spiritus patris uiri qui
 loquitur in uobis. Tradet autē frater fratrem in mor-
 tem & pater filium & insurgent filii impientes &
 morte eos afficient. Et eritis odio omnibus pro-
 pter nomen meum. Qui autē perseverauerit usque
 in finem hic saluus erit. **C**um autē persecuerit
 uos inuentae istae fugite in aliam. Amen enim di-
 co uobis non consummabitis ciuitates israhel do-
 nec ueniat filius hominis. **N**on est discipulus
 super magistrum nec seruus super dominum suum.
 Sufficit discipulo ut sit sicut magister eius. Et ser-
 uus sicut dominus eius. **S**i patrem familias be

in. lxxviii.
 & c. exliii.
 in. ccc. xliii.
 l. ccl.
 lo. exli.

in. lxxviii.
 in. ccl.
 l. ccl. xliii.
 & c. l.

in. lxxviii.
 s. x.
 l.

in. xc.
 in. lxxviii.
 lo. ccc. xliii.
 & c. ccc. xliii.

in. xc.
 s. ol.

in .xxv.
in .xl.
l. lxxv.

in .xxv.
v.
l. cxlv.

in .xxv.
in .lxxv.
l. .xxv.
d' exlv.

in .xxv.
v.
l. cxlv.

et hec uocauerunt . quanto magis domesticos
eius . **N**e ergo timueritis eos . **N**ihil enim oper-
tū est quod non reuelabitur . & occultum quod
non sciatur . **Q**uod dico uobis in tenebris dica-
te in lumine . Et quod in aure auditis . predicare
super tecta . Et nolite timere eos qui occidunt
corpus . animam autem non possunt occidere .
Sed potius cum timeat . qui potest & animā & cor-
pus perdere in gehennam . Nonne duo passeret
asie uenit . Et unus ex illis . non cecidit super
terram sine patre uro . Uri autem & capilla
pilis . omnes numerati sunt . Nolite ergo time-
re . multis passeribus meliores estis uos . Omnis
ergo qui confitebitur me corā hominibus . confi-
tebor & ego cum coram patre meo . qui est in cae-
lis . **Q**ui autē negauerit me corā hominibus .
negabo & ego cum coram patre meo . qui est in
caelis . **N**olite arbitrari . quia uenerim mitte-
re pacem in terram . Non ueni pacem mittere .
sed gladium . Ueni enim separare hominem .

aduersus patrē suum. & filiam aduersus matrē
 suam. & nurum aduersus socrum suū. & inimici
 hominis domestici eius. **Q**ui amat patrem
 aut matrem plusquam me. non est me dignus.
Et qui amat filium aut filiam super me. non est
 me dignus. Et qui non accipit crucem suā &
 sequitur me. non est me dignus. **Q**ui inue
 nit animam suā. perdet illam. Et qui perdidit
 rit. animā suā propter me. inueniet eā. **Q**ui recipit
 uos. me recipit. Et qui me recipit. recipit eū
 qui me misit. **Q**ui recipit prophetā in nomi
 ne prophetæ. incedit in pphetæ accipiet. Et
 qui recipit iustum in nomine iusti. mercedem
 iusti accipiet. **E**t qui cum q. potum dederit
 uni ex minimis istis. calicem aque frigidae tan
 tum in nomine discipuli. Amen dico uobis. non
PERDIT MERCEDEM SVAM
TRACTUM EST
 cum consummasset iñc. pñci
 picus duodecim discipulis suis.

m. xxvii
 l. cxxvii

m. xxviii
 l. cxxviii
 lo. cxxviii

m. xxviiii
 l. cxxviiii
 lo. cxxviiii

m. xxviiii
 Sol.

m. c.
 VI
 m. cxxviiii

XI
 m. c.
 Sol.

cap. ciii.
l. lxxvii.

transiit inde ut doceret & predicaret in uicibus
eorum. **I**ohannes autē cum audisset in uinculis
opera xpi mittens duos discipulos suos ait illi
Tu es qui uenturus es an alium expectamus? Et re
spondens ihs ait illis Eritis renuntiate iohanni
quae audistis & uidistis. Caei uident claudiambu
lant leprosi mundantur. Surdi audiunt mortui
resurgunt pauperes euangelizantur. Et beatus e
st qui non fuerit scandalizatus in me. Illis autē abe
untibus coepit ihs dicere ad turbas de iohanne
Quid existis in deserto uidere harundinem uen
to agnitam? Sed quid existis uidere hominem
in mollibus uestitum? Ecce qui mollibus uestiunt
in domibus regum sunt. Sed quid existis uidere
prophetam? Etiam dico uobis & plusquam pro
phetam. **S**ic enim est de quo scriptum est
Ecce ego mitto angelum meum ante faciem tuam
qui praeparabit uiam tuam ante te. **A**men
dico uobis non surrexit inter natos mulierum
maior iohanne baptista. Qui autē minor est in re

cap. ciii.
l. lxxvii.

cap. ciii.
l. lxxvii.

77. cv.
L. cxxiii.

77. cvii.
S. o. l.

77. cxiii.
L. cxxvii.

77. cxviii.
L. cxxviii.

gno caelorum. maior est illo. **A** diebus autē iohan-
 nis baptistae usq; nunc. regnum caelorum uim pa-
 titur & uolenti rapiunt illud. **O**mnes enim pro-
 phetae & lex usq; ad iohannem prophetauerunt.
Et si uultis recipere. ipse est huius qui uenturus est.
Qui habet aures. audiendi audiat. **C**um autē simile
 aestimabo generationem istā. Similis est pueris
 sedentibus in foro. qui clamantes coaequalibus di-
 cunt. Cecinimus uobis & non saltauis. lamenta-
 uimus & non plauxistis. Uenit enim enim io-
 hannes neq; manducauit neq; bibens & dicunt.
Omnium habet. Uenit filius hominis mandu-
 cans & bibens & dicunt. Et ecce homo uorax & po-
 tator uini. publicanorū & peccatorum amicus.
Et iustificata est sapientia a filiis suis. **T**unc coe-
 pit exprobrare ciuitatibus in quibus factae sunt
 plurimae uisitates eius. quia non existēnt poeniten-
 tiam. Uae tibi corozhai. uae tibi bethsaida. Quia
 si interro & sydonae factae essent uisitates. quae fa-
 ctae sunt in uobis. olim in silicio & cinere poeniten-

tiam egissent: **U**erum tamen dico uobis: t̄ro te
fr̄doni remissius erit iudic iudicū. quam uobis.
Et tu epharnaum. numquid usq; in caelum exal
taberis. **N**iq; in infernum descendes. **Q**uia si in
sodomis factae fuissent iustitiae quae factae sunt
in te. forte mansissent usq; in hunc diem. **U**erum
tamen dico uobis: quia terrae sodomorum remis
sius erit iudic iudicū. quam tibi. **I**n illo tem
pore. responderis in̄e dixit. **C**onfiteor tibi pater
dn̄e caeli & terrae. quia abscondisti haec a sapien
tibus & prudentibus: & reuclasti ea paruulis. **I**ta
pater. quō sic fuit placitum ante te. **O**mnia
michi tradita sunt a patre meo. **E**t nemo no
uit filium nisi pater. neq; patrem quis nouit nisi
filius. & cui uoluerit filius reuclare. **V**enite ad
me omnes qui laboratis & onerati estis: & ego resi
ciam uos. **T**ollite iugum meum super uos: & disci
te a me quia mitis sum & humilis corde: & in
uenietis requiem. **m**inibus ur̄is. **I**ugum enim
meum suauē est. & onus meum leuē est.

dn̄. cxviii.
l. xli.

dn̄. cx.
l. cxviii.

dn̄. cxi.
l. cxviii.
l. cxxx.

dn̄. cxiii.
l. xli.

dn̄. cxii.
l. cxviii.
l. lxxviii.

XII

m. cxxv.
n.
m. cxxv.
l. xli.m. cxxv.
n.
Solm. cxxv.
n.
m. cxxv.
l. xli.

IN ILLO TEMPORE ABIIIT

In illo tempore per sata. discipuli autē eius esurientes
 coeperunt uellere spicas & manducare. pharisæi
 autē indentes. dixerunt ei. Ecce discipuli tui fa-
 ciunt. quod non licet facere eis sabbatis. At ille di-
 xit eis. Non legistis quid fecerit dauid. quando
 esurit ipse & qui cum eo erant. quomodo intra-
 uit in domum dei & panis propositionis comedit.
 quos non licebat ei edere. neq. his qui cum eo erant.
 nisi solum sacerdotibus. **A**ut non legistis in lege.
 quia sabbatis sacerdotes in templo sabbatum ui-
 olunt. & sine crimine sunt. Dico autē uobis. quia
 templo maior est hic. Sicut scitis quid est.
 nudum uolo & non sacrificium. Numquā con-
 demnasset is innocentes. Dñs est enim filius ho-
 minis. etiam sabbati. **E**t cum inde transisset
 uenit in synagogam eorum. Et ecce homo ma-
 num habens aridam. Et interrogabant eum
 dicentes. Si licet sabbatis curare. Et accusarent eum.
Ipsē autē dixit illis. Quis erit ex uobis homo qui

habet ouem unam. & si ceciderit hanc sabbatis in
foueam. non ne tenebit & leuabit eam. quanto
magis melior est homo oue. Itaq; licet sabbatis
bene facere. Tunc ait homini. Extende ma
num tuam. Et extendit. Et restituta est summa
tu. sicut altera. **E**xcuntes autē pharisaei. consili
um faciunt aduersus eum. quomodo cum per
derent. **I**hē autē sciens recessit inde. Et secuti
sunt eum multi. & curauit eos omnes. Et prae
cepit eis ne eum manifestum facerent. & ad im
pletur quod dictum est. per esaiam prophetā
dicentem. Ecce puer meus quem elegi. dilectus
meus in quo bene complacuit animae meae.
Ponam spm̄ meum super eum. & iudicium gen
tibus nuntiabit. Non contendet. neq; clamabit.
neq; audiet aliquis in plateis uocem eius. Arun
dinem quassatam non confringet. & lignum si
migans non extinguet. Donec ceciat adueto
riam iudicium. & in nomine eius gentes spera
bunt. **T**unc oblatus est ei. docmonū habens

in. cxxvii.
III
in. cxxviii.
lo. cxxviii.
& cxxv.

in. cxxviii.
X
Sol

in. cxxviii.
V
l. cxxviii.

caculus & mutus & curauit eum. na ut loqueret
& audiret.

Et stupebant omnes turbæ & dice
bant. Numquid hic est filius dauid?

Pharisei
autē audientes dixerunt. hic non ciet daemo
nes nisi in beelhebut princeps demoniorum.

In e autem sciens cogitationes eorum dixit eis. Omne
regnum diuisum contra se. desolabitur. Et omnis
ciuitas uel domus diuisa contra se. non stabit.

Et si sathanas sathanam ciet. aduersus se diuisus est.
quomodo ergo stabit regnum eius? Et si ego in

beelhebut cicio demones. filii uiri in quo cici
unt? Ideo ipsi iudices erunt uiri.

Si autē ego
in spū dī cicio demones. igitur peruenit in uos
regnum dī. Aut quomodo potest quisquam

intrare in domum folsis & uasa eius diripere. ni
si prius alligauerit folsam & tunc domum eius

diripiat. **Q**ui non ē mecum. contra me est. Et
qui non congregat mecum. spargit.

Ideo di
co uobis. omne peccatum & blasphemia. remit
tetur hominibus. Sp̄s autem blasphemie. n̄

ḡ. cxx.
lo. cxxii.

ḡ. cxxi.
ḡ. cxxii.
l. cxxiii.

ḡ. cxxii.
ḡ. cxxiii.
l. cxxiiii.

ḡ. cxxii.
ḡ. cxxiii.
l. cxxiiii.

remittetur. Et qui cuiq; dixerit uerbum con-
tra filium hominis remittet ei. **Q**ui autē dixerit
contra spm̄ sc̄m̄ non remittetur ei neq; in hoc
saeculo neq; in futuro. **A**ut facite arbore bo-
nam & fructum eius bonum. Aut facite arbo-
rem malum & fructum eius malum. Si quide
ex fructu arbor agnoscitur. Progenies uiperi-
rum. quomodo potestis bona loqui. cum si-
tis mali. Ex abundantia enim cordis os loqui-
tur. **B**onus homo de bono thesauro profert
bonum. Et malus homo de malo thesauro
profert malum. **O**ico autē uobis. quā o-
mne uerbum ociosū quod locuti fuerint ho-
mines. reddent rationem de eo. in die iudicii.
Ex uerbis enim tuis iustificaberis & ex uerbis
tuis condemnaberis. **T**unc responderunt
ei quidam de scribis & pharisaeis dices. Ma-
gister uolumus ate signum uidere. **Q**ui re-
spondens ait illis. Generatio mala & adultera
signum quaerit & signum non dabitur ei.

ῑ. ccciiii.
X
S. o. l.

ῑ. cccv.
V
L. lxxv.

ῑ. cccvi.
X
S. o. l.

ῑ. cccvii.
V
L. cccvii.

ῑ. cccviii.
V
L. cccviii.

nisi signum ionae pphetae. Sicut enim fuit
 ionas in ventre cocti-tribus diebus & tribus no-
 ctibus: sic erit filius hominis in corde terrae-tri-
 bus diebus & tribus noctibus. Urri nunciat
 surgent in iudicio cum generatione ista: & con-
 demnabit eam: quia poenitentia egerunt
 in praedicatione ionae. Et ecce plusquam iona
 hic: Regina austri surget in iudicio cum gene-
 ratione ista: & condemnabit eam: quia uenit
 a finibus terrae: audire sapientia salomonis.

P. cccviii.
 V.
 L. cccc.

Et ecce plusquam salomon hic. **C**um autem immun-
 dus spiritus exierit ab homine: ambulat per loca
 arida: quaerens requiem & non inuenit. Tunc
 dicit: Reuertar in domum meam: inde exiui.
 Et ueniens inuenit uacantem: scopis mundatam
 & ornata. Tunc uadit & assumit septem alios spi-
 ritus secum nequiores se: & intrantes habitant
 ibi. Et fiunt nouissima hominis illius: priora
 prioribus. Sic erit & generationi huic pessime.
 Ad huc eo loquente ad turbas: ecce mater eius &

fratres stabant foris. quarentes loqui ei. Dixit au-
tem ei quidam. Ecce mater tua & fratres tui foris
stant. quarentes te. At ipse respondens dicenti
sibi ait. Quae est mater mea. & qui sunt fratres
mei. Et extendens manum in discipulos suos dixit.
Ecce mater mea & fratres mei. Qui cumque enim fecerit
uoluntatem patris mei qui in caelis est. ipse meus

XIII

69. cccvii
69. cccviii
L. lxxxii

Ifrater & soror & mater est.
NILLO DIE EXIENS
iñe de domo. sedebat secus mare. Et congregatae
sunt ad eum turbae multae. ita ut in nauiculam
ascendens sederet. Et omnis turba stabat in litto-
re. & locutus est eis multa in parabolis dicens.
Ecce exiit qui seminat. seminare. Et dum seminat.
quaedam ceciderunt secus uiam. & uenerunt uolu-
cres & comederunt ea. Alia autem ceciderunt in pe-
trosa ubi non habebat terra multam. & continuo
exorta sunt. quia non habebant altitudinem terrae.
Sole autem orto aestuauerunt. & quia non habebat
radicem aruerunt. Alia autem ceciderunt in spinas.

& creuerunt spiritus & suffocauerunt ea. Alia autem
 ceciderunt in terram bonam & dabant fructum. Ali
 ud centesimum. aliud sexagesimum. aliud tricesimum.
 Qui habet aures audiendi audiat. Et accedentes disci
 puli dixerunt ei. Quare imparabilis loqueris eis.
 Qui respondens ait illis. Quia uobis datum est nos
 se mysteria regni caelorum. illis autem non est. da
 tum. **Q**ui enim habet. dabitur ei & abundabit.
 Qui autem non habet. & quod habet. auferetur
 ab eo. **I**deo imparabilis loquor eis. quia uiden
 tes non uident. & audientes non audiunt. neq; in
 tellegunt. Et adimpletur in eis propheta esaias
 dicens. Auditum audietis & non intellegatis. Et
 uidentes uidebitis & non uidebitis. In crastinum
 est enim cor populi huius. & auribus grauitur.
 audierunt. & oculos suos clauserunt. Ne quando
 oculis uideant. & auribus audiant. & corde intel
 legant. & conuertantur. & sanentur. **V**na autem
 beatu oculi quia uident. & aures uestrae quia audi
 unt. Amen quippe dico uobis. quia multi pro

87. cxxvii.
 V.
 l. lxxxv.

87. cxxviii.
 l.
 87. cxxvii.
 l. lxxxv.
 lo. cxxviii.

87. cxxviiii.
 V.
 l. lxxxv.

¶ m. cxxv.
¶ ll.
¶ m. cxxviii.
L. lxxviii.

phrae & uisli cupierunt uidere quae uideat. &
non uiderunt. Et audire quae audiat. & non au
dierunt. **U**os ergo audite parabolam semina
tis. Omnis qui audit uerbum regni & non intel
legit. uenit malus. & arripit quod seminatum e in
corde eius. hic est. qui sicut in uan seminatus est.
Qui autē supra petrosa seminatus est. hic est qui
uerbum audit. & continuo eum gaudio accipit
illud. Non habet autem in se radicem. sed est te
poralis. Facta autē tribulatione & persecuti
one propter uerbum. continuo scandalizat.
Qui autē seminatus est in spinis. hic est qui uerbū
audit. & sollicitudo saeculi istius. & fallacia di
uitiarum suffocat uerbum. & sine fructu ef
ficatur. Qui uero in terra bonam seminat
est. hic est qui audit uerbum & intellegit.
& fructū affert. Et fiet aliud quidem cente
sinum. aliud autē sexagesimum. aliud uero
tricesimum. **A**liam parabolam pposuit il
lis dicens. Simile factum est regnū caeloru.

¶ m. cxxxii.
¶ xl.
¶ sol.

hominum qui seminauit bonum semen magro suo
 Cum autem dormiret homines uenit inimicus
 eius & super seminauit hiania in medio tritici
 & abiit. Cum autem creuisset herba & fructum
 fecisset tunc apparuerunt & zizania. Acceden
 tes autem serui patrisfamilias dixerunt ei Dñe
 nonne bonum semen seminasti magro tuo in
 de ergo habet hiania. Et ait illis Inimicus ho
 mo hoc fecit. Serui aut dixerunt ei. Vis mus
 & colligimus ea. Et ait Non. Ne forte colligen
 tes hiania eradicetis simul cum eis & triticu
 m. Sinite utraq; crescere usq; ad messem & in tem
 pore messis dicam messoribus Colligite pri
 mum hiania & alligate ea fasciculis ad combu
 rendum. Triticum autem congregate in hor
 rum meum. **A**liam parabolam proposuit
 eis dicens Simile est regnum caelorum gra
 no sinapis quod accipiens homo seminauit in
 agro suo quod minimum quidem est omni
 bus seminibus. Cum aut creuerit inuis est

in euerit
 in elum
 l. ebeur

¶ cccc. viii.
V.
L. cxxviii.

¶ cccc. xiiii.
VI.
L. cxxv.

¶ ccc. l.
¶ ccc. l.

omnibus holeribus & fit arbor. ita ut uolueres ge
li ueniunt & habitent in ramis eius. **A**liam pa
rabolam locutus est eis. Simile est regnum cae
lorum fermento. quod acceptum mulier ab
scondit in farinae satis tribus. donec fermenta
tum est totum. **H**aec omnia locutus est ihs in
parabolis ad turbas. & sine parabolis non loque
batur eis. ut impleretur quod dictum erat per
prophetam dicentem. Aperiam in parabolis os
meum. & eructabo abscondita a constitutione
mundi. **T**unc dimissis turbis uenit in domum.
& accesserunt ad eum discipuli eius dicentes. Dis
cere nobis parabolam hizanorum agri. Qui re
spondens ait. Qui seminat bonum semen. est
filius hominis. Ager autem est mundus. Bonum
uero semen. hi sunt filii regni. hizanum autem fi
lii sunt nequam. Inimicus autem qui seminauit
ea. est diabolus. Messis uero. consummatio sae
culi est. Messores autem. angeli sunt. Sicut ergo
colliguntur hizanum. & igni comburuntur. sic

erit in consummatione seculi. Mittere filius ho-
 minis angelos suos & colligent de regno eius omnia
 scandala & eos qui faciunt iniquitate & mittent
 eos in eum ignis ibi erit fletus & stridor
 dentium. Tunc iusti fulgebunt sicut sol in regno
 patris eorum. Qui habet aures audiendi audiat.
Simile est regnum caelorum thesauro abscondito
 magro. Quem qui inuenit homo abscondit &
 praegaudet illius uadit & uendit uniuersa que
 habet & emit agrum illum. Iterum simile est re-
 gnum caelorum homini negotiatori quaerenti bo-
 nas margaritas. Inuenta aut una preciosa mar-
 garita abiit & uendit omnia que habuit & e-
 mit eam. Iterum simile est regnum caelorum.
 Sagenae missae in mare & ex omni genere pisci-
 um congregatae. Quam cum impleta esset ad-
 centas & secus litus sedentes elegerunt bonos
 in uasa malos autem foras miserunt. Sic erit in
 consummatione saeculi. Exhibunt angeli & se-
 parabunt malos de medio iustorum & mittent

cos in eunium ignis: ibi erit fletus & stridor den-
tium. Intellexistis haec omnia? Dicunt ei: Etiam.
At illis: Ideo omnis scriba doctus in regno caeloꝝ
similis est homini patrifamilias qui profert de
thesuro suo. noua & uetera. **E**t factum est cū
consummasset iūc parabolat istat. transiit inde.

in. cxi.
in. l.
l. xxviii.
lo. lxxviii.

Et ueniens in patriam suam. docebat eos in syna-
gogis eorum: ita ut mirarentur & dicerent: Unde
huic sapientia haec & uirtutes? Nonne hic est fa-
bri sibilus? Nonne mater eius dicitur maria? & frā-
tius iacobus et ioseph. & symon. et uidas. & sorore
eius nonne omnes apud nos sunt? Unde ergo huic
omnia ista? Et scandalizabantur in eo. **I**ūc. in
tem dixit eis: Non est propheta sine honore. ni-
si in patria sua. & in domo sua. Et non fecit ibi uir-
tutes multas. ppter incredulitatem illorum.

in. cxlii.
in. l.
l. xxx.
lo. cccv.

XIII

in. cclviii.
in. l.
l. xxxi.
lo. cccvi.

in. cclviii.
in. l.
l. xxxi.
lo. cccvi.

In illo tempore. **A**udiu-
it herodes tetrarcha. sumam inu. & ait pueris suis:
hic est iohannes baptista. ipse surrexit a mortu-
is: & ideo uirtutes operantur in eo. **H**erodes au-

tem tenuit iohannem & alligauit eū: & posuit in car-
 cerem. propter herodudem uxorem fratris sui:
 D iecit enim illi iohannes. Non licet tibi habere eā
 E t uolens illum occidere. timuit populum. quia
 sicut prophetam eum habebant: **D**ie autē nata
 his herodis. saluam filia herodudis in medio & pli-
 curt herodi. Unde cum iuramento pollicitus est
 ei dare. quodcumq. postulasset ab eo. At illa pne-
 monita amatre sua. darnichi inquit hic in disco-
 caput iohannis baptiste. Et contristatus est
 rex. Propter iuramentum autē. & eos qui pari-
 ter recumbebant. iussit dari. Misitq. & decollauit
 iohannem in carcere. Et allatum est caput eius
 in disco. & datum est puellae. & tulit matris suae.
 E t accedentes discipuli eius. tulerunt corpus & se-
 pelierunt illud. Et uenientes. nuntiauerunt iē.
Quod cum audisset iē secessit inde in maucula-
 mlocum desertum seorsum. Et cum audisset
 turbae secutae sunt eum pedestres decuitati.
 bus. Et exiens uidit turbā multam. & misers.

m. elev.
 VI
 m. le.

m. elev.
 5. 1.

m. elev.
 III
 l. xxii
 lo. elev.

12
m. cxxvii.
m. lxxvii.
l. xxvii.
lo. xxvii.

est eius & curavit languidos eorum. **V**espere
autem facto accesserunt ad eum discipuli eius di-
centes. Desertus est locus & hora iam prae-
terit. **D**imitte turbas ut euntes in castris emant sibi escas.
Ihesus autem dixit eis. Non habent necesse ire. date il-
lis nos manducare. Responderunt ei. Non habemus
hic nisi quinque panes & duo pisces. **Q**uare
eis. Afferite illos michi huc. Et cum iussisset tur-
bam discumbere supra foenum. accepit quinque
panibus & duobus piscibus aspiciens in caelum
benedixit et fregit. Et dedit discipulis panes. di-
scipuli autem turbis. Et manducaverunt omnes.
& saturati sunt. Et tulerunt reliquias. xii. cophi-
nos fragmentorum plenos. Manducaverunt au-
tem sunt numerus quinque milia virorum. **E**t
multis mulieribus et parvulis. **E**t statim iussit disci-
pulos ascendere in navicula & praecedere eum
trans fretum donec dimitteret turbas. **Q**uod cum
missa turba ascendit in montem solus orare. **U**-
espere autem facto solus erat ibi. Navicula autem

m. cxxvii.
m. lxxvii.
l. xxvii.

m. cxxvii.
m. lxxvii.
l. xxvii.

m. cxxvii.
m. lxxvii.
l. xxvii.

v. l. m.
ad m.

v. l. m.
ad m.
m. l. m.

in medio mari iactabatur fluctibus. Erat enim
 contrarius uentus. Quarta autē uigilia noctis
 uenit ad eos ambulans super mare. Et uiden-
 tes eum supra mare ambulantem turbati s̄
 dicentes quia fantasma est. Et praetimore
 clamauerunt. Statimq; ih̄c locutus est eis di-
 centes habete fiduciam. ego sum. nolite time-
 re. **R**espondens autem petrus dixit. Dñe si
 tu es iube me uenire ad te super aquas. At ipse
 ait. Ueni. Et descendens petrus de nauicula
 ambulabat super aquam. ut ueniret ad ih̄m.
 Uidens autē uentum ualidum. timuit. Et cū
 coepisset mergi. clamauit dicens. Dñe saluū
 me fac. Et continuo ih̄c extendens manū. app̄-
 hendit eum. & ait illi. Modicæ fidei. quare du-
 bitasti. **E**t cum ascendisset in nauiculā. cessa-
 uit uentus. Qui autē in nauicula erant. uenerūt
 & adorauerunt eum dicentes. Uere filius dī es.
Et cum transgressissent. uenerunt in terrā genne-
 sar. Et cum cognouissent eum uiri loci illius in

m. cliv.
 x
 501

m. cliv.
 vi
 m. lxxvii.

m. cliv.
 vi
 m. lxxvii.
 l. xxxvi.

serunt in universam regionem illam & obtulerunt
ei omnes male habentes. Et rogabant eum ut uel
simbriam uestimenti eius tangerent. Et quicumque
tangerant salui facti sunt.

XV

di. clm.
vi
di. lxxv.

TUNC ACCESSERUNT

ad eum ab ierosolymis scribae &
pharisaei dicentes. Quare discipuli tui
transgrediuntur traditionem seniorum?

Non enim lauant manus suas cum panem
manducant. Ipse autem respondens ait illis.

Quare & uos transgredimini mandatum dei pro
pter traditionem uestram. Nam deus dicit. Ho
norati patrem & matrem. & qui maledixerit
patri uel matri. morte moriatur. Uos autem dicitis
qui cumque dixerit patri uel matri. minus
quodcumque est ex me. tibi perdit. & non hono
rificauit patrem suum aut matrem suam. &
irritum fecistis mandatum dei propter tradi
tionem uestram. hypocritae. bene prophetauit
de uobis esaias dicens. Populus hic labit me

honorat. cor autem eorum longe est a me.
 Sine causa autem colunt me. docens doctrinas &
 mandata hominum. Et conuocatis ad se turbis
 dixit eis. Audite & intellegite. Non quod in
 trit in os conquinat hominem. sed quod pro
 cedit ex ore. hoc conquinat hominem.

81. clv.
 5. x. l.

Tunc accedentes discipuli eius dixerunt ei. Scis
 quia pharisaei audito uerbo scandalizati sunt.
 At ille respondens. ut. Omnis plantatio quam
 non plantauit pater meus caelestis. eradicabi
 tur. **S**imile illos caeci sunt. duces caecorum.

81. clvi.
 l. lxxii.

Caecus autem si caeco ducatur praestet. ambo in
 foueam cadunt. **R**espondens autem petrus di
 xit ei. Esdiffere nobis parabolam istam. At ille
 dixit. Adhuc & uos sine intellectu estis. Non in
 tellegitis quia omne quod in os intrat. in uen
 trem uadit. & in secessum emittitur. Quae au
 tem procedunt de ore. de corde exeunt. & ea
 conquinant hominem. De corde enim exe
 unt cogitationes male. homicidia. adulteria.

81. clvii.
 vi.
 81. lxxvii.

fornicationes: furta: falsa testimonia: blasphemie:
ac: haec sunt quae conquinant hominem:
Non lotis autē manibus manducare: non conquinat
hominem: **E**t egressus inde iūc: secessit in
partes t̄r̄n̄: & sydonis: Et ecce mulier chananea:
a finibus illis egressa: clamauit dicens ei: Misere
re mei fili dauid: filia mea male aduocatio
uocatur: Qui non respondit ei uerbum: Et accedentes
discipuli eius: rogabant eum dicentes: Dimitte
eam: quia clamauit post nos: **I**psē autē
respondens ait: Non sum missus nisi ad iudeos:
quae perierunt domus israhel: **E**t illa uenit
& adorauit eum dicens: Dñe: adiuua me: Qui re
spondens ait: Non est bonum sumere panem
filiorū: & mittere canibus: At illa dixit: Etiam
dñe: Nam & canelli edunt de micis: quae ca
dunt de mensa dominorum suorum: Tunc
respondens iūc: ait illi: Omnes magna est fi
des tua: fiat tibi sicut uis: Et sanata est filia eius
ex illa hora: **E**t cum transisset inde iūc: uenit

ñ. clvi.
V.
l. cccxiii.

ñ. clviii.
VI.
ñ. lxxxii.

ñ. clx.
V.
ñ. lxxxvi.

secus mare galilee. Et ascendens in montem se-
debat ibi. Et accesserunt ad eum turbæ multæ
habentes secum. mutos. cecos. claudos. debiles.
& alios multos. Et proiecerunt eos ad pedes eius.
& emanit eos. Ita ut turbæ mirarentur. uiden-
tes multos loquentes. claudos ambulantes. cecos
uidentes. & magnificabant dñm israhel.

HC AUTEM CONUOCATIS

XVI discipulis suis dixit. Misereor turbæ. quia tri-
duo iam psecuerunt mecum. & non habent quod
manducent. Et dimittere eos ieiunos nolo. ne
deficiant in uia. Et dicunt ei discipuli. Unde er-
go nobis in deserto panes tantos. ut satyremus
turbam tantam. Et ait illis inquit. Quot panes
habent. At illi dixerunt. Septem. & pisces.
pisciculos. Et precepit turbae. ut discumberet
super terram. Et accipiens septem panes & pisces.
& gratias agens. fregit & dedit discipulis suis. & disci-
puli dederunt populo. Et comederunt omnes.
& saturati sunt. Et quod super fuit. defragmen-

tis tulerunt septem sportas plenas. Erant autem
qui manducauerunt quattuor milia hominū
extra paruulos & muberes. Et dimissa turba
scendit in nauiculam & uenit in fines magedon.

in. eler.
iii.
in. lxxxv.
lo. xxviii.

in. eler.
v.
l. eler.

Et accesserunt ad eum pharisaei & saducei tem
ptantes & rogauerunt eum ut signum de caelo
ostenderet eis. **A**t ille respondens ait eis. Fa
cto uespere dicitis serenum erit rubicundum
est enim caelum. Et mane hodie tempestas ru
tilae enim tris te caelum. Faciem ergo caeli di
iudicare uos uis signa autē temporum non po
testis.

in. eler.
vi.
in. lxxxvii.

Generatio mala & adultera signum que
rit & signum non dabitur ei nisi signum ionae.

in. eler.
vii.
in. lxxxviii.
l. celum.

Et relicta illis abiit. Et cum uenissent discipulis
trans fretum oblitati sunt panes accipere. **Q**ui

in. eler.
viii.
in. lxxxix.

dixit illis. Intuemini & cauetis a fermento pha
risaeorum & saducaeorum. **A**t illi cogitabant
intra se dicentes. Quia panes non accepimus. Sci
ens autē uic dixit. Quid cogitatis inter uos madi
cae fidei quia panes non habetis. Non dum intel

legit neq. recordamini quinq. panum. & quinq.
 milia hominum. & quot. cophynof simpfistis. Neq.
 septem panum & quatuor milia hominum. &
 quot. sportas simpfistis. Quare non intellegi
 tis quia non de pane dixi uobis cauete. a ser-
 uimento pharisaeorum & saduceorum. Tunc
 intellexerunt quia non dixerit cauendum
 a serimento panum. sed a doctrina phariseo-
 rum & saduceorum. **V**enit autē in par-
 tes caesariae philippi. & interrogabat discipu-
 los suos dicens. Quem dicunt homines esse filium
 hominis. At illi dixerunt. Alii iohannem
 baptistam. alii autē heliam. alii uero ieremiam.
 aut unum ex prophetis. Dicit illis. Uos autē
 quem me esse dicatis. Respondens sermone pe-
 trus dixit. Tu es xpc. filius diuini. **R**espon-
 dens autē inē dixit ei. Beatus es sermone har-
 iona. quia caro & sanguis non reuelauit tibi.
 sed pater meus qui in caelis est. Et ego dico
 tibi. quia tu es petrus. & super hanc petram aedifi-

an. clesu.
 m. lxxxi.
 l. xxi.
 lo. lxxxi.

an. clesu.
 x.
 s. o. l.

cabo. ecclesiam meam. Et post hac inferi non p̄-
ualebunt aduersus eam. Et tibi dabo clauis re-
gni caelorum. Et quodcumq; ligaueris super
terram. erit ligatum in caelis. Et quodcumq;
solueris super terram. erit solutum & in caelis.

in. cl. c. viii.
¶
in. lxxxiii.
l. xxv.

Tunc praecepit discipulis suis. ut nemini dicerent.
quia ipse est ih̄c x̄pc. Ex inde coepit ih̄c osten-
dere discipulis suis. quia oporteret eum ire iero-
solimam. & multa pati a senioribus. & scribis. et
principibus sacerdotum. & occidi. & tertia die

in. cl. c. viii.
¶
in. lxxxiii.
l. xxv.

resurgere. **E**t assumens eum petrus. coepit in-
crepare illum dicens. Absit a te dñe. non erit
tibi hoc. Qui conuersus dixit petro. Uade post
me. satanas. scandalum es michi. quia non sapi-
ca quae dñi sunt. sed ea quae hominum. **T**unc
ih̄c dixit discipulis suis. Siquis uult post me
uenire. abneget semetipsum. & tollat crucem
suam. et sequatur me. Qui enim uoluerit ani-
mam suam saluam facere. perdet eam. Qui au-
tem perdidit animam suam p̄pter me. inueniet

in. cl. c.
¶
in. lxxxiii.
l. xxv.

cam. Quid enim prodest homini si mundum uni-
 uersum luereat. animae uero suae detrimentū
 patiat. Aut quam dabit homo commutationē
 pro anima sua. **F**ilius enim hominis uenturus
 est in gloria patris sui cum angelis suis. & tunc retri-
 det unicuique secundum opera eius. **A**men dico
 uobis sunt quidam de hic stabunt qui non gu-
 stabunt mox. donec uideant filiū hominis

ḡ. c. lxxv.
 501

ḡ. c. lxxv.
 ḡ. lxxvii.
 l. xxviii.

XVII

uenientem in regno suo.
POSTOIES SEX

assumpsit ihc petrum et iacobum
 & iohannem fratrem eius et ducit
 illos in montem excelsum seorsum. et transfigu-
 ratus est ante eos. Et resplenduit facies eius sicut
 sol. uestimenta autē eius facta sunt alba sicut nix.
 Et ecce apparuit illis moyses et helias cum eo loquen-
 tes. Respondens autē petrus dixit ad ihū. Dñe.
 bonum est nos hic esse. si uis faciamus hic tria ta-
 bernacula. Tibi unum. et moysi unum. et heliae
 unum. Adhuc eo loquente. ecce nubes lucida

obumbravit eos. Et ecce uox de nube dicens.
Hic est filius meus dilectus in quo michi bene co-
placui. ipsum audite. Et audientes discipuli.
cecidērunt in faciem suam. & inuenerunt ual-
de. Et accessit iñe & tetigit eos. dixitq. eis. Sur-
gite. & nolite timere. Leuantes autē oculos su-
os neminem uiderunt. nisi solum iñm. Et de-
scendentibus illis de monte. praecepit iñe di-
cens. Nemini dixeritis uisionem. donec fili-
us hominis a mortuis resurgat. **E**t interro-
gauerunt eum discipuli dicens. Quid ergo
scribae dicunt. quod heliam oportet primum
uenire. At ille respondens ait. Helias quidem
uenturus est. & restituet omnia. Dico autē
uobis. quia helias iam uenit. & non cognouerūt
eum. sed fecerunt in eo quaecumq. uoluerūt.
Sic & filius hominis passurus est ab eis. Tunc in-
tellexerunt discipuli. quia de iohanne baptista
dixisset eis. **E**t cum uenisset ad urbem. accessit
ad eum homo genibus prostratus ante eum.

m. c. lxxvii.
VI
m. lxxviii.

m. c. lxxviii.
II
m. c. lxxvii.
l. c. lxxviii.

dicens. Domine miserere filii mei. quia lunati
 eius est. & male patitur. Nam saepe cadit
 in ignem. & crebro in aquam. & optuli cum
 discipulis tuis. & non potuerunt curare
 eum. Respondens ih̄c. ait. O generatio in
 credula & peruersa. quo usque ero uobiscum.
 usquequo patiar uos. Asserte huc illum ad
 me. Et increpauit illum ih̄c. & exiit ab eo
 docmonium. & curatus est puer ex illa hora.

in. clxxv.
 l. cc.

Tunc accesserunt discipuli ad ih̄m secreto.
 & dixerunt. Quare nos non potuimus cie-
 re illum. Dicit illis. Propter incredulitatem
 uestram. Amen quippe dico uobis. si habueri-
 tis fidem sicut granum sinapis. dicetis mon-
 ti huic. transi hinc & transibit. & nichil im-
 possibile erit uobis. hoc autem genus non
 cietur. nisi orationem & ieiunium.

in. clxxvi.
 in. clxxvii.
 l. cc.

Conuersantibus autem eis in galilea. dixit illis
 ih̄c. Filius hominis tradendus est in manus
 hominum. & occidetur eum. & tertio die re-

surget. Et contristati sunt uehementer.

in. clxxvii.
501

Et cum uenissent capharnaum. accesserunt qui didragma accipiebant ad petrum. & dixerunt. Magister uester non soluit didragma?

At etiam. Et cum intrasset in domum. praeuentit eum ih̄c dicens. Quid tibi uidetur simon? Reges terrae a quibus accipiunt tributum uel censum. a filiis suis. an ab alienis? At ille dixit. Ab alienis. Dixit illi

ih̄c. Ergo liberi sunt filii. Ut autem non scandalizemus eos. uade ad mare & mitte hamum. & cum piscem qui primus ascenderit tolle. & aperto ore eius inuenies staterem.

Illum sument. da eis pro me & te. **RVN**
NILLA HORA ACCESSERUNT

discipuli ad ih̄m dicentes. Quis spiritus maior est in regno caelorum? Et aduocans ih̄c paruulum statuit eum in medio eorum & dixit.

Amen dico uobis. nisi conuersi fueritis & efficiamini sicut paruuli. non intrabitis in regnum caelorum.

XVIII

in. clxxxviii.
502
in. lxxv.
L. cii.

Quicumque ergo humiliauerit se sicut paruulus
 iste hic est maior in regno caelorum. Et qui
 suscepit unum paruulum talem in nomine
 meo me suscepit. **Q**ui autem scandalizauit
 me unum de pusillis istis qui in me credunt
 expedit ei ut suspendatur mola asinaria in
 collo eius & demergatur in profundum maris.

¶ c. lxxviii
 ¶ c. lxxviii
 ¶ c. lxxviii

Uae mundo ab scandalis. Necessè est enim ut ue
 niant scandala. Ueruntamen uae homini per
 quem scandalum uenit. **S**i autem manus tua
 uel pes tuus scandalizat te abscede eum & pro
 ce abste. Bonum tibi est ad uitam ingredi de
 bilem uel claudum quam duas manus uel duos
 pedes habentem mitti in ignem aeternum. Et si
 oculus tuus scandalizat te cruc eum & proce ab
 ste. Bonum tibi est cum uno oculo intrare
 in uitam quam duos oculos habentem mit
 ti in gehennam ignis.

¶ c. lxxx
 ¶ c.

¶ c. lxxx
 ¶ c. l

Uidete ne contemnatis unum ex his pusillis.
 Pro ideo enim uobis. Quia angeli eorum in caelis

in. clxxxii.
L. clxxxiii.

semper uident faciem patris mei. qui in caelis
est. Uenit enim filius hominis. quod perie-
rat. **Q**uid uolus uideatur. si fuerint alicui
centum aues. & errauerit una ex eis. non ne
relinquit nonaginta nouem in montibus. &
uadit quacrescere eam quae errauit. Et si con-
tigerit ut inueniat eam. Amen dico uolus.
quia gaudebit super eam magis. quam super
nonaginta nouem quae non errauerunt.

Sic non est uoluntas. a patre uestro.
qui in caelis est. ut pereat unus de pusillis istis.

in. clxxxiiii.
L. clxxxv.

Si autem peccauerit inter fratres tuos. uade & cor-
ripe eum inter te & ipsum solum. Si te audierit.

in. clxxxvii.
L. clxxxviii.

lucatus eris fratrem tuum. **S**i autem te
non audierit. adhibe tecum adhuc unum
uel duos. ut in ore duorum uel tri-

in. clxxxviii.
L. clxxxviii.

um stet omne uerbum. Quod si non audi-
erit eos. dic ecclesiae. Si autem ecclesia non
audierit. sit tibi sicut ethnicus & pu-
blicanus. **A**men dico uolus. quae cumq; al-

ligaueritis super terrā. erunt ligata & in cae-
 lo. Et quodcumq; solueritis super terram.
 erunt soluta & in caelo. **I**terum dico uobis.
 quia si duo ex uobis consenserint super terrā
 de omni re quācumq; petierint. fiet illis. a pa-
 tre meo qui in caelis est. Ubi enim sunt duo
 uel tres congregati in nomine meo. ibi sū in
 medio eorū. **T**unc accedens petrus ad eum.
 dixit. Dñe. quotiens peccabit in me frater

in. clxxxvii
 Sol.

in. clxxxviii
 L. cxxxviii

XVIII
 in. clxxxviii
 Sol

In. & dimittā ei usq; septies. Dicit illi ih̄s.
 Nō dico tibi usq; septies. sed usq; septuagies septies.
DEO ASSIMILATUM EST
 regnum caelorum homini regi. qui uoluit
 rationem ponere cum seruis suis. Et cum
 coepisset rationē ponere. oblitus est ei unus.
 qui debebat decē milia talenta. Cum autē
 non haberet unde redderet. iussit eū dñs ue-
 nundari. & uxorem eius & filios. & omnia quae
 habebat. & reddi. prociens autem seruis ille.
 orabat eū dicens. patientiā habe in me. &

omnia reddā tibi. Misertus autem dominus
seru illius dimisit eum. & debitum dimisit
ei. Egressus autem seruus ille. inuenit unum
de conseruis suis. qui debebat ei centum dena-
rios. & tenens suffocabat eū dicens. Redde quā
debes. Et peidens conseruus eius rogabat eū
dicens. pacem. am habe in me. & omnia red-
dam tibi. Ille autem noluit. Sed abiit & mi-
sit eum in carcerem. donec redderet debitū.
Uidentes autem conserui eius quae fiebant.
contristati sunt ualde. Et uenerunt. & nar-
rauerunt domino suo. omnia quae facta fu-
erant. Tunc uocauit illum dominus suus. &
ait illi. Serue nequam. omne debitū dimisi
tibi. quō rogasti me. Non ergo oportuit et-
te misereri conserui tui. sicut & ego tui miser-
tus sum. Et iratus dominus eius tradidit eū
torionibus. quo ad usq. redderet. uniuersum
debitū. Sic & pater meus caelestis faciet uo-
bis. si non remisertis unusquisq. fratri suo.

m. cxxxviii.
 VI
 m. ciii.

de cordibus ur̄is. **E**t factum est cum consum-
 masset ih̄c sermones istos migravit agabica
 & uenit in fines iudae transiordanen. & secuti
 sunt eum turbae multae. & curauit eos sibi.
 taccesserunt ad eum pharisaei temptantes eum.
 & dicentes. Silicet homini dimittere uxorem
 suam. quacumq; excausa. Qui respondens ait eis.
Non legis his quia qui fecit ab initio masculinum et
 feminam fecit eos. & dixit. Propter hoc dimit-
 tet homo patrem & matrem. & adheret uxori
 suae. & erunt duo in carne una. Itaq; iam non
 sunt duo. sed una caro. Quod ergo d̄s coniunxit.
 homo non separet. Dicunt illi. Quid ergo mo-
 ses mandauit dari libellum repudii & dimittere.
At illis. Quo moyses adduritiam cordis ur̄i. per-
 misit uobis dimittere uxores ur̄as. Ab initio autē
 non sic fuit. **U**ico autem uobis. Quia quicumq;
 dimiserit uxorem suam nisi ob fornicationem &
 aliam duxerit mechatur. Et qui dimissam du-
 xerit. mechatur. **D**icunt ei discipuli eius.

m. cccc.
 II
 m. cxxv.
 l. cxxxv.

m. cccc.
 X
 So l.

Si ita est causa homini cum uxore non expedit
nubere. Qui dixit. Non omnes capiunt uerbum
istud. sed quibus datum est. Sunt enim cun-
chi. qui de matris utero sic nati sunt. Et sunt
cunuchi. qui facti sunt ab hominibus. Et sunt
cunuchi. qui se ipsos castrauerunt propter re-
gnum caelorum. Qui potest capere. capiat.

Tunc oblati sunt ei paruuli. ut manus eis impo-
neret & oraret. Discipuli autem increpabant
eos. Ihesus uero ait eis. Sinite paruulos & nolite
eos prohibere. ad me uenire. Talius est enim
regnum caelorum. Et cum imposuisset eis ma-
nus. abiit inde. **E**t ecce unus accedens. ait il-
li. Magister bone quid boni faciam. ut habeam
uitam aeternam. Qui dixit ei. Quid me inter-
rogas de bono. Unus est bonus deus. Si autem
uis ad uitam ingredi. serua mandata. Dicit illi.
Quae. Ihesus autem dixit. Non homicidium faci-
es. non adulterabis. non facies furtum. non fal-
sum testimonium dices. honora patrem et

cap. cxxvii.
11
m. cxi.
L. cxxvii.

cap. cxxviii.
11
m. cxii.
L. cxxviii.
& cxxviii.

matrem & diliges proximum tuum sicut te ipsum

Dicit illi adolescens: Omnia haec custodiui quid
adhuc michi deest? **A**it illi ih̄c: Si uis perfectus
esse uade uende quae habes & da pauperibus &
habebis thesaurum in caelo & ueni sequere me

Cum audisset autem adolescens uerbum abiit tri-
stis erat enim habens multas possessiones. **I**nc
autem dixit discipulis suis Amen dico uobis
quia diues difficile intrabit in regnum caelorum

Et iterum dico uobis Facilius est camelum per
foramen acus transire quam diuitem intrare
in regnum caelorum. **A**uditis autem his disci-
puli mirabantur ualde dicentes Quis ergo
poterit saluus esse?

Aspiciens autem ih̄c di-
xit illis Apud homines hoc impossibile est
apud d̄m autem omnia possibilia sunt. **T**unc
respondens petrus dixit ei

Ecce nos reliqui-
mus omnia & secuti sumus te quid ergo erit
nobis? **I**nc autem dixit illis Amen dico
uobis quod uos qui secuti estis me in regno

71. exxiij.
71. exxiij.
L. exxiij.
& c. lvi.

71. exxiij.
71. exxiij.
L. exxiij.

71. exxiij.
S. ol.

in. ccc. xxi.
V.
L. ccc. lxxii.

in. ccc. xxi.
II.
in. ccc. xxi.
L. ccc. lxxii.

XX.
in. ccc. xxi.
II.
in. ccc. xxi.
L. ccc. lxxii.

ratione cum sederit filius hominis in sede ma-
iestatis suae. **S**edebitis & uos super sedes du-
odecim iudicantes duodecim tribus israel.
et omnis qui reliquit domum. uel fratres. aut
sorores. aut patrem. aut matrem. aut uxorem.
aut filios. aut agros. propter nomen meum. Cen-
tuplum accipiet. & uitam aeternam posside-
bit. **M**ulta autem erunt primi nouissimi.
& nouissimi primi. **S**imile est enim regnum
caelorum. homini patri familias. qui exiit pri-
mo mane conducere operarios in uineam suam.
Conuentione autem facta cum operariis ex dena-
rio diurno. misit eos in uineam suam. Et egres-
sus circa horam tertiam. uidit alios stantes in fo-
ro otiosos. & illis dixit. Ite & uos in uineam mea-
e. et quod iustum fuerit dabo uobis. Illi autem
abierunt. Iterum autem exiit circa sextam &
nonam horam. & fecit similiter. Circa undeci-
mam uero exiit. & inuenit alios stantes & dicit
illis. Quid hic statis tota die otiosi? Dicunt ei.

in. ccc.
XX.
Sol.

q uia nemo nos conduxit. Dicit illis. Ite & uos in
 uincum meum. Cum sero autē factum esset.
 dicit dominus uincae, pcuratori suo. Uoca
 operarios & redde illis mercedem. Incipiens a
 nouissimis usq; ad primos. Cum uenissent er
 go qui circa undecimā horā uenerunt. acceperunt
 singulos denarios. Uenientes autē & primi arbitra
 ti sunt quod plus essent accepturi. Acceperunt
 autē & ipsi singulos denarios. Et accipientes. mur
 murabant aduersus patremfamilias dicentes. Hi
 nouissimi una hora fecerunt. & pares illos no
 bis fecisti. qui portauimus pondus diei & aesti.
 A t ille respondens uni eorum dixit. Amice. non
 facio tibi iniuriā. Nonne ex denario conueni
 sti mecum. Tolle quod tuum est & uade. Uo
 lo autē & huic nouissimo dare. sicut & tibi.
 A ut non licet michi facere quod uolo. An oeu
 lus tuus nequā est. quia ego bonus sum. Sic
 erunt nouissimi primi. & primi nouissimi.
 M ulti enim sunt uocati. pauci uero electi.

71. ccc.
11
71. ccc.
L. cccvii.

Et ascendens ih̄c ierosolimā. assumpsit duode-
cim discipulos secreto. & ait illis. Ecce ascen-
durus ierosolimā. & filius hominis tradetur
principibus sacerdotum & scribis. & condem-
nabunt eum morte. & tradent eū gentibus
addeludendū. & flagellandū. & cruciendū.
& tertia die resurget.

71. ccc.
VI
71. cccvii.

Tunc accessit ad eum
mater filiorum heliedi cū filiis suis adorans.
& petens aliquid ab eo. Qui dixit ei. Quid ius

Ait illi. Dic ut sedent hi duo filii mei unus
ad dexterā tuam. & unus ad sinistrā tuā in
regno tuo. Respondens autē ih̄c dixit. Ne
scitis quid petatis. potestis bibere calicem
quem ego bibiturus sum. Dicunt ei. pos-
sumus. Calicem quidē meū bibent. sedere
autē ad dexterā meā & sinistrā. non est meū
dare uobis. sed quibus paratum est a patre
meo.

71. ccc.
11
71. ccc.
L. cccvii.

Et audientes decem indignati sunt
de duobus fratribus. Ih̄c autē uocauit eos
ad se. & ait. Scitis quia principes gentium

dominant corū. & qui maiores sunt. pote
 statem exerceant in eos. Non erit ita inter uos.
 Sed quicūq; uoluerit inter uos maior fieri. sit
 uŕ minister. Et qui uoluerit inter uos pri
 mus esse. erit uŕ seruus. **S**icut filius homi
 nis non uenit ministrari. sed ministrare. Et
 dare animā suā. redemptionem. p̄ multos.

in. cent.
 in. lxxv.
 l. cccv.

in. cent.
 in. lxxv.
 l. cccviii.

Et egredientib; illis ab iericho. secuta est cum
 turba multa. Et ecce duo cæci sedentes secus
 uiam. audierunt quia ih̄c transiret. & clama
 uerunt dicentes. Dñe. miserere nŕi. fili dauid.
 Turba autē. increpabat eos ut tacerent. At il
 li magis clamabant dicentes. Dñe. misere
 re fili dauid. Et sicut ih̄c. & uocauit eos et
 ait. Quid uultis ut faciam uobis. Dñe. ut ape
 riant oculi nŕi. Misericus autē eorum ih̄c.

tetigit oculos eorum. Et confestim

uiderunt. & secuti sunt eum. **SEN
 T C U M A D P R O P I N Q U A S**
 ierosolimis & uenissent bethsage ad

XXI.
 in. cent.
 in. lxxvii.
 l. cccviii.

montem oliuet. tunc ih̄c misit duos discipu-
los. dicens eis. Ite in castellum quod contra
uos est. & statim inuenietis asinam alligatā
& pullum cum ea. soluite & adducite michi
Et si quis uobis aliquid dixerit. dicit quia dñs
his opus habet. & confestim dimittet eos.

¶
m̄. cccviii.
l. c. c. i.

Hoc autē factum est. ut adimplerēt quod dictū
est p̄ prophetā dicentem. Dicit filie syon.
ecce rex tuus uenit tibi mansuetus & sedens
sup̄ asinā & pullū. filium subiugalis. **E**un-
tes autē discipuli. fecerunt sicut praecepit
illis ih̄c. Et adduxerunt asinam & pullū. & im-
posuerunt sup̄ eos uestimenta sua. & eum
desuper sedere fecerunt. Plurima autē tur-
ba. strauerunt uestimenta sua in uia. Alii
autē caedebant ramos de arboribus. & sterne-
bant in uia. **T**urbae autē quae praecedebant
& quae sequebantur. clamabant dicentes.
O sanna filio dauid. benedictus qui uenit in
nomine dñi. osanna in altissimis. **E**t cū in

¶
m̄. cccviii.
¶
m̄. cccviii.
l. c. c. c. c. i.

¶
m̄. cccviii.
¶
m̄. cccviii.
l. c. c. c. i.

¶
m̄. cccviii.
¶
m̄. cccviii.
l. c. c. i.

trasset ierosolimā. commota est in uersa ciui-
 tas dicens. Quis est hic? populi autē dicebant.
 hic est ih̄c ppheta anabarrh galilae. **E**t in-
 trauit ih̄c in templum di. & dicebat om̄s uen-
 dentes & ementes in templo. & in ensas in un-
 mularioꝝ. & cathedras uidentiu columbas
 cunctas. & dicit eis. Scriptum est. domus mea
 domus orationis uocabit̄. Uos autē. fecistis
 illā speluncā latronum. **E**t accesserunt
 ad eum caeci & claudi in templo. & sanauit
 eos. **V**identes autē principes sacerdotū &
 scribae mirabilia quae fiebat. & pueros claman-
 tes in templo & dicentes. osanna filio dauid.
 indignati sunt. & dixerunt ei. Audis quid
 isti dicunt? ih̄c autem dicit eis. Utiq. Num
 quā legistis quia ex ore infantū & lactantiū
 p̄fecisti laudem? **E**t relicis illis. abiit so-
 ras extra ciuitatē in bethaniā. ibiq. mansit.
 m. ane autem reuertens in ciuitatem. c̄surit.
 Et uidens fic arborem unā secus uiam. uenit

m̄. cxxi.
 m̄. cxxii.
 l. cxxxviii.
 l. cxxxi.

m̄. cxxii.
 s. o. l.

m̄. cxxiii.
 l. cxxxix.

m̄. cxxiiii.
 v. l.
 m̄. cxxx.

103
ad eam. & nichil inuenit in ea nisi folia tantum.
Et ait illi. Numquam ex te fructus nascatur
in sempiternum. Et arefacta est continuo
ficus illa. Et uidentes discipuli mirati sunt
dicentes. Quomodo continuo aruit.

¶ m. cccv.
¶ n.

¶ m. cccviii.

Respondens autem ih̄c. ait eis. Amen dico uo-
bis. si habueritis fidem. & non hesitaueritis.
non solum deficus illa facietis. sed & si monti
hinc dixeritis. tolle. & iacta te in mare. fiet.

¶ m. cccviii.
¶ m.
¶ m. cccviii.
¶ lo. el.
¶ d. cccviii.

Et omnia quaecumq; petieritis in oratione
credentes. accipietis. Et cū uenisset in tem-
plum. accesserunt ad eum docentes prin-
ces sacerdotum & seniores populi. dicentes.

¶ m. cccviii.
¶ m.
¶ m. cccviii.
¶ l. cccxl.

In qua potestate haec facis. ait quis tibi de-
dit hanc potestatem. Respondens ih̄c. dixit
eis. Interrogabo uos & ego unum sermone.
Quē si dixeritis michi. & ego uobis dicam in qua
potestate haec facio. Baptismi iohannis. un-
de erat. caelo. an ex hominibus. At illi cogi-
tabant intra se. dicentes. Si dixerimus. ecce

lo. dicit uobis. Quare ergo non credidistis illi?

Sicut enim dixerimus ex hominibus. timemus
turham. Omnes enim habebant iohannem.
sicut prophetam. Et respondentes iū. dice-
runt. Nescimus. At illis & ipse. Nec ego di-
co uobis. in qua potestate haec facio.

m. cxxviii
S. l.

Quid autem uobis uidetur? homo quidā habe-
bat duos filios. & accedens ad primum dixit.

Fili. uade hodie operare in uinea mea. Ille au-
tem respondens ait. Nolo. Postea autē poe-
nitentia motus abiit. Accedens autem ad al-
terum dixit. At ille respondens ait. Eo domi-
ne. & non iuit. Quis ex duobus fecit uolunta-
tem patris mei? Dicunt. primus. Dicit illi
iū. Amen dico uobis. quia publicani & mer-
tarices. praecedunt uos in regno di. Uenit autē
ad uos iohannes in uia iustitiae. & non credidi-
stis ei. Publicani autem & mercarices. credide-
runt ei. Uos autem uidentes. nec poenitenti-
am habuistis postea. ut crederetis ei.

ALIAM PARABOLAM

Audite. **H**omo erat paterfamilias qui
 plantauit uincam. & sepe circum
 dedit ei. Et fodit in ea toreular. et
 edificauit turrim. & locauit eam agricolis
 & peregre profectus est. Cum autem tempus
 fructuum appropinquasset. misit seruos suos
 ad agricolas. ut acciperent fructus eius. Et agri
 colae apprehensis seruis eius. alium ceciderunt.
 alium occiderunt. alium uero lapidauerunt.
Iterum misit alios seruos plures prioribus. & fecerunt
 illis similiter. Nouissime autem. misit
 ad eos filium suum dicens. Uerbuntur filium meum.
Agricolae autem uidentes filium. dixerunt
 intra se. hic est heres. uenite occidamus eum.
 & habebimus hereditatem eius. Et apprehensum
 eum. eiecerunt extra uincam. & occiderunt.
Cum ergo uenerit dominus uincae. quid faciet agri
 colis illis. **A**unt illi. Malos male perdet. & uincam
 locauit aliis agricolis. qui reddunt ei fructum tempore.

ribus suis. Dicit illis ih̄c. Numquā legistis in scripturis
 Lapidem quem reprobrauerunt aedificantes.
 hic factus est in caput anguli. a dño factum est
 istud. & est mirabile in oculis nr̄is. Ideo dico uo
 bis quia auferetur a uobis regnum di. & dabit̄
 genti facienti fructus eius. Et qui ceciderit su
 per lapidem istum. confringetur. Super quē
 nero ceciderit. conteret eum. **E**t cum audis
 sent principes sacerdotum & pharisaei parabo
 las eius cognouerunt quod de ipsis diceret.
Et quaerentes eum tenere. timuerunt turbā.
 Quō sicut prophetam eum habebant. **E**t re
 spondens ih̄c. dixit iterum in parabolis eis di
 cens. Simile factum est regnum caelorum
 homini regi. qui fecit nuptias filio suo. Et mi
 sit seruos suos uocare inuitatos ad nuptias. &
 nolabant uenire. Iterum misit alios seruos
 dicens. Dicitte inuitatis. ecce prandium meū
 parauit. tauri mei & altilia occisa & omnia pa
 rata uenite ad nuptias. Illi autem neglexerunt.

in. cccc.
 in. cccxviii.
 l. cccxlii.
 lo. lxxxviii.

in. cccxvii.
 l. cccxv.

Et abierunt alius in illam suam alius uero ad
negotiationem suam. Reliqui uero tenuerunt
seruos eius & contumeliosos affectos occiderunt.
Rex autem cum audisset iratus est. et missis
exercitibus suis perdidit homicidas illos & ci-
uitatem illorum succendit. Tunc ait seruis
suis. Nuptiae quidem paratae sunt sed qui
inuitati erant non fuerunt digni. Itc ergo
ad exercitus uarum & quoscumque inueneritis
uocate ad nuptias. Et egressi serui eius in ui-
as congregauerunt omnes quos inuenerunt
malos & bonos & impletae sunt nuptiae dis-
cumbentium. **I**nteruit autem rex ut ui-
deret discumbentes & uidit ibi hominem
non uestitum ueste nuptiali & ait illi. Ami-
ce quomodo huc intrasti non habens ue-
stem nuptialem. At ille obmutuit. Tunc
dixit rex ministris. Ligatis pedibus eius &
manibus mittite eum in tenebras exteriores.
ibi erit fletus & stridor dentium. Multi autē

sunt uocati. pauci uero decem ^{supra} **XXIII**

TUNC ABEUNTES

pharisei. consilium inierunt. ut caperent cum in sermone. Et mittunt eidi serpulos suos. cum herodianis dicentes.

Magister. seruis quia uerax es. & uiam di in ueritate doces. & non est tibi cura de aliquo.

Non enim respicis personam hominum. Dic ergo nobis. quid tibi uidetur. Licet censum dari caesari. an non. Cognita autem iniquitas eorum. ait. Quid me temptatis hypocritae. Ostendit michi nomisma censae.

A tili obtulerunt ei denarium. Et ait illis inquit.

Cuius est imago haec & supra scriptio. Dicunt ei. Caesaris. Tunc ait illis. Reddite ergo quae sunt caesaris. caesari. & quae sunt di. deo. Et audientes mirati sunt. Et relicto co. abierunt. In illo die accesserunt ad eum saducei. qui dicunt non esse resurrectionem. & interrogauerunt eum dicentes. Magister. moyses dixit.

XXIII

70. cxxvii
71. cxxviii
L. cxxviii

Siquis mortuus fuerit non habens filium. ut ducat
frater eius. uxorem illius. & suscipiat semen fratri
suo. Erant autem apud nos septem fratres. & primus
uxore ducta. defunctus est. & non habens semen.
reliquit uxorem fratri suo. Similiter secundus
& tertius usque ad septimum. Nouissime autem
omnium. & mulier defuncta est. In resurrectione
ergo cuius erit de septem. uxor? Omnes
enim habuerunt eam. Respondens autem in-
quit illis. Erratis. nescientes scripturas. neque uir-
tatem dei. In resurrectione enim. neque nubent.
neque nubentur. sed sunt sicut angeli dei in caelo.

De resurrectione autem mortuorum non legi-
stis. quod dictum est. a domino dicente uobis. Ego
sum deus abraham. & deus isaac. & deus iacob. non est
deus mortuorum. sed uiuentium. Et audientes
turbati. mirabantur in doctrina eius. **P**han-
saei autem audientes. quod silentium imposu-
isset saducaeis. conuenerunt in unum. & inter-
rogauit eum unus ex eis. legis doctor. temptans

cum Magister. qđ est mandatu magnū in lege. Att illi iñc. Diliges dñm dñm tuū ex toto corde tuo. & in tota anima tua. & in tota mente tua. hoc ē maximū & primum mandatum. Secundum autē simile est hunc. Diliges proximum tuum. sicut te ipsum. In his duobus mandatis. uniuersa lex pendet & prophete.

Congregatis autem phariseis. interrogauit eos iñc. dicens. Quid uobis uidetur de xpō. cuius filius est. Dicunt ei. Dauid. Att illis.

Quomodo ergo dauid in spū uocat eum dñm dicens. Dixit dñs. dño meo. sede ad dextris meis. donec ponam inimicos tuos. scabellū pedum tuorum. **S** ergo dauid uocat eum dñm. quomodo filius eius est. Et nemo poterat respondere ei uerbum. neq. ausus fuit quisquā ex illa die. eū amplius interrogare.

Tunc iñc. locutus est ad turbas. & ad discipulos suos dicens. Super cathedram moysi. sederunt scribae. & pharisei. Omnia ergo quae cumq. dixerint uobis. seruate & facite. Secundum uero opera eorum. nolite facere.

Dicunt enim. & non faciunt. **A**lligant autē honera graua & importabilia. & imponunt

in. cccv.
II
in. cccviii.
L. cccxlv.

in. cccviii.
II
in. cccviii.
L. cccxlviii.

in. cccviii.
X
Sol

in. cccviii.
VI
L. cccviii.

m.cccxlii
II
m.cccxlii
L.cccxlii
&.ccccxlii

m.cccxlii
X
S. o. l.

m.cccxlii
VI
L.cccxlii

XXIII

m.cccxlii
VI
L.cccxlii

m.cccxlii
X
S. o. l.

inumeros hominum. digito autē suo nolunt
 ea mouere. **O**mnia uero opera sua faciunt. ut
 uideant ab hominibus. Dilatant enim pharisei
 licteria sua. & magnificant simbrias. Amant
 autē primos recubitus incens. & primas cathedras
 in synagogis. & salutationes in foro. & uocant
 in ab hominibus rabbi. **V**os autē nolite uocari
 rabbi. Unus est enim magister uŕ. omnes autem
 uos fratres estis. Et patre nolite uocare
 uobis super terram. Unus est enim pater uŕ.
 qui in caelis est. Nec uocemini magistri. quia
 magister uellet. unus est xpc. **Q**ui maior est
 uŕm. erit minister uŕ. in autem se exalta
 uerit humiliabitur. Et qui se humiliauerit. ex
EXALTABITUR.
DE **AUTEM** **UOBIS**
 scribae & pharisaei hypocritae. qui
 clauditis regnum caelorum ante
 homines. Uos enim non intratis. nec introe
 uentes sinitis intrare. **V**ae uobis scribae &
 pharisaei hypocritae. qui circumis mare & ter
 ram. ut faciatis unum proselitum. & cum fu
 erit factus. facitis eum filium gehennae duplo quam
 uos. **U**ae uobis duces caeci. qui dicitis. qui

cumq; iurauerit per templum nichil est. Qui
 autem iurauerit in auro templi debet. Stulti
 & caeci quid enim manus est. Aurum autem
 plium quod sanctificat aurum. Et quicumq; iura
 uerit in altari nichil est. Qui cumq; autem iuraue
 rit in domo qd est super illud debet. Caeci qd
 enim manus est. Donum. in altare quod sancti
 ficat donum. Qui ergo iurat in altari iurat in
 eo & in omnibus quae super illud sunt. Et q
 iurauerit in templo iurat in illo & in eo qui ha
 bitat in ipso. Et qui iurat in caelo iurat in
 throno di & in eo qui sedet super eum. **Uae**
 autem uobis scribae & pharisaei hypocritae qui
 decimatis mentia & metum & crimum & relinq
 uis quae grauiora sunt legis iudiciu & iurim.
 & fidem. haec uos oportet facere & illa non o
 mittere. **Uae** caeci excolentes culicem ca
 melu aut glutientes. **Uae** uobis scribae &
 pharisaei hypocritae qui mundatis quod de
 foris est calicis & parapetidis intus autem pleni
 estis rapina & immundicia. Pharisae caeci
 munda prius quod intus est calicis & parapeti
 dis ut fiat & id quod de foris est mundum.
Uae uobis scribae & pharisaei hypocritae qui

in. cccxxvii.
 l. cccxxvii.

in. cccxxviii.
 l. cccxxviii.

in. cccxxviii.
 l. cccxxviii.

in. cccxxviii.
 l. cccxxviii.

similes estis sepulchris dealbatis. quae a foris pa-
rent hominibus speciosa. intus uero plena sunt
ossibus mortuorum & omni spurcitia. Sic & uos a fo-
ris quidem parcais hominibus uisistis. intus autem pleni
estis hypocrisis & iniquitate. **V**ae uobis scribae
& pharisaei hypocrisie. qui edificatis sepulchra
prophetarum & ornatis monumenta iustorum & dici-
tis si fuissetis iudicibus patrum nostrorum non essemus
socii eorum in sanguine prophetarum. Itaque testimo-
nio estis uobis in corpore. quia filii estis eorum qui
prophetas occiderunt. **E**t uos implete men-
suram patrum uestrorum. Serpentes. geni-
mina uiperarum. quomodo fugietis iudicio
gehennae. **I**deo ecce ego mitto ad uos
prophetas & sapientes & scribas & excis occi-
dentis & crucifigentis & excis flagellabitis in
synagogis uestris. Et persequemini decur-
te inuentatem. ut ueniat super uos omnis
sanguis iustus. qui effusus est super terram.
A sanguine abel iusti. usque ad sanguinem ierem-
iae filii barachiae. quem occidistis inter tem-
plum & altare. Amen dico uobis. uenient
haec omnia. super generationem istam.

in. cccxxviii.
L. clv.

in. cccxxviii.
S. xl.

in. cccxl.
L. cxli.

sup. uar. uoq. ut. ad. d. q. z. u. d. r. c. l. u. d. u. u. **D**

XXV

m. ccc. lxxv.
l. ccc. lxxv.

IERUSALEM IERV
salem quae occidis prophetas &
lapidas eos qui ad te missi sunt
Quotiens uolui congregare filios

tuos quem admodum gallina congregat pul
los suos sub alas & noluisti. Ecce relinquetur
uobis domus ur̄a deserta. Dico enim uobis si.

Non me uidebitis amodo donec dicatis. Bene
dictus qui uenit in nomine dñi. **E**t egressus
ūe de templo ibat. Et accesserunt discipuli
eius ut ostenderent ei aedificationes templi
Ips̄e autem respondens dixit illis. Uideat h̄c
omnia. Amen dico uobis non relinquetur
hic lapis super lapidem qui non destruat̄.

Sedente autem eo super montem oliueti accesserunt
ad eum discipuli secreto dicentes. Dic no
bis quando haec erunt & quod signum aduen
tus tui & consummationis saeculi. Et respon
dens ūe dixit eis. Uidete ne quis uos seducat.
Multa enim uenient in nomine meo dicentes

m. ccc. lxxv.
l. ccc. lxxv.
& ccc. lxxv.m. ccc. lxxv.
l. ccc. lxxv.
& ccc. lxxv.m. ccc. lxxv.
l. ccc. lxxv.
& ccc. lxxv.m. ccc. lxxv.
l. ccc. lxxv.m. ccc. lxxv.
l. ccc. lxxv.

Ego sum xpc. & multos seducet. Audituri enim
estis proelia & opiniones procliorum. uide-
re turbemini. Oportet enim hæc fieri. sed
nondum est finis. Consurget enim gens in
gentē. & regnum in regnum. & erunt pesti-
lentiae & fames. & terrae motus per loca.
Hæc autem omnia initia sunt dolorum.

In. ceclun.
In. ceclun.
In. cecl.
& ceclun.
In. ceclun.
S. a. l.

Tunc tradent uos in tribulationem. & occi-
dent uos. Et erit odio omnibus gentibus propter
nomen meum. **E**t tunc scandala habunt
multi. & inuicem tradent. & odio habebunt
in inuicem. Et multi pseudoprophetae sur-
gent. & seducet multos. Et quō habin-
dante iniquitas. refrigescet caritas multorum.

In. ceclun.
VI
In. cecl.

Qui autem perseuerauerit usque in finem. hic
saluus erit. **E**t predicabitur hoc euange-
lium regni in uniuerso orbe. in testi-
monium omnibus gentibus. & tunc ueniet con-
summatio. **C**um ergo uideritis abomi-
nationem desolationis. quae dicta est ada-

In. ceclun.
VI
In. ceclun.

nihilo propheta stantem in loco scō qui le-
 git intellegat. **T**unc qui in iudea sunt fu-
 gunt ad montes & qui in cetero non descen-
 dat tollere aliquid de domo sua & qui ma-
 gro non reuelatur tollere tunicam suam.
Vacantem pregnantibus & nutriendis in il-
 lis diebus. **O**ratte autem ut non fiat fuga
 ur̄a hieme uel sabbato. **E**rit enim tunc
 tribulatio magna qualis non fuit ab initio
 mundi usq̄ modo neq̄ fiet. **E**t nisi breui-
 ati fuissent dies illi non fieret salua omnis
 caro. Sed propter electos breuiabuntur dies
 illi. **T**unc si quis uoluit dixerit ecce hic x̄c̄-
 aut illic nolite credere. **S**urgent enim
 pseudo x̄c̄i & pseudo p̄phetie & dabunt si-
 gna magna & p̄digia ita ut errorem indu-
 cantur si fieri potest etiam electi. **E**cce p̄ce-
 dixi uobis. **S**iergo dixerint uobis ecce in
 deserto est nolite exire. **E**cce impenetrabili-
 bus nolite credere. **S**icut enim fulgur ex

In. e. cel. viii.
 II.
 In. e. cel. viii.
 L. e. cel. viii.

In. e. cel. viii.
 II.
 In. e. cel. viii.
 L. e. cel. viii.

In. e. cel. viii.
 II.
 In. e. cel. viii.
 L. e. cel. viii.

In. e. cel. viii.
 VI.
 In. e. cel. viii.

In. e. cel. viii.
 II.
 In. e. cel. viii.
 L. e. cel. viii.

In. e. cel. viii.
 VI.
 In. e. cel. viii.

In. e. cel. viii.
 V.
 L. e. cel. viii.

In. e. cel. viii.
 V.
 L. e. cel. viii.

In. e. cel. viii.
 VI.
 In. e. cel. viii.

¶. c. c. l. vii.
L. c. c. xvi.

¶. c. c. l. vii.
¶. c. l.
L. c. c. xvi.

¶. c. c. l. vii.
¶. c. l.
L. c. c. xvi.

aborientem & partem usque ad occidentem. ita erit
& aduentus filii hominis. **V**bi cumque fuerit
corpus illuc congregabuntur aquilae.
Statim autem post tribulationem dierum il-
lorum. sol obscurabitur. & luna non dabit
lumen suum. & stellae cadent de caelo. & uir-
tutes caelorum commouebuntur. Et tunc
parebit signum filii hominis in caelo. **E**t
tunc plangent omnes tribus terrae. & uide-
bunt filium hominis uenientem in nubibus
caeli. cum uisus multus & maiestas. Et mit-
tent angelos suos cum tuba. & uoce magna.
Et congregabunt electos eius a quatuor uen-
tis. a summis caelorum. usque ad terminos coelestium.
A barbore autem fieri diserte parabolam. Cum
iam ramus eius tener fuerit. & folia nata. sci-
tis quia prope est aestas. Ita & uos cum ui-
deritis haec omnia. scitote. quia prope est in-
ianus. Amen dico uobis quia non praeteribit
generatio haec. donec omnia fiant. Caelum et

terra transibunt. uerba autem mea non pre-
teribunt. **O** e die autem illa & hora nemo
scit. neq. angelus caeloꝝ. nisi pater solus.

Sicut autem in diebus noe. ita erit & aduentus
filii hominis. Sicut enim erant in diebus an-
te diluuium comedentes & bibentes. nubentes
& nuptum tradentes. usq. ad eum diem. quo
introuit marcham noe. & non cognouerunt
donec uenit diluuium & tulit omnes. ita erit
& aduentus filii hominis. **T**unc duo erunt
in agro. unus assumetur. & unus relinquetur.

Duae molentes in mola. una assumetur. & una
relinquetur. **U**igilate ergo. quia nescitis
qua hora dñs uenit uenturus sit. **I**llud au-
tem sentote. quō si sciret paterfamilias. qua
hora fur uenturus eēt. uigilaret utiq. & non
sineret perfodi domū suam. Ideo & uos estote
parati. quia quia nescitis hora. filius hominis
uenturus est. **Q**uis putas est fidelis seruus &
prudens. quē constituit dominus suus supra

in. cele.
VI
in. elu.

in. cele.
V
L. ceau.

in. cele.
V
L. ceau.

in. cele.
VI
in. elu.

in. cele.
VI
in. elu.

in. cele.
V
L. ceau.

in. celestiu.
VI.
L. el. vii.

in. celestiu.
VI.
L. el. vii.

in. celestiu.
S. X.
S. a. l.

familiā suā. ut det illis cibum in tempore. **B**eatu*s* ille seruus. quem cum uenerit dñs eius. inuenit sic facientem. Amen dico uobis. quō super omnia bona sua constituet eum. **I** autem dixerit malis ille seruus ille in corde suo. morat facit dominus meus uenire. & coepit percutere conseruos suos. manducet autem & bibat cum ebriosis. uenit dñs seru*s* illius in die qua non sperat. & hora qua ignorat. & diuidet eum. partemq. eius ponet eum hi poertis. illic erit fletus & stridor dentium. **T**unc simile erit regnum caelorum decem uirginibus. quae accipientes lampades suas. exierunt obuiam sponso & spon*sae*. Quinq. autem exarserant fatuae. & quinq. prudentes. Sed quinq. fatuae. acceptis lampadibus. non sumpserunt oleum secum. Prudentes uero. acceperunt oleum in uasis suis cum lampadibus. **M**ortuus autem faciente sponso dormitauit.

runt omnes & dormierunt. Media autē nocte clamor factus est. ecce sponsus uenit. gressu obuiam ei. Tunc surrexerunt omnes uirgines illae & ornauerunt lampades suas. Fatuae autem sapientibus dixerunt.

Date nobis de oleo uro. quia lampades nrae extinguuntur. Responderunt prudentes dicentes. Ne forte non sufficiat nobis & uobis. ite potius aduidentes. & emite uobis.

Um autem uent emere uenit sponsus & quae paratae erant. intrauerunt cum eo. adnuptias & clausa est ianua. Nouissime uero ueniunt. & reliquae uirgines dicentes. Dne. dne. aperi nobis. At ille respondens ait.

Amen dico uobis. nescio uos. Anglat itaque quia nescitis diem neque horam. **S**icut enim homo peregre proficiscens. uocauit seruos suos & tradidit illis bona sua. **E**t unum dedit quinq. talenta. alii autē duo. alii uero unum. Unicuique secundum propriam uir-

In. cclxxviii.
II
In. cclm.
L. cccxxviii.

In. cclxx.
VI
L. cccxxviii.

utem & profectus est statim. Abiit autem
qui quinq; talenta acceperat & operatus est
in eis & lucratus est alia quinq;. Similiter
qui duo acceperat lucratus est alia duo.
Qui autem unum acceperat abiens fodit in
terra & abscondit pecuniã domini sui.
Post multum uero temporis uenit dominus
seruorum illorum & posuit rationem eũ
eis. Et accedens qui quinq; talenta accepe-
rat obtulit alia quinq; talenta dicens Do-
mine quinq; talenta tradidisti michi ecce
alia quinq; super lucratus sum. At illi do-
minus eius. Euge serue bone & fidelis quia
super pauca fuisti fidelis super multa te con-
stituam. Intra in gaudium domini tui. Ac-
cessit autem & qui duo talenta acceperat &
ait. Domine duo talenta michi tradidisti
ecce alia duo lucratus sum. At illi dominus
eius. Euge serue bone & fidelis quia super pau-
ca fuisti fidelis super multa te constituã intra

in gaudium domini tui. Accedens autem et
 qui unum acceperat talentum ait. Domine.
 scio quia homo durus es. meos ubi non semina-
 sti. & congregas ubi non sparsisti. & timentis abiri.
 & abscondi talentum tuum in terra. Ecce ha-
 bes quod tuum est. Respondens autem dominus
 eius dixit ei. Serue male & piger. sciebas quia
 meo ubi non semino. & congrego ubi non
 sparsi. O postuit ergo te committere pecuni-
 am meam nimis molaris. & ueniens ego rece-
 pisses utique quod meum est cum usura.
 Tollite itaque ab eo talentum. & date ei qui ha-
 bet decem talenta. **O**mnis enim habenti
 dabitur. & habundabit. Et autem qui non
 habet. & quod uidetur habere auferetur
 ab eo. **E**t in uolem seruum ciere in tenebras
 exteriores illi erit fletus & stridor dentium.
Cum autem uenerit filius hominis in maesta-
 te sua & omnes angeli cum eo. tunc sedebit
 super sedem maiestatis suae. & congregabunt

m. ccl. vii.
 m. ccl. vii.
 l. ccc. xxi.

m. ccl. vii.
 l. ccc. xxi.

m. ccl. vii.
 s. x. l.

tur. ante eum omnes gentes. Et separabit eos
ab invicem. sicut pastor segregat oves ab ha-
edis. Et statuet quidem oves ad dextris suis. ha-
ed autem a sinistris. Tunc dicit rex his qui
ad sinistris eius erunt. Venite benedicti patris
mei. possidete paratum vobis regnum a con-
structione mundi. Esuriivi enim. & dedistis
michi manducare. Sitiivi. & dedistis michi
bibere. hospes eram. & collegistis me. Nudus.
& operuistis me. Infirmus. et visitastis me.
] In carcere eram. & venistis ad me. Tunc respon-
debunt ei iusti dicentes. Dñe. quando te uidi-
mus esurientem & pavimus. Sitiientem. & de-
dimus tibi potum. Quando autem te vidimus
hospitem. & collegimus te. Aut nudum. & co-
operuimus. Aut quando te vidimus infirmum.
aut in carcere. & venimus ad te. Et respondens
rex dicit illis. Amen dico vobis. quamdiu fe-
cistis uni de his fratribus meis minimis. michi
fecistis. Tunc dicit & his qui a sinistris eius

erunt. Discedite a me maledicti in igne æter-
 num. qui paratus est diabolo & angelis eius.
 Et sursum enim & non dedistis michi manduca-
 re. Sitivi & non dedistis michi potum. Ho-
 spes eram & non collegistis me. Nudus & non
 operuistis me. Infirmus & in carcere & non
 uisitastis me. Tunc respondebunt ei & ipsi di-
 centes. Domine quando te uidimus esurientem
 aut sitientem. aut hospitem. aut nudum.
 aut infirmum. uel in carcere & non mini-
 strauimus tibi. Tunc respondebit illis di-
 cens. Amen dico uobis. quam diu non feci-
 stis uni de minoribus his. nec michi fecistis.
 Et ibunt hi in supplicium æternum. iusti au-

xxxvi

tem iustam æternam.
FACTUM EST
 cum consummasset ihs sermone
 hos omnes. dixit discipulis suis.

Seruus quia post biduum pascha
 fiet & filius hominis tradetur ut crucifigatur.

m. celestiu.
 m. elen.
 l. celest.
 l. uoxe.

Deposita. dicitur. dicitur. dicitur. dicitur. dicitur.

in. cclxxv.
VI
in. cclxxv.

Tunc congregati sunt principes sacerdotum & seniores populi matrem principis sacerdotum qui dicebatur caiphas. Et consilium fecerunt ut illum dolo tenerent & occiderent. Dicebat autem non in die festo ne forte tumultus fieret in populo.

in. cclxxvi.
I
in. cclxxvi.
L. cclxxvi.
lo. cclxxvi.

Cum autem esset ih̄c in bethaniam in domo symonis leprosi accessit ad eum mulier habens alabastrum unguenti preciosi & confudit super caput ipsius recubentis. Uidentes autem discipuli indignati sunt dicentes. Ut quid perditio haec? Potuit enim istud unguentum dari multo & dari pauperibus. Sciens autem ih̄c ait illis. Quid molesti estis mulieri? Opus bonum operata est in me. Nam semper pauperes habebitis uobiscum. me autem non semper habebitis. **M**ittens enim haec unguentum hoc in corpus meum ad sepeliendum me fecit.

in. cclxxvii.
III
in. cclxxvii.
lo. cclxxvii.

Amen dico uobis ubicumque predicatum fuerit hoc euangelium in toto mundo dicitur & quod haec fecit in memoriam eius. **T**unc abiit unus de duodecim qui dicit iudas scarioth ad principes

in. cclxxviii.
II
in. cclxxviii.
L. cclxxviii.

sacerdotum. & ait illis. Quid uultis michi da
 re. & ego uobis eum tradam. At illi. constitu
 erunt ei triginta argenteos. Et exinde que
 rebat oportunitatem. ut eum traderet. Prima
 autem ab himorum. accesserunt discipuli ad ihm
 dicentes. Ubi uis paremus tibi comedere pas
 scha. At ihc dixit. Ita in ciuitatem ad quendam
 & dicit ei. Magister dicit. tempus meum
 prope est. apud te facio pascha. cum discipulis
 meis. Et fecerunt discipuli. sicut constituit il
 lis ihc. & paraucrunt pascha. Uespere autem
 facto. discumbebat eum duodecim discipulis
 suis. **E**t edentibus illis dixit. Amen dico uo
 bis. quia unus urim. me traditurus est. **E**t
 contristati ualde. coeperunt singuli dicere.
 Numquid ego sum dne. **E**t ipse respondens
 ait. Qui intinguit mecum manum imparabli
 de. hic me tradet. Filius quidem hominis
 uadit. sicut scriptum est de illo. **V**ac autem
 homini illi. per quem filius hominis tradetur.

in. celestium.
 III
 in. celestium.
 lo. excoi
 & lo. excoi

in. celestium.
 II
 in. celestium.
 L. celestium.

in. celestium.
 VI
 in. celestium.

in. celestium.
 122

in. celestium.
 in. celestium.
 in. celestium.
 in. celestium.

in. celestium.
 in. celestium.
 in. celestium.
 in. celestium.

in. celestium.
 in. celestium.
 L. celestium.
 lo. excoi

in. celestium.
 in. celestium.
 in. celestium.

in. celestium.
 in. celestium.
 in. celestium.
 in. celestium.

Bonum erat ei. si natus non fuisset homo ille.

Respondens autem iudas. qui tradidit eum dixit.

^{in. cclxxxvii.}
^x
Sol

Numquid ego sum rabbi? At illi. Tu dixisti.

^{in. cclxxxviii.}
ⁱ
^{in. cclxxxv.}
L. cclxxxv.
lo. lxxxv.

Cacnans autem eis. accepit ih̄c panem. & be-
nedixit. ac fregit. deditq; discipulis suis. & ait.

Accipite & comeditis. hoc est corpus meum.

^{in. cclxxxvii.}
ⁱⁱ
^{in. cclxxxv.}
L. cclxxxv.
& cclxxxvii.

Et accipiens calicem. gratias egit. & dedit illis
dicens. Bibite ex hoc omnes. hic est enim san-
guis meus novi testamenti. qui promittis ef-
fundetur. in remissionem peccatorum. Dico
autē uobis. non bibam amodo de hoc genimi-
ne uitae. usq; in diem illum. cum illud bibam

XXVII

^{in. cclxxxvi.}
VI
^{in. cclxxxvii.}

^{in. cclxxxviii.}
ⁱⁱⁱ
^{in. cclxxxvii.}
lo. cclxxxvii.

^{in. cclxxxviii.}
VI
^{in. cclxxxvii.}

^{in. cclxxxviii.}
ⁱ
^{in. cclxxxv.}
lo. cclxxxvii.

T Y M N O D I C T O.

exierunt in montem oliueti. **T**unc
dicit illis ih̄c. Omnes uos scandalū

patiemini in me in ista nocte. **S**criptum
est enim. percutiam pastorem. & dispergen-
tur oues gregis. postquam autem resurrex-
ero. praeccidam uos in galeam. **R**espondes

autem petrus ait illi: Et si omnes scandalizati fu-
 erint me: ego nunquam scandalizabor. At
 illi inquit: Amen dico tibi: quia in hac nocte ante
 quam gallus cantet: ter me negabis. **A**it illi
 petrus: Etiam si oportuerit me mori tecum:
 non te negabo. Similiter & omnes discipuli di-
 xerunt. **T**unc uenit ih̄c cum illis in uillam
 quae dicitur getsemani. **E**t dixit discipulis
 suis: Sedete hic donec uadam illuc & orem. Et
 assumpto petro & duobus filiis: hebedaei: coe-
 pit contristari & inaequus esse. **T**unc ait illis:
Tristis est anima mea usque ad mortem: Sustine-
 te hic & uigilate mecum. **E**t progressus pusil-
 lum prociudit in faciem suam orans & dicens: Mi-
 pater: si possibile est: transeat a me calyx iste.
Veruntamen non sicut ego uolo: sed sicut tu.
Et uenit ad discipulos & inuenit eos dormientes.
Et dicit petro: Sic non potuistiis una hora uigi-
 lare mecum: Uigilate & orate: ut non intreatis
 in temptationem. **S**p̄s quidem promptus

m. cccc.
 N
 m. clxxi.

m. cccc.
 m. clxxi.
 l. cclxxxviii.
 lo. clxi.

m. cccc.
 III
 m. clxxi.
 lo. cxxii.

m. cccc.
 m. clxxi.
 l. cclxxxviii.
 lo. clxi.

m. cccc.
 II
 m. clxxi.
 l. cclxxxviii.
 & cclxxxviii.

m. cccc.
 III
 m. clxxi.
 lo. lxx.

m. cccc.
 III
 m. cccc.
 N
 m. clxxi.

m. cccc.
 III
 m. clxxi.
 l. cclxxxviii.
 lo. clxi.

m. cccc.
 I
 m. clxxi.
 l. cclxxxviii.
 lo. lxx.

in. cccc. viii.
VI.
in. c. lxxxviii.

est. caro autem infirma. **I**terum secundo
abit. & orauit dicens. Pater mi. si non potest
hic calyx transire nisi bibam illum. fiat uolun
tas tua. Et uenit iterum. & inuenit eos dormi
entes. Erant enim oculi eorum grauati. Et re
lictis illis. iterum abijt. & orauit tertio. eundē

in. cccc. viii.
III.
in. c. lxxx
lo. c. lxxxii.

sermonem dicens. **T**unc uenit ad discipulos
suos. & dicit illis. Dormite iam. & requiescite.

Eccc appropinquabit hora. & filius hominis
tradetur in manus peccatorum. Surgite. eamus.

in. ccc.
I.
in. c. lxxxv.
L. c. lxxxv.
lo. c. lxxxii.
& lxxxv.

Eccc appropinquabit. qui me tradet. **A**d huc
ipso loquente. ecce iudas unus de duodecim ue
nit. & cum eo turba multa cum gladis & fusti
bus. missi a principibus sacerdotum. & seniori
bus populi.

in. cccc.
II.
in. c. lxxxv.
L. c. lxxxv.

Qui autem tradidit eum. dedit
illis dicens. Quem cumq. osculatus fuero. ipse
est. tene eum. Et confestim accedens ad iē. dixit.
Aue rabbi. Et osculatus est eum. Dixitq. illi iē.
A mīce. ad quod uenisti. Tunc accesserunt & ma
nus iniecerunt in iē. & tenuerunt eum.

77. cccii.
77. cccciiii.
L. cccciiii.
lo. ccc.

77. cccii.
S. X

77. cccii.
77. cccciiii.
L. cccciiii.
lo. ccc.

77. cccii.
VI.
77. cccciiii.

77. cccii.
77. cccciiii.
L. cccc.
lo. cccii.
77. cccciiii.

77. cccii.
77. cccciiii.
lo. ccccii.

Et ecce unus ex his qui erant cum ih̄u. extendens
 manum exemit gladium suum. & percutiens
 seruum principis sacerdotum. amputauit au
 riculam eius. **T**unc ait illi ih̄c. Conuerte gla
 dium tuum in locum suum. Omnes enim qui
 acceperint gladium. gladio peribunt. An pu
 tas. quia non possum rogare patrem meum.
 & exhibebit michi modo plusquam duodecim
 legiones angelorum. Quomodo ergo imple
 buntur scripturae. Quia sic oportet fieri. **I**n il
 la hora. dixit ih̄c turbis. Tamquam ad latro
 nem existis cum gladiis. & fistibus comprehen
 dere me. Cotidie apud uos sedebam docens in
 templo. & non me tenuistis. **H**oc autem totū
 factum est. ut implerentur scripturae prophe
 tarum. Tunc discipuli omnes relicto eo. fige
 runt. **A**t illi tenentes ih̄m. duxerunt ad eu
 phan principem sacerdotum. ubi scribae & seni
 res conuenerant. **P**etrus autem sequebatur
 cum a longe. usque in atrium principis sacerdo

tum. Et ingressus intro. sedebat cum ministris

¶ m. cccc. xiiii.
¶ n. cccc. xiiii.
¶ l. cccc. v.

ut uideret finem. **P**rinicipes autem sacerdotum. & omne concilium. quarebant falsum testimonium contra ihm. ut cum mosti traderent. Et non inuenierunt eum multa falsi testes accessissent.

¶ m. cccc. xiiii.
¶ VI.
¶ m. cccc. v.

Nouissime autem uenerunt duo falsi testes. & dixerunt. Hic dixit. possum destruere templum dei. & post triduum aedificare illud. Et surgens princeps sacerdotum. ait illi. Nichil respondes ad ea quae isti aduersum te testificantur. Iste autem tacebat. Et princeps sacerdotum. ait illi. Adiuro te per dominum uiuum. ut dicas nobis. si tu es. xpc. filius dei.

¶ m. cccc. v.
¶ n. cccc. v.
¶ l. cccc. xiiii.
¶ lo. le. xiiii.

Dicit illi ihc. Tu dixisti. **V**erumtamen dico uobis. amodo uidebitis filium hominis sedentem ad dexteris uirtutis. & uenientem in nubibus caeli.

¶ m. cccc. xiiii.
¶ VI.
¶ m. cccc. v.

Tunc princeps sacerdotum. sedit uestimenta sua dicens. Blasphemaui. quid adhuc egemus testibus. **E**cce nunc audistis blasphemiam. quid uobis uidetur.

¶ m. cccc. xiiii.
¶ n. cccc. xiiii.
¶ l. cccc. xiiii.

At illi respondentes dixerunt. Reus est morus.

Tunc expuerunt in faciem eius. & colaphis eum
 ceciderunt. Alii autem palmas in faciem ei de-
 derunt dicentes. Propheci ha nobis xpc. quis
 est qui te percussit. **P**etrus uero sedebat fo-
 ris in atrio. Et accessit ad eum una ancilla di-
 cens. Et tu cum ihu galileo eras. At ille nega-
 uit coram omnibus dicens. Nescio quid dicis.

Exiit autem illo ianuam. uidit eum alia
 ancilla. & ait his qui erant ibi. Et hic erat cu
 ihu nabareno. Et iterum negauit cum iura-
 mento. quia non noui hominem. Et post
 pusillum. accesserunt qui stabant. & dixerunt
 petro. Vere. & tu ex illis es. Nam & loquelatua
 manifestum te facit. Tunc coepit detestari
 & iurare. quia non nouisset hominem. Et con-
 tinuo gallus cantauit. **E**t recordatus est
 petrus uerbi ihu quod dixerat. priusquam
 gallus cantet. ter me negabis. Et egressus
 foras. fleuit amare. **M**anc autem facto. con-

in. ccc. xii.
 p. l.
 in. ccc. xiii.
 l. ccc. xiiii.
 lo. ccc. xv.

in. ccc. xvi.
 p. l.
 in. ccc. xvii.
 l. ccc. xviii.
 lo. ccc. xix.

in. ccc. xx.
 p. l.
 in. ccc. xxi.
 l. ccc. xxii.
 lo. ccc. xxiii.

in. ccc. xxiiii.
 p. l.
 in. ccc. xxv.
 l. ccc. xxvi.

in. ccc. xxvii.
 p. l.
 in. ccc. xxviii.
 l. ccc. xxix.

silium inierunt omnes principes sacerdotum
& seniores populi aduersus ih̄m. ut cum moysi
tradere. **E**t uincum adduxerunt eum.
& tradiderunt pontio pilato praefidi.

¶ m. ccc. xlviii.
¶ l. ccc.
lo. c. lxxv.

¶ m. ccc. xlviii.
S^o l.

Tunc uidens iudas qui eum tradidit quod dam
natus esset. poenitentia ductus. recubuit trigin
ta argenteos principibus sacerdotum. & seni
oribus dicens. Peccavi tradens sanguinem iu
stū. At illi dixerunt. Quid ad nos. Tu uideris.
Et proiectas argenteas in templo recessit. & abi
ens laqueo se suspendit. Principes autem sa
cerdotum acceptis argenteis. dixerunt. Non
licet mittere eos in corbanam. quia pretium
sanguinis est. Consilium autē inuito. emeruit
ex illis agrum figuli in sepulturam peregrino
rum. propter hoc uocatus est ager ille achel
demach. hoc est ager sanguinis usq; in hodi
ernum diem. Tunc impletum est. quod di
ctum est per ieremiam prophetam dicentē.
Et acceperunt triginta argenteos. pretium

appreciati quem appreciauerunt a filiis israhel
 & dederunt eos in agrum figuli sicut constituit
 michi dñs. **I**nc̄ autem stetit ante presidem
 & interrogauit eum preses dicens Tu es rex iu
 deorum. **D**icit illi inc̄ Tu dicis. Et cum accu
 saretur a principibus sacerdotum & senioribus
 nichil respondit. Tunc dicit illi pilatus Non au
 dis quanta aduersum te dicunt testimonia. Et
 non respondit ei ad ullum uerbum ita ut mi
 raretur preses uehementer. **P**er diem autem
 sollempnem consueuerat preses dimittere po
 pulo unum uinctum quem uoluissent. **H**a
 bebat autem tunc uinctum in signem qui di
 cebatur barabbas. Congregatis ergo illis dixit
 pilatus Quem uultis dimittam uobis barabbam
 an iñm̄ qui dicitur xpc̄. Sciebat enim quod
 per inuidiam tradidissent eum. **S**edente au
 tem illo pro tribunali misit ad eum uxor eius di
 cens Nichil tibi & iusto illi. Multa enim passa
 sum hodie peruisum propter eum. **P**rincipes

T. ccc. xxx.
 I.
 M. cc.
 L. ccc. viii.
 T. ccc. xxxi.
 IIII.
 M. ccc.
 L. ccc. viii.
 & lxxx.

T. ccc. xxxi.
 II.
 M. ccc.
 L. ccc. viii.

T. ccc. xxxii.
 III.
 M. ccc.
 L. ccc. viii.

T. ccc. xxxiii.
 S. x. l.

T. ccc. xxxiv.
 IIII.
 M. ccc.
 L. ccc. viii.

autem sacerdotum & seniores persuaserunt po-
pulis ut peterent barabban. ihm̄ uero perde-
rent. Respondens autem praefes ait illis. Quē
uultis uobis de duobus dimitti. At illi dixerunt.

70. ccc. xvi.
70. cc. v.
70. ccc. xvi.

Barabban. **O**icit illis pilatus. Quid igitur faciā
de ihm̄. qui dicitur xpc̄. Dicunt omnes. Cru-
cifigatur. At illis praefes. Quid enim mali
fecit. At illi magis clamabant dicentes. Cru-
cifigatur. **V**idens autem pilatus quia nichil
proficeret. sed magis tumultus fieret. accepta

70. ccc. xvi.
S. x. l.

aqua. lauit manus coram populo dicens. In-
nocens ego sum a sanguine iusti huius. uos
indertis. Et respondens uniuersus populus
dixit. Sanguis eius super nos & super filios

70. ccc. xvi.
70. cc. v.
70. ccc. xvi.

nostros. **T**unc dimisit illis barabban. Ihm̄ autē
flagellatum tradidit eis ut crucifigeretur.

LXXXVIII. HINC MILITES

praefidis suscipientes ihm̄ in praetorio
congregauerunt ad eum uniuersam
cohors. Et exuentes eum. clamidem coeci

70. ccc. xvi.
70. cc. v.
70. ccc. xvi.

neam circumderunt ei. Et plectentes coronā
despinis posuerunt super caput eius. & ha-
rundinem in dextera eius. Et genu flexo
ante eum illudebant dicentes. Ave. rex iude-
orum. **E**t expuentes incum. acceperunt
harundinem & percutiebant caput eius. Et
postquam illuserunt eum. exierunt eum clami-
de. & induerunt eum uestimentis eius. & dixe-
runt eum ut crucifigerent. **E**xiuntēs autē
inueniunt hominem cyrenicum. nomine
simonem. hunc angariauerunt. ut tolleret
crucem eius. **E**t uenerunt in locum qui di-
citur golgotha. quod est caluariae locus.
Et dederunt ei unum bibere. cum felle im-
mixtum. Et cum gustasset. noluit bibere quod
Postquam autem crucifixerunt eum. diuiserunt
uestimenta eius. sortem mittentes. Et
sedentes seruiabant eum. **E**t imposuerunt
super caput eius causam ipsius scriptam
hic est in rex iudaeorum. **T**unc crucifixi

¶ m. ccc. xxx.
VI
m. ccc. lxxv.

¶ m. ccc. xxxi.
I
m. ccc. lxxv.
l. ccc. xxx.
lo. ccc. lxxv.

¶ m. ccc. xxxvii.
I
m. ccc.
l. ccc. lxxvii.
lo. ccc. lxxvii.

¶ m. ccc. xxxviii.
IIII
m. ccc. lxx.
lo. ccc.

¶ m. ccc. xxxviiii.
m. ccc. lxx.
l. ccc. lxx.
lo. ccc.

¶ m. ccc. xxxv.
m. ccc. lxxv.
l. ccc. lxxv.
lo. ccc. lxxv.

¶ m. ccc. xxxvii.
m. ccc. lxxv.
l. ccc. lxxv.
lo. ccc. lxxv.

7
m. ccc. xxxviii.
VI
m. ccc. xxxvii.

7
m. ccc. xxxviii.
II
m. ccc. xxxviii.
L. ccc. xxxvii.

m. ccc. xxxviii.
II
m. ccc. xxxviii.
L. ccc. xxxv.

m. ccc. xli.
II
m. ccc. xli.
L. ccc. xxxvii.

m. ccc. xli.
VI
m. ccc. xli.

m. ccc. xli.
II
m. ccc. xxxvii.
L. ccc. xxxvii.

sunt cum eo duo latrones: unus ad dextris & unus
ad sinistris. **P**roterunt autem blasphema-
bant eum: mouentes capita sua & dicentes:
Uua: qui destruit templum dei & in tri-
duo illud reedificat. Salua te metipsum: Si
filius dei es: descende de cruce. **S**imiliter & principes
sacerdotum & illudentes eum scribis & seni-
oribus dicebant: Alios saluos fecit: se ipsum non
potest saluum facere: Si rex israel est: desce-
dat nunc de cruce & credimus ei. Confide in
deo: liberet eum nunc si uult. Dixit enim: quia
dei filius sum. **I**dem autem & latrones
qui crucifixi erant cum eo: improperabant
ei. **A** sexta autem hora tenebrae factae sunt
super uniuersam terram: usque ad horam non-
nam. **E**t circa horam nonam clamauit ihe-
sues magna diens: heli heli. lema sabactani:
hoc est: deus meus deus meus: ut quid dereliquisti me:
quidam autem illic stantes & audientes dicebant:
heli clam uocat iste. **E**t continuo currens unus

excis acceptam spongiam impleuit aceto
& imposuit harundini & dabat ei bibere

Ceteri uero dicebant. Sine uideamus an ueni
at helias liberans eum. In hoc autem iterum da
mans uoce magna emisit spm̄. **E**t ecce ue
lum temple scissum est in duas partes a summo
usq; deorsum. **E**t terra mota est & petrae
scissae sunt & monumenta aperta sunt & mul
ta corpora scōrum qui dormierant surrexe
runt. Et exeuntes de monumentis post resur
rectionem eius uenerunt in scām ciuitatem
& apparuerunt multis. **C**ertum uero autem &
qui cum eo erant custodientes iēm̄ uiso ter
rae motu & his quae fiebant timuerunt ual
de dicentes. Uere filius dei erat iste. **E**rant au
tem ibi mulieres multae a longe quae secutae
erant iēm̄ agabiles ministrantes ei. Inter quas
erat maria magdalena & maria iacobi & io
seph mater & mater filiorum hebedei. **C**um
sero autem factum esset uenit quidam homo

in. ccc. lvi.
I
in. ccc. xvi.
L. ccc. xvi.
lo. c. vi.

in. ccc. lvi.
II
in. ccc. xvi.
L. ccc. xvi.

in. ccc. lvi.
S. X. l

in. ccc. lvi.
II
in. ccc. xvi.
L. ccc. xvi.

in. ccc. lvi.
VI
in. ccc. xvi.

in. ccc. lvi.
I
in. ccc. xvi.
L. ccc. xvi.
lo. c. vi.

dies ab arimathia nomine ioseph. qui & ipse di
 sepulchus erat. hic accessit ad pilatum. & pe
 tit corpus ihu. Tunc pilatus. iussit reddi cor
 pus. **E**t accepto corpore ioseph. inuoluit il
 lud in sindone munda. & posuit illud in mo
 numento suo nouo quod exciderat in petra.
 & aduoluit sycum magnum. ad hostium mo
 numenti. & abiit. **E**rat autem ibi maria
 magdalena. & altera maria. sedentes contra se
 pulchrum. **A**ltera autem die quae est post
 parasceuen. conuenerunt principes sacerdo
 tum. & pharisaei ad pilatum dicentes. Domi
 ne. recordati sumus quia seductor ille dixit
 adhuc uiuens. post tres dies resurgam. hube
 ergo custodiri sepulchrum usque in diem tercia
 um. ne forte ueniant discipuli eius & furent
 eum. & dicant plebi surrexit a mortuis. Et erit
 nouissimus error. peior priore. At illis pila
 tus. Habetis custodiam. ut custodiat sicut
 iertis. Illi autem ab eumtes. munerunt sepul

In. e. e. e. l. viii.
 In. e. e. e. l. viii.
 L. e. e. e. e. l. viii.
 lo. e. e. viii.

In. e. e. l.
 VI
 In. e. e. e. l. viii.

In. e. e. l.
 S. o. l.

chrum: Signantes lapidem cū custodibus.

Vespere autem sabbati. quae lucebat in pri-
ma sabbati. uenit maria magdalena. & al-
tera maria. uidere sepulchrū. **E**t ecce ter-
rae motus factus est magnus. **A**ngelus au-
tem dñi descendit de caelo. & accedens reuol-
uit lapidē. & sedebat super eum. **E**rat autē
aspectus eius sicut fulgur. & uestimentū eius
sicut nix. **P**ropterea autē eius exterriti
sunt custodes. & facti sunt uelut mortui.

Respondens autem angelus. dixit mulieribꝫ.
olite timere uos. **S**cio enim. quod iūm q̄
crucifixus est quaeritis. **N**on est hic. **S**ur-
rexit enim. sicut dixit. **V**enite uidete lo-
cum. ubi positus erat dñs. **E**t cito cum te-
dicite discipulis eius quia surrexit. & ecce praec-
cedit uos in galileam. **I**bi eum uidebitis. ec-
ce dixi uobis. **E**t exierunt cito demonu-
mento. cum timore & gaudio magno. cur-
rentes nuntiare discipulis eius. **E**t ecce iūc

in ecelm
11
in cccxxxi
l cccxxviii

in ecelm
11
in cccxxxii
l cccxxxvii

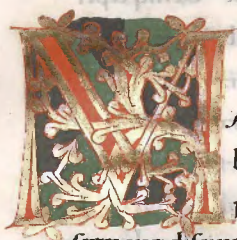
in ecelm
11
in cccxxxiii
l cccxxxviii

in ecelm
X
Sol

occurrit illis dicens. Aucte. Ille autem acces-
serunt. & tenuerunt pedes eius. & adorauerunt eum.
Tunc ait illis Nolite timere. Ite nuntiatis fra-
tribus meis. ut eant in galileam ibi me uide-
bunt. Quae cum abissent. ecce quidam de custo-
dibus uenerunt in ciuitatem. & nuntiauerunt
principibus sacerdotum omnia quae facta fuerant.
Et congregati cum senioribus consilio accepto.
pecuniam copiosam dederunt militibus dicen-
tes. Dicite. quia discipuli eius sunt uenerunt.
& furati sunt cum nobis dormientibus. Et si hinc
auditu fuerit a phariseis. nos suadebimus ei. & secu-
ros uos faciemus. At illi accepta pecunia se-
cerunt. sicut erant docti. Et diuulgatum est
uerbum istud apud iudaeos. usque in hodie-
rum diem. **V**ndecum autem discipuli abierunt
in galileam. ubi constituerat illis ihesus. Et uiden-
tes eum adorauerunt. quidam autem dubitauerunt.
Et accedens ihesus locutus est eis dicens. Data
est michi omnis potestas. in caelo & in terra.

Et untes ergo docete omnes gentes baptizantes eos
 in nomine patris & filii & spiritus sancti. Docentes eos
 seruare omnia quaecumque mandauimus uobis.
 Et ecce ego uobiscum sum omnibus diebus usque
 ad consummationem saeculi. Amen.

INCIPIT PRO

LOGVS. ⁊

MARCUS EUANGE

LISTA DomiNI ET PETRI IN BA

ptismate filius atque in diuino

sermone discipulus sacerdotum in israhel agens

secundum carnem leuita. Conuersus ad fidem christi.

euangelium in italia scripsit. ostendens in eo.

quid & generi suo deberet & christo. Nam in initium

principii in uoce propheticae exclamationis in

stituens ordinem leuiticae electionis ostendit.

ut praedicans praedestinatum iohannem filium

bachanae. in uoce angeli annuntiantis emissum.

non solum uerbum carnis factum. sed corpus

42
dñi in omnia per uerbum diuinæ uocis. **¶** **¶**
tum: initio euangelicæ prædicationis ostende
ret. Ne qui hæc legens sciret. cum initium carnis
indō & in uerbo aduentus habitaculum caro debe
ret agnosceret. atq; in se uerbum uocis. quod in so
nantibus perdidit. inueniret. **¶** Deniq; & per
fectū euangelii opus intrasset. ab baptismo dñi p
dicare dñi inchoans. non laborauit. narrant
carnis quàm in prioribus uiderat dicere. sed totū
in exprimens expositionem de se. si ieiunium
numeri. temptationem diaboli. Congregati
onem bestiarum. & ministerium protulit. ange
lorum. ut instituens nos. ad intellegendum sin
gula in breui conpinguens. ne auctoritatem
factæ rei demeret. & perficiendi operis pleni
tudinem non negaret. **¶** Deniq; amputasse
sibi post fidem pollicem dicitur. ut sacerdo
tio reprobus haberetur. sed tantum consen
tens fidei prædixata potuit electio. ut
nec sic in opere uerbi perderet. quod prius

meruerat in genere Nam alexandriae ep̄s. **A** **V**
 fuit Cuius p̄singula opus scire & euangeli
 in se dicta disponere & disciplinā in se legis agno
 scere & diuinam in carne dñi intellere naturā. **I** **IV**
 quę in nos primū requiri Dehinc inquisita
 uolumus agnosci habentes mercedem exhor
 tationis Quō qui plantat & qui rigat unum **I** **IV**

sunt qui autem incrementum praestat dicit.

**INCIPIT BREUIS EUAN
 GELISTAE MARCI.**

- I** **O**e iohanne baptista & de uictu & habitu eiusdem
 baptizatus in e. & temptatus in e. Petrum & ceteros
 sequi iubet hominem ab in mundo spiritu eripit. **I** **III**
- II** **S**ocerum petri a febris liberat. & alios multos sanat.
 iacobū aliter sequi iubet Et uidacis dicit nō opus eē sanis m̄.
- III** **D**iscipuli spicas uellunt Manum arida ha **I** medicum.
 bentem sanat Duodetim ap̄toꝝ electio De beelhe
 bub principe daemoniorū. **I** **III** **IV** **V** **VI** **VII** **VIII** **IX** **X** **XI** **XII**
XIII **M**arcum & fratres spernit Parabolam seminantis dicit
 Nauigans in tempestate sedat Daemonū legionē abho

- V** **A**rchisynagoga filiam mortuā suscitāt. Prophetam in patria sua sine honore esse dicit. Duodecim discipulos p̄mittit cum p̄ceptis. Decapite iohannis.
- VI** **R**egressis aplis ad iherm. De quinque panibus & duobus piscibus quinque milia uirg. saturat. Iherc supra mare ambulat. Et magis conquinare hominem quā exire de ore.
- VII** **F**iliam syrophenisse ad eum homo liberat. Surdū & mutū curat dicens ei effeta. De septem panibus in quatuor milia hominum. Monet caueri a sermone phariseoz. Desperito ceco oculos aperunt. Petru post confessionē suā dicit incipit. In monte transfigurāt. Non ei posse spiratū inmundum nisi picumū & orationē dicit.
- VIII** **H**umilitatem docet. Non esse phibendum qui in nomine eius iustitiam facit. Et decalica aquae frigidae. Uxorē non dimittendā nisi ob fornicationē. Infantes habent dictionē non eā arcendos. Venditis omnibus elemosinam dandam: & quia difficile ducē regnū celoz sit ingres.
- VIII** **E**uentura sibi p̄dicit. Peccatio filioz hebedi. *Z*irus. Decaeco mendicante curato. Depulso asinae.
- X** **I**nterrogatur in qua potestate haec faceret. Parabola

De uinea & colomis. De denario caesaris. De muliere
 quae septem fratres habuit. Et quendam scribam di
 cit non longe esse a regno dñi. Atq̄ interrogat quomo
 do dicatur xpc̄ filius dauid. cum sit dñs. De uindua &
 gabhofilatio. De templi structura.

XI **O** De pseudo cristis & passione martirum. De commo
 tione saeculi. Et de aduentu xpi.

XII **D**e unguento supra caput eius effuso. De prodicione
 iudae. qui dñm tradidit. Et ceteris mandatis.

XIII **I**udicium principum quo condemnant iim.
 Passio m̄v. & sepultura. & resurrectio eius. id est.

BREVIS EVANGELII SEC̄ MARCV̄
 EXPLICIT. ✠ ✠ ✠

ARGVMENTVM.

MARCUS ASSERTUIT QUI COLOBO
 dactylus est nominatus. ideo quod a cae
 tera corporis proceritate. dignos minores ha
 buisset. Iste interpret fuit petri. post excessio
 nem ipsius petri. descripsit uero. id est hoc
 italicae partibus euangelium.

MAR. 1
 77
 85. em
 lve lxx

EUANGELII IHU XPI FILII

DI SICVT SCRIPTVM EST IN ISAIA

propheta. Ecce ego mitto angelum meum ante

faciem tuam qui praeparauit uiam tuam.

Vox clamantis in deserto. parate uiam dñi. rectas
facite semitas eius. **F**uit iohannes in deserto ba
ptizans & praedicans baptismum poenitentiae
in remissionem peccatorum. Et egrediebatur ad
illum omnis iudaeae regio & ierosolymite uniuersi.
& baptizabantur ab illo in iordane flumine con
fiteentes peccata sua. **E**t erat iohannes uestitus
pilis camelis & zona pellicia circa lumbos eius &
locustas & mel siluestre edebat. Et praedicabat di
cens. Venit fortior me post me. cuius non sum
dignus procumbens soluere corrigiam calciamen
torum eius. Ego baptizo uos aqua. ille uero ba
ptizabit uos spū scō. **E**t factum est in diebus illis
uenit in e ananias gabaieae & baptizatus est
in iordane a iohanne. Et statim ascendens de
aqua uidit apertos caelos & spm̄ tanquā colum

in. ii.
in. xii.
L. xii.
lo. xv.

in. iii.
in. xiii.
L. xiii.
lo. xvi.

in. v.
in. xv.
L. xvii.
lo. xvii.

in. vi.
in. xvi.
L. xviii.
lo. xviii.

in. iii.
VI
in. xviii.

bam descendentem & inuentam in ipso. Et uox
 facta est de caelis: tu es filius meus dilectus: in te com-
 placui. **E**t statim sp̄s expulit eum in desertum.
 & erat in deserto quadraginta diebus & quadragi-
 ta noctibus & temptabatur a satana. **E**t atq; cū
 bestis & angeli ministrabant illi. **P**ostquam
 autem traditus est iohannes uenit ih̄c in gali-
 leam. **P**radicans euangelium regni di & dices
 Q̄ uo impletum est tempus & appropinquit
 regnum di: poenitemini & credite euangelio.
Et praeteriens secus mare galilaeae uidit simonē
 & andream fratrem eius mittentes retia in mare.
 Erant enim piscatores. **E**t dixit eis ih̄c: Ueni-
 te post me & faciam uos fieri piscatores hominū.
Et protinus relicta retibus secuti sunt eum.
 Et progressus inde pusillum uidit iacobū hebedai
 & iohannem fratrem eius & ipsos in nauī compo-
 nentes retia & statim uocauit illos. Et rehero-
 patre suo hebedaeo in nauī cum mercennariis
 secuti sunt eum. **E**t ingrediuntur capharna

m. xxi.
 II
 m. xxv.
 l. xxx.

m. xxi.
 VI
 m. xxii.
 III
 m. xxiii.
 l. xxxv.

m. xxi.
 VI
 m. xx.

m. x.
 II
 m. xxi.
 l. xxxv.

m. xxi.
 VI
 m. xxv.

m. xxi.
 VIII
 l. xxxv.

in. xiii.
ii.
m. lxxv.
L. iiii.
& xxviii.
in. xiiii.
viii.
L. xxv.

um. & statim sabbatis ingressus in synagogam.
docebat eos. **E**t stупebant super doctrinam.
erat enim docens eos quasi potestatem habens
& non sicut scribae. **E**t erat in synagoga
cuiusdam homo in spiritu immundo. & exclamavit dicens.
Quid nobis & tibi ihu natharene. uenisti perde
re nos. Scio qui sis filius dei. Et comminatus ei
m. dicens. Obmutescet. & exi de homine. Et
discerpens eum spiritus immundus. & excla
mans uoce magna. exiit ab eo. Et mirati sunt
omnes. na ut conquirerent in terra dicentes.
Quidnam est hoc. Quae doctrina haec noua.
quia in potestate & spiritibus immundis im
perat. & obediunt ei. Et processit rumor eius

ii
3
m. xiii.
m. lxxv.
L. xxv.

statim in omni regione galilaeae.
TPROTINUS EGRE
dientis de synagoga. uenerunt in
domum simonis & andreae cum ia
cobo & iohanne. Decubebat autem socrus
simonis febricitans. Et statim dicunt ei de il

la Et accedens decauit eam. apprehensa manu
 eius. Et continuo dimisit eam febris. & ministra
 bat eis. Uespere autem facto cum occidisset sol.
 afferebant ad eum omnes male habentes. Et erat
 omnis ciuitas congregata ad ianuam. & curauit **A**
 multos qui uexabantur uariis languoribus. &
 doemonia multa eieciat. **E**t non sinebat lo
 qui ea. quos sciebant eum. **E**t diluculo ualde
 surgens. egressus abiit in desertum locum. ibiq;
 orabat. Et persecutus est eum simon. & qui cum
 illo erant. Et cum inuenissent eum. dixerunt
 ei. Quia omnes quaerunt te. Et ait illis. Eamus
 in proximos uicos & ciuitates. ut & ibi predicem.

Ad hoc enim ueni. Et erat praedicans in synago
 gis eorum. & in omni galilea. & doemonia eiciens.

Et uenit ad eum leprosus deprecans eum. & genu
 flexo dixit. Si uis. potes me mundare. Incauit
 misericors eius. extendit manum suam. & tangens
 eum. ait illi. Uolo mundare. Et cum dixisset.
 statim discessit ab eo lepra. & mundatus est.

m. xxii.
 l. xxvii.
 m. xxiii.
 l. xxviii.

m. xxiiii.
 l. xxix.

Et comminatus est ei statimque cecit illum & dicit
ei Uide nemini dixeris sed uade ostende te prin
cipi sacerdotum Et offeret per mundatione tua
quae praecepit moyses in testimonium illis

ō. xxiiii.
S^o l

At ille egressus coepit praedicare & diffamare ser
mone. ita ut nō possit manifeste in ciuitatem
introire sed foris in desertis locis esse Et conuen
ebant ad eum undiq. **E**t iterum intrauit ca
pharnaum post dies & auditum est quod in do
mo esset & conuenerunt multi ita ut non cape
ret neq. ad inuam & loquebatur eis uerbum

ō. xx.
ō. lxx.
l. xxxviii.
lo. xxxviii.

Et uenerunt ferentes ad eum paralyticum qui
a quatuor portabatur Et cum non possent of
ferre cum illi praecurba nudauerunt tectum
ubi erat & pacifacientes summiserunt grabat
tum in quo paralyticus iacebat Cum uidisset au
tem ih̄c fidem illorum ut paralytico fili dimit
tur tibi peccata Erant autem illic quidam de
scribis sedentes & cogitantes in cordibus suis
Quid hic sic loquitur blasphemat Quis potest

dimittere peccata nisi solus dñs Qui statim co-
 gnito iñc spū suo quia sic cogitarent in tra se di-
 cit illis Quid ista cogitatis in cordibus uestris
 Quid est facilius dicere paralytico dimittantur
 tibi peccata aut dicere surge & tolle grabatum
 tuum & ambula Ut autem sciatis quia potesta-
 tem habet filius hominis in terra dimittendi pec-
 cata ait paralytico Tibi dico surge tolle grabat-
 um tuum & uade in domum tuam Et statim
 ille surrexit Et sublato grabato abiit coram
 omnibus ita ut admirarentur omnes & honori-
 ficarent dñm dicentes quia numquā sic uidi mus

Etegressus est rursus ad mare omnisq; turbaueni-
 ebat ad eum & docebat eos Et cum praeteriret
 uidit leuui alphaei sedentem ad teloneum & ait
 illi Sequere me Et surgens secutus est eum

Et factum est cum accumberet in domo illius
 multi publicani & peccatores simul discumbe-
 bant cum ihu & discipulis eius Erant enim mul-
 ti qui & sequebantur eum Et scribae & pharisaei

m. cxxi.
 m. lxxii.
 l. xxxviii.

m. cxxi.
 m. lxxii.
 l. xxxviii.
 & c. lxxvi.

in xxiii
II
in leui
L. xl.

uidentes quia manducaret cum peccatoribus &
publicanis dicebant discipulis eius Quare cum
publicanis & peccatoribus manducat & bibit ma
gister uester. **H**oc audito ihs ait illis Nonne
esse habent sani medico sed qui male habent
Non enim ueni uocare iustos sed peccatores Et
erant discipuli iohannis & pharisaei ieiunantes
& ueniunt & dicunt illi Quare discipuli iohan
nis & pharisaeorum ieiunant tu autem discipu
li non ieiunant Et ait illis ihs Numquid pos
sunt sibi nuptiarum quamdiu sponsus cum il
lis est ieiunare Quanto tempore habent secu
sponsum non possunt ieiunare Ueniunt au
tem dies cum auferetur ab eis sponsus et tunc
ieiunabunt in illis diebus Nemo assumentum
panni rudis assuit uestimento ueteri Alioquin
aufert supplementum nouum a ueteri & ma
ior scissura fit Et nemo mitat uinum nouu
in utres ueteres Alioquin dirumpet uinu
utres & uinum effundetur & utres percunt

Sed unum novum: in tres novos miti

DO DEBIT.

FACTUM EST

terum cum sabbatis ambularet
per sata: & discipuli eius coeperunt
praegredi: & vellere spicas: phari
saei autem dicebant ei: Ecce quid faciunt sab
batis quod non licet: Et ait illis: Numquam
legistis quid fecerit dauid quando necessita
tem habuit: & esurit ipse & qui cum eo erant:
Quomodo intravit in domum dei sub abia thar
principe sacerdotum: & panes propositionis
manducauit: quos non licet manducare:
nisi sacerdotibus: & dedit eis qui cum eo erant:
Et dicebat eis: Sabbatum propter hominem
factum est: & non homo propter sabbatum:
Itaque dominus est filius hominis etiam sabbati: Et
intrauit iterum synagogam: & erat ibi ho
mo habens manum aridam: Et observabat
si sabbatis curaret: in accusarent eum: Et ait

III
m. xxv.
ii
m. xxv.
L. xli.

m. xxv.
ii
m. xxv.
L. xli.

homini habenti manum aridam. Surge imme-
diū. Et dicit eis. Licet sabbatis bene facere
an male. animam saluam facere an perdere.
At illi tacebant. Et circumspiciens eos cum ira ē
tristatus super cecitatem cordis eorū. dicit
homini. Extende manum tuam. Et extendit.
Et restituta est manus illi. **E**x eunt autē sta-
tim pharisaei. cum herodianis consilium facie-
bant aduersus eum. quomodo eum perderent.
Et tūc cum discipulis suis. secessit ad mare. **E**t
multa turba agalilea & iudaea secuta est eum. &
ab hierosolymis. & ab iudaea. & transiordanen-
& circa tyrum & sydonem multitudo magna
audientes quae faciebat. uenerunt ad eum. Et
dixit discipulis suis. ut nauicula sibi deseruaret
propter turbam. ne comprimerent eum. Multos
enim sanabat. ita ut irruerent in eum ut illum
tangerent. Quot quot autem habebant plagas.
& spiritus immundi. cum illum uidebant. proci-
debant ei. **E**t clamabant dicentes. Tu es filius

l. xxxvii
l. xxxviii
l. xxxix
l. xl

l. xli
l. xlii
l. xliii
l. xliv

l. xlv
l. xlvi
l. xlvi

di. Et uolenter comminabatur eis ne ma-
 nifestarent illum. **E**t ascendens in montem.
 uocauit ad se quos uoluit ipse. Et uenerunt ad
 eum. & fecit ut essent. xii. cum illo. & ut mitteret
 eos praedicare. Et dedit illis potestatem curan-
 di infirmitates & eiciendi daemonia. **E**t impo-
 suit simoni nomen petrus. Et iacobum hiechiel.
 & iohannem fratrem iacobi. & imposuit eis no-
 mina boanerges. quod est filii tonitru. Et an-
 dream. Et philippum. Et bartholomeum.
 Et matheum. Et thomam. Et iacobum alphi.
 Et thaeum. Et symonem chananeum. Et iuda-
 scarioth qui tradidit illum. **E**t ueniunt ad do-
 mum. & conuenit eorum turba. ita ut non pos-
 sent neque panem manducare. Et cum audisset
 sui. exierunt tenere eum. Dicebant enim. quo-
 in furorem uersus est. **E**t scribae qui ab ieroso-
 lomis descenderant. dicebant. Quo beelzebub
 habet. & quam principe daemionorum eicit dae-
 monia. **E**t conuocatis eis. in parabolis dicebat

m. ccc. xxi.
 m. lxxxi.
 l. lxxxvii.

m. ccc.
 m. lxxxi.
 l. lxxvii.

m. ccc. xxi.
 s. x. l.

m. ccc. xxi.
 m. lxxxi.
 l. lxxxvii.

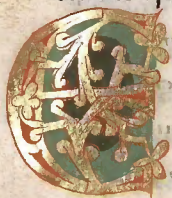
m. ccc. xxi.
 m. lxxxi.
 l. lxxxvii.

illis. Qomodo potest satanas satanan eicere. Et si
regnum unse dndatur non potest stare regnū
illud. Et si domus super semetipsum disperatur
non poterit domus illa stare. Et si satanas confur
rexerit in semetipsum disperatus est. & non pote
rit stare. sed finem habet. Nemo potest uasa for
tis ingressus in domum diripere. nisi prius for
tem alliget. & tunc domum eius diripiet.

in. cxxviii.
II
in. cxxvii.
L. cxxvii.

Amen dico uobis. quō omnia dimittentur fili
is hominum peccata & blasphemiae quibus
blasphemauerint. Qui autem blasphemauit
in spm scm. non habet remissionem in ac
tūm. sed reus erit aeterni delicti. quō di
cebant spiritum immundum habere. cum

III
in. cxxviii.
II
in. cxxvii.
L. cxxvii.

MATER TUAE & FRATRES TUOS FORIS STANTES

ter eius & fratres & foris stantes
miserunt ad eum. uocantes eum.
Et sedebat circa eum turba. &
dicunt ei. Ecce mater tua & fratres tui. foris
quaerunt te. Et respondens ait. Quae est

mater mea & fratres mei. Et circumspiciens
 eos qui in circuitu eius sedebant ait. Ecce ma-
 ter mea & fratres mei. Qui enim fecerit uo-
 luntatem dei hic frater meus & soror mea
 & mater est. **E**t iterum coepit docere ad
 mare & congregata est ad eum turba multa
 ita ut in nauim ascendens sederet in mari.
 Et omnis turba circa mare super terram erat.
 Et docebat illos in parabolis multa & dicebat
 illis in doctrina sua. Audite. Ecce exiit semi-
 nanis ad seminandum. Et dum seminat ali-
 ud cecidit circa uiam & uenerunt uolucres
 et comederunt illud. Aliud uero cecidit sup
 petrosam ubi non habuit terram multam &
 statim exortum est. quod non habebat altitudi-
 nem terrae. Et quando exortus est sol exae-
 stauit & eo quod non haberet radicem exaru-
 it. Et aliud cecidit in spinas & ascenderunt spi-
 nae & suffocauerunt illud & fructum non de-
 dit. Et aliud cecidit in terram bonam & isa-

m. cccc.
 l. cccc.
 l. cccc.

m. cccc.
 l. cccc.
 l. cccc.

m. cccc.
 l. cccc.
 l. cccc.

bat: fructum crescentem & ascendentem. Et affe-
 rebat unum triginta. & unum sexaginta &
 unum centum. Et dicebat: Qui habet aures
 audiendi audiat. Et cum esset singularis in-
 terrogauerunt eum hi qui cum eo erant du-
 odecim: parabolam. Et dicebat eis: Uobis
 datum est scire mysterium regni dei. **I**lli au-
 tem qui foris sunt in parabolis omnia fiunt. Ut ui-
 dentes uideant & non uideant. Et audientes
 audiant & non intellegant. nequando conuer-
 tantur & dimittantur eis peccata. Et ait illis:

¶ m. xxxviii.
 ¶ m. cccviii.
 L. lxxviii.
 lo. cxi.

Nescitis parabolam hanc & quomodo omnes
 parabolas cognoscatis. **Q**ui seminat uerbum
 seminat. hi autem sunt qui circa uiam. ubi se-
 minatur uerbum. & cum audierint confestim
 uent sitinas & auferit uerbum quod semina-
 tum est in corda eorum in uia. Et hi sunt simili-
 ter. qui super petrosam seminantur. Qui cum
 audierint uerbum. statim eum gaudio su-
 sepiunt illud. & non habent radicem in se. sed

¶ m. xxxviii.
 ¶ m. cccviii.
 L. lxxviii.

temporales sunt. Deinde ostra tribulatione &
 persecutione propter uerbum. confestim scan-
 dalizantur. Et alii sunt qui in spinis seminan-
 tur. hi sunt qui uerbum audiunt. & circumnac-
 sacculi. & deceptio diuitiarum. & circa reliqua
 concupiscentiae introcuntel suffocant uerbum.
 & sine fructu efficiunt. Et hi sunt qui super ter-
 ram bonam seminati sunt. qui audiunt uerbū
 & suscipiunt & fructificant. unum triginta. &
 unum sexaginta. & unum centum. **E**t dice-
 bat illis. Numquid uenit lucerna ut sub modi-
 o ponatur aut sub lecto. nonne ut super cande-
 labrum ponatur. **N**on enim est aliquid ab-
 sconditum quod non manifestetur. nec factū
 est occultum. sed ut in palam ueniat. Siquis ha-
 bet. aures audiendi audiat. **E**t dicebat illis.
 Uidete. quid audiat. In qua mensura mensi fueri-
 tis. remittetur uobis. & adiectur uobis. **Q**ui
 enim habet. dabitur illi. Et qui non habet. etiā
 quod habet. auferetur ab illo. **E**t dicebat. Sic

C. cccc. xlii.
 C. cccc. xlii.
 L. cccc. xlii.

C. cccc. xlii.
 C. cccc. xlii.
 L. cccc. xlii.

C. cccc. xlii.
 C. cccc. xlii.
 L. cccc. xlii.

C. cccc. xlii.
 C. cccc. xlii.
 L. cccc. xlii.

C. cccc. xlii.
 C. cccc. xlii.
 L. cccc. xlii.

est regnum dī quem admodum faciatur homo
sementem in terram & dormiat & exurgat no
cte ac die. Et semen germinet & increseat dum
nescit ille. Ultra enim terra fructificat. primū
herbam. deinde spicam. deinde plenum fru
mentum in spicam. Et cum se produxerit fru
ctus statim mittit falcem. quō ad est messis.

in. xlvi.
VI
in. cccc. xlii.
L. c. lxxvii.

Et dicebat. Cui assimilabimus regnum dī. aut
cui parabolae comparabimus illud. Sicut gra
num sinapis. Quod cum seminatum fuerit in
terra. minus est omnibus seminibus quae sunt
in terra. Et cum seminatum fuerit. ascendit &
fit maior omnibus herbis. & facit ramos ma
gno. ita ut possint sub umbra eius caeci
habitare. **E**t talibus multis parabolis loque
batur eis uerbum. prout poterant audire.

in. xlvi.
VI
in. cccc. xlii.
L. c. lxxvii.

in. xlvi.
X
Sol

Sine parabola autem non loquebatur eis. **D**e
orsum autem discipulis suis dicebat omnia.

in. xlvi.
VI
in. cccc. xlii.
L. c. lxxvii.

Et ait illis illa die. cum sero esset factum. Tran
seamus contra. Et dimittentes turbam. assumemus

cum ita ut erat in nauis. Et ab hac nauis ferant eum
 illo. Et facta est procella magna uenti. & fluctus
 mitebat in nauis. ita ut impleretur nauis.
 Et erat ipse in puppi supra ceruicem dormiens.
 Et exortant eum. & dicunt ei Magister. non ad
 te pertinet quia perimus. Et exurgens commi
 natus est uento. & dixit mari. Tace. obmutescet.
 Et cessauit uentus. & facta est tranquillitas ma
 gna. Et ait illis. Quid timidi estis. Necessum ha
 betis fidem. Et amuerunt timore magno. &
 dicebant ad alterutrum. Quis putas est iste.
 quia & uentus & mare. obocedunt ei. Et uenerunt
 trans fretum maris in regionem getasenorum.
 Et exiit ei de nauis. statim occurrit demoni
 uentis homo in spiritu immundo. qui domu
 cilium habebat in monumento. Et neque cate
 nis iam quisquam eum poterat ligare. quoniam saepe
 compedibus & catenis inuentus dirupisset cate
 nas. & compedes comminuisset. Et nemo pote
 rat eum domare. & semper nocte ac die in monu

mentis & in montibus erat clamans & conuersus
se lapidibus. Uidens autem ih̄m a longe cucurrit
& adorauit eum. & clamans uoce magna dixit.
Quid michi & tibi ih̄u fili di summi. Adiuro te p
d̄m. ne me torquas. Dicebat enim illi. Exi spi
ritus in mundum ab homine. Et interrogabat eum.
Quod tibi nomen est. & dicit ei. Legio nomen mi
chi est. quia multi sumus. Et deprecabatur eum
multum. ne se expelleret extra regionem. Erat au
tem ibi circa montem grex porcorum magnus
pascens. & deprecabantur eum spiritus dicentes.
Mitte nos in porcos. ut in eos introeamus. Et concessit
eis statim ih̄c. Et exiit spiritus immundi.
introierunt in porcos. Et magno impetu grex
precipitatus est in mare. ad duo milia. & suffoca
ti sunt in mari. Qui autem pascebant eos fugerunt.
& nuntiauerunt in ciuitatem & in agros. Et egres
si sunt uidere. quid esset facti. Et uenit ad ih̄m.
& uident illum qui ad uenimonio uexabatur seden
tem uelitum. & in hac mentis & uenerunt.

Et narrauerunt illis qui uiderant qualiter factum
 esset ei qui daemomum habuerat & de porcis Et
 rogare cum coeperunt ut discederet de finibus
 eorum. **C**umq; ascenderet nauis egressus illū de porci-
 bus. **Q**uod ad daemomio uexatus fuerat ut esset cum illo.

Et non admisit eum sed ut illi uade in domum
 tuam ad tuos & annuntia illis quanta tibi dñs fecerit
 & miseratus sit tui. Et abiit & coepit praedi-
 care in decapoli quanta sibi fecisset ih̄c & omnes

MIRABANTUR

TUM TRAN-

scendisset ih̄c in nauim rursus trans-
 fretum conuenit turba multa
 ad illum & erat circa mare. Et

uenit quidam de archisynagogis nomine iuratus

Et uidens eum procedit ad pedes eius & deprecabatur
 eum multum dicens. Quō filia mea in ex-
 tremis est ueni impone manum super eam ut
 salua sit & uiuat. Et abiit cum illo & sequebatur
 eum turba multa & comprimebatur illum. Et

in. xlviii.
 viii.
 l. lxxxvii.

V
 in. xlviii.
 viii.
 l. lxxxvii.

mulier quae erat in profluvio sanguinis. annis. xii.
& multa fuerat per pessila. a compluribus medicis. &
erogauiat omnia sua. nec quicquam profecerat sed
magis deterior habebat. cum audisset de ihu. ue
nit in turba retro. & tetigit uestimentum eius.
Dicebat enim. Quia si uel uestimentum eius tetige
ro. salua ero. Et confestim siccatus est fons sangui
nis eius. & sensit corpori quod sanata esset a plaga.
Et statim iue cognoscentis in semetipso uisitatem
quae exierat de eo. conuersus ad turbam. uicbat.
Quis tetigit uestimenta mea. Et dicebant ei disci
puli sui. Uides turbam comprimentem te. & di
cis. quis me tetigit. Et circumspiciebat uidere
eam. quae hoc fecerat. Mulier autem timens &
tremens. sciens quod factum esset in se. uenit &
procidit ante eum. & dixit ei omnem ueritatem.
Ille autem dixit ei. Filia. fides tua te saluam fecit.
uade in pace. & esto sana. a plaga tua. Adhuc
eo loquente. ueniunt ab archisi nagogo dicentes.
Quia filia tua mortua est. quid ultra uexas magi

strum. Tūc autem uerbo quod dicebatur. audito.
 ait archisynagogo. Noli timere. tantūmodo
 crede. Et non admisit quemquam sequi se. ni
 si petrum. & iacobum & iohannem fratrem ia
 cobi. Et ueniunt in domum archisynagogi.
 & uidet tumultum. & fletus. & heulantes
 multum. Et ingressus ait eis. Quid turbamini
 & ploratis. Puella non est mortua. sed dormit.
 Et uidebant eam. Ipse uero cecit somnibus as
 sumit patrem & matrem puellae. & qui secum
 erant. & ingrediuntur ubi erat puella iacens.
 Et tēens manum puellae. ait illi. Tabitha. con
 quod est interpretatum. puella. tibi dico. surge.
 Et confestim surrexit puella. & ambulabat. Erat
 autem annorum duodecim. Et obstupuerunt
 stupore maximo. Et praecepit illis uchemen
 ter ut nemo id sciret. & dixit dari illi manduca
 re. Et egressus inde abiit in patriam suam. &
 sequēbantur illum discipuli sui. Et facta sabbat
 to. coepit in synagoga docere. Et multi audi

entes admirabantur in doctrina eius dicentes
Unde huic haec omnia & quae est sapientia quae
data est illi & uirtutes tales quae per manus eius
efficiuntur Nonne iste est fabri filius mariae
frater iacobi & ioseph & iudae & simonis Nonne
& sorores eius hic nobiscum sunt Et scandaliza-
bantur in illo. **E**t dicebat eis ihs Quia non est
propheta sine honore nisi in patria sua & in cogna-
tione sua & in domo sua Et non poterat ibi uir-
tutem ullam facere nisi paucos in firmos impo-
sitis manibus curauit Et mirabatur propter
incredulitatem illorum. **E**t circuibat castel-
la in circuitu docens. **E**t conuocauit duode-
cim & coepit eos mittere binos & dabat illis po-
testatem spirituum immundorum Et praece-
pit eis ne quid tollerent in uia nisi tantum uir-
gam Non peram non panem neq; in hona ac-
sed calciatos scandalus & ne induerentur duabus
tunicis. **E**t dicebat eis Quo cumq; introieritis
in domum illic manete donec exeat inde

¶ m. lxxv.
¶ m. lxxvi.
L. lxxvii.
lo. lxxviii.

¶ m. lxxv.
¶ m. lxxvi.
L. lxxvii.
¶ m. lxxviii.
L. lxxviiii.
& ex.

¶ m. lxxv.
¶ m. lxxvi.
L. lxxvii.
& ex.

⁷m. lx.
¹¹m. lxxv.
 l. cxxiii.
 & l. cxxviii.
⁷m. lxi.
^{vj}

⁷m. lxi.
¹¹m. cxliii.
 l. xxi.

⁷m. lxi.
 Sol.
⁷m. lxi.
¹¹m. cxliii.
 l. cxx.

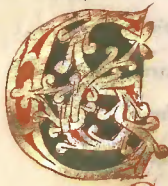
⁷m. lx.
^{vj}m. cxlv.

Et quicumque non receperunt uos nec audierunt uos. exiit eis inde exiitque puluerem de pedibus suis in testimonium illis. **E**t exiitque predicabant ut penitentiam agerent. & daemona multa eiecerunt. & iungebant oleo multos aciegrofos. & sanabant. **E**t audiuit herodes rex manifestum enim factum est nomen eius. & dicebat. Quia iohannes baptista resurrexit a mortuis. & propterea operantur uirtutes in illo. Alii autem dicebant. quia helias est. Alii uero dicebant. quia propheta est. quasi unus ex prophetis. non audiuit herodes. ait. Quem ego decollavi iohannem. hic a mortuis resurrexit. **I**psē enim herodes misit. ac tenuit iohannem. & iunxit eum in carcere. propter herodiam uxorem philippi fratris sui. quia duxerat eam. **D**icebat enim iohannes herodi. Non licet tibi habere uxorem fratris tui. herodias autem insidiabatur illi. & uolebat occidere eum. nec poterat. herodes enim metuebat iohannem. sciens eum uirum iustum.

82
& semper & custodiebat eum. Et audito eo multa fa-
ciebat & libenter eum audiebat. Et cum dies
postumus accidisset. herodes natalis sui etiam
fecit principibus et tribunis & primis galilaeae.
Cumq; introisset filia ipsius herodiadis & saltasse
& placuisset herodi simulq; recumbentibus rex
ait puellae. Petere a me quod ius & dabo tibi. Et
iuravit illi. quia quicquid petieris dabo tibi. li-
cet dimidium regni mei. Quae cum exisset di-
xit matri suae. Quid petam? Et illa dixit. Ca-
put iohannis baptistae. Cumq; introisset sta-
tim cum festinatione ad regem. petiuit dicens.
Uolo ut protinus des michi in disco. caput iohan-
nis baptistae. Et contristatus est rex propter iur-
andum. & propter simul recumbentes noluit
eam contristare. Sed misso spiculatore. pre-
cepit afferri caput eius in disco. Et decollauit
eum in carcere. & attulit caput eius in disco & de-
dit illud puellae. & puella dedit matri suae.
Quo audito discipuli eius uenerunt & tulerunt

corpus eius & posuerunt illud in monu

VI
m. lxxviii
l. xxv

M E N T O
T. CONUENIEN

tes apostoli ad maria renuntiaverunt
illi omnia quae egerant & docu

m. lxxv
s. x. l

erunt. **E**t ait illis Venite scorsum in desertum
locum & requiescite pusillum: Erant enim qui
ueniebant & rediebant multi & nec manducan

m. lxxviii
viii
m. lxxviii

di spatium habebant: **E**t ascendentes in maria
non abierunt in desertum lacum scorsum: Et
uiderunt eos ab euntes & cognouerunt multos

Et pedes tres & de omnibus euntes adibus concurserunt

illuc & praeuenerunt eos: Et exiens iudex turbam
multam uenit & miseratus est super eos: quia erant
sicut oues non habentes pastorem: Et coepit do

m. lxxviii
iv
m. lxxviii

cere illos multa: Et cum iam hora multa fuisse
accesserunt discipuli eius dicentes: **D**esertus
est locus hic & iam hora praeteriit: Dumne
illos ut euntes in proximas uillas & uicos emant
sibi cibos quos manducent: Et respondens ait

m. lxxviii
m. lxxviii
l. xxviii
l. xxviii

m. lxxviii
m. lxxviii
m. lxxviii
m. lxxviii

illis. Date illis manducare. Et dixerunt ei. Eun-
tes emamus denarius ducentis panes. & dabimus
eis manducare. Et dicit eis. Quot panes habetis.
Ite & uide. Et cum cognouissent. dicunt. Quinq-
& duos pisces. Et praecepit illis. ut accumberent fa-
cerent omnes. secundum contubernia super uin-
de fœnum. Et discubuerunt in partes per cente-
nos. & per quinquagenos. Et accepit quinque pa-
nibus. & duobus piscibus. intuens caelum. benedi-
xit. & fregit panes. & dedit discipulis suis. ut pone-
rent. ut et eos. Et duos pisces. diuisit omnibus.
Et manducauerunt omnes. & saturati sunt. Et
sustulerunt reliquias fragmentorum. duodecim
cophinos plenos. & de piscibus. Erant autem qui
manducauerunt. quinque milia uirorum. **E**t sta-
tim coegit discipulos suos. ascendere nauim. ut
praeccederent eum. trans fretum ad bethsaidam.
dum ipse dimitteret populum. **E**t cum dimi-
sisset eos. abiit in montem orare. **E**t cum sero
esset. erat nauis in medio mari. & ipse solus inter

m. lxxi.
vi.
m. cclviii.

m. lxxi.
m. cclviii.
l. xlii. xxxv.

m. lxxi.
m. cclviii.
m. cl.
lo. li.

ra. Et uident eos laborantes in remigando: erat enim
 uentus contrarius eis. Et circa quartam uigiliam **E**
 noctis uenit ad eos ambulans super mare. & uole
 bat praeterire eos. At illi ut uiderunt eum. ambu
 lantem super mare. pitauerunt fantasina esse. &
 exclamauerunt: Omnes enim eum uiderunt. &
 conturbati sunt. Et statim locutus est eum eis. &
 dixit eis: Confidite. ego sum. nolite timere. **E**t
 ascendit ad illos in nauim. & cessauit uentus. &
 plus magis intra se stupebant. Non enim intelle
 xerunt de panibus. Erat enim cor illorum obtu
 ratum. Et eum transisset assente. per uenerunt in
 terram gennesareth. & applicuerunt. **C**umq;
 egressi essent de nauim. continuo cognouerunt
 eum. Et percurrentes in uicisam regionem illā
 coeperunt in grabatis eos qui se male habebant
 circumferre. ubi audiebant eum esse. Et quo
 cumq; introibat uicos uel in uillas aut in ciuita
 tes. in plateis ponebant infirmos. & deprecaban
 tur eum ut uel simbriam uestimenti eius tange

m. lesui.
 VI.
 m. elur.

m. lesui.
 II.
 m. elur.
 l. xxxvi.

rent. Et quot quot tangebant eum. salui fiebant.

in. lxx.
5. x. l.

Et conueniunt ad eum pharisaei. & quidam deseri-
bis. uenientes ab ierosolimis. Et cum uidissent
quosdam ex discipulis eius communibus mani-
bus. id est non lotis. manducare panes. ut ipea
uerunt. pharisaei enim & omnes iudaei. nisi ere-
bro lauant manus. non manducant. tenent
traditionem seniorum. Et asuro. nisi baptizen-
tur. non comedunt. Et alia multa sunt quae tra-
dita sunt illis. seruire. baptismata calicum. & ur-
ecorum. & sacramentorum. & lectorum. **E**t in-
terrogabant eum pharisaei & scribae. Quare di-
scipuli tui non ambulant iuxta traditionem
seniorum. sed communibus manibus mandu-
cant panem. At ille respondens. dixit eis. Be-
ne prophetauit esaias de uobis hypocritis. sicut
scriptum est. populus hic labiis me honorat.
cor autem eorum longe abest a me. In uanum
autem colunt me. docentes doctrinas hominum.
Relinquentes enim mandatum di. tenent tradi-

in. lxxi.
7. vi.
in. clxii.

tionem hominum. Baptismata uirorum &
 calicum & alia similia his factis multa. Et dice-
 bat illis. Bene irritum factis preceptum dicitur
 traditionem uestram seruetis. Moyses enim dixit.
 Honora patrem tuum & matrem tuam. Et qui
 maledixerit patri aut matri. morte moriatur.
 Uos autem dicitis. si dixerit homo. patri aut matri
 corban. quod est donum quodcumque ex me tibi
 proderit. Et ultra non dimittis eum que
 quam facere patri suo aut matri. recedentes
 uerbum dei per traditionem uestram quam tradidistis.
 Et similia huiusmodi multi factis. Et aduocans
 iterum turbam. dicebat illis. Audite me omnes
 & intellegite. Nichil est extra hominem. introi-
 ens in eum. quod possit eum conquinare. Sed
 quae de homine procedunt. illa sunt quae con-
 municant hominem. Siquis habet aures audien-
 di. audiat. **E**t cum introisset in domum. atur-
 ba. interrogant eum discipuli eius parabolam.
 Et ait illis. Sic & uos imprudentes estis. Non intel-

IIV

legit quia omne extrinsecus introiens in homi-
nem non potest eum communicare quia non in-
troit in cor eius sed in uentrem & in secessum exit
purgans omnes fecas Dicebat autē Quo que
de homine exeunt illa communicant hominē
Abintus enim de corde hominum cogitationes
malę procedunt adulteria fornicationes homi-
cidia furta auaritię nequitia dolus impudi-
citię oculus malus blasphemia superbia stul-
titię Omnia hæc mala abintus procedunt &
communicant hominem

VII

FINDE SURGENS

abit in sinu dñi & fructus Et in-
gressus domum neminem uoluit
scire & non potuit latere Mulier enim statim ut
audivit de eo cuius habebat filia spiritum immun-
dum intrauit & prociuit ad pedes eius Erat enim
mulier gentilis & propheta genete **E**t roga-
bat eum ut dæmonium eiecet de filia eius Qui
dixit illi Sine prius sanari filios Non est enim

En. leem.
VI.
in. ebom.

bonum sumere panem filiorum. & mittere camb-

At illa respondit. & dixit ei. Utique dñe. Nam & ca-
telli sub mensa comedunt. de micis puerorum.

Et ait illi. Propter hunc sermonem uade. exiit
de domum de filia tua. Et cum abiisset domū
suam. inuenit puellam iacentem supra lectum.
& de monium exisse. **E**t iterum exiens de fini-

bus tyri. uenit per sidonem ad mare galileae in
termedios fines decapoleos. Et adducunt ei sur-
dum & mutum. & deprecabantur eum. ut impo-
nat illi manum. Et apprehendens eum de tur-
ba seorsum. misit digitos suos in auriculas eius. &
expuens tetigit linguam eius. Et suspiciens in cae-
lum ingemuit. & ait illi. Effeta. quod est adape-
rire. Et statim a pestae sunt aures eius. & solutum
est uinculum linguae eius. & loquebatur recte.

Et praecepit illis. ne cui dicerent. **Q**uanto autem
eis praecepit. tanto magis plus praeedicabant. & eo
amplius admirabantur dicentes. **B**ene omnia
fecit. & surdos fecit audire. & mutos loqui. In illis

in. lxxv.
501

in. lxxv.
[VI]

in. lxxvi.
VI
in. clx.

diebus: necrum cum turba multa esset: nec habe-
rent quod manducarent: conuocatis discipulis:
ait illis: Misericor super turbam: quia ecce iam
triduo sustinent me: nec habent quod mandu-
cent: Et si dimisero eos ieiunos in domum suam:
deficient in uia: Quidam enim ex eis de berge ue-
nerunt: Et responderunt ei discipuli sui: Unde
istos poterit quis hic saturare panibus in solitu-
dine? Et interrogauit eos: Quot panes habetis?
Qui dixerunt: Septem: Et praecepit turbae:
discumbere super terram: Et accipiens septem
panes: gratias agens fregit: & dabat discipulis
suis ut apponerent: & apposuerunt turbae:
Et habebant pisciculos paucos: & ipsos benedixit:
& iussit apponi: Et manducauerunt: & satura-
ti sunt: Et sustulerunt quod superauerat de
fragmentis: septem sportas: Erant autem qui
manducauerunt quasi quatuor milia: & dimi-
sit eos: Et statim ascendens nauim cum disci-
pulis suis: uenit in partes dalmanatha. **E**t exi

l. lxxvii
m. clxxvii
l. lxxvii
& lxxvii

erunt pharisaei & coeperunt conquirere eum
querentes ab illo signum de caelo temptantes eum

in. lxxviii.
VI.
in. clxii.

Et in gemiscens spiritu ait. Quid generatio ista quaerit signum? Amen dico uobis si dabitur generationi isti signum. Et dimittens eos ascendens iterum nauim abiit trans fretum. Et oblitus sunt

in. lxxviiii.
II.
in. clxiiii.
L. clxv.

secum panes & nisi unum panem non habebat secum in nauim. **E**t praecepit illis dicens. Uide

in. lxxx.
VI.
in. clxvi.

te herodis. **E**t cogitabant ad alterutrum dicentes quia panes non habemus. Quia cognouit ille ait illis. Quid cogitatis quia panes non habetis? Non dum cognoscatis nec intellegitis adhuc caecum habetis cor uestrum. Oculos habentes non uidetis & aures habentes non auditis. Nec recordamini quando quinque panes fregi in quinque milia & quot cophinos fragmentorum plenos sustulistis? Dicunt ei. Duodecim. Quando & septem panes in quatuor milia quot sportas fragmentorum tulistis? Et dicunt ei. Septem.

36

37

38

in. lxxxv.
X.
Sot

Et dicebat eis quomodo non dum intellegitis
Et ueniunt bethsaida & adducunt ei cecum & ro-
gabant eum ut illum tangeret. Et appropin-
cans manu cecum eduxit eum extra uicem. Et ex-
ponens in oculis eius impositas manus suas in-
terrogauit eum si aliquid uideret. Et aspiciens
ait. Uideo homines uelut arbores ambulantes.
Tunc inde iterum imposuit manus super oculos eius
& coepit uidere. Et restitutus est. ita ut uideret
dare omnia. Et misit illum in domum suam
dicens. Uade in domum tuam & si in uicem in-
troueris nemini dixeris. **E**t egressus est uic &
discipuli eius in castella caesarea philippi. Et
in uia interrogabat discipulos suos dicens eis.
Quem me esse dicunt homines. Qui responde-
runt illi dicentes. Iohannem baptistam. Alii
heliam. Alii uero quasi unum de prophetis.
Tunc dicit illis. Uos uero quem me esse dicitis.
Respondens petrus ait ei. Tu es xpc. Et commu-
natus est eis ne cui dicerent de illo. Et coepit

in. lxxxvi.
II.
in. c. lxxvii.
L. xxviii.
lo. lxxxviii.

in. lxxxviii.
III.
in. c. lxxviii.
L. xxv.

docere illos: quō oportet filium hominis multa
 pati & reprobari a senioribus & a summis sacer
 dotibus & scribis & occidi & post tres dies resur
 gere. Et palam uerbum loquebatur. **E**t appre
 hendens cum petrus coepit increpare eum. Qui
 conuersus & uidentis discipulos suos comminatus
 est petro dicens: Uade retro me satanas: quō nō
 sapiſ quae di sunt: sed quae sunt hominum.

in. lxxxvii.
 in. lxxxviii.
 in. lxxxviiii.

Et conuocata turba cum discipulis suis dixit eis:
 Siquis uult me sequi: denegat semetipsum & tol
 lat crucem suam & sequatur me: Qui enim
 uoluerit animam suam propter me & euange
 lium: saluam eam faciet: Quid enim proderit
 homini si ueretur mundum totum & detrim
 tum faciat animae suae: Aut quid dabit homo
 commutationis pro anima sua? **Q**ui enim
 me confuſus fuerit & mea uerba: in generatione
 ista adultera & peccatrice & filius hominis con
 fundetur cum: cum uenerit in gloria patris sui
 cum angelis ſeis. **E**t dicebat illis: Amen di

in. lxxxv.
 in. lxxxvi.
 in. lxxxvii.

in. lxxxvii.
 in. lxxxviii.
 in. lxxxviiii.
 in. lxxxviiii.

in. lxxxviii.
 in. lxxxviiii.
 in. lxxxviiii.

co uobis quia sunt quidam de hic statibus qui
non gustabunt mortem donec uideant regnū
dī ueniens in uisitate. Et post dies sex assumit
m̄c petrum & iacobum & iohannem & ducit il
los in montem excelsum seorsum solos & trans
figuratus est coram ipsis. Et uestimenta eius
facta sunt splendentia & candida nimis ue
lut nix. qualia fullo super terram non potest
candida facere. Et apparuit illis helias cum mo
se & erant loquentes cum iū. Et respondes pe
trus ait iū. Rabbi bonum est nos hic esse & fa
ciamus terna tabernacula. Tibi unum & moysi u
num & heliae unum. Non enim sciebat quiddi
ceret. Erant enim timore exterriti. Et facta est
nubes obumbrans eos. Et uenit uox de nube
dicens. hic est filius meus carissimus audite illū.
Et statim circumspicientes neminem amplius
uiderunt nisi iū tantum secum. Et descenden
tibus illis de monte. praecepit illis ne cui quae ui
dissent narrarent nisi cum filius hominis amor

in. lxxviii.
S. o. l.

in. lxxviii.
VI.
in. clxxiii.

tuus resurrexerit. **E**t uerbum continuerunt
apud se. conquirentes quid esset cum amortu
us resurrexerit. **E**t interrogabant eum dicen
tes. Quid ergo dicunt pharisaei & scribae. quia
heliam oportet uenire primum. Qui respon
dens. ait illis. helias cum uenerit. primo resti
tuet omnia. Et quomodo scriptum est in fili
o hominis. ut multa patiatur & contemnatur.
Sed dico uobis. quia & helias uenit. & fecerunt
illi quaecumq; uoluerunt. sicut scriptum est
de eo. **E**t ueniens ad discipulos suos. uidit
urbam magnam circa eos & scribas conqui
rentes eum illis. Et confestim omnis populus
uidens eum. stupefactus est. & expauescit. &
accurrentes salutabant eum. Et interrogauit
eos. Quid inter uos conquiratis. **E**t respon
dens unus de turba dixit. magister. atuli filiu
meum ad te. habentem spiritum mutum.
Quo uicunque eum apprehenderit. allidit eum.
& spumat. & stridet dentibus. & arescit. Et di

in. xc.
S. o. l.

in. xci.
III.
in. clxxiiii.
L. xxviiii.

285.
Et discipuli eius ut cicerent illum & non potue-
runt. Qui respondens eis dicit. O generatio in-
credula. quam diu apud uos ero. quam diu uos pa-
tiar. Asseret illum ad me. Et adtulerunt eum.
Et cum uidisset illum. statim spiritus conturba-
uit eum. & elisus in terra. uoluitabatur spumans.
Et interrogauit patrem eius. Quantum temporis
est ex quo hoc ei accidit. At ille ait. Ab infanzia.
Et frequenter eum. & in ignem & in aquas misit.
ut eum perderet. Sed siquid potes. adiuua nos
miseratus nri. In eum autem ait illi. Si potes credere.
omnia possibilia credenti. Et continuo excla-
mans pater pueri. cum lacrimis uicibat. Credo
dne. adiuua incredulitatem meam. Et cum ui-
deret ius concurrentem turbam. comminatus
est spiritui immundo. dicens illi. Surde & mute spi-
ritus. ego tibi praecepit. exi ab eo. & amplius ne in-
trocas in eum. Et clamans & multum discerpens
eum. exiit ab eo. Et factus est sicut mortuus. ita
ut multi dicerent. quia mortuus est. In eum autem

tenuit manum eius elevavit eum. & surrexit.

Et cum introisset in domum. discipuli eius secreto
interrogabant eum. Quare nos non potuimus eicere
eum. Et dixit illis. hoc genus in nullo potest ex-

ire. nisi in oratione & ieiunio.

TINDE PRO

fecti praeter gradiebantur galile-

am. nec uolebat quemquam scire.

Docebat autem discipulos suos & dicebat illis. Quomodo si
huius hominis tradetur in manus hominum. & oc-
cident eum. Et occisus. tertia die resurget. At illi
ignorabant uerbum. & timebant eum interroga-

re. **E**t uenerunt capharnaum. Qui cum domi-
essent. interrogabat eos. Quid in uia tractabatis.

At illi tacebant. Siquidem inter se in uia disputar-
uerant. quis esset illorum maior. Et residens uo-
cauit duodecim. & ait illis. Siquis uult primus
esse. erit omnium nouissimus. & omnium mini-
ster. Et accipiens puerum. statuit eum in medio
eorum. Quem cum complexus esset. ait illis. Quis

m. xxii.
S. l.

VIII

m. xxiii.
II
m. cxxxvii.
L. et.

m. xxiiii.
S. l.

m. xxv.
II
m. cxxxviii.
L. et.

an. xxvii.
fol. xxvii.
l. cxxvii.
lo. cxxvii. xl.

an. xxvii.
l. c. iii.

an. xxviii.
l. vi.
an. c.

an. xxviii.
fol. cxxviii.
l. cxxviii.

an. c.
fol. c.
an. c. lxxx.

an. c.
fol. c.
Sol.

quis unum ex hiis modi pueris receperit in no-
mine meo me recipit. **E**t qui cumque me sus-
ceperit non me suscepit sed eum qui misit me.
Respondit illi iohannes dicens Magister uidi-
mus quendam in nomine tuo eicientem doc-
monia qui non sequitur nos & prohibuimus
eum. **I**lle autem ait Nolite prohibere eum ne-
mo est enim qui faciat iniustitiam in nomine meo
& possit cito male loqui de me. **Q**ui enim non est
aduersum uos prouobis est. **Q**uisquis enim
potum dederit uobis calicem aquae in nomine
meo quia xpi estis amen dico uobis non per-
det mercedem suam. **E**t quisquis scandalum
hauerit unum ex hiis pusillis credentibus in me
bonum est ei magis si eritum daretur mola asi-
naria collo eius & in mare mitteretur. **E**t si
scandalum hauerit te manus tua abscede illam.
Bonum est tibi debilem introire in unam quam
duas manus habentem ire in gehennam in
ignem inextinguibilem. **V**bi uermis cox

non mortur. & ignis non extinguitur. Et si pes
 tuus te scandalizat amputa illum. Bonum est
 tibi clodium introire in vitam aeternam. quā
 duos pedes habentem. mitti in gehennam. &
 ignis inextinguibilis. Ubi uermis eorum non
 mortur. & ignis non extinguitur. Quod si o
 culus tuus scandalizat te. eiecer cum. Bonum
 est tibi luscum introire in regnum dī. quam
 duos oculos habentem. mitti in gehennā. ignis
 ubi uermis eorum non mortur. & ignis non ex
 tinguitur. Omnis enim igne salietur. & omnis
 uictima salietur. **B**onum est sal. Quod si sal
 insulsū fuerit. in quo illud condicitis. habe
 te in uobis salē. & pacem habete inter uos.
Et inde exurgens uenit in fines iudeae ultra ior
 dancē. Et conueniunt iterū turbae ad eū.
 & sicut consueuerat iterū docebat illos. Et ac
 cedentes pharisaei. interrogabant eum. Si licet
 uiro uxorem dimittere. **T**emptantes eum.
At ille respondens. dixit eis. Quid uobis praec

in. eu.
 II
 in. xxi.
 l. c. lxxxv.

in. eu.
 VI
 in. lxxxviii.

cepit moyses Qui dixerunt Moyses permisit
libellum repudi scribere & dimittere Quibus
respondens ih̄c ait Addurram cordis uestri
scripsit uobis praeceptum istud Ab initio autē
creaturae masculinum & feminam fecit eos d̄s

Propter hoc relinquet homo patrem suam & ma-
trem & adheret ad uxorem suam & erunt duo
in carne una Itaque iam non sunt duo sed una ca-
ro Quod ergo d̄s iunxit homo non separet

Et in domo iterum discipuli eius de eodem inter-
rogauerunt eum **E**t dicit illis Quicumq;
dimiserit uxorem suam & aliam duxerit ad-
ulterum committit super eam Et si uxor di-
miserit uirum suum & alii nupsit moechatur

Et offerrebant illi paruulos ut tangeret illos disci-
puli autem comminabantur offerentibus Quos
cum uideret ih̄c indigne tulit & ait illis Sinite
paruulos uenire ad me & ne prohibueritis eos

Talium est enim regnum di Amen dico uobis
quisquis non receperit regnum di uelut paruulus

in. em.
5. x. l.
in. ex.
II.
in. ex.
L. cccv.

in. ex.
II.
in. ex.
L. cccvi.

non intrabit in illud. Et complexus eos & im-
ponens manus super illos benedicebat eos.

Et cum egressus esset in viam. procurrens quidam
genu flexo ante eum rogabat eum. Magister
bone. quid faciam ut vitam aeternam percipi-
am. Tunc autem dixit ei. Quid me dicis bonum.
Non enim bonus nisi unus deus. Praecepta nostra si non ad-
ulteris. ne occidas. ne fureris. ne falsum testimo-
nium dixeris. ne fraudem feceris. honora patrem
tuum & matrem. At ille respondens ait illi.
Magister. omnia haec observaui a iuventute mea.

Inc autem intus eum dilexit eum. & dixit illi.
U num tibi deest. Uade quaecumque habes vende.
& da pauperibus. & habebis thesaurum in caelo.
& ueni sequere me. **Q**ui contristatus in eum
abit merens. Erat enim habens possessiones
multas. Et circumspiciens tunc ait discipulis
suis. Quam difficile qui pecunias habent in re-
gnum dei introibunt. Discipuli autem obstupe-
sciebant in uerbis eius. At tunc rursus respon-

m. cxiij.
m. cxiiii.
l. cxxviii.
& cxxxi.

m. cxviii.
m. cxviiii.
l. cxxviii.
& cxxxi.

m. cxviii.
m. cxviiii.
l. cxxviii.

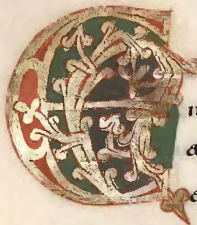
dens aut illis. Et ibi quam difficile est confiten-
tes in pecunia: in regnum dei introire. Facilius
est camelum per foramen acus transire quam
diuitem intrare in regnum dei. Qui magis ad-
mirabantur dicentes ad semetipsos. Et quis
potest saluus fieri? Et intuens illos ihesus ait. A-
pud homines impossibile est. sed non apud deum.
Omnia enimabilia sunt apud deum. Et coepit
ei petrus dicere. Ecce nos dimisimus omnia &
secuti sumus te. **R**espondens ihesus ait. Amen
dico uobis nemo est qui reliquerit domum aut
fratres aut sorores aut patrem aut matrem
aut filios aut agros propter me & propter
euangelium qui non accipiat centes tantum
nunc in corpore hoc domos & fratres & sorores
& patres & matres & filios & agros cum persecu-
tionibus & in saeculo futuro uitam aeterna-
m. **M**ulti autem erunt primi nouissimi & no-
uissimi primi.

cap. x.
in. cccviii.
l. cccxv.

cap. xvi.
in. cccviii.
l. cccxv.

VIII

Or. cccii.
Al. cccii.
L. cccvii.

QUONIAM AUTEM

in iherosolimam.
 & praecedebat illos in eam. & stuperbas
 & sequentes timebant. Et assumens
 eorum duodecim. coepit illis dicere. quae essent
 ei euentura. Quia ecce ascendimus iherosolimam.
 & filius hominis tradetur principibus sacerdotum.
 & scribis & senioribus. & damnabunt eum mor-
 te. & tradent eum gentibus. & illudent ei. Et con-
 spuent eum. & flagellabunt eum. & interfici-
 ent eum. & tertia die resurget. **E**t accedunt
 ad eum. iacobus & iohannes. filii iherosolymae dicen-
 tes. Magister. uolumus ut quodcumque pete-
 rimus. facias nobis. At ille dixit eis. Quid uil-
 tis ut faciam uobis. Et dixerunt. Da nobis ut
 unus ad dexteram tuam. & alius ad sinistram
 tuam sedeamus in gloria tua. Tunc autem ait
 eis. Nescitis quid petatis. potestis bibere calicem
 quem ego bibo. aut baptismum quo ego bap-
 tizari. At illi dixerunt ei. possumus.

Or. cccii.
Al. cccii.
L. cccvii.

111V
Incautum ait eis Calicē quē ego bibo bibetis
& baptismo quo ego baptior bapti habimini
sed et autem ad dexteram meam uel ad sinistra
non est mecum dare sed quibus paratum est

¶
m. cxxv.
¶
m. cxxv.
L. cclxx.

Et audientes decem cocperunt indignari de iaco
bo & iohanne Incautum uocans eos ait illis

Seruis quia hi quidentur principi uel gentibus do
minantur eis & principes eorum potestatem
habent ipsorum Non ita est autem in uobis

Sed qui cumq; uoluerit fieri maior erit uester
minister Et qui cumq; uoluerit in uobis pri
mus esse erit omnium seruus Nam & filius
hominis non uenit ut ministraretur ei sed ut
ministraret Et daret animam suam redempti
onem promissis

¶
m. cxxv.
¶
m. cxxv.
L. cclxx.

Et tenuit iericho Et
proficiscentē eo de iericho & discipulis eius & plu
rima multitudine filius amaci bar amacus
caecus sedebat iuxta uiam mendicans Qui eū
audisset quia ihs naharenus est coepit clamare
& dicere fili dauid ihs miserere mei Et com

¶
m. cxxv.
¶
m. cxxv.
L. cclxx.

minabantur illi multi. ut taceret. At ille multo
 magis clamabat. fili dauid. miserere mei. Et stans
 ih̄c. praecepit illum uocari. Et uocauit eum di
 centes ei. Anima quior esto. surge uocat te. Qui
 proiecto uestimento suo. exiens uenit ad eum.
 Et respondens ih̄c. dixit illi. Quid uis tibi faciam?
 Caccus autem dixit ei. Rabboni. ut uideam. Ih̄c
 autem ait illi. Uade. fides tua te saluum fecit. Et
 confessum uidit. & sequebatur eum in uia. **E**t
 cum appropinquaret ierosolima. & bethaniam
 ad montem oliuarum. mittit duos ex discipulis
 suis. & ait illis. Ite in castellum quod est contra
 uos. & statim introcuntes illuc. inuenietis pullū
 ligatum. super quem nemo ad huc hominum
 sedit. soluite illum. & adducite. Et si quis uobis di
 xerit quid facitis. Dicit. quia dñō necessarius est.
 & continuo illum dimittet huc. **E**t abuntes
 inuenierunt pullum ligatum ante ianuam foris
 in buo. & soluunt eum. Et quidam de illic stan
 tibus dicebant illis. Quid facitis soluentes pul

m̄. cxxviii.
 m̄. cxxviii.
 l. cccxxviii.

m̄. cxxviii.
 m̄. cxxviii.
 l. cccxxviii.

lum. Qui dixerunt eis sicut praeceperat illis in-
& dimiserunt eis. Et dixerunt pullum adiuu-
et imponunt illi uestimenta sua. et sedit super
cum. Mula autem. uestimenta sua strauerunt
in uia. Alia autem frondes caedebant de arbori-
bus. & sternerant in uia. **E**t qui praebant et
qui sequebantur. clamabant dicentes. O san-
na benedictus qui uenit in nomine dñi. bene-
dictum quod uenit regnum patris nri dauid
osanna in excelsis. **E**t inuouit ierosolima
in templum. Et circumspexit omnibus eu-
iam uespera esset hora. exiit in bethaniam
cum duodecim. Et alba die cum exiret abe-
thania. esuruit. Cumq. uidisset a longe ficum
habentem folia. uenit siquid forte inueniret
in ea. Et cum uenisset ad eam. nichil inuenit
praeter folia. Non erat enim tempus ficorum.
Et respondens dixit ei. iam non amplius inae-
ternum quisquam fructum ex te manducet.
Et audiebant discipuli eius. **E**t uenerunt ie-

di. cccviii
di. cccviiii
l. cccviiii
lo. cccviii

di. cccviii
VI
di. cccviii

di. cccviii
di. cccviii
l. cccviiii
lo. cccviii

rosolimam. Et cum introisset templum. coepit
 eicere uendentes & ementes in templo. & men-
 sa nummulariorum. & cathedra sciendensium
 columbas euectit. Et non sinebat ut quisqua
 transferret uas per templum. & docebat dice-
 as. Non scriptum est. quia domus mea do-
 mus orationis uocabitur omnibus gentibus.
 Uos autem fecistis eam speluncam latronum.

m. cxxii.
 m. cxxv.
 l. cxxviii.
 l. lxxxv.

Quo audito principes sacerdotum. & scribae. que-
 rebant quomodo cum perderent. Timebant
 enim eum. quoniam uniuersa turba admirabatur
 super doctrina eius. **E**t cum uespera facta
 esset egrediebatur de templo. Et cum mane
 transirent. uiderunt ficum arida factam a
 diebus. Et recordatus petrus dixit ei. Rabbi.
 ecce ficus cui maledixisti. aruit. **E**t respon-
 dens ihe. ait illis. habete fidem dei. Amen dico
 uobis. qui cumq. dixerit huic monti. tollere &
 mittere in mare. & non hesitauerit in corde suo.
 sed crediderit. quia quodcumq. dixerit fiat. 2

m. cxxvi.
 s. x. l.

m. cxxviii.
 VI.
 m. cxxv.

in. cccc.
III
in. cccc.
lo. el. cccc. viii.

in. cccc.
VI
in. cccc.

FX

in. cccc.
II
in. cccc.
L. cccc.

fic ei. **P**ropterea dico uobis. Omnia quaecumq;
orantes petitis credite quia accipietis & uenient
uobis. **E**t cum stabitis adorandum. dimitte
te si quid habetis aduersus aliquem. ut & pater
uir qui in caelis est. dimittat uobis peccata ur̄a.

Quod si uos non dimiseritis. nec pater uir̄ qui in cae

lis est dimittet uobis peccata ur̄a.

TUENIUNT

Et uenit rursus ierosolimam. Et cum am
bularet in templo. accedunt ad eū

summi sacerdotes & scribae & seniores & dicunt
illi. In qua potestate haec facis & quis tibi dedit

hanc potestatem. ut ista facias. In eadem respon

dens ait illis. Interrogabo uos & ego unum uer

bum. & respondete michi. Et dicam uobis in qua

potestate haec faciam. Baptisimum iohannis

de caelo erat an ex hominibus. Respondete mi

chi. At illi cogitabant secum dicentes. Si dixer

imus de caelo dicit. Quare ergo non credidistis ei.

Si dicemus ex hominibus. timebant populum.

Omnes enim habebant iohannem · quia uere pro-
pheta esset · Et respondentes dicunt in̄ · Nesci-
mus · Et respondens in̄ ait illis · Neq̄ ego dico
uobis · in qua potestate haec faciam · **E**t coepit
illis in parabolis loqui · Uineam pasinauit ho-
mo & circumdedit sepe · & fodit lacum · & aedi-
ficauit turrim · & locauit eam agricolis · & pere-
gre profectus est · Et misit ad agricolas in tempo-
re seruum · ut ab agricolis acciperet de fructu ui-
neae · Qui apprehensum cum caeciderunt · & dimi-
serunt uacuum · Et iterum misit ad illos alium
seruum · & illum capite uulnerauerunt · & contu-
melis affecerunt · Et rursus alium misit · & illū
occiderunt · Et plures alios quosdam caedentes
alios uero occidentes · Adhuc ergo habens filium
carissimum · & illum misit ad eos nouissimum di-
cens · Quia reuertebuntur filium meum · Coloni
autem · dixerunt adinuicem · hic est heres · ueni-
te occidamus eum · & nra erit hereditas · Et app-
hendentem eum occiderunt · & eiecerunt extra ui-

dn̄. cccxxiii.
l. cccxxiii.
l. cccxxiii.

neam: Quid ergo faciet dñs uincat. Ueniet & per
 det colonos & dabit uincum aliis. Nec scriptu
 rum hanc legistis. Lapidem quem reprobauit
 runt aedificantes: hic factus est in caput angu
 li. Ad dño factum est istud & est mirabile in
 oculis nr̄s. **E**t quaerebant eum tenere
 & timuerunt turbam. Cognouerunt enim
 quō ad eos parabolam hanc dixerit. Et reli
 ctio eo abierunt. **E**t mittunt ad eum quos
 dam ex pharisaeis & herodianis: ut eum ca
 perent in uerbo. Qui uenientes dicunt ei
 Magister. scimus quia uerax es & non curas que
 quam. Nec enim uidet in faciem hominum
 sed in ueritate uiam dī docet. Licet dari tribu
 tum caesari: an non dabimus. Qui sciens ueritu
 diam eorum ait illis. Quid me temptatis. Af
 ferte michi denarium: ut uideam. At illi attu
 lerunt ei. Et ait illis. Cuius est imago haec &
 inscriptio. Dicunt illi. Caesaris. Respondens
 autem uic̄ dixit illis. Reddite igitur que sunt

in. ccc. xlii.
 in. ccc. xlii.
 l. ccc. xlii.

in. ccc. xlii.
 in. ccc. xlii.
 l. ccc. xlii.

caesari caesari. & quae sunt di do. Et mirabantur
 super eo. Et uenerunt ad eum saducei qui dicunt
 resurrectionem non esse. & interrogabant eum
 dicentes. Magister. moyses nobis scripsit. ut si
 cuius frater mortuus fuerit & dimiserit uxorem
 & filios non reliquerit. accipiat frater eius uxorem
 ipsius & resuscitet semen fratri suo. Septem ergo
 fratres erant. & primus accepit uxorem. & mor-
 tuus est non relicto semine. Et secundus acce-
 pit eam & mortuus est. nec iste reliquit semen.
 Et tertius similiter. Et acceperunt eam simili-
 ter septem. & non reliquerunt semen. Novis-
 sima omnium defuncta est & mulier. In resur-
 rectione ergo cum resurrexerint. cuius dehis-
 erit uxor. Septem eam habuerunt eam u-
 xorem. Et respondens inquit illis. Non ne id
 eo erratis. non scientes scripturas neque uirtutem
 dei. Cum enim a mortuis resurrexerint. neque
 nubent. neque nubentur. sed sunt sicut angeli
 dei in caelis. De mortuis autem quod resurgant

non legisti in libro morisi. Super tubum quo
modo dixerit illi dī inquit. Ego sum dī abra
ham. & dī isaac. & dī iacob. Non est dī mortuorū
sed uiuorum. Uos ergo multum erratis. **E**t ac
cessit unus de scribis qui audierat illos conquirere
tes & uidens quō bene illis responderit. interro
gauit eum quod esset primum omnium man
datum. Tūc autem respondit ei. Quia primum
omnium mandatum est. Audi israhel dñs dī
noster dī unus est. Et diliges dñm dñm tuum.
ex toto corde tuo. & ex tota anima tua. & ex to
ta mente tua. & ex tota uirtute tua. hoc est
primum mandatum. Secundum autem si
mile est illi. Diliges proximum tuum. tam
quam te ipsum. Maius horum aliud manda
tum non est. **E**t ait illi scriba. Bene magi
ster ueritate dixisti. quia unus est & non est
alius preter eum. Et ut diligatur. ex toto cor
de. & ex toto intellectu. et ex tota anima. et ex
tota fortitudine. Et diligere proximum tāquam

ñ. cccv.
VI
ñ. cccviii.

ñ. cccvii.
S. X
o. l.

seipsum. manifestus est omnibus holocaustis.
& sacrificiis. Ihesus autem uident quod sapienter re
spondisset. dixit illi. Non est longe a regno di.

m. ccc. lxxv.
m. ccc. lxxvi.
l. ccc. lxxvii.
m. ccc. lxxviii.
m. ccc. lxxviiii.
l. ccc. lxxviiii.

Et nemo iam audebat eum interrogare.

Et respondens ih̄c dicebat docens in templo. q̄
modo dicunt scribae. xpm̄ esse filium dauid.

Ipsē enim dauid dicit in spū sc̄o. Dixit dñs
dn̄o meo. sede ad dextris meis. donec ponam in
micos tuos scabellum pedum tuorum. Ipse er
go dauid dicit eum dñm. & unde est filius eius.

m. ccc. lxxv.
m. ccc. lxxviii.
l. ccc. lxxviii.
& ccc. lxxviii.

Et multa turba eum libenter audiuit. **E**t dice
bat eis in doctrina sua. Cauete a scribis. qui uo
lunt in stolis ambulare. & saluari in foro. & in
primis cathedris sedere in synagogis. & primos

IX.
m. ccc. lxxviii.
l. ccc. lxxviii.
m. ccc. lxxviii.

m. ccc. lxxviii.
l. ccc. lxxviii.

Qui de ueritate domus ui
duarum. sub obtentu prolixae orationis. huc
recipiente. prolixius iudicium. Et sedens ih̄c con
tra gabophylatium. aspiciebat quomodo turba
iactaret ac in gabophylatium. Et multi dubi
tis iactabant multa. Cum uenisset autē unā

uidua pauper. misit duo minuta. quod est qua-
drans. Et conuocans discipulos suos. ait illis.

Amen dico uobis. quod haec uidua pauper. plus o-
mnibus misit. qui miserunt in gabophylatium. **E**

Omnis enim ex eo quod abundabat illis miserunt.
haec uero de penuria sua. omnia quae habuit mi-

sit. totum uictum suum. **E**t cum egredere-
tur de templo. ait illi unus ex discipulis suis. Magi-
ster. aspice quales lapides. & quales structurae.

Et respondens inquit illi. Uides has omnes ma-
gnas aedificationes. non relinquetur lapis super

lapidem. qui non destruetur.

ET CUM SEDE

Et in monte oliuarum contra te-
plum. interrogabit cum separa-
tim. petrus & iacobus. & iohannes. & andreas. Dic
nobis quando ista fiet. & quod signum erit. quan-
do haec omnia incipient consummari. Et respon-
dens inquit. coepit dicere illis. Uidete. ne quis uos se-
ducat. Multi enim ueniunt in nomine meo di-

di. cccc. viii.
ii. ccc. lxxii.
l. cccc. viii.
& ccc. lxxii.

XI

di. cccc. viii.
ii. ccc. lxxii.
l. cccc. viii.

centes. quia ego sum. & multos seducunt. Cum
 audieritis autem bella & opinionet bellorum.
 nec inuertat. Oportet enim fieri. sed nondum
 finit. Exurget autem gens super gentem. & re-
 gnum super regnum. & erunt terrae motus.
 per loca & famet. Initium dolorum haec.

in. ex. l. vii.
 in. ex. l. vii.
 l. ex. l.
 l. ex. l.
 & c. l. vii.

in. ex. l.
 in. ex. l. vii.
 in. ex. l. vii.
 in. ex. l. vii.
 l. ex. l. vii.
 & c. l. vii.

in. ex. l. vii.
 VI
 in. ex. l. vii.

Videte autem uosmet ipsos. Tradent enim uos in
 conciliis. & in synagogis uapulabitis. Et ante
 praesides & reges stabitis propter me. in testi-
 monium illis. **E**t in omnes gentes. primum oportet
 praedicari euangelium. **E**t cum duxerint
 uos tradentes. nolite praecognare quid loqua-
 mini. sed quod datum uobis fuerit. in illa hora.
 id loquimini. Non enim uos estis loquentes.
 sed spiritus sanctus. Tradet autem frater fratrem uir-
 tem. & pater filium. & consergent filii inparen-
 tes. & morte afficient eos. Et eritis odio omnibus.
 propter nomen meum. Quia autem sustinuerit
 in finem. hic saluus erit. **C**um autem uideritis
 abominationem desolationis. statim ubi non

in. e. cl. m.
II
in. e. cl. m. v.
L. e. v. m.
& e. cl. m.

in. e. cl. m.
II
in. e. cl. m. v.
L. e. cl. m.

in. e. cl. m.
VI
in. e. cl. m.

in. e. cl. m.
VI
in. e. cl. m.

in. e. cl. m.
II
in. e. cl. m.
L. e. cl. m.

in. e. cl.
II
in. e. cl. m.
L. e. cl. m.

in. e. cl.
II
in. e. cl. m.
L. e. cl. m.

debet. qui legit intellegat. **T**unc qui in iudaea
sunt. fugiant in montes. Et qui super tectum.
ne descendat in domum. ne introeat ut tollat
quid de domo sua. Et qui in agro erit. non reuer
tatur retro tollere uestimentum suum. **U**ae
autem pregnantibus & nutrientibus in illis diebus.
Orante uero. ut hieme non fiant. **E**runt enim
dies illi tribulationis tales. quales non fuerunt
ab initio creaturae. quam condidit dñs. usq. nunc.
neq. fient. **E**t nisi breuasset dñs dies. non fuisset
salua omnis caro. Sed propter electos. quos ele
git. breuauit dies. **E**t tunc si quis uobis dix
erit. ecce hic est xpc. ecce illic. ne credideritis.
Exurgent enim pseudo. xpi. & pseudo prophetae.
& labunt signa & portenta. ad seducendos si po
test fieri etiam electos. Uos ergo uidete. ecce praec
dixi uobis omnia. **S**ed in illis diebus post tribu
lationem illum. sol contenebrabitur. & luna non
dabit splendorem suum. & stellae caeli erunt deci
dente & uirgatae. quae sunt in caelis. mouebuntur. **E**t

in. e. cl. m.
II
in. e. cl. m.
L. e. cl. m.

in. e. cl. m.
VI
in. e. cl. m.

in. e. cl. m.
II
in. e. cl. m.
L. e. cl. m.

in. e. cl.
II
in. e. cl. m.
L. e. cl. m.

tunc uidebunt filium hominis uenientem in nu-
 bibus cum uisitate multa & gloria. Et tunc mit-
 tet angelos suos & congregabit electos suos a qua-
 tuor uentis a summo terrae usq; ad summum
 caeli. A sicu autem diserte parabolam. Cum iam
 ramus eius tener fuerit & nata fuerint folia co-
 gnoscetis quia in proximo sit aestas. Sic & uos
 cum uideritis haec fieri scitote quod in proximo
 sit. inostis. Amen dico uobis quod non transibit
 generatio haec donec omnia ista fiant. Caelum
 & terra transibunt. uerba autem mea non trans-
 ibunt. **O** e die autem illa uel hora nemo scit
 neq; angeli in caelo neq; filius nisi pater. **V**idete
 uigilate & orate. Nescitis enim quando te-
 pus sit. **S**icut homo qui peregre profectus re-
 quit domum suam & dedit seruis suis potestate
 cuiusq; operis & ianitori praecipit ut uigilet
 uigilate ergo nescitis enim quando dn̄s domus ue-
 niat. sero an media nocte an gallicantu an ma-
 ne ne cum uenerit repente inueniat uos dormi

in. elu.
 VI
 in. eolu

in. elu.
 VI
 in. eolu

in. elu.
 II
 in. ecclesiu.
 L. ccc. xxviii

entes: Quod autem uobis dico: omnibus dico:

LXXII

in. el. vi.
in. el. lxxii.
l. ce. lx.
lo. x. c. lxxii.

in. el. vi.
VI.
in. el. lxxii.

in. el. vi.
in. el. lxxii.
l. ce. lxxii.
lo. x. c. lxxii.

RAT AUTEM
pascha: & a hinc post biduum:

Et quaerebant summi sacer-
dotes & scribae: quomodo cum dolo tenerent &
occiderent: Dicebant enim non indie festo: ne
forte tumultus fieret populi: **E**t cum esset
bethaniae in domo simonis leprosi: & recumbe-
ret: uenit mulier habens alabastrum unguenti
nardi spicati preciosi: & fraxo alabastro effudit
super caput eius: Erant autem quidam indigne
ferentes in tra se in ipsos: & dicentes: Ut quid
perditio ista unguenti facta est: poterat enim
unguentum istud ueni dari: plusquam trep-
centis denariis: & dari pauperibus: Et firmabat
in eam: hinc autem dixit: Si in te eam: quid illi
molesti estis: Bonum opus operata est in me:
Semper enim pauperes habetis uobiscum: & cum

uolueritis potestis illis bene facere: me autem
 non semper habebis. **Q**uod habuit haec fecit:
 praecurrit unguere corpus meum: in sepulturam.
Amen dico uobis: ubi cumque praedicatorum fuerit
 euangelium istud in uniuerso mundo: & quod
 haec fecit: narrabitur in memoriam eius. **E**t
 iudas scariothes unus de duodecim: abiit ad sum-
 mos sacerdotes: ut proderet cum illis. Quia audi-
 entes gauisifunt: & promiserunt ei pecuniam
 se daturus. Et quaerebat quomodo illum oportu-
 time traderet. Et primo die ahi morum quan-
 do pascha immolabant: dicunt ei discipuli:
Quo uis eamus & paremus tibi: ut manducemus pa-
 scha. Et mittit duos ex discipulis suis: & dicit
 eis: **I**te in ciuitatem: & occurret uobis homo
 languenamaquae baiolans: sequimini eum:
 & quocumque introierit: dicit domino domus
 quia magister dicit: ubi est refectio mea ubi pa-
 scha cum discipulis meis manducem. Et ipse
 uobis demonstrabit cenaculum grande stratum.

In. el. cum.
 2. III.
 In. el. cum.
 lo. ve. cum.

In. el.
 In. el. cum.
 L. ce. ten.

371
et illic parate nobis. Et aluerunt discipuli eius &
uenerunt in ciuitatem. & inuenerunt sicut di-
xerat illis. & parauerunt pascha. **V**espere autē
facto uenit cum duodecim. & discumbentibus
eis & manducantibus. ait inē. Amen dico uobis.
quia unus ex uobis me tradet qui manducat
mecum. **A**t illi coeperunt contristari. & dicere
ei singillatim. Numquid ego? **Q**ui ait illis.
U n u s ex duodecim. qui intingit mecum in catino.
Et filius quidem hominis iudic. sicut scriptum est
de eo. Uac. autem homini illi. per quem filius ho-
minis tradetur. **B**onum erat ei. si non esset na-
tus homo ille. **E**t manducantibus illis. acce-
pit inē panem. & benedicens fregit & dedit eis.
& ait. Sumite. hoc est corpus meum. **E**t acce-
pto calice gratias agens dedit eis. Et biberunt
ex illo omnes. & ait illis. hic est sanguis meus no-
ui testamenti. qui pro multis effundetur. Amen
dico uobis. quod iam non bibam de genimine.
uitae usque in diem illum. cum illud bibam nouū

in. e. l. e. v.
III
in. e. l. e. v. x. i. i. i.
lo. e. e. x. x. i.
& l. e. x. i. i.

in. e. l. e. v.
I
in. e. l. e. v. x. i. i.
l. e. e. l. e. v. i. i. i.
lo. e. e. x. x. i. i.

in. e. l. e. v. i. i.
III
in. e. l. e. v. x. i. i. i.

in. e. l. e. v.
I
in. e. l. e. v. x. i. i. i. i.
l. e. e. l. e. v. i. i. i.
lo. e. e. x. x. i. i. i.

in. e. l. e. v. i. i.
II
in. e. l. e. v. x. i. i. i. i.
l. e. e. l. e. v. i. i. i.
& l. e. e. l. e. v. i. i.

in. e. l. e. v. i. i.
II
in. e. l. e. v. x. i. i. i. i.
l. e. e. l. e. v. i. i. i.

In. el. xvi.
 VI.
 In. el. lxxvii.
 In. el. xvi.
 II.
 In. el. lxxvii.
 lo. el. i.
 In. el. xvi.
 VI.
 In. el. lxxvii.

in regno di. **E**t in mo dico. exierunt in monte
 oliuarum. & ait eis ihc. **O**mnes scandali habumi
 ni in nocte ista. quia scriptum est. percutiam
 pastorem. & dispergentur oues. **S**ed postea
 quam resurrexero. precedam uos in galileam.

In. el. e.
 In. el. lxxvii.
 L. el. lxxvii.
 lo. el. xvi.

Petrus autē ait ei. Et si omnes scandali hant fuerint.
 sed non ego. Et ait illi ihc. Amen dico tibi. quia
 tu hodie in nocte hac priusquam bis gallus uo
 cem dederit. ter me es negaturus. **A**t ille am
 plius loquebatur. Et si o postuerit me simul cō
 mori tibi. non te negabo. Similiter & omnes dice
 bant.

In. el. e.
 VI.
 In. el. e.

In. el. xvi.
 I.
 In. el. lxxvii.
 lo. el. i.
 In. el. xvi.
 VI.
 In. el. lxxvii.

Et ueniunt in praedium. cui nomen
 gethsemani. **E**t ait discipulis suis. Sedete hic
 donec orem. Et assumpsit petrum. & iacobum. & io
 hannem secum. & coepit pauere & tedere.

In. el. xvi.
 III.
 In. el. lxxvii.
 lo. el. i.

Et ait illis. Tristis est anima mea usq. ad mortem. Susti
 nete hic & in galileam. **E**t cum processisset paulo
 lum. procidit super terram & orabat. ut si fieri pos
 set. transfiret ab eo hora. Et dixit. Abba pater. o
 mnia tibi possibilia sunt. transfer calicem huic

In. el. e.
 I.
 In. el. lxxvii.
 L. el. lxxvii.
 lo. el. i.

in nocte ista. quia scriptum est. percutiam

ḡ. clxxv.
ḡ. cccv.
l. clxxv.
lo. lxxv.

ḡ. clxxv.
ḡ. cccv.
l. clxxv.
& c. lxxv.

ḡ. clxxv.
ḡ. cccv.
lo. lxxv.

ḡ. clxxv.
VI
ḡ. cccv.

ḡ. clxxv.
III
ḡ. cccv.
lo. cccv.

ḡ. clxxv.
II
ḡ. cccv.
lo. clxxv.

ḡ. clxxv.
II
ḡ. cccv.
l. clxxv.

amē. **S**ed non quod ego uolo. sed quod tu. Et
uenit & inuenit eos dormientes. & ait petro.
Simon dormis. non potuisti una hora uigilare.
uigilate. & orate. ut non intretis in temptationē.
Sp̄s quidem promptus est. caro uero infirma.
Et iterum abiens orauit eundem sermonem di
cens. Et reuersus de uo. inuenit eos dormien
tes. Erant enim oculi illorum grauati. &igno
rabant quid responderent ei. **E**t uenit ter
tio. & ait illis. Dormite iam. & requiescite.
Sufficit. Uenit hora. ecce tradetur filius homi
nis in manus peccatorum. Surgite. camus. Et
ecce qui me tradet. prope est. **E**t adhuc eo lo
quente. uenit iudas scarioth. unus ex duodeci.
& cum illo turba multa. cum gladis. & lignis.
a summis sacerdotibus. & a scribis. & a senioribus.
Dederat autem traditor eius signum eis dicens.
Quicumque osculatus fuerit. ipse est. tenete eū.
& ducite eum. Et cum uenisset statim accē
dens ad eum. ait. Rabbi. & osculatus est eum.
At illi manus iniecerunt in eū. & tenuerunt eū.

^{in. clxxxviii.}
^{in. cccii.}
^{l. cclxxxviii.}
^{lo. clxx.}
Vnus autem quidam de circumstantibus eiecerit
 gladium percussit seruum summi sacerdotis.
 & imputauit auriculam illi. **E**t respondens
 inquit illis Tamquam ad latronem existis cum
 gladius & lignis comprehendere me. Cotidie
 eram apud uos in templo docens & non me te-
 nuistis. Sed ut adimpleantur scripturae.
 uinc discipuli eius relinquentes eum omnes
 fugerunt. **A**dolescens autem quidam seque-
 batur eum amictus sindone super nudo & te-
 nuerunt eum. At ille reiecta sindone nudus
 profugit ab eis. **E**t addixerunt inuicem ad sum-
 mum sacerdotem & conuenerunt omnes sacer-
 dotes & scribae & seniores. **P**etrus autem a
 longe secutus est eum usque in atrium summi
 sacerdotis & sedebat eum ministris & tale faci-
 ebat se ad ignem. **S**ummi uero sacerdotes
 & omne concilium quaerebant aduersus inuicem
 testimonium ut eum cum mora traderent nec
 inueniebant. Multi enim testimonium falsum

^{in. clxxxviii.}
^{in. cccii.}
^{in. clxxxviii.}
^{So. l.}

^{in. clxxxviii.}
^{in. cccii.}
^{l. cclxxxviii.}
^{lo. clxx.}

^{in. clxxxviii.}
^{in. cccii.}
^{lo. clxx.}

^{in. clxxxviii.}
^{in. cccii.}
^{l. cclxxxviii.}

¶ 1000
VI
m. ccc. lxxxviii

XIII

¶ 1000
VI
m. ccc. lxxxviii

¶ 1000
VI
m. ccc. lxxxviii

¶ 1000
VI
m. ccc. lxxxviii

dicebant aduersus eum. Et conuenientia testimo-
nia non erant. **E**t quidam surgentes filium
testimonium ferebant aduersus eum dicentes:
Quo nos audimus te dicentem: ego dissoluam
templum hoc manufactum & per triduum
aliud non manu factum aedificabo. Et non

TEXURGENS

erat conueniens testimonium illorum.
Summus sacerdos in medium in-
terrogauit inuā dicens: Non respon-
des quicquam ad ea quae tibi obiciuntur ab his?
Ille autem tacebat & nichil respondit. Rursū
summus sacerdos interrogabat eum & dixit ei:
Tu es xpc filius benedicti? Ille autem dixit illi:
Ego sum. Et uidebitis filium hominis ad dextris
sedentem in uirgatis & uenientem cum nubibus
caeli. **S**ummus autem sacerdos sedens ue-
stimenta sua ait: Quid adhuc desideramus
testes? Audistis blasphemiam? quid uobis uide-
tur? Qui omnes condemnauerunt eum esse reū

M. cxxviii.
 I.
 M. cxxviii.
 L. cxxviii.
 lo. cxxviii.

M. cxxviii.
 I.
 M. cxxviii.
 L. cxxviii.
 lo. cxxviii.

M. cxxviii.
 I.
 M. cxxviii.
 L. cxxviii.
 lo. cxxviii.

M. cxxviii.
 I.
 M. cxxviii.
 L. cxxviii.

M. cxxviii.
 I.
 M. cxxviii.
 L. cxxviii.

mortis. **E**t coeperunt quidam conspuere eum.
 & iudare faciem eius & colaphis eum cedere & di-
 cere ei propheta. **E**t ministri alapis eum car-
 debant. **E**t cum esset petrus in atrio deorsum
 nent una ex ancillis summi sacerdotis. **E**t cum
 uidisset petrum calefacientem se aspiciens illū
 ait. **E**t tu cum ihū nāhareno eras. **A**t ille nega-
 uit dicens. **N**eq. scio. neq. noui quid dicas. **E**t
 exiit foras ante atrium. & gallus cantauit. **R**ur-
 sus autem cum uidisset illum ancilla coepit dice-
 re circumstantibus. quia hic ex illis est. **A**t ille
 iterum negauit. **E**t post pusillum. rursus qui
 adstant dicebant petro. **U**ere ex illis es. **N**am
 & galileus es. **I**lle autem coepit anathematizare
 & iurare. quia nescio hominem istum quē di-
 citis. **E**t statim iterum gallus cantauit. **E**t re-
 cordatus est petrus uerbi quod dixerat ei ihē pri-
 usquam gallus canteret bis. **T**er me negabis. **E**t coe-
 pit flere. **E**t confestim mane consilium faci-
 entes summi sacerdotes cum senioribus & scribis.

¶ m. cccviii.
¶ m. cccxviii.
l. ccc.
lo. clxxxv.

¶ m. ccc.
¶ m.
¶ m. cccviii.
lo. clxxxv.
a. cccviii.

¶ m.

¶ m. ccc.
¶ m.
¶ m. cccviii.
l. cccviii.

¶ m. cccviii.
¶ m.
¶ m. cccviii.
lo. clxxxviii.

¶ m. cccviii.
¶ m. cccviii.
l. cccviii.
lo. clxxxviii.
¶ m. cccviii.
¶ m. cccviii.
l. cccviii.
lo. clxxxviii.
z. cccviii.

& in uerbo concilio. **V**incientes ih̄m dixerunt
& tradiderunt pilato. **E**t interrogauit eum
pilatus tu es rex iudaeorum. At ille respondens
ait illi. Tu dicis. **E**t accusabant eum summi
sacerdotes immulantes pilatus autem rursus
interrogauit eum dicens Non respondes
quicquam. uides inquantis te accusant. Ih̄s
autem amplius nichil respondit. ita ut miraretur
pilatus. **P**er diem autem festum dimittere
solebat illis unum ex uinctis quemcumque
petissent. **E**rat autem qui dicebatur barabhas
qui cum seditionis erat iunctus qui in seditione
fecerat homicidium. Et cum accessisset turba
coepit rogare sicut semper faciebat illis. **P**ila-
tus autem respondit eis & dixit. Uultis dimitte
tam uobis regem iudaeorum. Sciebat enim
quod per inuidiam tradidissent eum summi
sacerdotes. **P**ontifices autem conuertuerunt
turbam. ut magis barabham dimitteret eis.
Pilatus autem iterum respondens ait illis. Quid

¶ m. cc.
¶ m. cccviii.
l. cccviii.
lo. clxxxviii.

ergo nihil faciam regi iudaeorum. At illi te-
rum clamauerunt. Crucifige eum. Pilatus autē
dicebat eis. Quid enim male fecit. At illi magis
clamabant. Crucifige eum. **P**ilatus autē
uolens populo satis facere. dimisit illis barab-
ban. & tradidit iēm flagellis caesum. ut cruci-
figeretur. **M**ilites autem dixerunt. cum in-
tro matrum praetori. & conuocant totum
cohorsion. & induunt eum purpura. & im-
ponunt ei plectentes spicam coronam. & coepe-
runt salutare eum. **A**uē. rex iudaeorum. **E**
t opercutiunt eum. hauriuntque & con-
spuebant eum. & ponentes genua adorabant
eum. **E**t postquam illuserunt eum. excruciat
illum purpura. & induerunt illum. uestimen-
tis suis. & adducunt illum. ut crucifigerent
eum. **E**t angariauerunt praedescuntque
patriam simouem circaccium uenientem de cil-
la patriam alexandri & iusi. ut tolleret cruce-
m eius. **E**t perducunt illum in golgota locum.

¶ cccxi
¶ cccxii
L. cccxiii
lo. cccxiiii

¶ cccxv
¶ cccxvi
¶ cccxvii
lo. cccxviii

¶ cccxix
¶ cccxx
¶ cccxxi

¶ cccxxii
¶ cccxxiii
L. cccxxiiii
lo. cccxxv

¶ cccxxvi
¶ cccxxvii
L. cccxxviii
lo. cccxxix

¶ m. ccc. lxxviii.
¶ m. ccc. ccc. lxxviii.
lo. ccc. lxxviii.

¶ m. ccc. lxxviii.
¶ m. ccc. ccc. lxxviii.
lo. ccc. lxxviii.

¶ m. ccc. lxxviii.
¶ m. ccc. ccc. lxxviii.
lo. ccc. lxxviii.

¶ m. ccc. lxxviii.
¶ m. ccc. ccc. lxxviii.
lo. ccc. lxxviii.

¶ m. ccc. lxxviii.
¶ m. ccc. ccc. lxxviii.
lo. ccc. lxxviii.

¶ m. ccc. lxxviii.
¶ m. ccc. ccc. lxxviii.
lo. ccc. lxxviii.

¶ m. ccc. lxxviii.
¶ m. ccc. ccc. lxxviii.
lo. ccc. lxxviii.

quod est interpretatum caluarie locus. **E**t
dabant ei bibere murratum unum. & non ac
cepit. **E**t crucifigentes eum. diuiserunt ue
stimenta eius mittentes sortem super eis quis
quid tolleret. **E**rat autem hora tertia. & cruci
fixerunt eum. **E**t erat titulus causae eius sin
scriptus rex iudaeorum. **E**t cum eo crucifi
gunt duos latrones unum ad dextris. & alium
a sinistris eius. **E**t adimpleta est scriptura
quae dicit. Et cum iniquus reputatus est. &
Et praetereuntes blasphemabant eum mouen
tes capita sua & dicentes. Uua. qui destruit tem
plum. & in tribus diebus aedificat. saluum fac
tem et ipsum. descendens de cruce. **S**imiliter
& summi sacerdotes iudicantes ad alterutrum.
cum scribis dicebant. Alios saluos fecit. se ipsum
non potest saluum facere. **X**p̄s rex israhel de
scendat nunc de cruce. ut uideamus & credamus.
Et qui cum eo crucifixi erant. conuocabantur ei.
Et facta hora sexta. tenebrae factae sunt per to

¶ m. ccc. lxxviii.
¶ m. ccc. ccc. lxxviii.
lo. ccc. lxxviii.

¶ m. ccc. lxxviii.
¶ m. ccc. ccc. lxxviii.
lo. ccc. lxxviii.

¶ m. ccc. lxxviii.
¶ m. ccc. ccc. lxxviii.
lo. ccc. lxxviii.

¶ m. ccc. lxxviii.
¶ m. ccc. ccc. lxxviii.
lo. ccc. lxxviii.

in. ccc. xxi.
VI
in. ccc. lxi.

tam terram usque in horam nonam. **E**t hora
nona exclamavit in voce magna dicens. he
lo. belor. lema. sabactani. quod est interpretatur.
deus meus. deus meus. ut quid dereliquisti me. Et
quidam de circumstantibus audientes dicebant.

in. ccc. xxi.
II
in. ccc. lxi.
L. ccc. xxi.

Ecce bellum uocat. **C**urrens autem unus &
implens spongiam aceto circumponensque ca
lamo. potum dabat ei dicens. Sinite. in da
mus si uenit. helas. ad deponendum eum.

in. ccc. xxi.
I
in. ccc. lxi.
L. ccc. xxi.

In autem emissa uoce magna. exspirauit.
Et uelud templi sessum est in duo. a sursum
usque deorsum.

in. ccc. xxi.
II
in. ccc. lxi.
L. ccc. xxi.

in. ccc. xxi.
II
in. ccc. lxi.
L. ccc. xxi.

Videns autem centurio qui
ex diverso stabat. quia sic clamans exprasset.

in. ccc. xxi.
VI
in. ccc. lxi.

Erat autem
& mulieres de longe aspicientes. inter quas erat
maria magdalena. & maria iacobi minoris. &
ioseph mater & salomae. Et cum esset in galilea.

in. ccc. xxi.
in. ccc. lxi.
L. ccc. xxi.
lo. ccc. xxi.

sequebantur eum & ministrabant ei. Et taliae
multae. quae simul cum eo ascenderunt iero
solimam. **E**t cum iam sero esset factum. quia

erat parascue quod est ante sabbatum. uenit
ioseph aban mathia. nobilis decurio. qui & ipse
erat expectans regnum di. & audacter intravit
ad pilatum. & petiit corpus ihu. pilatus autem
mirabatur. si iam obisset. Et accessit centurio
ne. interrogauit eum. si iam mortuus esset.

Et cum cognouisset a centurione. donauit cor
pus ioseph. **I**oseph autem increatus sindo
nem. & deponens eum. inuoluit sindone. & po
suit eum in monumento. quod erat excisum
de petra. Et aduoluit lapidem. ad ostium mo
numenti. **M**aria autem magdalena. & ma
ria ioseph aspicebant ubi poneretur. **E**t cu
transisset sabbatum. **M**aria magdalena. &
maria ueobi. & salomae. emerunt aromata.
ut uenientes unguerent eum. **E**t ualde
mane una sabbatorum. ueniunt ad monimen
tum. orto iam sole. **E**t dicebant aduicem.
uis reuoluit nobis lapidem ab ostio monimen
ti. **E**t respicientes uiderunt reuolutum lapide.

M. ccc. xlii.
In. ecc. clviii.
L. ccc. xxxviii.
lo. cc. vii.

M. ccc. xlii.
In. ecc. clviii.
L. ccc. xxxviii.
lo. cc. vii.

M. ccc. xlii.
In. ecc. clviii.
L. ccc. xxxviii.
lo. cc. vii.

Erat quippe magnus ualde. **E**t introeuntes
 in monumentum uiderunt iuuenem seden-
 tem in dextris coopertum stola candida &
 obstupuerunt. **Q**uid dicit illis. **N**olite ex-
 pauescere. **I**h̄m quartis nabarenunum
 crucifixum surrexit non est hic. **E**cce lo-
 cus ubi posuerunt eum. **S**ed ite dicit di-
 scipulis eius & petro: quia precedit uos in ga-
 lileam. **I**bi eum uidebitis sicut dixit uo-
 bis. **E**t ille exeuntes fugerunt demonu-
 mento inuaserat enim eas tremor & pauor
 & nemini quicquam dixerunt. **T**imēbant
 enim. **S**urgens autem mane prima sabbati
 apparuit primo mariae magdalenae de qua
 ceciderat septem daemonia. **I**lla uadens nun-
 tiavit his qui cum eo fuerant lugentibus &
 flentibus. **E**t illi audientes quia uiuere &
 uisus esset ab ea non crediderunt. **P**ost haec
 autem duobus ex eis ambulantibus ostensus
 est mala effigie cunctibus in uillam. **E**t illi

In. cccxxii.
 In. cccxxiii.
 L. cccxxviii.

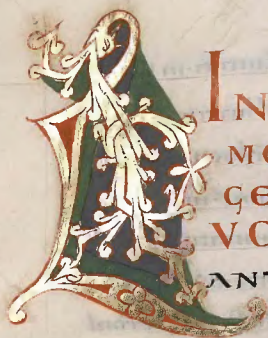
In. cccxxviii.
 In. cccxxviii.
 L. cccxxviii.

571
m. cccxxxiii.
S^xo l.

cunctes nuntiauerunt ceteris: nec illis crediderunt.
ouissime **R**ecumbentibus illis undecum ap-
paruit: & exprobrauit incredulitatem illorum.
& duritiam cordis. **Q**uia his qui uiderant eum
resurrexisse: non crediderunt. **E**t dixit eis:
untet immundum uniuersum: praedicat euan-
gelium omni creaturae. **Q**ui crediderit & ba-
ptizatus fuerit: saluus erit. **Q**ui uero non
crediderit: condemnabitur. **S**igna autem
eos qui crediderint: haec sequentur. **I**n nomi-
ne meo daemonia eicient: linguis loquentur
nouis: serpentes tollent. **E**t si morsiferum
quid biberint: non eos nocebit. **S**uper aegros
manus imponent: & bene habebunt. **E**t dominus
quidem postquam locutus est eis: assumptus
est in caelum: & sedit ad dexteris dei. **I**lli autem
profecti: praedicauerunt ubique. **N**on cooperantur:
& sermonem confirmant: sequenti-
bus signis.

viii d. a. v. c.

INCIPIT ARCU
MENTUM EVAN
GELII SEC LUCAM
VCAS SYRUS

V. ID. AVG.

ANTIOCHENSIS ARTE
MEDICVS · DISCIPVLVS
apostolorum · postea paulum secutus · usq · ad
confessionem eius · seruens dño sine crimine ·
Nam neq · uxorem unquam habens · neq · filios ·
LXXIIII · annorum obiit in bethinia · plenus
sp̄s sc̄o · Qui cum iam scripta essent euangelia ·
per matheum quidem in iudaea · per marcum
autem in italia · sc̄o instigante sp̄i · machabae
parabus hoc scripsit euangelium · Significans
etiam ipse in principio ante alia esse descripta ·
Cui extra ea quae ordo euangelicae dispositionis
exposcit · ea maxime necessitas laboris fuit · ut
primum grecis fidelibus · omni prophetaione
uenturi in carnem dī xpi manifestata esset hu

manitas ne iudaicos fabulis attentis in solo legis
desiderio tenerentur ne uel hereticis fabulis
& stultis sollicitationibus seducti excederet
aueritate. Et laboraret de hinc ut in princi
pio euangelii iohannis natiuitate praesum
pta cui euangelium scriberet & in quo ele
ctus scriberet indiceret. Contestans in se com
pleta esse quae essent ab aliis inchoata. Cui
ideo post baptismum filii dei perfectione
generationis in xpo impletac. repetendae.
a principio natiuitatis humanae. potestas
permissa est. ut requirentibus demonstra
ret. in quo apprehensus erat per nathan. fili
um introitum recurrentis in dm. generati
onis admissio in disparabilis dei ut praedicans
hominibus. xpm suum perfecti opus homi
nis redire in se per filium faceret. qui per da
uid patrem uenientibus iter praedicat in xpo.
C in lucas non immerito etiam scribendorum
apostolorum actuum potestas in in xpo

datur. ut dō in dñm pleno. & filio perditionis
 extincto. oratione ab apostolis facta. sorte dñi
 electionis numerus complectur. Sicq; paulo
 consummationem apostolicis actibus daret.
 quem ihu contra stimulum recalcitrantem
 dñs elegisset. quod & legem habet ac requirenti
 bus dñm. & si per singula expediri. anobis uale
 fuerat. sciens tamen. quod operantem agrico
 lam oportet de fructibus suis edere. Vitium
 publicam curiositatem. ne non tam uolenti
 bus dñm uideremur quam fadhentibus pro
 deffr.

INCIPIUNT BREUES EVANGELII LUCAE EVANGISTAE

- I** Zacharias. angelo non credens olim uir. ac po
 stea quam helisabeth peperit locutus. zacharias
 prophetauit. Natus est in uero ab angelis pastoribus
 indicatur. quiq; die octavo circumciditur.
- II** Symeon iustus. xpm paruulum benedixit. huc
 amorum duodecim in templo cū doctoribus legis
 disputat.

III **A**nno .xvmo. imperii tyberii caesaris. Iohannes in
baptizat. quem existimant filium ioseph filii heli.

IIII **I**nc temptatus a diabolo uicit. Reuersus in galilea
& ingressus nabareth. In synagoga suam legit.
De qua cecus hominum ad eum sabbatis liberat.
& multos alios curat. De nauis. alloquitur. de qua pi
sces multos capi fuerit. Petrum. iohannem. & iacobu
elegit. Leprosum mundat. In deserto orat.

V **P**arablicum demissum per terram curat. Leu pu
blicanu sequi iubet. Et pharisaeis dicit non esse opus
sanis medicu. Discipuli spicas uellunt. Manu arida
habente sabbatis curat. Apostolos eligit. Et turbis
beatitudinem. & aliorum infelicitatem cum para
bolis praedicat & mandatis.

VI **C**urcurionis puerum curat. Niduae filium mortuu
resuscitat. Hic de in hanc testimonium dicit eum
similitudine puerorum in foro sedentium. Mulier
peccatrix lacrimis pedes xpi lauat. In itinere sequen
tibus fructus. ac muberibus parabola seminantis di
cit. Nauigans tempestatem sedat.

- VII** **O** elucerna super candelabrū. De his qui uerbū dī faciunt. De legione daemoniū in porcos. De p̄fluuiū miberis. De siba principis cui nom̄ erat iair. Resuscitata.
- VIII** **M** itens discipulos p̄dicare dat eis om̄nē potestātē. Quibus reuersis quinque panib. & duob. pisceb. quiniq. milia uiror. satiāt. A petro x̄cē declaratur.
- VIII** **I** n monte transfigurāt. Puerū lunaticū liberat. humilitatē docet. An non eē phibendū qui in nomine suo uisitatem faciat dicit. A samaritanis non recipit. Sequi se uolenti similitudinē aratoris retro respicientis inter
- X** **S** eptuaginta elegit quos mittit ad p̄dicandū. Pōnit A legis petito temptatus. Dat parabolam a latronib. uulnecati. quē samaritanus in dia. motus collegit. Apud martham mariac partem collaudat.
- XI** **O** rationē docet cum parabola in postune panes auicino postulantis. Doemonē cicens in principe daemoniū id facere dicit. Et dat signū ionae. Lauandum potis quod intus est elemosinis pronuntiat.
- XII** **A** pharisaicis monet euicendum. Ac non timendū eos qui corpus occidunt. Petenti respondit se non eē diuisorē.

hereditatis cum similitudine diuitis cui multi bona **O** III

nata fuerant. Dicens prero felicem esse lionam dispensatore

XIII **S**ub exemplo galileorum occisoru moneat. agenda esse **M** III

poenitentiam. Parabolam sciulicac. in fructuosae sub
iungens. quae super uacuae terram decinet. Muliere

XIII **S**ublati h' d'ropicum cura. hortaturq. uinitatore **I** III

puperes pascere. cum parabola excusantiu adaei
nam. Omnem affectionem propter se odendam di
et. cu parabola turrim aedificare uolentis & regis

XV **S**al fitium esse nandebere dicit. Similitudine pasto **S** III

ris ponit. uiam onē perdit. un requirentis. & mulie
ris dragmam inuenientis. Et hominis qui duibus
sibus substantiam dimisit. De dispensatore. p. digo

XVI **O** de diuite & laharo. & quod seruitium debitum sit **O** III

exhibendum. Decem leprosi mundantur. Intra nos
esse regnum di. Similitudo uiduae rogantis & uidi

XVI **O** de diuite & laharo. & quod seruitium debitum sit **A** III

causam. Et dnoꝝ in templo orantium. Difficile

XVII **C**um discipulis aduentura sibi indicaret. Cæcum mendicantē curauit. Zachæum collaudat. Et decem minax similitudinē ponit. Super pullum asinae sedit. & ierusalem fleuit. Interrogatus in qua potestate hæc fieret. Interrogat & ipse. Cum similitudine cuiuscuq; filium cultores uineae occiderunt.

XVIII **T**emptatus de tributo respondit. Viduā laudat quae duo minuta in donario misit. Et de fine saeculi atq; aduentu suo praedicit.

XVIII **I**udas tradendi dñm tempus ponit. In sacramentū panis ac calicis ostendit. Ac dicit discipulis suis ut uendito uestimento emant gladium.

XX **I**udas tradidit dñm. Passio ih̄. & sepultura. & resurrectio eius. & reliqua.

INCIPIT EU S^{CM} LUCA

VONIA QUITO E

L. 1
501

MULTI CONATI SUNT
ORDINARE NARRATIONEM RERUM
quae in nobis completae sunt. sicut tradide-
runt nobis qui ab initio ipsi uiderunt. & mini-
stri fuerunt sermonis. Visum est & michi ascen-
dito a principio omnia. diligenter ex ordine
tibi scribere optime theophile. ut cognoscas
eorum uerborum. de quibus eruditus es. ut

RITATEM.

I

UIT IN DIEBUS

herodis regis iudaeae sacerdos quidam
nomine haebanias de uice abia. et
uxor illi desiliabus aaron. & nomen eius
elisabeth. Erant autem iusti. ambo ante dñm.
incedentes in omnibus mandatis & iustificati-
onibus dñi. sine quaerela. Et non erat illis filius.
eo quod esset elisabeth sterilis. & ambo proces-
sissent in diebus suis. Factum est autem cum
sacerdotio fungeretur in ordine uicis suae an-
te dñm. secundum consuetudinem sacerdotum.

forte exiit. ut incensum poneret. ingressus in
 templum dñi. Et omnis multitudo erat po-
 puli orans foris. hora incensit. Apparuit autē
 illi angelus dñi. stans adextris altaris incensit.
 Et zacharias turbatus est uident. & timor irruit
 super eum. At autem ad illum angelus. Nati-
 meas zacharia. quō exaudita est deprecatio
 tua. Et uxor tua Elisabeth pariet tibi filiū.
 & uocabis nomen eius iohannem. Et erit ti-
 bi gaudium & exultatio. & multi in natiuita-
 te eius gaudebunt. Erat enim magnus co-
 ram dño. & uinum. & siceram non bibit. &
 spū scō replebitur. adhuc ex utero matris
 suae. Et multos filiorum israhel. conuertet
 ad dñm dñm ipsorum. Et ipse praecedet ante
 illum in spū & iustitiae heliac. ut conuertat
 corda patrum in filios. & incredibiles iustitiorū
 parare dño. plebem perfectam. Et dixit za-
 charias ad angelum. Unde hoc sciam. Ego
 enim sum senex. & uxor mea processit in di-

ebus suis. **E**t respondens angelus dixit ei Ego
sum gabriel qui afflo ante dñm. & missus sum
loqui ad te. & haec tibi euangelizare.

Et ecce eris tacens. & non poteris loqui. usq; in
diem quo haec fiant. pro eo quod non credi-
disti uerbis meis. quae implebuntur in tem-
pore suo. Et erat plebs expectans haec haria.
& mirabantur quod tardaret ipse in templo.

Egressus autem non poterat loqui. ad illos.
Et cognouerunt quod uisionem uideret in
templo. Et ipse erat inuensillis. & perman-
sit mutus. Et factum est impleti sunt dies
officii eius. abiit in domum suam. post hos
autem dies concepit elisabeth uxor eius. & oc-
cultabat se mensibus quinque. dicens. Quia sic
mihi fecit dñs. in diebus quibus respexit au-
ferre obprobrium meum inter homines.

In mense autem sexto **M**issus est angelus ga-
briel. ad o. menutatem galilae. cui nomen na-
hareth. ad uirginē desponsatā uiro. cui nomen
erat ioseph de domo dauid. & nom̄ uirginis ma-

na. Et ingressus angelus ad eam dixit. Ave. gratia plena. dominus tecum. Benedicta tu in mulieribus. Quae cum audisset turbata est in sermone eius. & cogitabat qualis esset ista saluatio. Et ait angelus ei. Ne timeas maria. inuenisti enim gratiam apud dominum. Ecce concipies in utero. & paries filium. & uocabis nomen eius iherusalem. hic erit magnus. & filius altissimi uocabitur. Et dabit illi dominus deus sedem dauid patris eius. & regnabit in domo iacob in aeternum. & regni eius non erit finis. Dixit autem maria ad angelum. Quomodo fiet istud. quoniam uirum non cognosco.

Et respondens angelus dixit ei. Spiritus sanctus superueniet in te. & uirtus altissimi obumbrabit tibi.

Ideo & quod nascetur semini uocabitur filius dei.

Et ecce elisabeth cognata tua. & ipsa concepit filium in senectute sua. Et hic mensis est sextus illi quae uocatur sterilis. quia non erit impossibile apud dominum omne uerbum. Dixit autem maria. Ecce ancilla domini. fiat michi secundum uerbum.

l. m.
m. m.

l. m.
s. x. l.

621
taum. Et discessit ab illa angelus. **E**xurgens
autem maria in diebus illis abiit in montana
cum festinatione in ciuitatem iuda. Et intra
uit in domum iachariae. & salutauit elisabeth.
Et factum est ut audiuit salutationem mariae
elisabeth. exultauit in gaudio infans in utero eius.
Et repleta est spiritu sancto elisabeth. & exclamauit uo
ce magna. & dixit. Benedicta tu inter mulie
res. & benedictus fructus uentris tui. Et unde
hoc michi. ut ueniat mater domini mei ad me.
Ecce enim ut facta est uox salutationis tuae in
auribus meis. exultauit in gaudio infans in ut
ero meo. Et beata quae credidit. quoniam perficient
ei quae dicta sunt ei a domino. Et ait maria.
Magnificat anima mea dominum. **E**t exultauit spiritus
meus in domino salutari meo. **Q**uia respexit humi
litate ancillae suae. ecce enim ex hoc beatam me
dicent omnes generationes. **Q**uia fecit michi
magna qui potens est. & semper nomen eius. **E**t
inuidia eius in progenies. & progenies. timentibus

cum. **F**ecit potentiam in brachio suo. dispersit
 superbos mente cordis sui. **D**eposuit potentes
 de sede. & exaltauit humiles. **E**surientes im-
 pleuit bonis. & ditates dimisit inanes. **S**usce-
 pit israel puerum suum. recordatus midiac
 suae. **S**icut locutus est ad patres nros abra-
 ham. & semini eius in saecula. Mansit autem
 maria cum illa quasi mensibus tribus. & reuersa
 est in domum suam. **E**lisabeth autem imple-
 tum est tempus parienti. & peperit filium.
Et audierunt vicini & cognati eius. quia magni-
 ficauit dñs misericordiam suam cum illa. &
 congratulabantur ei. **E**t factum est in die
 octauo. uenerunt circumcidere puerum. **E**t
 uocabant eum nomine patris sui. hachariam.
Et respondens mater eius dixit. **N**equaquam.
 sed uocabitur iohannes. **E**t dixerunt ad illā.
Quia nemo est in cognatione tua. qui uocetur
 hoc nomine. **I**nnuebant autem patri eius.
 quem uellet uocari cum. **E**t postulans pugil

larem . scripsit dicens . **I**ohannes est nomen
eius . **E**t irati sunt uniuersi . **A**pestum est
autem os eius & lingua eius . & loquebat
benedicens dñm . **E**t factus est timor super
omnes uicinos eorum . & super omnia monta
na iudee divulgabuntur omnia uerba haec .
Et posuerunt omnes qui audierant in corde suo
dicentes . **Q**uid putas puer iste erit . **E**t enī
manus dñi erant cum illo . **E**t zacharias pater
eius impletus est spū sēo . & prophetauit dicens .
Benedictus dñs dñs israhel . quia uisitauit & fecit
redemptionem plebis suae . **E**t crexit cornu
salutis nobis in domino . **I**dauid pueri sui . **S**icut
locutus est per os sanctoꝝ . qui a saculo sunt
prophetaui eius . **S**alutem ex inimicis nris
& de manu omnium qui oderunt nos . **A**d fa
ciendam misericordiam cum patribus nris . & memo
rari testamenti sui sēi . **I**urandum quod iu
rauit ad abraham patrem nrum . daturum se
uobis . **V**t sine timore de manu inimicorum

nr̄orum liberati. seruiamus illi. **I**n sanctita
te & iustitia coram ipso. omnibus diebus
nr̄is. **E**t tu puer propheta altissimi uoca
beris. praecibus enim ante faciem dñi parare
uias eius. **A**ddendam scientiam salutis ple
bi eius. in remissionem peccatorum meorū.

Per uiscera misericordiae dñi. in quibus uisita
uit nos oriens ex alto. **I**lluminare his qui
in tenebris & in umbra mortis sedent. ad dirigen
dos pedes nr̄os in uiam pacis. puer autem
crescebat. & confortabatur spū. & erat in de
serto usq; in diem ostensionis suae ad israhel.

Factum est autem in illis diebus. **E**xiit e
dictum a caesare augusto. ut describeretur
uniuersus orbis. haec descriptio prima
facta est. a praefide syriae cōrino. Et ibant
omnes. ut profiterentur. singuli in suam
ciuitatem. Ascendit autem & ioseph. a gali
lea. de ciuitate nabareth. in iudaeam. ciuita
tem dauid. quae uocatur bethleem. eo quod

esset de domo & familia dauid. ut profiteretur
cum maria desponsata sibi uxore pregnan-
te. factum est autem cum essent ibi im-
pleti sunt dies ut pareret. Et peperit filium
suum primogenitum. & pannis eum inuol-
uit. & reclinauit eum in praesepe. quia
non erat eis locus induerforio. Et pasto-
res erant in regione eadem uigilantes &
custodientes uigilias noctis supra gregem
suum. Et ecce angelus dñi stetit iuxta
illos. & claritas dñi circumfulsit illos. &
timeuerunt timore magno. Et dixit
illis angelus. Nolite timere. Ecce
enim euangelizo uobis gaudium ma-
gnum. quod erit omni populo. quia
natus est nobis hodie saluator. qui
est xpc dñs. in ciuitate dauid.
Et hoc uobis signum. **I**nuenietis infantem pannis inuolutum.
& positum in praesepe. Et sub

to facta est cum angelo multitudo militum caelestium laudantium dominum & dicentium. Gloria in altissimis deo & in terra pax in hominibus bonae uoluntatis. Et factum est ut discesserunt ab eis angeli in caelum. **P**astores loquebantur ad inuicem. Transimus usque bethleem & uideamus hoc uerbum quod factum est. quod fecit dominus & ostendit nobis. Et uenerunt festinantes & inuenerunt mariam & ioseph & infantem positum in praesepio. Uidentes autem cognouerunt de uerbo quod dictum erat illis de puero hoc. Et omnes qui audierunt mirati sunt & de his quae dicta erant a pastoribus ad ipsos. Maria autem conseruabat omnia uerba haec. conseruens in corde suo. Et reuersi sunt pastores glorificantes & laudantes dominum in omnibus quae audierunt & uiderant. sicut dictum est ad illos. **E**t postquam consummati sunt dies octo. ut circumcideretur puer. uocatum est nomen eius iherusalem quod uocatum

est ab angelo priusquam in utero conciperetur
Et postquam impleti sunt dies purgationis
eius secundum legem moysi tulerunt illum
in iherusalem: ut sisterent eum dñi: sicut scri-
ptum est in lege dñi: Quia omne masculinū
adaperiens uulnam: sem dñi uocabitur: Et
ut darent hostiam: secundum quod dictum
est in lege dñi: par turturum: aut duos pul-

II

INS COLUMBARUM
T ECCE HOMO

erat in iherusalem: cui nomen sy-
meon: Et homo iste iustus & timo-
ratus: expectans consolationem israhel: & sp̄s
sc̄s erat in ea: Et responsum accepit a sp̄u sc̄o:
non uisurum se murtem: nisi prius uideret
xpm dñi: Et uenit in sp̄u in templum: Et cum
indicerent puerum in m̄m parentes eius: ut fac-
rent secundum consuetudinem legis praeo: & ipse
accepit eum in uulnas suas: & benedixit dñm & di-
xit: Nunc dimittis seruum tuum dñe: secun-

dum uerbum tuum in pace. Quia uiderunt
 oculi mei salutare tuum. quod parasti ante
 faciem omnium populorum. Lumen ad reue
 lationem gentium. & gloriam plebis tue isra
 hel. **E**terat pater eius & mater. mirantes su
 per his. quae dicebantur de illo. Et benedixit
 illis simeon. & dixit admirari matrem eius.
Ecce positus est hic in unam. & resurrectionem
 multorum in israhel. & in signum cui contradi
 cetur. Et tuam ipsius animam pertransibit
 gladius. ut reuelentur ex multis cordibus cogi
 tationes. Et erat anna propheticissa filia phanuel.
 de tribu aser. haec processerat in diebus multis.
 & iuxerat cum uiro suo annis septem. a uirgini
 tate sua. Et haec uidua. usq. ad annos octoginta
 quatuor. quae non discedebat de templo. ieu
 nans & obsecrationibus seruens nocte ac die. Et
 haec ipsa hora super ueniens. confitebatur dño.
 & loquebatur de illo omnibus. qui expectaban
 redemptionem in ierusalem. Et ut perfecerunt o

omnia secundum legem dñi reuersi sunt in galile-
am. in ciuitatem suam nahareth. Puer autem
crefcebat & conforabatur. plenus sapientia. Et
gratia dñi erat in illo. Et ibant parentes eius p-
omnes annos in ierusalem. in die sollempni pa-
schae. **E**t cum factus esset. annorum duode-
cim ascendens illis in ierosolimam. secundum
consuetudinem diei festi. consummatisq; dieb;
cum redirent. remansit puer ih̄c in ierusalem.
& non cognouerunt parentes eius. Existiman-
tes autem illum esse in comitatu uenerunt iter
diei. & requirebant eum inter cognatos & uotos.
Et non inuenientes. regressi sunt in ierusalem re-
quirentes eum. Et factum est post triduum.
inuenerunt illum in templo sedentem in me-
dio doctorum. audientē illos & interrogantē
eos. **S**tupcebant autem omnes qui eum audi-
ebant. super prudentia. & responsis eius. Et ui-
dentes admirati sunt. **E**t dixit mater eius
ad illum. fili. quid fecisti nobis sic. **E**cce

l. iiii.
ii.
in. lxxv.

l. v.
S. X. l.

ii.
l. vi.
iii.
in. lxxvi.

l. vi.
iiii.
in. lxxvii.
lxxviii.

pater tuus & ego dolentes quaerebamus te. Et
 ait ad illos. Quid est quod me quaerebatis?
 Non sciebatis quia in his quae patris mei sunt o-
 portet me esse? Et ipsi non intellexerunt
 uerbum. quod locutus est ad illos. Et descen-
 dit cum eis. et uenit nahareth. & erat subditus
 illis. Et mater eius conseruabat omnia uer-
 bahaec. in corde suo. Et uic proficiebat sapi-
 entia. & ueritate. & gratia. apud dñm & homi-

III

L. III.
 III.
 III.
 lo. III. XXXV.

A NNO AUTEM
 quinto decimo imperii tyberii caesa-
 ris. procurante pontio pilato iude-
 am. tetracha autem galilaeae hero-
 de philippo autē fratre eius tetracha iudaeae.
 & traconitidis regionis. & lisania abilinae tetracha.
 sub principibus sacerdotum anna & eupha-
 factum est uerbum dñi. super iohannem. ha-
 chariae filium in deserto. **E**t uenit in omnē
 iudaeam & iordanis. praedicans baptismum po-

L. III.
 III.
 III.
 lo. III.

nitentiae in remissionem peccatorum. sicut scri-
ptum est in libro sermonum eliae prophetae:
Uox clamantis in deserto. parate uiam dñi. rectas
facite semitas eius. Omnis uallis implebitur.
& omnis mons & collis humiliabitur. Et erunt
praua in directa. & aspera in uias planas. Et ui-
debit omnis caro salutare dñi. **D**icebat ergo ad
urbas quae exiebant ut baptizarentur ab ipso.
Gemma uiperarum. quis ostendit uobis fugere
a uentura ira. Facite ergo fructus dignos poe-
nitentiae. Et ne coeperitis dicere. patrem habe-
mus abraham. Dico enim uobis. quia potest dñs
de lapidibus istis suscitare filios abraham. Iam
enim securis ad radicem arborum posita est.
Omnis ergo arbor non faciens fructum bonum.
excidetur & in ignem mittetur. **E**t interroga-
bant eum turbae dicentes. quid ergo faciemus.
Respondens autem dicebat illis. Qui habet duas
as tunicas. det non habenti. Et qui habet escas.
similiter faciat. Uenerunt autem & publicani

Lxxiii.
5. x.

Lxxiiii.
5. x. l.

ut baptizarentur. & dixerunt ad illum. Magi-
 ster. quid faciemus? At ille dixit ad eos. Nichil
 amplius quam quod constitutum est uobis.
 faciat. Interrogauit autem eum & milites
 dicentes. Quid faciemus & nos? Et ait illis. Nemi-
 nem conueniat. neque calumniam faciat. Et
 contenti estote. Siquid uis. Existimate
 autem populo. & cogitabitis omnibus in cor-
 dibus suis de iohanne. ne forte ipse esset xpc. re-
 spondit iohannes. dicens. omnibus. **E**go qui
 dem aqua baptizo uos. ueniet autem fortior me-
 cuius non sum dignus soluere corrigiam calci-
 amentorum eius. Ipse uos baptizabit in spu sco.
 & igni. **C**uius uentilabrum in manu eius. et
 purgabit arcam suam. & congregabit triticum
 in horreum suum. palcas autem comburet igni
 inextinguibili. Multa quidem & alia exhortans.
 cu angelis habet populo. **H**erodes autem tetra-
 cha cum corripere tur ab illo de herodiade uxore
 fratris sui. & de omnibus malis quae fecit herodes

L. xxi.
 m. xxi.
 m. xxi.
 lo. xxi.

L. xxi.
 m. xxi.

L. xxi.
 m. xxi.
 m. xxi.

L. xiiii.
in arm.
di. vi.
lo. xx.

adiecti & hoc supra omnia. & includit iohannē
meurerem. **F**actum est autem cum bapti
haretur. omnis populus. & in hū baptū hato et
orante. apertum est caelum. Et descendit sp̄s
sc̄s. corporali specie sicut columba in ipsum.

L. xviii.
III.
di. vi.
lo. xx.

Et uox de caelo facta est. Tu es filius meus dile
ctus. in te complacuit michi. **E**t ipse in̄c erat
incipiens. quasi. annorum triginta. ut puta
batur filius ioseph. Qui fuit maath.

Qui fuit Iehi. Qui fuit mathathuc.

Qui fuit mathat. Qui fuit semci.

Qui fuit leui. Qui fuit iosech.

Qui fuit melchi. Qui fuit ioda.

Qui fuit lamne. Qui fuit iohanna.

Qui fuit ioseph. Qui fuit resa.

Qui fuit mathathuc. Qui fuit harolabel.

Qui fuit amos. Qui fuit salathihel.

Qui fuit naum. Qui fuit nerci.

Qui fuit esli. Qui fuit melchi.

Qui fuit naggae. Qui fuit addi.

Qui fuit chofam: Qui fuit booh:
 Qui fuit helmodan: Qui fuit falmon:
 Qui fuit her: Qui fuit naafon:
 Qui fuit lefu: Qui fuit aminadab:
 Qui fuit elicher: Qui fuit aram:
 Qui fuit lorim: Qui fuit efrom:
 Qui fuit mathath: Qui fuit pharef:
 Qui fuit leui: Qui fuit iudaeus:
 Qui fuit symeon: Qui fuit iacobus:
 Qui fuit iuda: Qui fuit isaac:
 Qui fuit ioseph: Qui fuit abraham:
 Qui fuit lona: Qui fuit tharac:
 Qui fuit elachim: Qui fuit nachor:
 Qui fuit melca: Qui fuit feruch:
 Qui fuit mennad: Qui fuit ragau:
 Qui fuit mathatha: Qui fuit fale:
 Qui fuit nathan: Qui fuit eber:
 Qui fuit dauid: Qui fuit fale:
 Qui fuit leffe: Qui fuit eunan:
 Qui fuit obed: Qui fuit arfaxat:

Qui fuit sen. Qui fuit malechela.

Qui fuit noe. Qui fuit eunan.

Qui fuit lamech. Qui fuit enof.

Qui fuit mathufalac. Qui fuit seth.

Qui fuit enoch. Qui fuit adam.

Qui fuit lared. Qui fuit di.

Lxxv.
m.
v.

Lxxvi.
m.
v.

HC AUTEM PLENUS

spū scō regressus est iordane & agebatur

in spū in desertum diebus quadraginta & tē

ptabatur a diabolo. Et nichil manducavit

in diebus illis. Et consummans illis esurit.

Dixit autem illi diabolus. Si filius di es die la

pudi hinc. ut panis fiat. Et respondit ad illum

inē. Scriptum est. quia non in pane solo uiuit

homo. sed in omni uerbo di. Et duxit illum di

abolus & ostendit illi omnia regna orbis terre

in momento temporis & ait ei. Tibi dabo pote

statem hanc uniuersam & gloria illorum. quia

michi tradita sunt. & cui uolo. do illa. Tu ergo

si adoraueris coram me. erunt tua omnia. Et re

spondens iñc. dixit illi. Scriptum est. dñm dñm
 tuum adorabis. & illi soli serues. Et dixit illi q
 iherusalem. & statuit eum supra pinnā tem
 pli. & dixit illi. Si filius di es. mitte te hinc deor
 sum. Scriptum est enim. quod angelis suis man
 dauit de te. ut conseruent te. Et quia manibus
 tollent te. ne forte offendas. ad lapidē pedē tuū.
 Et respondens iñc. ait illi. Dicitū ē. n̄ temptabis dñm
 dñm tuū. Et cōsumpta om̄i tēptatione. diabolus re
 cessit a illo usq; ad tēpus. **E**t regressus ē iñc. in ier
 usalem. & factus est p̄m uersā regionē
 de illo. Et ipse docebat in s̄nagogis eoz. & magni
 ficabā ab om̄ib; **E**t uenit nahareth ubi erat nu
 tritus. & intrauit secundum consuetudinem su
 am die sabbati in s̄nagogam. & surrexit legere.
Et traditus est illi liber esaię prophete. Et in
 reuoluit librum. inuenit locum. ubi scriptum
 erat. Sp̄s dñi super me. propter quod unxit me.
 cu angelis hanc pau peribus misit me. Sana q̄ con
 tritos corde. praedicare captiuos remissionem

l. xxvii.
 m. xxvii.
 lo. el. vi.

l. xxviii.
 s. x. l.

& cecis uisum. dimittere con fractos in remissione.
 p̄ iacere annu dñi acceptum. & diem retri
 butionis. Et cum plcuisset librum. reddidit
 ministro. & sedit. Et omnium in synagoga oeu
 li erant intendentes in eum. Coepit autem dice
 re ad illos quia hodie impleta est haec scriptu
 ra in auribus uisus. **E**t omnes testimonium
 illi dabant. Et mirabantur in uerbis gratiae.
 quae procedebant de ore ipsius. & dicebant
 Nonne hic est filius ioseph. **E**t ait illis. Utiq
 dicetis michi hanc similitudinem. medic. cu
 ra te ipsum. Quanta audiuimus facta in caphar
 naum. sic & hic imp. ura tua. **A**it autem
 Amen dico uobis quia nemo propheta acceptus
 est in patria sua. **I**n ueritate dico uobis. Mul
 tie iuduae erant in diebus heliae in israhel. quan
 do clausum est caelum annis tribus & mensibus
 sex. cum facta eet famel magna in omni terra.
 Et ad nullam illarum missus est helias nisi in sa
 reptu. sed donac. ad mulierem uiduam. Et mul

l. xxviii.
 in. l. i.
 lo. l. viii.

l. xxx.
 Sol.

l. xxxi.
 in. l. i.
 lo. l. xvi.

l. xxxii.
 Sol.

ti leprosi erant in israhel sub helisco propheta.
 & nemo eorum mundatus est. nisi neman s̄r-
 rus. Et repleti sunt omnes in s̄r nagoga ira. hanc
 audientes. Et susceperunt. & eiecerunt illum
 extra ciuitatem. & dixerunt illum usq; ad su-
 per cilium montis. supra quem ciuitas illorū
 erat edificata. ut precipitarent eum. Ipse
 autem transiens. per medium illorum ibat.

Et descendit in epharnaū ciuitatem galilee.
 ibiq; docebat illos sabbatis. **E**t stupebant
 in doctrina eius. quia in potestate erat sermo
 ipsius. **E**t in s̄r nagoga erat homo habens
 demonium immundum. Et exclamauit
 uoce magna dicens. Sine. quid nobis & tibi
 ih̄c n̄h̄ar̄ne. uenisti perdere nos. Scio te.
 qui sis filius dei. Et increpauit illi ih̄c dicens.
Ohmutesce. & exi ab illo. Et cum proiecisset
 illum demonium in medium. exi ab illo.
 nichilq; illum nocuit. Et factus est pauor
 in omnibus. & colloquebantur ad inuicem.

Lxxviii.
 in viii.

Lxxviiii.
 in lxxviii.

Lxxv.
 in lxxv.

dicentes Quod est hoc uerbum quia in potesta
te & uirtute impera immundis spiritibus et
excunt Et diuulgabatur fama de illo in o
mnem locum regionis **S**urgens autē de
synagoga introiit in domum simonis So
crus autem simonis tenebatur magnis febrib;
& rogauerunt illum pro ea Et stans super illā
imperauit febrī & dimisit illum Et continuo
surgens ministrabat illis Cum sol autē occi
disset omnes qui habebant infirmos uariis lan
guoribus ducebant illos ad eum At ille
singulis manus imponens curabat eos

Exiebant autē etiam daemonia amulā dāman
tia & dicentia quia tu es filius dī Et increpans
non sinēbat ea loqui quia sciebant ipsum esse
xpm **F**acta autem die egressus ibat inde
sericum locum & turbae requirebant eum Et
uenerunt usq; ad ipsum et detinebant illum
ne discederet ab eis Quibus ille ait Quia & ali
is eunt. uobis oportet me euangēlizare regnū

Lxxvii
m̄. lxxvii
m̄. xv.

Lxxviii
viii
m̄. xxvii

Lxxviiii
viii
m̄. xxvii

L. xxviii.
S. x. l.

di quia ideo missus sum. Et erat predicans in
 s̄rnagogis galilee. **F**actum est autem cum
 turbæ irruerent in eum. ut audirent uerbum
 dī & ipse stabat secus stagnum gennasareth. Et
 uidit duas naues stantes secus stagnum. Pi
 scatores autem descenderant & lauabant retia.
Ascendens autē in unam nauim quæ erat s̄rmo
 nis rogauit eum a terra reducere pusillum. & se
 dens docebat de nauicula turbas. **V**t cessā
 uit autem loqui. dixit ad s̄rmonem. Duc in altē.
 & laxa retia ūra in capturam. Et respondens
 s̄rmon. dixit illi. Præceptor. per totam noctē
 laborantes nichil coepimus. in uerbo autem tuo.
 laxabo rete. Et cum hoc f̄tissent. conclusit un
 piscum multitudinē copiosam. Rumpebatur
 autem rete eorum. Et annuerunt sociis qui erant
 in alia naui. ut uenirent & adiuuarent eos. Et
 uenerunt & impleuerunt ambas nauiculas. ita
 ut mergerentur. **Q**uodcum uideret s̄rmon
 petrus. prociat. ad genua ih̄u dicens. Exiame.

L. xxx.
VIII.
L. cccxviii.
& cccxviii.

L. xxxi.
S. x. l.

quia homo peccator sum dñe. Stupor enim
circumdederat eum. & omnes qui cum illo erant
erant in captiua piscium. quam coeperant.
S imiliter autem iacobum & iohannem filios
'hebedaei. qui erant socii symonis. **E**rat
ad symonem iue. Noli timere. ex hoc iam
homines tuis capient. Et subductus ad terrā
nauius. relictis omnibus. secuti sunt illi.
Et factum est cum esset in una ciuitatum. & te
ce iur plenus lepra. Et uidens ihm & proci
dens in faciem. rogauit eum dicens. Dñe. si
uis. potes me mundare. Et extendens ma
num tetigit illum dicens. Uolo. munda
re. Et confestim lepra discessit ab illo. Et
ipse praecepit illi. ut nemini diceret. Sed ua
de ostende te sacerdoti. & offer pro munda
tione tua sicut praecepit moyses. in testimo
nium illis. **P**erambulabat autem sermo
magis de illo. & conueniebant turbae mul
tae ut audirent. & curarentur ab infirmitate

l. xxviii
m. xxxi
fo. x.

l. xxviii
m. lxi
fo. xxviii.

l. xxviii
m. lxxviii
fo. lxxviii.

Lxxv.
 in
 d. lxxv.

Lxxvi.
 in
 d. lxxvi.

Lxxvii.
 in
 d. lxxvii.

tabus suis. Ipse autē sedebat in deserto.

V

ET ORABAT
TFACTUM EST
 in una dierum & ipse sedebat
 docens. Et erant pharisaei se-

dentēs & legis doctores qui uenerant ex omni
 castello galilae & iudae & ierusalem & uir-

tus erat dñi ad sanandum eos. **E**t ecce uiri
 postantes in lecto hominem qui erat paraly-

ticus. Et quaerebant cum inferre & ponere
 ante eum. Et n̄ inuenientes qua parte illū

inferrent praeter turba ascenderunt supra tectū
 & per tegulas sum miserunt illum cum lecto

in medium ante iēm. Quorum fidem ut ui-
 dit dixit homo remittantur tibi peccata tua.

Et coeperunt cogitare scribae & pharisaei di-
 centes. Quis est hic qui loquitur blasphemi-

as. Quis potest dimittere peccata nisi solus
 d̄s. Ut cognouit autem ihs cogitationes coe-

respondens dixit ad illos. Qui cogitatis in cor-

117
dibus uris. Quid est facilius dicere dimitte
tibi peccata an dicere surge & ambula. Ut autē
scitis quia filius hominis potestatem habet
in terra dimittere peccata ait paralytico. Tibi
dico surge tolle lectum tuum & uade in do
mum tuam. Et confestim surgens coram illis
tulit in quo iacebat & abiit in domum suam ma
gnificans dñm. Et stupor apprehendit omnes
& magnificabant dñm. Et repleti sunt timore
dicentes quia uidimus mirabilia hodie.

L. cxxviii.
m. lxxv.
m. xvi.

Et post haec exiit & uidit publicanum nomine
leui sedentem ad theloneum & ait illi. Sequere
me. Et relictis omnibus surgens secutus est
cum. **E**t fecit ei conuiuium magnum leui
in domo sua. Et erat turba multa publicanoꝝ
& aliorum qui cum illis erant discumbentes.

L. cxxviiii.
m. lxxv.
m. xvii.

Et murmurabant pharisaei & scribae eoz dicentes
ad discipulos eius. Quare cum publicanis & pec
catoribus manducatis & bibitis. **E**t respon
dens ih̄c dixit ad illos. Non egent qui sani sunt

L. xl.
m. lxxv.
m. xviii.

medico: sed qui male habent. Non uent uoca-
 re iustos: sed peccatores in poenitentiam. At il-
 li dixerunt ad eum: Quare discipuli iohannis sic
 iunant frequenter & obsecrationes faciunt: si-
 militer & pharisaeorum: tu autem edunt & bi-
 bunt. Quibus ipse ait: Numquid potestis fili-
 os sponsi dum cum illis est sponsus facere iuna-
 re. Uenient autem dies: ut cum ablatu fuerit
 ab illis sponsus: tunc iunabunt nullis diebus.
 Dicebat autem & similitudinem ad illos: quia ne-
 mo commissuram a uelamento nouo: in iute-
 rit in uelamentum uetus. Alioquin: & nouū
 rupit: & utres non conuenit commissura a
 nouo. Et nemo mittit unum nouum: in utres
 ueteres. Alioquin: rupit unum nouum: utres
 & ipsum effunditur: & utres peribunt. Sed ui-
 num nouum in utres nouos mittendum est: &
 utraq; conseruantur. Et nemo bibens uetus: sta-
 tim uult nouum. Dicit enim: uetus melius est.
Factum est autem in sabbato secundo primo: cu

transiret per sata. uellebant discipuli eius spi
 cas. & manducabant. confricantes manibus.
 Quidam autem pharisaeorum dicebant illis.
 Quid facitis quod non licet in sabbatis. Et re
 spondens ih̄c. ad eos dixit. Nec hoc legis qd̄
 fecit dauid cum esurisset ipse. & qui cum eo
 erant. quomodo intrauit in domum d̄i. & pa
 nes propositionis sumpsit. & manducauit. &
 dedit his qui cum ipso erant. quos non licet
 manducare. nisi tantum sacerdotibus. Et di
 cebat illis. Quia d̄s est filius hominis. etiam
 sabbati. **F**actum est autem & in alio sabbato.
 ut intraret in s̄nagogam. & duceret. Et e
 rat ibi homo. & manus eius dextra erat arida.
 O bseruabant autem scribae & pharisaei. si in
 sabbato curaret. ut inuenirent accusare eū. Ipse uo
 ro seibat cogitationes eorum. Et ait homini
 qui habebat manum aridam. Surge. & sta
 tu in medio. Et surgens stetit. Ait autē ad
 illas ih̄c. Interrogo uos. si licet sabbatis bene. ¶

l. xlii.
 m. cxxv.
 d. xxi.

facere an male. Animam saluam facere. an p
 dere. Et circum spectas omnibus dixit homi
 ni. Extende manum tuam. Et extendit. Et
 restitit aeternus eius. Ipsi autem repleti sunt
 in sapientia. & colloquebantur adinuicem. quid
 nam facerent inu. **F**actum est autem mil
 lis diebus. exiit in montem orare. & erat perno
 ctans in oratione di. **E**t cum dies factus eēt
 uocauit discipulos suos. & elegit duodecim ex
 ipsis. quos & apostolos nominauit. Symonē
 quem cognominauit petrum. & andrea fra
 trem eius. iacobum. & iohannem. philippum
 & bartholomeum. mattheum. & thomam.
 iacobum alphi. & simonem qui uocatur helo
 tes. iudam iacobi. & iudam scarioth. qui fuit p
 ditor. **E**t descendens cum illis. stetit in lo
 co campes tri. Et turba discipulorum eius. &
 multitudo copiosa plebis ab omni iudaea & ie
 rusalem. & maritima & tiri. & sidonis. qui ue
 nerant ut audirent eum. & sanarentur a lan

Lxxlii.
 in. c. lxxii.
 in. lxxii.

Lxxliii.
 in. c. lxxiii.
 in. lxxiii.

Lxxliiii.
 in. c. lxxiiii.
 in. lxxiiii.

guoribus suis. & qui vexabantur ab spiritibus im
mundis curabantur. Et omnis turba quaerebat
cum tangere. quia uisus de illo exibat & sana
bat omnes. **E**t ipse eleuatis oculis in discipulos
suos dicebat. Beati pauperes quia u^{ra}m est regn^u
di. **B**eati qui nunc esuritis quia saturabim
ni. **B**eati qui nunc fleas quia ridebitis.
Beati eritis cum uos oderint homines. & cum sepa
rauerint uos & reprobrauerint & cicerint nomen
u^{ra}m tanquam malum. ppter filium hominis.
Gaudete in illa die & exultate. ecce enim merces
u^{ra}m multa in caelo. Secundum haec enim facie
bant prophetae patres eorum. **V**erum tamen
uac uobis diuitibus qui habetis consolationem
u^{ra}m. Uac uobis qui saturati estis quia esuritis.
Uac uobis qui rideas nunc quia lugebitis & fle
bitis. **U**ac cum bene uobis dixerint omnes ho
mines. Secundum haec faciebant pseudo pph
etis patres eorum. **S**ed uobis dico qui auditis.
Diligite inimicos u^{ra}s. benefacite his qui uos ode

L. xlviii.
m. cccc.

L. xlviii.
m. cccc.

L. xlviii.
m. cccc.

L. xlviii.
m. cccc.

L. l.
m. c.

L. l.
m. c.

L. l.
m. c.

runt. Benedicite maledicentibus uos. orate p
 calumnantibus uos. **E**t qui te percussit in
 maxillā p̄be & alteram. Et ab eo qui auferit
 tibi uestimentum. etiam tunicam noli prohi
 bere. Omni autem peccata te tribue. & qui
 auferit quae tua sunt. ne reptas. **E**t pro ut
 uultis ut faciant uobis homines. & uos facite
 illis similiter. **E**t si diligitis eos qui uos dili
 gunt. quae uobis est gratia. Nam & peccatores
 diligentes se diligunt. Et si bene feceritis his
 qui uobis bene faciunt. quae uobis est gratia.
Siquidem & peccatores hoc faciunt. Et si mu
 tuum dederitis his a quibus speratis accipere.
 quae gratia est uobis. Nam & peccatores pec
 catoribus s̄enerantur. ut recipiant aequalia.
 Verumtamen diligite inimicos uros. & benefa
 cite. Et mutuū date. nichil inde sperantes.
Et erit merces ur̄a multa. & eritis filii altissimi.
 quia ipse benignus est super ingratos & malos.
E Nonne ergo misericordes. sicut & pater uester.

l. lxxi.
 v.
 di. lxxviii.

l. lxxi.
 v.
 di. lxxi.

l. lxx.
 v.
 di. lxxi.

l. lxxv
m. l.
m. cl.

misericos est. **N**olite iudicare. & non iudicabi
mini. Nolite condemnare. & non condemnabi
mini. Dimittite. & dimittentur vobis. Date. & da
bitur vobis. Mensuram bonam. & conseruatam.
& coagitatam. & super effluentem. dabunt in
sinum vestrum. Eadem uero mensura qua men
si fueritis. remetetur uobis. **D**icebat autem
illis & similitudinem. Numquid potest cec
cus cecum ducere. non ne. ambo in foueam
cadent. **N**on est discipulus super magistrum.

l. lxxv
m. lxxv.

l. lxxv
m. lxxv.
lo. ex. xiii.
& c. lxxviii.

l. lxxviii.
m. lxxviii.

Persecutus autem omnis erit. si sit sicut magi
ster eius. **Q**uid autem uidet festucam in o
culo fratris tui. trabem autem quae in oculo
tuo non considerat. Aut quomodo poterit
dicere fratri tuo. frater sine cicam festucam
de oculo tuo. ipse in oculo tuo trabem non
uidet. Hypocrita. ecce primum trabem de
oculo tuo. & tunc perspicies. ut educas festucam
de oculo fratris tui. **N**on est enim arbor bo
na. quae facit fructus malos. Neque arbor mala.

l. lxxviii.
m. lxxviii.

faciens fructum bonum. Una quaeque enim arbor de fructu suo cognoscitur. **N**eque enim de spinis colligitur sicut neque de rutulo uindemant uiam. **B**onus homo de bono thesauro cordis sui profert bonum. Et malus homo de malo thesauro profert malum. Ex abundantia enim cordis os loquitur. **Q**uid autem uocatis me dñe dñe & non facitis quae dico?

Omnis qui uenit ad me & audit sermones meos & facit eos ostendam uobis eum similis esse. Similis est homini aedificanti domum qui fodit in altum & posuit fundamenta supra petram. In inundatione autem facta illi sum est flumen domui illi & non potuit eam mouere. Fundata enim erat supra petram. Qui autem audit & non facit similis est homini aedificanti domum suam supra terram sine fundamento. Inquam illisus est fluuius & continuo cecidit & facta est ruina domus illius magna.

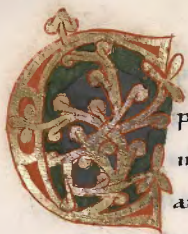
L. let.
m. lxxv.

L. let.
m. lxxv.

L. let.
m. lxxv.
lo. cxxv.

L. let.
m. lxxv.

l. lev.
m. leui.
lo. xxxvii.

UO AUTEM IM

plefset omnia uerba sua in aures plebis
intrauit capharnaum. Centurionis
autem cuiusdam seruus male habens
erat mortuus: qui erat illi pretiosus. Et cum au-
disset de ihu. misit ad eum seniores iudeorum.
rogans eum ut ueniret & saluaret seruum eius. At
illi cum uenissent ad ihm. rogabant eum sollicite
dicentes ei: Quia dignus est. ut hoc illi praestet.
Dilegit enim gentem nostram & synagogam ipse ac
discauit nobis. Ihu autem ibat cum illis. Et cum
iam non longe esset a domo. misit ad eum centuri-
o amicos dicens: Domine. noli uexari. Non enim di-
gnus sum. ut sub tecum mecum intres. Propter
quod & me ipsum non sum dignus. arbitratus. ut
uenirem ad te. Sed dic uerbo. & sanabitur puer
meus. Nam & ego homo sum sub potestate con-
stitutus. habens sub me milites. Et dico huic uia
de. & uadit. Et abo ueni. & uenit. Et seruo meo
fac hoc. & facit. Quo audito ihu miratus est. & e

uersus sequentibus se turbis dixit. Amen dico uobis nec in israhel tantam fidem inueni. **E**t reuerfi qui missi fuerant domum inuenerunt seruum qui languerat sanum. **E**t factum est deinceps ibat in ciuitatem quae uocatur naim. & ibant cum illo discipuli eius & turba copiosa. Cum autem appropinquaret postea ciuitatis & ecce defunctus esse rebratur filius unicus matris suae. Et haec uindicta erat. et turba ciuitatis multa cum illa. Quam cum uidisset ih̄c. misericordia motus super eam. dixit illi. Noli flere. Et accessit & tetigit loculum. Hi autem qui postabant steterunt. Et ait. Adolescens. tibi dico. surge. Et resedit qui erat mortuus. & coepit loqui. Et dedit illum matri suae. **A**ccepit autem omnes timor. & magnificabant dñm. dicentes. Quia propheta magnus surrexit in nobis. & quia dñs uisitauit plebem suam. **E**t exiit hic sermo in uniuersam iudeam de eo. & omnem circa regionem. **E**t nuntiauerunt iohanni discipuli eius de omnibus his. Et con

L. leui.
V.
50. l.

L. leui.
X.
50. l.

L. leui.
X.
50. l.

L. leui.
XV.
50. l.

341
uocauit duos de discipulis suis iohannes & misit ad
eum dicens. Tu es qui uenturus es an alium ex
pectamus. Cum autem uenissent ad eum uiri
dixerunt. Iohannes baptista misit nos ad te di
cens. Tu es qui uenturus es an alium expecta
mus. In ipsa autem hora curauit multos alan
guoribus & plagis & spiritibus malis & caecis mul
tis donauit uisum. Et respondens dixit illis.
E uites nuntiate iohanni. quae audistis & uidi
stis. Quia caeci uident. claudi ambulunt. lepro
si mundantur. Surdi audiunt. mortui resur
gunt. pauperes euangelizantur. Et beatus est
qui non fuerit scandalizatus in me. Et cum di
scessissent nuntii iohannis coepit dicere de io
hanne ad turbas. Quid existis in deserto. uide
re harundinem uento moueri. Sed quid exi
stis uidere hominem mollibus uestimentis in
ditum. Ecce qui inueste pretiosas sunt & de
licis. in domibus regum sunt. Sed quid exi
stis uidere. prophetam. Utiq. dico uobis. et

L. lxxx.
II
m. ciii.
di. i.

plusquam prophetam. **H**ic est de quo scriptum est. Ecce mitto angelum meum ante faciem tuam qui praeparabit uiam tuam ante te.

L. lxxv.
V
m. ciiii.

Dico enim uobis. Maior inter natos mulierum propheta iohanne baptista nemo est. Qui autem minimus est in regno dei maior est illo.

L. lxxvi.
S o l.

Et omnis populus audientis & publicani iustificauerunt deum baptizati baptismo iohannis. Pharisei autem & legis periti consilium dei spreuerunt in semetipsos non baptizati ab eo.

L. lxxvii.
V
m. ciiii.

Cui ergo similes dicam homines generationis huius & eui similes sunt? Similes sunt pueris sedentibus in foro & loquentibus ad inuicem & dicentibus. Curauimus uobis tabulis & non saltastis. Lamentauimus & non plorastis. Uenit autem iohannes baptista neque manducans panem neque bibens uinum & dicitis. Daemoneum habet. Uenit filius hominis manducans & bibens & dicitis. Ecce homo de uorator & bibens uinum amicus publicanorum.

l. lxxvii.
in. clxxvii.
lx. xxvii.

781
& peccatorum. Et iustificata est sapientia ab om-
nibus filiis suis. **R**ogavit autem illum qui-
dam de pharisaeis ut manducaret cum illo. Et in-
gressus in domum pharisaei discubuit. Et ecce **D**
mulier quae erat in civitate peccatrix. ut cogno-
vit quod accubuit in domo pharisaei. attulit ala-
bastrum unguenti. Et stans retro secus pedes eius. **S**
lucrimis coepit rigare pedes eius. & capillis capi-
tis sui tergebat. & osculabatur pedes eius. & unguen-
to unguebat. Videns autem pharisaeus qui vo-
cavit eum. ait intra se dicens. hic si esset prophe-
ta sciret utique quae & qualis mulier est quae tan-
git eum. quia peccatrix est. Et respondens in se.
dixit ad illum. Simon. habeo tibi aliquid dice-
re. At ille ait. Magister dic. Duo debitores
erant cuidam foeneratori. unus debebat ei dena-
rios quingentos. alius quinquaginta. Non ha-
bentibus autem illis unde redderet. donavit u-
trisque. Quis ergo cum plus diligit? Respondens
simon dixit. Aestimo. quia is cui plus donavit.

At ille dixit ei Recte iudicasti. Et conuersus ad mu-
 lierem dixit simoni. Uides hanc mulierem. intra-
 ui in domum tuam. aquam pedibus meis non dedi-
 sti. haec autem lacrimis rigauit pedes meos. & ea-
 pillis suis terxit. Osculum michi non dedisti. haec
 autem ex quo intraui non cessauit osculari pe-
 des meos. Oleo caput meum non unxi. haec
 autem unguento unxit pedes meos. Propter
 quod dico tibi. remittentur ei peccata multa.
 quoniam dilexit multum. Cui autem minus dimit-
 titur. minus diligit. Dixit autem ad illam. Remit-
 tuntur tibi peccata. Et coeperunt qui simul ac-
 cubebant dicere intra se. Quis est hic qui tota pec-
 cata dimittit. Dixit autem ad mulierem. Fides
 tua te saluam fecit. uade in pace. **E**t factum
 est deinceps. & ipse iter faciebat per ciuitatem &
 castellum. praedicans & euangelizans regnum dei.
 & duodecim cum illo. & mulieres aliquaeque eran-
 tur curatae ab spiritibus malignis. & infirmitatibus.
 Maria quae uocatur magdalena. de qua doemo

l. lxxv.
 x
 Sol

nia septem exierant & iohanna uxor chihac
procuratoris herodis & susanna & aliae mul
tae quae ministrabant eis defacultatibus suis

L. lxxvii
m. ccccii
di. xxxvii

Cum autem turba plurima conueneret & de
ciuitatibus properarent ad eum dixit per si
militudinem. Exiit qui seminat.
seminare semen suum. Et dum seminat ali
ud cecidit secus uiam & non culeatum est & uo
lucres caeli comederunt illud. Et aliud cecidit
supra petram & natum aruit quia non habe
bat humorem. Et aliud cecidit inter spinas &
simul exortae spinae suffocauerunt illud.

Et aliud cecidit in terram bonam & ostium fecit
fructum centuplum. Haec dicens clamabat.

Qui habet aures audiendi audiat. Interrogabat
autem eum discipuli quae esset haec parabo
la. Quibus ipse dixit. **U**obis datum est nos
se mysterium regni dei ceteris autem in para
bolis. Ut uidentes non uideant & audientes non
intelligant. **E**stantem haec parabola. Se

L. lxxviii
m. cccciii
di. xxxviii

L. lxxviiii
m. cccciiii
di. xxxiiii

men est uerbum di. Qui autem secus uia. hi
 sunt qui audiunt. deinde uenit diabolus. & tol
 lit uerbum de corde eorum. ne credentes salui
 fiant. Nam qui supra petram. qui cum audie
 rint cum gaudio suscipiunt uerbum. & hira
 dicef non habent. quia ad tempus credunt. &
 & in tempore temptationis recedunt. Quidam
 tem in spinis cecidit. hi sunt qui audierunt. &
 a sollicitudinibus. & diuitis. & uoluptatibus.
 uitae eumtes suffocantur. & non referunt fru
 ctum. Quod autem in bonam terram. hi sunt
 qui in corde bono & optimo. audientes uerbu.
 retinent. Et fructum afferunt in patientia.

L. lxxviii.
 m. xxxii.
 di. cccviii.

Nemo autem lucernam accendens. operit eam
 uase. aut subtus lectum ponit. sed super eam
 delabrum ponit. ut intrantes uideant lumen.

L. lxxv.
 m. xxxv.
 di. cccxi.

Non enim est occultatum quod non manifestet.
 nec absconditum. quod non cognoscatur. &
 in palam ueniat. **V**ideat ergo. quomodo
 auditis. Qui enim habet. dabitur illi. Et qui

L. lxxvi.
 m. xxxvi.
 di. cccxii.

L. lxxvii
m. cccc.
m. cccc.

L. lxxviii
m. lxxviii
m. cccc.

cumq; non haberet. etiam quod putat se habere auferretur ab illo. **V**enerunt autem ad illum mater & fratres eius. & non poterant adire cum praeturbata. Et nuntiatum est illi. Mater tua & fratres tui stant foris uolentes te uidere. Qui respondens dixit ad eos. Mater mea & fratres mei hi sunt qui uerbum dei audiunt & faciunt. **F**actum est autem in una die. & ipse ascendit in nauiculam & discipuli eius. Et ait ad illos. Transfretes & trans stagnum. Et ascenderunt. Nauigantibus autem illis obdormiuit. Et descendit procella uenti in stagnum. & complebatur. & periclitabantur. Ascendentes autem suscitauerunt eum dicentes. Praeceptor perimus. At ille surgens increpauit uentum & tempestatem aquae. & cessauit. Et facta est tranquillitas. Dixit autem illis. Ubi est fides uestra. Qui timentes mirati sunt dicentes ad inuicem. Quis putas hic est. Quia & uentus imperat & mari. & obediunt ei. Et nauigauerunt autem ad regionem gesasnorum.

quae est contra galileam. Et cum egressus esset ad
 terram. occurrit illi uir quidam qui habebat doc
 monium iam temporibus multas. & uelamento
 non induebatur. neq. in domo manebat. sed in mo
 numental. Is ut uidit ihs. prociat ante illum.
 & exclamans uoce magna dixit. Quid michi & ti
 bi est ihs. fili di. altissimi. Obscuro te. ne me tor
 queas. Praecipiebat enim spiritui immundo. ut
 exiret ab homine. Multas enim temporibus arri
 piebat illum. Et uinciebatur catenis & compe
 dibus custoditus. & ruptis uinculis agebatur a
 demonio in defesta. Interrogauit autem illum
 ihs dicens. Quod tibi nomen est. At ille dixit.
 Legio. Quia intrauerunt demonia multa in eu.
 Et rogauit illum. ne imperaret illis ut in abris
 sum irent. Exit autem ibi grex porcorum mul
 torum. pascentium in monte. Et rogauit eu.
 ut permitteret eis in illos ingredi. Et permisit
 illis. Exierunt ergo demonia ab homine. &
 intrauerunt in porcos. Et impetu abiit grex.

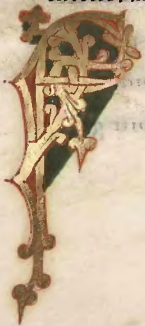
IIV

 uir
 ihs
 ihs
 ihs

per praeceptum instagnum & suffocatus est. Quod
ut uiderunt factum qui pascebant fugerunt.
& nuntiauerunt incuitatem & inuillas. Ex
cruerunt autem uidere quod factum est. Et ue
nerunt ad iū & inuenierunt hominē seden
tem a quo daemonia exierant uestitum a sa
namente ad pedes eius & timuerunt. Nun
tauerunt autem illis & qui uiderant quo
modo sanus factus esset a legione. Et rogaue
runt illum omnis multitudo regionis gera
sancorum ut discederet ab ipsis quia timo
re magno tenebantur. **I**psē autem ascen
dens nauim reuersus est. Et rogabat illū
uir a quo daemonia exierant ut cum eo cēt.
Omissit autem cum iū dicens. Redi domum
tuā & narra quanta tibi fecerit dñs. Et abiit per
uniuersam ciuitatem praedicans quanta il

l. lxxviii.
m. lxxviii.

VII
l. lxxv.
m. lxxv.
ñ. lxxv.

li fecisset iū.

ACTUM EST AU

tem cum redisset iū. excepit illū

turba. Erant enim omnes expectantes eum.
Et ecce uenit uir cui uomen iurus. & ipse prin-
 cepf synagoga erat. Et cecidit ad pedes iu-
 rogans eum ut intraret in domum eius: quia
 filia unica erat illi sine annorum: xii. & haec
 moriebatur. Et contigit dum iret. turbis
 comprimebatur. Et mulier quaedam erat
 in fluxu sanguinis ab annis duodecim: quae
 in medicos erogauerat omnem substantiam
 suam. nec ab illo potuit curari. Accessit retro
 & tetigit simbriam uestimenti eius. Et con-
 festim stetit fluxus sanguinis eius. Et ait iu-
Quis est qui me tetigit? Negantibus autem o-
 mnibus: dixit petrus & qui cum illo erant.
Preceptor. turbas te comprimunt & affli-
 gunt. & dicit: quis me tetigit? Et dixit iu-
Tetigit me aliquis. Nam ego noui insistentem
 de me exisse. Uidens autem mulier quia non
 latuit tremens uenit. & proceidit ante pedes
 illius. Et obquam causam tetigerit eum. in

dicunt coram omni populo. & quem admodum
confestim sanata sit. At ipse dixit illi. Filia. si
des tua te saluam fecit. uade in pace. Adhuc
illo loquente. uenit quidam ad principem syna
gogae. dicens ei. Quia mortua est filia tua. no
li uexare illum. Ille. autem audito hoc uerbo. re
spondit patri puellae. Noli timere. crede tan
tum. & salua erit. Et cum uenisset domum.
non permisit intrare secum quemquam. ni
si petrum. & iacobum. & iohannem. Et patrem
& matrem puellae. Flebant. autem omnes. &
plangebant illam. At ille dixit. Nolite flere.
Non est mortua. sed dormit. Et deridbant eum.
scientes quia mortua esset. Ipse autem tenens
manum eius. clamauit dicens. Puella. surge.
Et reuersus est spiritus eius. & surrexit continuo.
Et iussit dari illi manducare. Et stupuerunt
parentes eius. Quibus praecepit. ne alicui di
cerent. quod factum erat.

VIII

L. lxxxvii.
m. lxxviii.
di. lxxviiii.

L. lxxxviii.
m. lxxviiii.
di. lxxviiii.

L. lxxxviiii.
m. lxxviiii.
di. lxxviiii.

L. lxxxviiii.
m. lxxviiii.
di. lxxviiii.

L. lxxxviiii.
m. lxxviiii.
di. lxxviiii.

NON UOCATIS

autem duodecim apostolis dedit
illis uisuram & potestatem sup
omnia docmonia & it languores

curarent. Et misit illos predicare regnum
di & sanare infirmos. **E**t ait ad illos. Nichil
tuleritis in uia. neq; uirgam. neq; peram. neq;
panem. neq; pecuniam. neq; duas tunicas
habebitis. Et inquamcumq; domum intra
ueritis. ibi manete. & inde ne exeat. **E**t
qui cumq; non receperit uos. exeat de ci
uitate illa. etiam puluerem pedum uŕorum
excute. in testimonium supra illos. **E**gred
si autem circuibant per castella. euangelizan
tes & curantes ubiq; **A**uduit autem herodes
tetrarcha omnia quae fiebant ab eo. & he
sitabat. eo quod dicebatur a quibusdam. quia
iohannes surrexit a mortuis. A quibusdam
uero. quia helias apparuit. Ab alijs autem. quia
propheta unus de antiquis surrexit. Et ait he

rodus. Iohannem ego decollavi. quis autem
est iste de quo ego audio talia? Et querebat
uidere eum. **E**t reuersi apostoli narrauerunt
illi quae cumq; fecerunt. **E**t assumptis
illis secessit seorsum in locum desertum
qui est bethsaida. Quod cum cognouissent
turbae secutae sunt illum. Et excepit illos
& loquebatur illis de regno dei & eos qui cura
indigebant sanabat. **D**ies autem coepit
declinare & accedentes duodecim dixerunt
illi. Dimitte turbas ut euntes in castella uil
lasq; quae circa sunt diuertant & inueniant
escas quia hic in loco deserto sumus. At il
li dixerunt. Nos dat illis manducare. At il
li dixerunt. Non sumus nobis plusquam
quinque panes & duo pisces nisi forte nos camus
& enamus in omnem hanc turbam escas.
Erant autem fere uiri quinque milia. At ait
ad discipulos suos. Facite illos discumbere
per conuiuia quinquagenos. Et ita fecerunt.

L. xvi.
M. lxxv.
L. xvi.
M. lxxv.
Io. xlviii.

L. xvi.
M. lxxv.
Io. xlviii.

& discumbere fecerunt omnes. Acceptis autē
 quinque panibus & duobus piscibus respexit in
 caelum & benedixit illis & fregit & distribuit
 discipulis suis ut ponerent ante turbas. Et
 manducaverunt omnes & saturati sunt. Et
 sublata est quod super fuit illis fragmento
 rum. cophini duodecim. **E**t factum est tū
 solus esset orans. erant cum illo & discipuli. Et
 interrogavit illos dicens. Quem me dicunt es
 se turbas. At illi responderunt & dixerunt.
 Iohannem baptistam. Alii autem heliam. Alii
 quia propheta unus de prioribus surrexit.
Dixit autem illis. Uos autem quem me esse dici
 tis. Respondens simon petrus dixit. Xp̄m dī.
At ille increpans illos. praecepit ne cui dicerent
 hoc dicens. Quia oportet filium hominis mul
 ta pati & reprobari a senioribus & principibus
 sacerdotum & scribis & occidi. & tertia die resur
 gere. **D**icebat autem ad omnes. Siquis uult
 post me uenire. abneget semetipsum. & tollat

l. xxvii.
 in. clxxvii.
 in. clxxviii.
 in. clxxviiii.

l. xxviii.
 in. clxxviii.
 in. clxxviiii.

l. xxviii.
 in. clxxviii.
 in. clxxviiii.

470
crucem suam cotidie & sequatur me. Qui enim
uoluerit animam suam saluam facere. perdet
illam. Nam qui perdidit animam suam pro
pter me. saluam faciet illam. Quid enim profi
cet homo. si lucretur uniuersum mundum. se
autem ipsum perdat. & detrimentum sui faciat.

Nam qui me erubuerit & meos sermones hunc
filius hominis erubescet. cum uenerit in maie
state sua & patris & sanctorum angelorum. **D**ico
autem uobis. uere sunt aliqui hic stantes qui
non gustabunt mortem. donec uideant regnum

VIII

FACTUM EST

autem post haec uerba factis diebus
octo. & assumpsit petrum & iaco
bum & iohannem. & ascendit in mon
tem ut oraret. Et factum est dum ora
ret. species uultus eius altera. & uestitus eius
albus & refulgens. Et ecce duo uiri loquebantur
cum illo. Erant autem moyses & helias. nisi

immales late. Et dicebant excessu eius que combi-
 plecturus erat ierusalem. Petrus uero & quecum illo
 grauati erant somno. Et cinglantes uiderunt
 maiestatem eius & duos uiros qui stabant cum illo.
 Et factum est dum discederent ab illo. ait petrus ad
 ihm. Præceptor. bonum est nos hic esse. Et faciunt
 tria tabernacula. Num tibi & iunio moysi & iunio
 helie. nesciens quid diceret. Hæc autem illo lo-
 quente. facta est nubes & obumbravit eos & in-
 uenerunt. Intranantibus illis in nubem. et uox facta est
 de nubem dicens. Hic est filius meus dilectus. ipsum au-
 dite. Et dum fieret uox. inuentus est ihes solus.
 Et ipsi treuerunt. & nemini dixerunt nullis diebus
 quicquam ex his que uiderant. **F**actum est autem in
 sequenti die. descendentibus illis de monte. oc-
 currit illi turba multa. Et ecce uir de turba
 exclamauit dicens. Magister. obsecro te. respi-
 ce in filium meum. quia unicus est michi. Et ce-
 ce spiritus apprehendit illum. & subito clamat.
 & cecidit. & dissipat eum cum eum spuma. & in x disces-
 sit dilanians eum. Et rogauit discipulos tuos
 ut eicerent illum. & non potuerunt. Respon-
 dens autem ihes dixit. Generatio infidelis &
 peruersa. Nisi quo ero apud uos & parauer uos

Lxxviii
 in elzeu
 di. xxi.

Ad hoc huc filiū tuū. Et cū accēderet elisit illum
doctōm in & dissipatū. Et increpauit in e spī
tam in mundū & sanauit puerū & reddidit illi
patrī eius. **S**tapebāt autē omēs in magnitu
dine dī. **O**mnibusq; in iherosolē in omib; qui
faciebāt. dixit ad discipulos suos. Ponite in cor
dibus uris sermones istos. filius enim hominis
fuit utē. ut tradat in manus hominū. At illi
ignorabāt uerbum istud & erat uelatum ante eos.
ut nō scirent illud. Et timebat interrogare eū.
de hoc uerbo. **I**nter uir. nō cognatio in eō q; cog
natio ē. At in e uidentis cogitatione cordis illaz.
apprehendens puerū. statim cū secus se & ait illi.
Quicūq; susceperit puerū istū in nomine meo. in re
cipit. Et quicūq; me receperit. recipit cū q; me misit.
Non q; maior ē inter uos omēs hic maior ē. **R**espon
dēt autē iohannes dixit. Præceptor. in dīm. quicūq;
in nomine tuo accēdit de monia. & phibit mō
eū. q; nō sequitur nobis eū. Et. ut ad illū in e. Noli
te phibere. Qui em nō est aduersū uos. puobis est.
Facēt. autē dū cōplerentur dies. assūptionis eius. &
ipse facie suā firmavit. ut iret in iherosolē. Et misit
in iherosolē. ut e spectū suū. Et cū tēs in traierū
euntē. sanauit. uox. ut pararent illi. Et in recepe

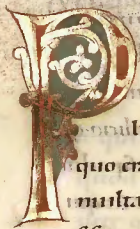
L. em.
m. lxxv.
L. em.
m. clxxvii.
m. xxviii.

L. em.
m. clxxviii.
m. cccc.

L. em.
m. cccc.

L. em.
X
S. o. l.

cū q̄a facies eius erat cunctis ignis. Cū uiderent autē
discipuli eius iacobus et iohannes dixerūt. Dñe aus di-
cunt ut ignis descendat & cōsumat illos. Et cū uisus
increpauit illos dicens. Nescitis cuius spiritus estis.
Filius hominis n̄ uenit animas perdere sed saluare.
Et abierunt in aliucastrum. **F**actum ē autē am-
bulantibus in uia dixit quidā ad illū. Sequar te
quo enī ueris. Et ait illi. Uulpes foveas habes.
& uolueres cadauē doli filius autē hominis n̄ habet
ubi caput reclinat. Ait autē ad alterū. Sequere
me. Ille autē dixit. Dñe p̄mitte mihi primū ire & se-
pelire patrem meū. Dixitq; ei. Sic. ut mox tu se-
pelias in os tuos suos. Tu autē uade annuntiare re-
gnū dñi. Ait alter. Sequar te dñe. Sed primū p̄-
mitte mihi reuertere his qui domi sunt. Ait ad
illū. Nemo mitens manū suā in atrium & aspi-

ciens retro. apertus est regnū dñi. **POST HAEC AUTEM**

Designauit dñs & alios. Iuxta & misit illos
in uia. In uia autē facie suā in omnē ciuitatē & locū
quo erat ipse uenturus. & dicebat illis. **M**issi q̄dē
multa operari autē pauci. Rogate ergo dñm mes-
sire in uia operarios in messem. **I**te ecce ego
mitto uos sicut agnōs inter lipos. **N**olite postea

L. cxx.
di. lxxxvii.

L. cxxi.
di. lxxxviii.
di. lxxxviii.

L. cxxii.
X
S. o. l.

L. cxxiii.
di. lxxxix.
di. lxxxix.

L. cxxiv.
di. lxxxix.

L. cxxv.
di. lxxxix.
di. lxxxix.
di. lxxxix.

L. cxxvi.
X
S. o. l.

re facculū neq. peram. neq. calcimta. Et nouitē puā
salutauerit. **I**n quācumq. domum intraueritis pri
mū dicite. Pax huic domui. Et si sibi fuerit filius pacis
requiescet sup illā pax ur̄a. Sin autē. ad uos reueritē.
ne ad eā uir̄ domo manete. edentes & bibentes. quae
apud illos sunt. Dignus ē enim operarius mercedē
de sua. Nolite transire de domo in domū. **E**t in
quācumq. ciuitatē intraueritis & susceperint uos.
maudicete quae apponunt uobis & ciuitate infirmō
qui in illa sunt. & dicite illis. Appropinquabit in
uos regnū dī. **I**n quācumq. ciuitatē intraueritis
& non receperint uos exciuites in plateis eius dici
te. Etiam puluerem qui adhaesit nobis decurta
te ur̄a. extergimus in uos. Tamen hoc scitote. quia
appropinquauit regnum dī. Dico uobis. quia
sodomis in die illa remissus erit. quā illi ciuitati.
Vae tibi corohaim. uae tibi bebsuda. quia si in t̄ro
& s̄r̄ donec factae fuissent uisitesque in uobis facte
f. olim in elieio & cinere sedentes peniterent. Ue
runt. amen. t̄ro & s̄r̄ domi remissus erit in iudicū. quā
uobis. Et tuephanaū usq. ad ecli exaltata. usq. ad in
fernū dimerget. **Q**ui uos audit. me audit. Et qui
uos spernit. me spernit. Qui autē uic spernit. sper
nit eū q̄ me misit. **R**euerſi ſ autē. lxxii. cum gaudio dicentes.

Dñe etiam daemona subiciuntur uobis in nomine tuo. Et
ait illis. Uidebam satanam sicut fulgur de cae
lo cadentem. Ecce dedi uobis potestatem cal
candi supra serpentes & scorpiones & supra o
mnem uisitatem inimici. & nichil uos nocebit.

Uerum tamen in hoc nolite gaudere. quia spiri
tus uobis subiciuntur. Gaudet autem. quod

nomina ur̄a scripta sunt in caelis. **I**n ipsa
hora exultauit sp̄s sc̄o. & dixit. Confiteor tibi
pater. dñe caeli & terrae. quod abscondisti
haec a sapientibus & prudentibus. & reuelasti ea
paruulis. Etiam pater. quia sic placuit ante

L. cxxviii.
V.
di. cxi.

te. **O**mnia michi tradita sunt a patre meo.

Et uos scit qui sit filius. nisi pater. Et qui sit
pater. nisi filius. & tui uoluerit filius reuolare.

L. cxxviii.
T.
di. cxi.
& cxi.
lo. lxxviii.

Et conuersus ad discipulos suos dixit. Beati ocu
li. qui uident quae uidentis. Dico enim uobis:

quod multi prophetae & reges uoluerunt ui
dere quae uos uidetis. & non uiderunt. Et au
dire quae auditis. & non audierunt. **E**t ce

L. cxxx.
V.
di. cxxviii.

L. cxxx.
T.
di. cxxviii.
di. cxxviii.

est. Et appropians alligauit uulnera eius in
 fundens oleum & uinum. Et imponens illū
 mumentum suum. dixit in stabulum. et
 curam eius egit. Et altera die protulit duos
 denarios. & dedit stabulario. & ait. Curam
 illius habe. & quodcumq; super rogaueris.
 ego cum rediero. reddam tibi. Quis horum
 trium uidetur tibi proximus fuisse illi qui
 incidit in latrones. At ille dixit. Qui fecit
 misericordiam in illum. Et ait illi iñc. Uade
 & tu fac similiter. **F**actum est autem dum
 irent. & ipse **I**ntrauit in quoddam castellū.
 & mulier quaedam martha nomine. excepit
 illum in domum suam. **E**t huic erat soror.
 nomine maria. **Q**uae etiam sedens secus pe
 des dñi. audiebat uerbum illius. **M**artha
 autem. satagebat circa frequentis ministeriū.
 uac sicut. & ait. **D**ñe. non est tibi curae.
 quod soror mea. reliquit me solam ministra
 re. **D**ic ergo illi. ut me adiuuet. **E**t re

spondens. dixit illi dñs. **M**artha. martha.
sollicita es. & turbaris erga plurima. **P**orro.
unum est necessarium. **M**aria. optimam

E partem elegit. quae n̄ auferet̄ ab ea.
T **F** **A** **C** **T** **U** **M** **E** **S** **T**
cum esset in loco quodam orans.
ut cessauit. dixit unum ex disci-
pulis eius. ad eum. Dñe. doce nos orare. sicut
& iohannes docuit discipulos suos. Et ait illis.

Cum oratis dicite. Pater. sc̄ificetur nomen
tuum. Adueniat regnum tuum. Panem
n̄m cotidianum. da nobis hodie. Et dimit-
te nobis peccata n̄ra. Siquidem & ipsi dimit-
tamus. omni debenti nobis. Et ne nos indu-
cas in temptationem. **E**t ait ad illos. Quis
ūm habebit amicum. & ibit ad illum medi-
a nocte. & dicet illi. Amice. commoda michi
tres panes. quō amicus meus uenit de uia ad
me. & non habeo quod ponam ante illum.
Et ille de intus respondens. dicit. Noli michi

xi
L. cxxiiii
v
m. xlvi

L. cxxiiii
S. xl

molestus esse. iam ostium clausum est. & pueri
mei mecum sunt incubili. non possum surgere.
& dare tibi. Et ille si perseuerauerit pulsans di-
co uobis. & si non dabit illi. surgens eo quod ami-
cus eius sit. propter improbitatem tamen eius
surgat. & dabit illi quotquot habet necessarios.

Et ego uobis dico. peccate. & dabitur uobis. Quae-
rite. & inuenietis. pulsate. & aperietur uobis.

Omnis enim qui peccat accipit. & qui quaerit inue-
nit. & pulsanti aperietur. Quis autem ex uobis
patrem peccat panem. numquid lapidem dabit
illi. Aut pisces. numquid pro pisce serpente
dabit illi. Aut si petierit ouum. numquid
porriget illi scorpionem. Si ergo uos cum fi-
tis mali. nostis bona data dare filis uestris. quan-
to magis pater uester de caelo. dabit spiritum bonum
peccantibus uestris.

Et erat cecus doemonium.
& illud erat mutum. Et cum cecisset doemo-
num. locutus est mutus. & admiratae sunt
turbae. **Q**uidam autem ex eis dixerunt.

L. cxxxi.
V.
m. lxxv.

L. cxxxi.
V.
m. cxxxi.

L. cxxxi.
m. cxxxi.
m. cxxxi.

L. cccviii.
m. cccviii.

L. cccviii.
m. cccviii.
m. cccviii.

In belzebub principe demoniorum. ceteris de-
monia. **E**t alii temptantes signum de celo
quaerebant ab eo. **I**psa autem ut uidit co-
gitationes eorum dixit eis. Omne regnum
in seipsum diuisum desolatur. & domus su-
pra domum cadit. Si autem & scruas in se-
ipsum diuisus est. quomodo stabit regnum
ipsum. Quia dicitis in belzebub ceteris de-
monia. Si autem ego in belzebub ceteris de-
monia. filii uiri in quo ceteris demonia.
Ideo ipsi iudices uiri erunt. porro. si in digito dei ceteris
demonia. profecto peruenit in uos regnum
dei. Cum fortis armatus custodit atrium su-
um. in pace sunt ea quae possidet. Si autem
fortior illo super ueniens uicerit eum. uni-
uersa arma eius auferet in quibus confidebat.
& spolia eius distribuet. Qui non est mecum.
aduersum me est. Et qui non colligit mecum.
dispertit. **C**um immundus spiritus exie-
rit de homine. per ambulat per loca in quo

L. cccc.
m. cccviii.

li. quærens requiem. & non inueniens dicit. Re-
 uertar in domum meam. unde exiui. Et cum
 uenerit. inuenit scopis mundatam. & tunc
 uidit. & assumpsit septem alios spiritus nequiores
 se. & ingressi habitant ibi. Et sunt nouissima
 hominis illius. peiora prioribus. **F**actum
 est autem cum hæc diceret. extollens quæ-
 dam mulier de turba. dixit illi. Beatus uener
 qui te portauit. & uibera quæ sumpsisti. At ille
 dixit. Quin immo. beati qui audiunt uerbu
 di. & custodiunt illud. **T**urbis autem con-
 currentibus. coepit dicere. Generatio hæc. ge-
 neratio nequam est. Signum quærit. & si-
 gnum non dabitur illi. nisi signum ionæ.
Nam sicut fuit ionas signum ninuitarum. ita erit
 & filius hominis. generationi isti. Regina au-
 stri surget in iudicio cum uiris generationis
 huius. & condemnabit illos. quia uenit a simili-
 teræ. audire sapientiam salomonis. Et ecce
 plus solomone hic. Uiri ninuitarum surgent in

L. cxxxi.
 S. c. l.

L. cxxxi.
 S. c. l.

L. cxxviii.
v.
di. cxxviii.

L. cxxviiii.
v.
di. cxxviiii.

L. cxxv.
v.
di. cxxv.

iudicio cum generatione hac. & condemnabunt
illam. quia poenitentiam egerunt ad practica
tionem ionie. Et ecce plus iona hic. **N**emo
lucernam accendit. & in abscondito ponit. neque
sub modio sed super candelabrum. ut qui ingre
diuntur lumen videant. **L**ucerna corporis
tui est oculus tuus. Si oculus tuus fuerit sim
plex. totum corpus tuum lucidum erit. Si au
tem nequam fuerit. etiam corpus tuum tenebro
sum erit. Uide ergo. ne lumen quod in te est te
nebrae sint. Si ergo corpus tuum totum luci
dum fuerit. non habens aliquam partem tene
brarum. erit lucidum totum. Et sicut lucerna
fulgoris illuminabit te. **E**t cum loqueretur
rogavit illi quidam pharisaeus. ut pranderet
apud se. Et ingressus recubuit. pharisaeus autem
coepit intra se reputans dicere. quare non ba
ptizatus es. ante prandium. Et ait dominus ad il
lum. Nunc uos pharisaei. quod de foris est cali
cis & ceterum mundatis. quod autem intus est ur̄m.

plenum rapina est & iniquitate. Stulti non
ne qui fecerit quod de foris est. etiā id quod intus
est fecerit. Verum tamen quod super est. date

L. cxxxvii.
V.
m. cxxxviii.

Sed uae uobis pharisaeis. quia decimatis mentā
& rutā & omne holus. & praeteritis iudicium &
caritatem dī. haec autem oportuit facere. &

L. cxxxviii.
II.
m. cxxxix.

illa non omittere. **U**ae uobis pharisaeis. quia
diligitis primas cathedras in synagogis. & saluta-

L. cxxxix.
V.
m. cxxxviii.

tionem in foro. **V**ae uobis. quia estis ut monu-
menta quae non parent. & homines ambulan-

L. cxxxviii.
V.
m. cxxxviii.

tes supra. nesciunt. **R**espondens autē qui-
dam ex legis peritis. ait illi. Magister. haec di-
cens. etiam nobis contumeliā facis. At ille ait.

Et uobis legis peritis uae. quia oneratis homi-
nes oneribus. quae portari non possunt. & ipsi
uno digito ur̄o non tangitis sarcinas.

L. cxi.
V.
m. cxxxviii.

Uae uobis. qui aedificatis monumenta prophe-
tarū. patres autē ur̄i. occiderunt illos. pro
fecto testificamini. quod consertis operibus

patrum uŕorum. Quō quidem ipsi eos occiderunt
uos autem edificatis eorum sepulchra.

L. cxi.
m. cxxl.

Propterea & sapientia dī dixit. Mittam ad illos
prophetas & apostolos & ceteros occident. & per
sequentur. ut inquiratur sanguis omnium
prophetarū. qui effusus est a constitutione
mundi a generatione ista. A sanguine abel.
usque ad sanguinem hachariae. qui perit inter
altare & aedem. Ita dico uobis. requiret ab hac

L. cxli.
m. cxxxii.

generatione. **V**ac uobis legis peritis. quia
tulistis clauem scientiae. Ipsi non introistis.

XII

L. cxlii.
m. cxxxv.

UM HAEC AD

illos dicere. coeperunt pharisaei &
legis periti graueriter insistere. & eos
cuius opprimere. de multis insidiantes ei.

Et quacientes capere aliquid ex ore eius. ut accu
sarent eum. Multis autem turbis circumstanti

L. cxliii.
m. cxxxvi.

bus. ita ut se inuicem conculearent. coe
perit dicere ad discipulos suos. **A**ttendite. a ser

mento pharisaeorum. quod est hypocritis.

L. cxxv.
an. xxi.

Nihil autem opertum est quod non reuelatur. neq. absconditum. quod non scatur. Quo quae intencbris dixistis. in lumine dicent.

Et quod in aurem locuti estis in cubiculis. predicabitur in teccis. Dico autem uobis. amicis meis. n. c. terramini ab his qui occidunt corpus. & post haec non habent amplius. quod faciant. Ostendam autem uobis. quem timeatis. Timeat eum qui post quam occiderit. habet potestatem mittere in gehennam.

Ita dico uobis. hunc timeat. Nonne quinq. passeret ueneunt di pondio. Et unus ex illis non est in obliuione coram do. Sed & capilli capitis uiri. omnes numerati sunt. Nolite ergo timere. multis passeribus. pluris estis.

Dico autem uobis. Omnis qui eumq. confesus fuerit in me coram hominibus. & filius hominis confitebitur illum. coram angelis di.

L. cxxvi.
an. xxii.

Qui autem negauerit me coram hominibus.

L. cxxvii.
M. lxxxiij.
m. cccxvii.

L. cxxviii.
m. lxxxviii.
m. cccxviii.

L. cxxviiii.
S. o. l.

denegabitur coram angelis dī. **E**t omnis qui
dicit uerbum in filium hominis remittetur il
li. Et autem qui in spm̄ sēm̄ blasphemaucrit non
remittetur. **C**um autem inducent uos in
synagogas & ad magistratus & potestates noli
te solliciti esse. qualiter aut quid respondeatis.
aut quid dicatis. Sp̄s enim sēs̄ docebit uos in
ipsa hora. quae oportet dicere. **A**t autē
ei quidam de turba. Magister. dic fratri meo.
ut diuidat mecum hereditatem. At ille dixit
ei. homo. quis me constituit iudicem. aut di
uisorem super uos. **D**ixitq. ad illos. Videte
& caute. ab omni auaritia. Qui non in abun
dantia cuiusquā. uita eius est. ex his quae pos
sidet. **D**ixit autem similitudinem ad illos di
cens. hominis cuiusdam diuitis. uberes fructus
ager attulit. & cogitabat intra se dicens. Quid
faciam. quod non habeo. quo congregem fru
ctus meos. **E**t dixit. hoc faciam. Desuam
horrea mea. & maiora faciam. & illuc congre

gabo omnia quae nata sunt michi. & bona mea
 & diem animae meae. Anima habes multabo
 na posita in annos plurimos. requiesce. comede.
 bibe. epulare. Dixit autem illi dñs. Stulte. hac
 nocte animam tuā reperiunt a te. quae autem
 parasti. cuius erunt. Sic est qui sibi thesaurizat
 & non est in dñm diues. **O**ixitq. ad discipulos
 suos. Ideo dico uobis. nolite solliciti esse. auius
 quid manducetis. neq. corpori quid uestimini.
Anima plus est quā cetera. & corpus. quā uestimen-
 tum. Considerate coruos. quia non seminant.
 neq. metunt. quibus non est cellarium. neque
 horreum. & dñs pascit illos. Quanto magis uos
 pluris estis illis. Quis autem ur̄m cogitando
 potest adicere ad staturā suam cubitum unū.
Sic ergo neq. quod minimum est potestis. quid de
 ceteris solliciti estis. Considerate lilia. quomo-
 do crescunt. non laborant. non nent. Dico au-
 tem uobis. Nec salomon in omni gloria sua ut
 stuebatur. sicut unum existis. Si autem scēnū

L. el.
 in. x. l. s. m.

v. l. 1
 172

v. l. 1
 173

v. l. 1
 174

v. l. 1
 175

v. l. 1
 176

magri quod hodie magro est & cras in elbanum
mittitur. dñs sic uestit. quanto magis uos pusil
lac fidei. Et uos nolite quarere. quid manduce
tis aut quid bibatis. & nolite in sublime tolli.
hac enim omnia. gentes mundi quaerunt.
pater autem uester scit. quō his indigetis. Uerū
tamen quaerite regnum dñi & haec omnia ad
eientur uobis. **N**olite timere pusillus grex
quia complacuit patri urō. dare uobis regnū.

L. cliv.
S. 1

L. cliv.
S. 11
dñ. exim.
dñ. exim.

L. cliv.
S. 12
dñ. exim.

Uendite quae possideas. & date elemosinam.
Facite nobis sacculos quae non ueterescunt.
thesaurum non deficientem in caelis. quo fur
non appropriat. neq. tinea corrumpit. Ubi
enim thesaurus uester est. ibi & cor ur̄m erit.

L. cliv.
S. 13

Sint limbi uestri praecincti. & lucernae ar
dentes. Et uos similes hominibus expectan
tibus dñm suum. quando reuertatur ad
uos. Ut cum uenerit & pulsauerit. confestim
aperiant ei. **B**eati serui illi. quos cum ue
nerit dñs. inuenit uigilantes. Amen dico

L. cliv.
S. 14
dñ. exim.

uobis quod praecinget se. & faciet illos discum-
 bere. & transiens ministrabit illis. Et si uene-
 rit in secunda uigilia. Et si in tertia uigilia uene-
 rit. & ita in uenerit. beati sunt serui illi. **H**oc
 autem serote. quomodo si sciret pater familias qua
 hora fur ueniret. uigilaret utique. & non sineret
 perfodi domum suam. Et uos estote parati.
 quia qua hora non putatis. filius hominis uen-
 iret. **A**it autem ei petrus. Domine. ad nos di-
 cis hanc parabolam. an & ad omnes? **D**ixit au-
 tem dominus. Quis putas est fidelis dispensator &
 prudens. quem constituit dominus super familiam
 suam. ut det illis in tempore tritici mensuram.
Beatus ille seruus quem cum uenerit dominus inue-
 nerit ita facientem. Vere dico uobis. quia su-
 pra omnia quae possidet. constituet eum. **Q**uod
 si dixerit seruus ille in corde suo. moram
 facit dominus meus uenire. & coeperit percutere pu-
 eros & ancillas. & edere & bibere. & inebriari. ue-
 nit dominus serui illius in die qua non sperat. & hora

L. cl. vi.
 In. celestis.
 ch. cl. vi.

L. cl. vi.
 In. celestis.

L. cl. vi.
 In. celestis.

L. e. b. u. m.
S. X. l.

qua nescit & diuidet cum. partemq. eius cum in
fidelibus ponet. **I**lle autem seruus qui cogno
uit uoluntatem dñi sui & non preparauit & n̄
fecit secundum uoluntatem eius uapulabit mul
tis. Qui autem non cognouit & fecit digna plagis
uapulabit paucis. Omni autem cui multum da
tum est multum quaeretur ab eo. Et cui com
mendaucrunt multum plus petent ab eo.

L. e. b.
V.
S. X. l.

Ignem ueni mittere in terram & quid uolo nisi ac
cendatur. Baptisma habeo baptizari & quomo
do coartor usq. dum perficiatur. Putatis quia pa
cem ueni dare in terram. Non dico uos sed separa
tionem. Erant enim ex hoc quinq. in domo una
diuisi. Tres in duo & duo in tres diuidentur. pa
ter in filium & filius in patrem suum. Mater in
filiam & filia in matrem. Soerus in nurum suum
& uir in socrum suum. **D**icelat autem &
ad turbas. Cum uideritis nubem orientem ab oc
casu statim dicitis nimbis uenit & ita fit. Et cū
austrium flantem dicitis quia aestus erit & fit.

L. e. b.
V.
S. X. l.

h i poertae faciem caeli & terrae nolitis probare hoc
autem tempus quomodo non pbatis Quid autē
& a uobis ipsis non iudicatis quod iustum est

L. e. l. e. m.
di. xxxv

Cum autem iudis eum aduersario tuo ad principē
mua: da operam liberari ab illo. ne forte tradat
te apud iudicem. & iudex tradat te exactori. &
exactor mittat te in carcerem. Dico tibi. non ex
ies inde. donec etiam nouissimum minutum

XIII
L. e. l. e. m.
S. o. l.

R E D D A S
DE RANTAUTE

quidam ipso intēpore. nuntiantes
illi de galileis. quorum sanguinē
pilatus miscuit. cum sacrificiis eorum. Et respon
dens dixit illis. Putatis quod hi galilei praecom
bus galileis fuerunt peccatores. quia talia passi
sunt. Non. dico uobis. sed nisi poenitentiam habu
eritis. omnes similiter peribitis. sicut illi decem &
occto. supra quos cecidit turris in siloa. & occidit
eos. Putatis quia & ipsi debitores fuerunt praec
ter omnes homines habitantes in ierusalem. Non.

L. clem.
S. o. l.

dico uobis: sed si non poenitentiam egeritis: omnes
mnes similiter peribitis. **D**icebat autem
hanc similitudinem: Arborem ficu habebat
quidam plantatam in uinea sua: & uenit que-
rens fructum in illa: & non inuenit. Dixit au-
tem ad cultorem uineae: Ecce uini tres sunt
ex quo uenio: quaerens fructum in ficu
haec: & non inuenio: Succide ergo illam: ut quid
etiam terram occupat? At ille respondens: di-
xit illi: Domine: dimitte illam: & hoc anno: usque
dum fodiam circa illam: & mittam stercorea:
& si quidem fecerit fructum: sin autem: in futu-
rum succides eam. Erat autem docens in syna-
goga eorum sabbatis. Et ecce mulier quae
habebat spiritum infirmitatis annis: x. & viii.
& erat inclinata: nec omnino poterat sursum
aspicere. Quam cum uideret ih̄c: uocauit ad
se: & ait illi: Mulier: dimissa es ab infirmitate
tua: Et imposuit illi manus: & confestim ere-
cta est: & gloriificabat d̄m. **R**espondens autē

L. clem.
S. o. l.

L. clesim:
m. lxxv:
m. lxxv:

L. clesim:
m. lxxv:

L. clesim:
m. lxxv:

L. clesim:
m. lxxv:

L. clesim:
m. lxxv:
L. clesim:
m. lxxv:

sata tria. donec fermentati totum. **E**t ibat
per ciuitates & castella docens & iter faciens in ie-
rusalem. **A**it autem illi quidam: Domine. si pauci
sunt qui saluantur. Ipse autem dixit ad illos.
Contendite intrare per angustam portam. quia
multi dico uobis quaerent intrare. & non po-
terunt. **C**um autem introauerit pater famili-
as & clausit ostium. & incipiens foras stare. &
pulsare ostium dicebat: Domine. aperi nobis. Et
respondens. dicit uobis. Nescio uos unde sitis.
Manducauimus coram te & bibimus. & impleteis nostris
docuisti. Et dicit uobis. Nescio uos unde sitis.
Discedite a me omnes operari iniquitatis. ibi erit
fletus & stridor dentium. **C**um uideritis abraham
& isaac & iacob. & omnes prophetas in regno dei. uos
autem expelli foras. Et uenient ab oriente. & occi-
dent & aquilone. & a uostro. & accumbent in regno
dei. **E**t ecce sunt nouissimi qui erant primi &
primi qui erant nouissimi. **I**mplena die. acces-
serunt quidam pharisaeorum dicentes illi. Exi. & ua-
de hinc. quia herodes uult te occidere. Et ait

illis. Itē & dicit vultu illi. Ecce cito doemo
 ma. & sanitates perficio hodie & cras & tertia
 die consummor. Verumtamen oportet me ho
 die & cras & sequenti ambulare. quia non capit
 propheta perire extra ierusalem. **I**erusalem
 ierusalem. quae occidit prophetas & lapidas eos
 qui mittuntur ad te. Quotiens uolui congrega
 re filios tuos quemadmodum auis nidum suū
 sub pennis & noluidi. Ecce relinquetur uobis
 domus ur̄a deserta. Dico autem uobis quia non
 uidebitis me. donec ueniat cum dicatis. Bene

L. clxxxv.
 in. xxxii.

XIII

L. clxxxv.
 X
 So l

BENEDICTUS QUI UENIT IN NOMINE DNI
TFACTUM EST
 cum intraret in domum cuiusdam prin
 cipis pharisaeorum sabbato manducare
 panem. & ipsi obseruabant eum. Et ecce homo
 quidam ydropicus erat ante illum. **E**t re
 spondens ih̄c dixit ad legis peritos & pharisaeos
 dicens. Silicet sabbato curare. At illi tacuerunt.
Ipsē uero apprehensum sanauit eum. ac dimisit.

L. clxxxv.
 N
 in. xxxii.

Et respondens ad illos dixit: Cuius uerum asinus
aut bos in puteum cadit. & non continuo extra
huc illum die sabbati? Et non poterunt ad hanc
respondere illi. **D**icebat autem & ad muta-
tos parabolam. intendens quomodo primos
accubitus eligeret dicens ad illos: Cum inui-
tatus fueris ad nuptias. non discumbas in pri-
mo loco. Ne forte honoratior te sit inui-
tatus ab illo. & ueniens is qui te & illum uocauit
dicat tibi: Da huic locum. Et tunc incipias
cum rubore nouissimum locum tenere. Sed
cum uocatus fueris. uade recumbe in nouis-
simo loco. ut cum uenerit qui te inuitauit.
dicat tibi: Amice. ascende superius. Tunc
erit tibi gloria. coram simul discumbentibus.
Quia omnis qui se exaltat humiliabitur. Et
qui se humiliat exaltabitur. **D**icebat autem
& eis qui se inuitauerat: Cum facis prandium
aut cenam. noli uocare amicos tuos. neque fratres
tuos. neque cognatos. neque uicinos diuites. ne for-

L. clxxxviii.
S. o. l.

L. clxxxviii.
S. o. l.

L. clxxxviii.
S. o. l.

te & ipsi te remunerent. & fiat retributio. Sed cum facis conuivium. uoca pauperes. debiles. claudos. caecos. & beatus eris quia non habent retribuere tibi. Retribuetur enim tibi in resurrectione iustorum. haec cum audisset quidam de similibus discumbentibus. dixit illi. Beatus qui manducabit panem in regno dei. **A**t ipse dixit ei homo quidam fecit caenam magnam. & uocauit multos. Et misit seruum suum hora caene dicere multis ut uenirent. quia iam parata sunt omnia. Et coeperunt simul omnes excusare. Primus dixit illi. Uillam emi. & necesse habeo exire. & uidere illam. Rogo te. habe me excusatum. Et aliter dixit. Iugabouem emi quinq; & eo probare illa. Rogo te. habe me excusatum. Et alius dixit. Uxorem duxi. & ideo non possum uenire. Et reuersus seruus. nuntiavit haec domino suo. Tunc iratus. praeterfamilias dixit seruo suo. Exi cito implucas. &

capitulum I
V

L. e. beatus
V
In caeno

uicos ciuitatis. & pauperes ac debiles. caecos. & lau-
dos. intro duc huc. Et ait seruus. One factū
est ut imperasti. & adhuc locus est. Et ait dñs
seruo. Eximinas & sepes. & compelle intare.
ut impleatur domus mea. Dico autem uobis.
Quod nemo uirorum illorum qui uocati sunt
gustabit carnam meam. **I**bant autem tur-
bae multae cum eo. & conuersus dixit ad illos.
Siquis uenit ad me. & non odit patrem suum
& matrem. & uxorem & filios. & fratres. & soro-
res. adhuc animam suā non potest meus esse
discipulus. Et qui non baiolat crucem suam
& uenit post me. non potest meus esse disci-
pulus. **Q**uis enim ex uobis uolens turrim
aedificare. non sedens prius computat sumptus
qui necessarij sunt. si habet ad perficiendum.
Nec postea quam posuerit fundamentum. & non
potuerit perficere. omnes qui uident incipiunt
illudere ei dicentes. Quia hic homo coepit aedi-
ficare. & non potuit consummare. Aut quis

L. cxxxii
V
m. cccii

L. cxxxiii
X
S. o. L.

rex natus committere bellum aduersus alium regem non sedens prius cogitat si possit cum decem milibus occurrere ei qui cum uiginti milibus uenit ad se. Alioquin adhuc illo longe agente legationem mittens rogat ea que pacis sunt.

Sic ergo omnis ex uobis qui non renuntiat omnibus que possidet non

Bonum est potest meus esse discipulus. **B**onum est sal. Si autem sal quoque euanuerit in quo condictur neque interram neque in sterquilium uale est sed foras mittetur. Qui habet aures audiendi audiat.

Erant autem appropinquantes ei publicani & peccatores ut audirent illum. Et murmurabant pharisaei & scribae dicentes. Quia hic peccatores recipit & manducat cum illis.

Et ait ad illos parabolam istam dicens. Quis ex uobis homo qui habet centum oues & si perdidit unam ex illis non ne dimittit nona

L. c. lxxviii.
v.
m. cccii.

XV
L. c. lxxv.
m. cccii.
m. cccii.

L. c. lxxviii.
m. cccii.
m. cccii.

L. c. lxxviii.
v.
m. cccii.

ginta nouem in deserto. & uadit ad illam quae pe-
rierat donec inueniat illam. Et cum inuenierit
eam. imponit in humeros suos gaudens. Et ue-
niens domum. conuocat amicos & uicinos di-
cens illis. Congratulamini michi. quia inueni
ouem meam quae perierat. Dico uobis. quod
ita gaudium erit in caelo super uno peccatore
poenitentiam agente. quam super nonaginta
nouem iustis. qui non indigent poenitentia.

L. ccccxxvii
S^xol.

Aut quae mulier habens dragmas decem. si per-
diderit dragmam unam. non ne accendit lu-
cernam. & caesat domum. & quaerit diligen-
ter donec inueniat. Et cum inuenierit. con-
uocat amicas & uicinas dicens. Congratula-
mini michi. quia inueni dragmam quam
perdideram. **I**ta dico uobis. gaudium erit
coram angelis dei. super uno peccatore. poe-
nitentiam agente. **A**it autem. homo qui
dram habuit. duos filios. & dixit ad adolescentiar
ex illis patri. Pater. da michi portionem sub

L. ccccxxviii
di. ccccxxviii.

L. cccc.
S^xol.

stantiae. quae me contingit. Et dissipit illis
 substantiam. Et non post multos dies con-
 gregatis omnibus adolescentior filius pere-
 gre profectus est. in regionem longinquam.
 Et ibi dissipauit substantiam suam. inuen-
 do luxuriose. Et postquam omnia consum-
 masset. facta est fames ualida in regione il-
 la. & ipse coepit egere. Et abiit. & adhaesit
 uni ciuuium regionis illius. & misit illum
 in uillam suam. ut pasceret porcos. Et cupi-
 ebat implere uentrem suum de siliquis quas
 porci manducabant. & nemo illi dabat. Inse-
 autem reuersus dixit. Quanti mercenarii
 patris mei abundant panibus. ego autem
 hic fame pereo. Surgam & ibo ad patrem
 meum. & dicam illi. pater. peccaui in cae-
 lum & coram te. & iam non sum dignus ui-
 uere filius tuus. fac me sicut unum ex mer-
 cenariis tuis. Et surgens uenit ad patrem suum.
 Cum autem adhuc longe esset. uidit illum

pater ipsius & in die motus est. & accurrens
cecidit supra collum eius. & osculatus est eum.
Dixitque ei filius. Pater. peccavi in caelum & te-
ram. & iam non sum dignus uocari filius tu-
us. Dixit autem pater ad seruos suos. Cito
proferte stolam primam & induite illum. & da-
te anulum in manum eius. & calcam mentam
pedes eius. Et adduente utulum saginatum.
& occidite. & manducemus & epulemur. Quia
hic filius meus mortuus erat & reuixit. pe-
nit & inuinitus est. Et coeperunt mandu-
perunt epulari. Erat autem filius eius senior
in agro. Et cum ueniret & appropinquaret
domui. audiuit symphoniam. & chorum. &
uocauit unum de seruis. & interrogauit que
hac essent. Isque dixit illi. Frater tuus uenit.
& occidit patrem tuum utulum saginatum. quia
saluum illum recepit. Indignus est autem. &
nolebat introire. Pater ergo illius egressus coe-
perit rogare illum. At ipse respondens dixit.

patri suo. Ecce tot annis seruo tibi. & num-
 qua mandatum tuum praeterui. & numqua
 dedisti michi haec dum. & cum amicis meis epu-
 larer. Sed postquam filius tuus hic quide
 uorauit substantiam suam cum meretricibus
 uenit. occidisti illi utulum signatum. Ac ipse
 dixit illi. Filius tu semper mecum es. & omnia
 mea tua sunt. Epulari autem & gaudere o-
 portebat. quia frater tuus hic mortuus erat
 & reuixit. perierat & inuentus est. Dicebat
 autem & ad discipulos suos. homo quidam
 erat diues qui habebat uilicium. & hic dispa-
 ratus est apud illum. quasi dissipasset bona
 ipsius. Et uocauit illum. & ait illi. Quid hoc
 audio de te. Redde rationem uilicationis
 tuae. Nam enim non poteris uilicare. At uilices
 intra se. Quid faciam. quia dominus meus au-
 ferte a me uilicationem. Fodere non ualco.
 mendicare erubescio. scio quid faciam. Ut eu-
 amotus fuero a uilicatione. recipiant me in

domos suas. Conuocatis itaq; singulis debitori-
bus domini sui dicebat primo. Quantum debes
domino meo. At ille dixit. Centum eidos olei.
Dixitq; illi. Accipe cautionem tuam. & sede cito.
scribe quinquaginta. Deinde alio dixit. Tu ue-
ro quantum debes. Qui ait. Centum choros tri-
tici. At ille. Accipe literas tuas. & scribe octo-
ginta. Et laudauit dominus uilicem iniquita-
tis. quia prudenter fecisset. quia filii huius sae-
culi prudentiores filii lucis. in generatione
sua sunt. Et ego uobis dico. Facite uobis amicos
de mammona iniquitatis. ut cum defeceritis
recipiant uos in aeterna tabernacula. Qui fide-
lis est in minimo. & in maiori fidelis est. Et qui
in modico iniquus est. & in maiori iniquus est.
Si ergo in iniquo mammona fidelis non fuistis
quod uerum est quis credet uobis. Et si mali-
ceno fidelis non fuistis. quod uestrum est quis
dabit uobis. **N**emo seruus. potest duobus
dominis seruire. Aut enim unum odit. & al-

terum diligit. Aut uni adhaerebit. & alterum
contemnet. Non potestis dō seruire. & imam
monac. **A**udiebant autem omnia haec

L. cxxii.
X
Sol

pharisei. qui erant auari. & deridebant illum.
Et ait illis. Vos estis qui iustificatis uos coram
hominibus. dñ. uitem nouit corda ur̄a. quia
quod hominibus. altum est. abominatio est an
te dñm. **L**ex & prophetae. usq. ad iohannem.

L. cxxiii.
V
m. ex.

exeo regnum dī euangelizatur. & omnis in il
lud uim fiet. **F**acilius est autem. caelum
& terram praeterire. quam de lege. unum api
cem cadere.

L. cxxiiii.
X
m. xxviii.

Omnis qui dimittit uxorem
suam. & ducit alteram. moechatur. Et qui di
missam a uiro ducit. moechatur.

L. cxxv.
II
m. cxxv.

L. cxxvi.
XXVI
L. cxxvii.
XXC
Sol

Homo
quidam erit diues & inducatur purpura &
byssis. & epulabatur cotidie splendide. Et erat
quidam mendicus nomine labarus. qui iace
bat ad ianuā eius. ulceribus plenus. cupiens sa
turari de micis. quae cadebant de mensa diui
tis. Sed & transiiebant. & lingebant uleera

171
cuis. Factum est autem ut moreretur mendi-
cus & portaretur ab angelis in sinum abrahæ.
Mortuus est autem & duces & sepultus est in in-
ferno. Et cum oculis suis esset intormentis uidit abraham a longe & laha-
rum in sinu eius. Et ipse clamans dixit: pa-
ter abraham miserere mei & mitte laharum
ut intingat extremum digiti sui in aquam
& refrigeret linguam meam: quia crucior in
hac flamma. Et dixit illi abraham: fili: recor-
dare quia recepisti bona in uita tua & laharum
similiter mala. Nunc autem hic consolatur tu
uero cruciaris. Et in his omnibus inter nos &
uos chaos magnum firmatum est: ut hi qui
uolunt hinc transire ad uos non possint: neque
inde huc transire. Et ait: Rogo ergo te pa-
ter: ut mittas cum in domum patris mei habe-
o cum quinque fratres: ut testetur illis ne & ipsi
ueniant in locum hunc tormentorum. Et ait
illi abraham: habent moysen & prophetas au-

diant illos. At ille dixit. Non pater abraham. sed si quis ex mortuis ierit ad eos. poenitentiam agent. At autem illi. Si moysen & prophetas non audiunt. neq. si quis ex mortuis resurrexerit. credent. **E**t ad discipulos suos. ait.

Impossibile est. ut non ueniunt scandala. Uac autem illi. per quem ueniunt. Uoluit est illi si lapis molaris imponatur circa collu eius. & proiciatur in mare. quam ut scandali heret unum de pisillis illis. **A**d tendite uobis. Si peccauerit frater tuus. increpa illum. Et si poenitentiam egerit. dimitte illi. **E**t si septies in die peccauerit tunc. & septies in die conuersus fuerit ad te. dicens. poenitet me. dimitte illi. **E**t dixerunt apoli dno. Adauge nobis fidem. **D**ixit autem dñs. Si habueritis fidem sicut granum sinapis. diceretis huic arbori moro. eradice. ut & transfplantare in mare. & obedierte uobis. **Q**uis autem uirum habens seruum arantem. aut pascentem. qui regresso de agro dicit illi. statim. ad

L. cxxvii.
 III
 in. clxxviii.
 in. cxxviii.

L. cxxviii.
 V
 in. clxxviii.

L. cxxviii.
 V
 in. clxxviii.

L. cxx.
 V
 in. clxxv.

L. cxi.
 X
 in. cl.

T ransi recumbe. & non dicet ei para quod car-
nem. & praeinge te. & ministra michi donec
manducem. & bibam. Et post haec tu mandu-
cabis. & bibes. Numquid gratiam habet seruo
ille quia fecit quae ei imperauerat. Non puto.
S ic & uos cum feceritis omnia quae praecepta
sunt uobis dicite. serui inuitales sumus. quod
debuimus facere fecimus. Et factum est dū
iret iherusalem. transibat per mediam sama-
riam & galileam. Et cum ingrederetur quod-
dam castellum. occurrerunt ei decem uiri
leprosi. Qui steterunt. a longe. & leuauerunt
uocem dicentes. ih̄u. praeceptor. miserere
nostri. Quos ut uidit. dixit. Ite. ostendite
uos sacerdotibus. Et factum est dum irent.
mundati sunt. Unus autem ex illis ut ui-
dit quia mundatus est. regressus est cum
magna uoce. magnificans dñm. Et cecidit
in faciem ante pedes eius. gratias agens. Et
hic erat samaritanus. Respondens autē ih̄c

dixit. Nonne decem mandati sunt & no-
uem ubi sunt. Non est inuentus qui rediret
& daret gloriam dō nisi hic alienigena. Et ait
illi. Surge uade. quia fides tua te saluum fe-
cit.

Interrogatus autem a pharisaeis quan-
do uenit regnum dī. Respondit eis & dixit.

Non uenit regnum dī cum obseruatione. neq̄
dicent. Ecce hic. aut ecce illic. Ecce enim re-

gnum dī intra uos est. **E**t ait ad discipu-
los suos. Uenient dies. quando desideratis ui-
dere unum diem filii hominis & non uidebi-
tis.

Et dicent uobis. Ecce hic. ecce illic. no-
lite ire. neq̄ sectamini. **N**am sicut fulgur
coruscans de sub caelo. in ea quae sub caelo sunt
fulget. ita erit filius hominis in die sua.

Primum autem oportet illum multa pati. &
reprobari. a generatione hac. **E**t sicut fa-
ctum est in diebus noe. ita erit & in diebus fi-
lii hominis. Edebant & bibebant. uxores du-
cebant & dabantur aduipuas. usq̄ in diem qua

L. cccii.
m. cclv.

L. cccii.
S. o. l.

L. cccii.
m. cclv.
m. cclv.
m. cclv.

L. cccii.
m. cclv.
m. cclv.
L. cccii.
m. cclv.

L. cccviii.
X
S o L

L. cccviii.
II
m. cccviii.
m. cccviii.

L. cccv.
X
S o L

L. cccv.
III
m. cccv.
m. cccv.

L. cccv.
V
m. cccv.

L. cccviii.
V
m. cccviii.

L. cccviii.
X
S o L

intrauit nocte in arcam. & uenit diluuium. & p-

didit omnes. **S**imiliter sicut factum est in diebus loth. edebant & bibebant. emebant & uendebant. plantabant. & aedificabant. Quae die autem exiit loth. a sodomis pluit ignem & sulphur de caelo. & omnes perdidit. Secundum haec erit. quae die filius hominis reuelabitur.

In illa hora qui fuerit in lecto. & uisus eius in domo. ne descendat tollere illa. Et qui in agro. similiter non redcat retro. **M**enores estote. uxoris lothi. **Q**uicumque quaesierit animam suam saluam facere. perdet illam.

Et qui cumque perdidit illam. uiuificabit eam.

Dico uobis. In illa nocte erunt duo in lecto uno. unus assumetur. & alter relinquetur. Duae erunt in unum. una assumetur. & altera relinquetur. Duo in agro. unus assumetur.

& alter relinquetur. **R**espondentes dicunt illi. Ubi dñe. **Q**ui dixit eis. Ubi cumque fuerit corpus illud congregabuntur aquilae. **D**ice

bat autem & parabolam ad illos quō oportet sem-
 per orare & non deficere dicens. Iudex quidam
 erat in quadam ciuitate qui dñm non timebat
 & hominem non reuerbatur. Vidua autem
 quaedam erat in ciuitate illa & ueniebat ad eum
 dicens. Uindica me de aduersario meo. Et nole-
 bat per multum tempus. Post haec autem di-
 xit intra se. Et si dñm non timeo. nec hominem
 reuerbor. tamen quia molesta est michi haec ui-
 dua. uindico illum. ne in nouissimo uenies. si-
 gillet me. Ait autē dñs. Audite quid iudex
 iniquitatis dicit. Dñs autem non faciet uindi-
 ctam electorum suorum. clamantium ad se.
 die ac nocte. & patientiā habebit in illis. Dico
 uobis quia cito faciet uindictā illorum. Ue-
 rum tamen filius hominis ueniens. putas inue-
 nit fidem super terram. Dixit autē & ad quos-
 dam qui in se confidebant tamquam iusti. & a-
 spernabantur ceteros. parabolam istam. Duo
 homines ascenderunt in templum. ut orarent.

Unus phariseus & alter publicanus. Phariseus
stans haec apud se orabat. Dñs gratias ago
tibi quia non sum sicut ceteri hominum.
Raptores iniusti adulteri uelut etiam hic pu
blicanus. Ieiuno bis in sabbato. decimas do
morum quae possideo. Et publicanus lon
ge stans nolebat nec oculos ad caelum leuare.
sed percutiebat pectus suum dicens. Dñs pro
pitius esto michi peccatori. Dico uobis descen
dit hic iustificatus in domum suam ab illo.

L. ccc. xvi.
¶
m. ccc. lxxvi.

L. ccc. xvii.
¶
m. ccc. lxxvii.
¶
m. ccc. lxxviii.

Quia omnis qui se exaltat humiliabitur. Et
qui se humiliat exaltabitur. **A**fferebant
autem ad illū et infantes. ut eos tangeret.

Quod cum uiderent discipuli increpabant il
los. Iñc autem conuocans illos dixit. Similes
pueros uenite ad me. & nolite uetare. talium
est enim regnum dñi. **A**men dico uobis q̄
cumq̄ non acceperit regnum dñi sicut puer.
non intrabit in illud. **E**t interrogauit eū
quidam princeps dicens. Magister bone. qđ

L. ccc. xviii.
¶
m. ccc. lxxviii.
¶
m. ccc. lxxviiii.

L. ccc. xix.
¶
m. ccc. lxxviiii.
¶
m. ccc. lxxviiii.
¶
m. ccc. lxxviiii.

faciens uitam aeternam possidebo. Dixit autē
 ei ih̄c. Quid me dicis bonum. Nemo bonus nisi
 solus d̄s. Mandata nosti. Non occides non
 moechaberis non furtum facies non falsum te
 stimonium dices. honora patrem tuum & ma
 trem. Qui ait. haec omnia custodiu a iuuen
 te mea. **Q**uo audito ih̄c. ait ei. Adhuc unū
 tibi de est. Omnia quaecumq; habes uende &
 da pauperibus & habebis thesaurum in caelo &
 ueni sequere me. **H**is ille auditis contrista
 tus est. quia diues erat ualde. Uidens autē ih̄c
 illum tristem factum. dixit. Quam difficile
 qui pecunias habent. in regnum d̄i intrabunt.
Facilius est enim camelum per foramen acus
 transire. quam diuitem intrare in regnū d̄i.
Et dixerunt qui audiebant. Et quis potest sal
 uis fieri. Ait illis. Quae impossibilia sunt a
 pud homines. possibilia sunt apud d̄m. Ait au
 tem petrus. Ecce nos dimisimus omnia & secu
 tum sumus te. **Q**ui dixit eis. Amen dico uobis

IIV X

 I
 II
 III

 I
 II
 III

 I
 II
 III

 L. ccc. xiiii.
 m̄. ccc. xiiii.
 m̄. ccc. xiiii.

 L. cccc.
 m̄. cccc.
 m̄. cccc.

 L. ccc. xxi.
 m̄. ccc. xxi.
 m̄. cc.

nemo est qui relinquit domum. aut parentes. aut fratres. aut uxorem. aut filios propter regnum dei & non recipiat multo plura in hoc tempore. & in

XVII

L. cxxvii
II
di. cxxvii

A SACULO UENTURO. UITAM AETERNAM. **S** SUMPSIT AUTEM IESUS DUODECIM. & ait illis. Ecce ascendimus ierosolima. & consummabuntur omnia. quae scripta sunt per prophetas de filio hominis. Tradetur enim gentibus. & illudetur. & flagellabitur. & conspuetur. Et postquam flagellauerint occident eum. & die tertia resurget. **E**t ipsi nichil horum intellexerunt. Et erat uerbum istud absconditum ab eis. & non intellexerunt quae dicebantur.

L. cxxviii
Sol

L. cxxviiii
II
di. cxxviii

Factum est autem cum appropinquaret iericho. caecus quidam sedebat secus uiam mendicans. Et cum audiret turbam praetercuntem. interrogabat quid hoc esset. Dixerunt autem ei. quod iherosolima transiret. Et clamauit dicens. Inu fili dauid. miserere mei. Et qui praebant inere

pabant cum ut taceret. Ipse uero multo magis
 clamabat. Fili dauid. miserere mei. Stans autē
 ih̄c. iussit illum adduci ad se. Et cum appro-
 pinquasset. interrogauit illum dicens. Quid
 tibi uis faciam. At ille dixit. Dñe. ut uideam.
 Et ih̄c dixit illi. Respice. fides tua te saluum fecit.
 Et confessum uidit. & sequebatur illum magni-
 ficans dñm. Et omnis plebs ut uidit. dedit laudem
 dō. **E**t ingressus. perambulabat iericho. Et
 ecce uir nomine. hacheus. & hic erat princeps
 publicanorum. & ipse diues. Et quaerebat uide-
 re ihm̄. quis esset. & non poterat praeterire. quia
 statura pusillus erat. Et praecurrens ascendit
 in arborem sicomorum. ut uideret illū. quia
 inde erat transiturus. Et cum uenisset ad locū.
 suspiciens ih̄c uidit illum. & dixit ad eum. Ha-
 cheae. festinans descende. quia hodie in domo
 tua opus est me manere. Et festinans descen-
 dit. & excepit illum gaudens. Et cum uide-
 rent omnes. murmurabunt dicentes. quod ad

l. cccxxv.
 5° l

hominem peccatorem diuertisset. Stans autem
hacheus dixit ad dominum. Ecce dimidium me-
orum domine do pauperibus. & si quid aliquem
defraudavi reddo quadruplum. At tunc ad-
eum. Quia hodie salus domui huic facta est
eo quod & ipse filius sit abrahæ. **V**enit enim
filius hominis quaerere & saluum facere quod
perierat. **H**acc autem illis audientibus ad-
iens dixit parabolam. eo quod esset prope ie-
rusalem. & quia existimarent quod conse-
stim regnum dei manifestaretur. **D**ixit
ergo homo quidam nobilis abiit in regionem
longinquam accipere sibi regnum. & reuertens
uocatis autem decem seruis suis dedit illis
decem minas. & ait illis. Negotamini dum
uenio. Cuius autem eius oderant illum. &
miserunt legationem post illum dicentes. No-
lumus hunc regnare super nos. Et factum
est ut rediret accepto regno. & iussit uoca-
ri seruos quibus dedit pecuniam. ut sciret

L. ccccxxvii
in. clxxvii.

L. ccccxxviii
S. a. L.

L. ccccxxviiii
in. clxxviiii.
m. clxxviiii.

L. ccccxxviiii
in. clxxviiii.
m. clxxviiii.

quantum quisque negotiatus esset. Uenit autem
 primus dicens. Domine. mna tua. decem **V**mnas
 adquisiuit. Et ait illi. Euge bone serue. quia
 in modico fidelis fuis. eris potestatem habes
 super decem ciuitates. Et alter uenit dicens.
Domine. mna tua. fecit quinq. mnas. Et huic ait.
Et tu esto super quinq. ciuitates. Et alter ue-
 nit dicens. Domine. ecce mna tua. quam habui
 repositam in sudario. timui enim te. quia ho-
 mo austeris es. tollis quod non posuisti. & me-
 ras quod non seminasti. Dicit ei. De ore tuo
 iudico serue. nequam. Sciebas quod ego au-
 sterus homo sum. tollens quod non posui. &
 metens quod non seminavi. et quare non de-
 disti pecuniam meam ad mensam. & ego ue-
 niens cum usuris utique exegissem illud. Et
 assistantibus dixit. Auferre ab illo mnas.
 & dare illi qui decem mnas habet. Et dixit
 illi. Domine. habet decem mnas. **D**ico autem
 uobis. quia omni habenti dabitur. Ab eo au-

L. cccxxxi.
V
m. cclxxxi.

L. cccxxxi.
II
m. cclxxxi.
m. cclxxxi.

L. cccxxxi.
II
m. cclxxxi.
m. cclxxxi.

tem qui non habet. & quod habet auferatur ab
eo. **V**erum tamen inimicos meos illos qui
noluerunt me regnare super se. adducite huc
& interficite ante me. Et his dictis praecebat
ascendens ierosolimam. **E**t factum est cum
appropinquasset ad bethsage. & bethaniam.
ad montem qui uocatur oliueti. misit duos di
scipulos suos dicens. Ite in castellum quod con
tra uos est. In quod introcuntes. inuenietis pul
lum asinae alligatum. cui nemo unquam homi
num sedit. Soluite illum & adducite. Et si quis
uos interrogauerit. quare solutis. Sic dicite ei.
Quia dominus operam eius desiderat. **A**bierunt au
tem qui missi erant. & inuenerunt sicut dixit
illis. Nam tamen pullum. Soluentibus autem illis
pullum. dixerunt domini eius ad illos. Quid
solutis pullum. At illi dixerunt. Quia dominus eum
necessarium habet. Et dixerunt illum ad iherusalem
& iacentes uestimenta sua supra pullum. im
posuerunt in eum. Eunt autem illo. sub sterne

L. cccxxviii
 m. cccxxviii
 m. cccxxviii
 lo. c.

bant uestimenta sua in uia. **E**t cum appropinquaret iam ad descensum montis oliueti. cooperunt omnes turbas descendentiū gaudentes laudare dñm uoce magna super omnibus quas uiderant uisitantibus dicentes. Benedictus qui uenit rex in nomine dñi. pax in caelo & gloria in excelsis.

L. cccxxvii
 m. cccxxvii

Et quidam pharisaeorum de turbis dixerunt ad illum. Magister increpa discipulos tuos. Quibus ipse ait. Dico uobis. quia si hi tacuerint. lapides clamabunt.

L. cccxxvi
 sol

Et ut appropinquauit. uidens ciuitatem fleuit super illam dicens. Quia si cognouisses & tu. Et quidem in hac tua die quae ad pacem tibi. nunc autem abscondita sunt ab oculis tuis. Quia uenient dies in te. & circumdabunt te inimici tui uallo.

Et circumdabunt te. & te angustabunt te undique.

Et ad terram prosternent te. & filios tuos qui in

L. cccxxv
 m. cccxxv
 m. cccxxv

te sunt. **E**t non relinquent in te lapidem super lapidem. eo quod non cognoueris tempus uisitationis tuae. **E**t ingressus uitem

L. cccxxiiii
 m. cccxxiiii
 m. cccxxiiii
 lo. cccxxiiii

plum. coepit eicre uidentes in illo & mē-
tes. dicens illis. Scriptum est. quia domus
mea. domus orationis est. Uos autem fecistis
illam speluncam latronum. **E**t erat do-
cens cotidie in templo. principes autem sacer-
dotum & scribae & principes plebis. quae-
bant illum perdere. & non inueniebant quid
facerent illi. Omnis enim populus. suspen-
sus erat. audiens illum. **E**t factum est in una
dierum. docente illo populū in templo & euangeli-
zante euenet. principes sacerdotum & scribae
cum senioribus & auitis dicentes ad illum. Dic
nobis in qua potestate haec facis. aut quis est
qui dedit tibi hanc potestatem. Respondens
autem dixit ad illos. Interrogabo uos & ego
unum uerbum. respondete michi. Baptismū
iohannis de caelo erat. an ex hominibus. At il-
li cogitabant inter se dicentes. Quia si dixerim
mus de caelo. dicet. Quare ergo non credidistis
illis. Si autem dixerim. ex hominibus. plebs q-

L. cxxxviii.
m. cxxxviii.
la. lxxxviii.

L. cxxxviii.
m. cxxxviii.
la. lxxxviii.

I
II
III
IV
V
VI
VII
VIII
IX
X
XI
XII

uniuersa laudabit nos. Ceteri sunt enim iohan
nem prophetam esse. Et responderunt se ne
scire unde esset. Et inquit illis. Neque ego dico
uobis. in qua potestate haec facio. **C**ocpit
autem dicere ad plebem. parabolam hanc.

L. cccv.
In. cccviii.
di. cccviii.

Homo plantauit uineam. & locauit eam colo
nis. & ipse peregre fuit. multis temporibus.

Et in tempore misit ad cultores seruum. ut desu
cui uineae dixerit illi. Qui caesum dimiserit
in uicem. Et addidit alterum seruum mittere.

Illi autem hunc quoque caedentes & afficientes e
tumida dimiserunt in uicem. Et addidit ter
tium mittere. qui & illum uulnerantes eiece
runt. Dixit autem dominus uineae. Quid faciam?

Mittam filium meum dilectum. forsitan cum
hunc uiderint. uerrebuntur. Quem cum ui
dissent coloni. cogitauerunt inter se dicentes.

Hic est heres. occidamus illum. ut nostra fiat here
ditas. Et eiecimus illum extra uineam. occide
runt. Quid ergo faciet illis dominus uineae? Ueni

in hunc
locum
et uide
quid faciat

III V X

10

et & perdet colonos istos. & dabit uincam alius.
Quo audito. dixerunt illi. Absit. Ille autem aspi-
ciens eos ait. Quid est ergo quod scriptum est. Lapidem
quem reprobauerunt aedificantes. hic factus
est in caput anguli. Omnis qui ceciderit supra
illum lapidem. conuassabitur. Super quem
autem ceciderit. comminuet illum. **E**t que-
rebant principes sacerdotum & scribae mittere
in illum manus illa hora. & timuerunt populi.

l. cxxlii.
m. cxxx.
m. cxxxiij.
lo. lxxxviii.

Cognouerunt enim. quod ad ipsos dixerit simili-

CONDINEM ISTAM
T O B S E R U A N

tes miserunt insidiatore. qui se-
cussos simularent. ut caperent eum
in sermone. ut traderent eum principibus & po-
testatibus praesidibus. Et interrogauerunt illum di-
centes. Magister. scimus quia recte dicis & doces.
& non accipis personam. sed in ueritate uiam di-
doces. Licet nobis dare tributum caesari. an non.
C onsiderans autem dolum illorum. dixit ad eos.

xxviii
l. cxxliij.
m. cxxxij.
m. cxxx.

Quid me temptatis. h̄ypocritae. ōstendite michi
 denarium. Cuius habet imaginem. & in scriptu
 onem. Respondentes dixerunt. Caesaris. Et
 ait illis. Reddite ergo quae caesaris sunt. caesari.
 & quae d̄i sunt. d̄o. Et non potuerunt uerbum
 eius reprehendere coram plebe. & mirati in respon
 so eius. tacuerunt. Accesserunt autem quidam
 s̄ducatorum qui negant esse resurrectionem.
 & interrogauerunt eum dicentes. Magister. moꝝ
 ses scripsit nobis. si frater alicuius mortuus fue
 rit habens uxorem. & hic sine filio fuerit. ut ue
 cipiat eam frater eius uxorem. & suscipiat semen
 fratri suo. Septem ergo fratres erant. & primus
 accepit uxorem. & mortuus est sine filio. Et se
 quens accepit illam. & ipse mortuus est sine filio.
 Et tertius accepit illam. Similiter & omnes septē.
 & non reliquerunt semen. & mortui sunt. Nouis
 sine omnium. mortua est & mulier. In resurre
 ctione ergo. cuius eorum erit uxor. Siquidem
 septem habuerunt eam uxorem. Et ait illis inē.

Fili saeculi huius nubunt. & traduntur ad nuptias. Illi uero qui digni habebunt saeculo illo & resurrectione ex mortuis. neq. nubent. neq. ducunt uxores. Neq. enim ultra mori poterunt. Aequales enim angelis sunt. & sunt filii dei. cum sint filii resurrectionis. Quia uero resurgant moyses. & morises ostendit seculi rubum. sicut dicit. dnm dnm abraham. & dnm isaac. & dnm iacob. Os autem non est mortuorum. sed uiuorum. Omnes enim uiuunt ei. Respondentes autem quidam scribarum. dixerunt. Magister. bene dixisti.

L. cxxlii.
m. cxxxi.
m. cxxxi.
L. cxxlii.
m. cxxxi.
m. cxxxi.

Et amplius non audebant cum quocquam interrogare. **D**ixit autem ad illos. Quomodo dicunt xpm filium dauid esse. Et ipse dauid dicit in libro psalmorum. Dixit dñs dño meo. sede ad dextris meis. donec ponam inimicos tuos. scabellum pedum tuorum. Dauid ergo dnm illum uocat. & quomodo filius eius est.

L. cxxlii.
m. cxxxi.
m. cxxxi.

Audiente autem omni populo. dixit discipu

lis suis. Ad tendit a se tribus qui uoluntambu
lare in stolis & amant salutationes in foro. & u
primas cathedras in synagogis. & primos discu
bitus in conuitiis.

Qui deuorant domos
uiduarum. simulantes longam orationem.

hi accipient damnationem maiorem. Respi
ciens autem uidit eos qui mittebant munera
sua in gabrophilacium diuites. Uidit autem
& quandam uiduam pauperulam. mittentē
aera minuta duo. & dixit. Uere dico uobis. q̄a
uidua haec pauper. plusquam omnes misit.
Nam omnes hi. ex abundantia sibi miserunt in
munera dī. haec autem ex eo quod deest illi.
omnem uictum suum quum habuit. misit.

Et quibusdam dicentibus de templo. quod la
pidibus bonis. & donis ornatum esset. dixit.

haec quae uidetis. uenient dies in quibus non re
linquetur lapis super lapidem. qui non destruy
atur. **I**n autem interrogauerunt autem illam di
centes. praeceptor. quando haec erunt. Et

L. cccxvii.
m. cccc. viii.

L. cccxviii.
m. cccc. ix.

L. cccxviiii.
m. cccc. x.

quod signum cum fieri incipient. Qui dixit.
U idete ne seducamini. Multi enim uenient in
nomine meo dicentes quia ego sum & tempus
appropinquabit. Nolite ergo ire post illos.
Cum autem audieritis proelia & seditiones nolite
terri. Oportet primum haec fieri. sed non
statim finis. Tunc dicebat illis. Surget gens
contra gentem & regnum aduersus regnum.
& terrae motus magni erunt per loca & pesti
lentic & fames. terroresq; de caelo & signa ma
gna erunt. **S**ed ante haec omnia incient
uobis manus suas & persequentur uos traden
tes in synagogas & custodias. trahentes ad reges
& praesides propter nomen meum. Continget
autem uobis in testimonium. **P**onite ergo
in cordibus uestris non praemeditari quem admo
dum respondeatis. Ego enim dabo uobis os &
sapientiam. cui non poterunt resistere & con
tra dicere. omnis aduersarius uestrum. Trademini
autem a perentibus & fratribus & cognatis &

L. celi.
in. c. c. lxxviii.
in. c. c. c. c. lxxviii.
lo. c. c. l.

L. celi.
in. c. c. lxxviii.
in. c. c. l.

micis & morte afficient exuobis. Et eritis odio
 omnibus propter nomen meum. Et capillus
 de capite ur̄o non peribit. Inpatientia ur̄a pos-
 sidebitis animas ur̄as. **C**um autem uideritis
 circumdari ab exercitu ierusalem. tunc scitote.
 quia appropinquabit desolatio eius. **T**unc
 qui in uicinia sunt fugiant in montes. & qui in
 medio eius discedant. Et qui in regionibus non
 intrent in eam. quia dies ultionis hi sunt. ut im-
 pleantur omnia quae scripta sunt. **U**ac autē
 pregnantibus & nutrentibus. in illis diebus.
Erit enim pressura magna super terram. & ira
 populo huic. **E**t cadent in ore gladii. & capi-
 ui ducuntur in omnes gentes. Et ierusalem cal-
 cabitur a gentibus. donec impleantur tempo-
 ra nationum. **E**t erunt signa in sole & luna
 & stellis. & in terris pressura gentium. praeco-
 nfusionis fontium maris & fluctuum. Arscen-
 tibus hominibus praecore & expectatione.
 quae super uenient uniuerso orbi. Nam uir

L. celi.
 S. o. l.

L. celi.
 m. celi.
 m. celi.

L. celi.
 m. celi.
 m. celi.

L. celi.
 m. celi.
 m. celi.
 L. celi.
 S. o. l.

L. celi.
 m. celi.
 m. celi.

L. celsum
S. o. l.

titel caelorum mouebuntur. **E**t tunc uide-
bunt filium hominis uenientem in nube. cum
potestate magna & maiestate. his autem sic-
ri incipientibus respiciet & leuauit capita uestra
quo appropinquat redemptio uestra. Et dixit
illis similitudinem. Uidete ficulnam & omnes
arbores cum producant iam ex se fructum.
scitis. quo prope est aestas. Ita & uos cum ui-
deritis haec fieri. scitote. quo prope est regnum
dei. Amen dico uobis quia non praeteribit ge-
neratio haec. donec omnia fiant. Caelum & ter-
ra transibunt. uerba autem mea non transibunt.

L. celsum
S. o. l.

Attendite autem uobis. ne forte grauentur
corda uestra in crapula & ebrietate. & curis huius
uitae. & superueniat in uos repentina dies il-
la. Tamquam laqueus enim superuenit ino-
mnes. qui sedent super faciem omnis terrae.
Uigilate itaque omni tempore orantes. ut digni
habeamini fugere ista omnia quae futura sunt.
& stare ante filium hominis. Erat autem die

bus docens in templo. noctibus uero exiens morabatur in monte. qui uocatur oliueti. Et omnis populus manebat ad eum in templo.

A N D I R E E N M . . .

O P R O P I N Q U A

XVIII.

bat autem dies festus a himorum. qui dicitur pascha. Et querebant principes sacerdotum & scribae. quomodo eum interficerent. Timebant uero plebem. **I**ntrauit autem satanas in iuda qui cognominatur scarioth. unum de duodecim.

Et abiit & locutus est cum principibus sacerdotum & magistratibus. quem admodum illum traderet eis. Et gauisi sunt. & pacem sunt pecuniam illi dare. Et spondit. Et querebat oportunitatem. ut traderet illum sine turbis. **U**ent autem dies a himorum. in qua necesse erat occidi pascha. & misit petrum & iohannem dicens. **E**untes parate nobis pascha. ut manducemus. **A**t illi dixerunt. Ubi uis paremus. Et dixit ad

L. ce. lvi.
M. c. lxxviii.
M. c. lxxv.
L. ce. lxxv.

L. ce. lvi.
M. c. lxxviii.
M. c. lxxv.
L. ce. lxxv.

L. ce. lvi.
M. c. lxxviii.
M. c. lxxv.
L. ce. lxxv.

L. ce. lvi.
M. c. lxxviii.
M. c. lxxv.
L. ce. lxxv.

cos. Ecce introcuntibus uobis incuitatem. oc
currit uobis homo amphoram aquae postans.
sequimini eum in domum inquam intrat. & di
ccas patrifamilias domus. Dicit tibi magister.
ubi est diuersorium. ubi pascha cum discipulis
meis manducem. Et ipse uobis ostendet ciena
culum magnum stratum. & ibi parate. Euntes
autem inuenerunt sicut dixit illis. & parau
erunt pascha. Et cum facta esset hora discu
bunt. & duodecim apoli cum eo. **E**t ait illis.
Desiderio desideravi hoc pascha manducare uobis.
cum. ante quam patiar. **D**ico enim uobis.
quia ex hoc non manducabo illud. donec imple
atur in regno di. Et accepto calice. gratias egit.
& dixit. Accipite. & diuidite inter uos. Dico
enim uobis. quod non bibam de generatione
uiri. donec regnum di ueniat. **E**t accepto
pane. gratias egit. & fregit. & dedit eis dicens.
Hoc est corpus meum. quod pro uobis datur. hoc fa
cite in meam commemorationem. **S**imili

L. cclxiiii.
de
S. o. l.

L. cclxv.
m. l. l. l.
m. cclxxv.
m. cclxxv.

L. cclxxvi.
m. cclxxvi.
m. cclxxvi.
m. cclxxvi.
& lxxvi.

L. cclxxvii.
m. cclxxvii.
m. cclxxvii.

ter & calicem postquam caenauit dicens hic
est calix nouum testamentū in sanguine meo
qui pro uobis fundetur. **U**crum tamen ecce
manus tradentis mecum est inmensa. Et qui
dem filius hominis secundum quod definitū
est uadit. Ucrum tamen uae illi homini pro quē
tradetur. **E**t ipsi coeperunt quaerere inter
se quis esset ex eis qui hoc facturū esset.

Facta est autē & contentio inter eos quis eorum
uideatur esse maior. Dixit autem eis Reges
gentium dominantur eorum & qui potestate
habent super eos benefici uocantur. Uos autē
non sic. Sed qui maior est in uobis fiat sicut iu
nior. Et qui praecessor est sicut ministrator.
Nam quis maior est qui recumbit an qui mini
strat nonne qui recumbit. Ego autem in medio
uŕm sum sicut qui ministrat. Uos autem estis
qui per mansistis mecum in temptationibus me
is. Et ego dispono uobis sicut disposuit michi
pater meus regnum ut edatis & bibatis super

L. celsam
II
m. celsam
m. celsam

L. celsam
II
m. celsam
m. celsam

L. celsam
II
m. celsam
m. celsam

L. cclxxvii.
In. cclxxviii.

L. cclxxviii.
S. o. l.

L. cclxxviii.
In. cclxxviii.
A. cclxxviii.

L. cclxxviii.
In. cclxxviii.
In. c. lxx.
In. cclxxviii.

L. cclxxviii.
S. o. l.

L. cclxxviii.
In. cclxxviii.

L. cclxxviii.
S. o. l.

mensam meam in regno meo. **E**t sedetis super
per thronos iudicantes duodecim tribus israel.
Et ait dominus. Simon simon. ecce satanas expe-
tuit uos. ut cribraret sicut triticum. Ego autem
rogavi pro te. ut non deficiat fides tua. **E**t tu
aliquando conuersus. confirma fratres tuos.
Et dixit ei. Domine. tecum paratus sum & in carce-
rem. & in mortem ire. Et ille dixit. Dico tibi.
petre. non erantabit hodie gallus. donec terab-
neges nosse me. **E**t dixit eis. Quando mi-
si uos sine sacco & pera & calciamentis. num-
quid aliquid defuit uobis. At illi dixerunt.
Nihil. Dixit ergo eis. Sed nunc qui habet sac-
culum. tollat similiter & peram. Et qui non
habet. uendat tunicam suam. & emat gladium.
Dico enim uobis. quomodo adhuc hoc quod scriptum
est. oportet impleri in me. Et quod cum iniquis
deputatus est. Et enim ea quae sunt de me.
finem habent. **A**t illi dixerunt. Domine. ecce
gladii duo hic. At ille dixit eis. Sicut est.

L. cclxxvii
m. cclxxvii
m. cclxxvii
lo. cclxxvii

L. cclxxvii
m. cclxxvii
m. cclxxvii

L. cclxxvii
m. cclxxvii
m. cclxxvii
lo. cclxxvii

L. cclxxvii
Sol.

L. cclxxvii
m. cclxxvii
m. cclxxvii

XX
L. cclxxvii
m. cclxxvii
m. cclxxvii
lo. cclxxvii

Et egressus ibat secundum consuetudinem in montem oliuarum. Secuti sunt autem illi & discipuli. **E**t cum peruenisset ad locum dixit illis

Orate ne intretis in temptationem. **E**t ipse auulsus est ab eis quantum iactus est lapidibus & positus genibus orabat dicens. **P**ater sius transfer calicem istum a me. Uerum tuomen

Non mea uoluntas sed tua fiat. **A**pparuit autem illi angelus de caelo confortans eum. Et factus in agonia prolixius orabat. Et factus est sudor eius sicut guttae sanguinis decurrerentis in terram.

Et cum surrexisset ab oratione & uenisset ad discipulos suos inuenit eos dormientes praetermissa. Et ait illis. Quid dormitis? Surgite. orate. ne intretis in

ATEMPTATIONEM.
AD HUC EO LO
quente ecce turba & qui uocabatur iudas unus de duodecim antecedebat eos & appropinquauit ihu. ut osen

L. cclxxvii
m. cclxxvii
m. cclxxvii
lo. cclxxvii

L. cclxxvii
m. cclxxvii
m. cclxxvii
lo. cclxxvii

L. cclxxxvii
M. ccc. l.
M. cclxxxvii
L. cclxxxvii
M. ccc. l.
M. cclxxxvii
L. cclxxxvii

L. cclxxxviii
S. X. l.
L. cclxxxviii
M. ccc. l.
M. cclxxxviii
L. cclxxxviii

L. cccx.
M. ccc. l.
M. cclxxxviii
L. cclxxxviii

L. cccxi.
M. ccc. l.
M. cccxi.
L. cclxxxviii

luratur cum. **I**h̄c autem dixit illi. Iuda. osen-
lo filium hominis tradis. **V**identes autem hi-
qui circa ipsum erant quod futurum erat. dixe-
runt ei. Dñe. si percutimus in gladio. Et percus-
sit unus ex illis seruum principis sacerdotum.
& amputauit auriculam eius dextram. Respon-
dens autē ih̄c ait. Sinite usq. huc. **E**t cum
tetigisset auriculam eius. sanauit eum. **D**ixit
autem ih̄c ad eos qui uenerant ad se principes
sacerdotum. & magistratus templi. & seniores.
Quasi ad latronem existis. cum gladiis & fustibus
cum cotidie uobiscum fuerim in templo. non
extendistis manus in me. Sed haec est hora
uīra. & potestas tenebrarum. **C**omprehen-
dentes autem eum. dixerunt ad domum prin-
cipis sacerdotum. **P**etrus uero. sequebatur a
longe. Accensis autē igni in medio atrio. & cir-
cum sedentibus illis. erat petrus in medio coe.
Quem cū uidisset ancilla quaedam sedentē ad lu-
men. & cum fuisset inturta. dixit. Et hic cum

L. cccxii.
 m̄. cccxii.
 m̄. cccxii.
 lo. cccxii.

illo erat. **A**t ille negavit cum dicens. Mulier
 non novi illum. Et post pusillum alius uidentis
 eum dixit. Et tu ille illis es. Petrus uero ait. O ho
 mo. non sum. Et interuallo facto quasi horae u
 nius alius quidem adfirmabat dicens. Uere. & hic
 cum illo erat. Nam & galileus est. Et ait petrus.
 homo. nescio quid dicis. Et continuo adhuc illo.

L. cccxiii.
 m̄. cccxiii.
 m̄. cccxiii.

loquente. cantauit gallus. **E**t conuersus dñs.
 respexit petrum. Et recordatus est petrus uerbi
 dñi sicut dixerat. quia priusquam gallus caneret.
 ter me negabis. Et egressus foras petrus. fleuit

L. cccxiiii.
 m̄. cccxiiii.
 m̄. cccxiiii.
 lo. cccxiiii.

amare. **E**t uiri qui tenebant illum. illudebant
 ei cadentes. Et uelauerunt eum. & percutiebant
 faciem eius. & interrogabant eum dicentes. pro
 pheta. quis est qui te percussit. Et alia multa
 blasphemantes dicebant in eum. **E**t ut factus
 est dies. conuenerunt seniores plebis. & principes
 sacerdotum & scribae. & dixerunt illum in con
 cilium suum dicentes. Si tu es xpc. dic nobis.
 tunc illis. Si nobis dixeris. non credes michi.

L. cccxv.
 m̄. cccxv.
 m̄. cccxv.

L. cccxvi.
 m̄. cccxvi.
 m̄. cccxvi.

S i autem & interrogauero non respondebitis mi
chi neque dimittatis. **E**x hoc autem erit filius
hominis sedens ad dexteris uisus dei. **D**ix
erunt autem omnes. Tu ergo es filius dei qui
ait. Uos dicitis quia ego sum. **A**t illi dixerunt.
Quid adhuc desideramus testimonium. Ipsi enim
audiuimus de ore eius. **E**t surgens omnis
multitudo eorum. duxerunt illum ad pilatum.
Coeperunt autem illum accusare dicentes. hunc
inuenimus subuertentem gentem nostram & p
hibentem tributa dari caesari & dicentem se
christi regem esse. **P**ilatus autem interrogauit
eum cum dicens. Tu es rex iudaeorum. Ille
respondens ait. Tu dicitis. **A**t autem pilatus
ad principes sacerdotum & turbas. Nichil in
uenio causae in hoc homine. **A**t illi inui
lescebant dicentes. Commouit populum do
cens per uniuersam iudaeam & incipiens aga
lilea usque huc. pilatus autem audiens galileum.
interrogauit si homo galileus esset. Et ut eo

L. cccxviii.
di. cccx.
di. cccx.
lo. lxxviii.
L. cccxviii.
S. o. l.

L. cccxviii.
di. cccxviii.
di. cccxviii.

L. cccx.
di. cccxviii.
di. cccxviii.
lo. cccxviii.

L. cccx.
S. o. l.

L. cccx.
di. cccxviii.
di. cc.
lo. cccxviii.

L. cccxviii.
di. cccxviii.
lo. cccxviii.

L. cccxviii.
S. o. l.

gnouit quod de herodis potestate esset remissit
 cum ad herodem. Qui & ipse ierosolimis erat illis
 diebus. herodes autem uiso in eo gauisus est ual
 de. Erat enim. ex multo tempore uidere cum.
 eo quod audiret multa de illo. & sperabat signū
 aliquod uidere ab eo fieri. Interrogabat autem
 illum multas sermionibus. At ipse nichil illi re
 spondebat. **S**tabant etiam principes sacer
 dotum & scribae. constantē accusantes eum.
Sperant autem illum herodes cum exercitu suo &
 illuſit. induitum ueste alba. & remisit ad pilatū.
 Et facti sunt amici herodes & pilatus in ipsa die.
Nam antea inimici erant ad inuicem. **P**ilatuf
 autem conuocatus principibus sacerdotum & ma
 gistratibus & plebe. dixit ad illos. Obtulistis mi
 chi hunc hominem quasi auertentem populū.
 & ecce ego coram uobis interrogans. nullum cau
 sam inueni in homine isto. ex his in quibus eū
 accusatis. **S**ed neq; herodes. Nam remisi uos
 ad illum. & ecce nichil dignum morte actum est

L. cccv.
 in. cccviii.
 m. clxxxviii.

L. cccvi.
 s. xl

L. cccvii.
 viii.
 lo. clxxxiiii.

L. cccviii.
 s. xl

L. ccc. lxxvii.
II
m. ccc. lxxvii.
m. ccc.

L. ccc. x.
m. ccc. lxxviii.
m. ccc. x.
lo. ccc. lxxviii.

L. ccc. xi.
m. ccc. lxxviiii.
m. ccc. xi.
lo. ccc. lxxviiii.

L. ccc. xii.
VIII
lo. ccc. lxxviiii.

L. ccc. xiiii.
m. ccc. lxxviiii.
m. ccc. xiiii.
lo. ccc. lxxviiii.

L. ccc. xvi.
m. ccc. lxxviiii.
m. ccc. xvi.
lo. ccc. lxxviiii.

L. ccc. xviii.
m. ccc. lxxviiii.
m. ccc. xviii.
lo. ccc. lxxviiii.

ci. **E** mendatam ergo illum dimittam. Necesse autem habebat dimittere eis per diem festum unum. **E**xclamauit autem simul uniuersa turba dicens. Tolle hunc. & dimitte nobis barabbam. Qui erat propter seditionem quandam factam in ciuitate & homicidium. missus in carcerem. **P**etrum autem pilatus locutus est ad illos uolens dimittere ium. At illi succlamabant dicentes. Crucifige. crucifige illum. **I**lle autem tertio dixit ad illos. Quid enim mali fecit iste. Nullam causam mortis inueni in eo. Corripui ergo illum. & dimittam. **A**t illi instabant uocibus magnis postulantes ut crucifigeretur. Et inualecebant uoces eorum. **E**t pilatus ad iudicauit fieri petitionem eorum. Dimisit autem illis eum. qui propter homicidium & seditionem missus fuerat in carcerem. quem petebant. **I**um uero tradidit uoluntati eorum. **E**t cum ducerent eum. apprehenderunt simonem quemdam cyrenensem. uenientem de uilla. & cum

L. cccxvi.
S^o l

posuerunt illi crucem. postare post in̄m. **S**e-
quebatur autem illum multa turba populi &
mulierum. quae plangebant & lamentabantur
cum. Conuersus autē ad illas in̄c. dixit. Filiae ie-
rusalem nolite flere super me. sed super uos ipsas
flete. & super filios uros. Quō tunc uenient dies
in quibus dicent. Beatae steriles & uentres quid
non genuerunt. & ubera quae non lactauerunt.

Tunc incipient dicere montibus. cadite super
nos. & collibus operite nos. Quia si in uiridi ligno
haec faciunt. in arido quid fiet. **Q**uebantur
autē & alii duo nequam cum eo. ut interficerent.

L. cccxvii.
m̄. cccxxvii.
m̄. cccxvii.
lo. cccxxvii.

L. cccxxviii.
m̄. cccxxxviii.
m̄. cccxxviii.
lo. cccxxxviii.

L. cccxxv.
S^o l

Et postquam uenerunt in locum qui uocatur
caluariae. ibi crucifixerunt eum. **E**t latrones
unum ad dextris. & alterum a sinistris. **I**n̄c. autē
dicebat. pater. dimitte illis. n̄ enim sciunt quid
faciunt. **D**iuidentes uero uestimenta eius
miserunt sortes. & stabat populus expectans.

L. cccxxviiii.
m̄. cccxxxviiii.
m̄. cccxxviiii.
lo. cccxxxviiii.

L. cccxxxi.
m̄. cccxxxviiii.
m̄. cccxxxi.
lo. ccc.

L. cccxxxii.
m̄. cccxxxviiii.
m̄. cccxxxii.
lo. cccxxxii.

Et deridebant illū principes cum eis dicentes.
Alios saluos fecit. se saluum faciat. si hic est x̄p̄s d̄i

L. cccxxvii.
In. cccxxvii.
In. cccxxvii.

L. cccxxviii.
In. cccxxviii.
In. cccxxviii.
In. cccxxviii.

L. cccxxix.
In. cccxxix.
In. cccxxix.

L. cccxxx.
Sol.

L. cccxxxvii.
In. cccxxxvii.
In. cccxxxvii.

L. cccxxxviii.
In. cccxxxviii.
In. cccxxxviii.

L. cccxxxix.
In. cccxxxix.
In. cccxxxix.

electus. **I**lludebant autem ei & milites. acceden-
tes & acetum offerentes illi. dicentes. Si tu es rex
iudaeorum. saluum te fac. **E**rat autem &
super scriptio scripta super illum. literis grecis.
& latinis & hebraicis. hic est rex iudaeorum.
Insuper autem de his qui pendebant lignis.
blasphemabat eum dicens. Si tu es xpc. saluum
te fac te ipsum. & nos. **R**espondens autem al-
ter. increpabat illum dicens. Neque tu times dm.
quod in eadem damnatione es. & nos quidem
iuste. nam digna factis recipimus. hic uero ni-
hil mali gessit. Et dicebat ad ihm. Dne. memen-
to mei. cum ueneris in regnum tuum. Et di-
xit illi ihc. Amen. dica tibi. hodie mecum eris.
in paradiso. **E**rat autem fere hora sexta. & te-
nebrae factae sunt in uniuersa terra. usque in nona
horam. Et sol obscuratus est. **E**t iudum te-
pli scissum est methum. **E**t exclamans uo-
ce magna ihc. ait. pater. in manus tuas comen-
do spm meum. Et haec dicens. expirauit.

L. cccxxx.
 m. cccxlvi.
 di. cccxvii.

Videns autem centurio quod factum erat glori-
 ficavit dñm dicens. Vere hic homo iustus erat.

L. cccxxxii.
 s. x. l.

Et omnis turba eorum qui simul aderat ad spe-
 ctaculum istud & uidebant quae fiebant per-
 currentes pectora sua reuertebantur. Stabant
 autem omnes noti eius a longe & mulieres que

L. cccxxxiii.
 m. cccxlvi.
 di. cccxviii.
 la. cccxli.

secutae erant cum galilea. haec uidentes. **E**t
 ecce uir nomine ioseph qui erat de curio uir bonus
 & iustus hic non consenserat consilio & actibus
 eorum. ab arimathia ciuitate iudeae qui expecta-
 bat & ipse regnum dñi hic accessit ad pilatum &
 petiit corpus ih̄v.

L. cccxxxiiii.
 m. cccxlvi.
 di. cccxviiii.
 la. cccxli.

Et depositum in uoluit in
 sindone. Et posuit eum in monumento exciso.
 in quo non dum quisquam positus fuerat.

L. cccxxxv.
 s. x. l.

Et dies erat parasceues & sabbatum illuc secebat.
 Subsecutae autem mulieres quae cum ipso uene-
 rant de galilea uiderunt monumentum & quae
 admodum positum erat corpus eius. **E**t re-
 uertentes parauerunt aromata & unguenta &
 sabbato quidem siluerunt secundum manda-

L. cccxxxvi.
 vii.
 m. cccxxxvii.

L. ccccxxvii.
m. ccc lxx.
m. ccccxxvii.
lo. ccccxxvii.

tum. **V**na autem sabbati ualde diluculo uenerunt ad monumentum. postantes quae parauerant aromata. & inuenerunt lapidem reuolutum a monumento. Et ingressae non inuenerunt corpus dñi ihs. Et factum est dum mente consternatae essent de isto. ecce duo uiri steterunt secus illas. inueste fulgenti.

L. ccccxxviii.
m. ccc lxx.
m. ccccxxviii.

Cum timerent autem & declinarent uultum in terram. dixerunt ad illas. Quid quaeritis uiuentem cum mortuis. Non est hic. sed surrexit.

Recordamini qualiter locutus est uobis. cum adhuc in galilea esset. dicens. Quia oportet filium hominis tradi in manus hominum peccatorum. & crucifigi. & tertia die resurgere. Et recordatae sunt uerborum eius.

L. ccccxxviiii.
m. ccc lxx.
m. ccccxxviiii.

Et regressae a monumento. nuntiauerunt haec omnia illis undecim. & ceteris omnibus.

L. ccccxxviiii.
S. o. l.

Erat autem maria magdalena. & iohanna. & maria iacobi. Et ceterae quae cum eis erant. quae dicebant ad apostolos haec. & uisa sunt ante illos sicut de iura.

mentum uerba ista. & non credebant illis. pe-
 trus autem surgens cucurrit ad monumentum.
 & procumbens uidit lintamina sola posita. Et
 abiit secum mirans. quod factum fuerat. **E**t
 ecce duo ex illis ibant ipsa die in castellum. quod
 erat in spatio stadiorum sexaginta. ab iherusalem.
 nomine emmaus. Et ipsi loquebantur ad inuicem.
 de his omnibus quae acciderant. Et factus
 est dum fabularentur. & secum querebant. & ipse
 in eis appropinquans. ibat cum illis. Oculi autem
 illorum tenebantur. ne eum agnoscerent. Et
 ait ad illos. Qui sunt hi sermones. quos conser-
 uis ad inuicem ambulantes. & estis tristes. Et re-
 spondens unus cui nomen cleopas. dixit ei. Tu so-
 lus peregrinus es in iherusalem. & non cognouisti.
 quae facta sunt in illa his diebus. Quibus ille dixit.
 Quae. Et dixerunt. De iherosolymitano qui fuit uir
 propheta potens in opere & sermone. coram deo
 & omni populo. Et quomodo cum tradiderunt
 summi sacerdotes & principes nostri in damnationem.

62
nem mortis & crucifixerunt eum. Nos autem
sperabamus. quia ipse esset redempturus israhel.
Et nunc super haec omnia. tertia dies est hodie.
quod haec facta sunt. Sed & mulieres quaedam
ex nr̄is terruerunt nos. quae ante lucem fue-
runt ad monumentum. Et non inuenito cor-
pore eius. uenerunt dicentes se etiam uisione
angelorum uidisse. qui dicunt eum uiuere.
Et abierunt quidam ex nr̄is ad monumentum.
& ita inuenerunt. sicut mulieres dixerunt.
Ipsium uero non inuenerunt. Et ipse dixit
ad eos. O stulti & tardi corde ad credendum.
in omnibus quae locuti sunt prophetae. Non
ne haec oportuit patir̄em. & ita intrare in glo-
riam suam. Et incipiens a moyses & omnibus
prophetis. interpretabatur illis in omnibus
scripturis. quae de ipso erant. Et appropinqua-
uerunt castello quo ibant. & ipse se finxit
linguis ire. Et coegerunt illum dicentes.
Mane nobiscum quō ad uesperas erit. & inclina

ta est iam dies. Et intrauit cum illis. Et factum est dum recumberet cum illis. accepit panem. & benedixit. ac fregit. & porrigebat illis. Et aperti sunt oculi eorum. & cognouerunt eum. Et ipse cianuit ex oculis eorum. Et dixerunt ad inuicem. Nonne cor nrm ardens erat in nobis dum loqueretur in uia. & aperiret nobis scripturas. Et surgentes eadem hora regressi sunt in ierusalem. & inuenerunt congregatos undecim. & eos qui cum ipsis erant. dicentes. Quod surrexit dñs uere. & apparuit simoni. Et ipsi narrabant que gesta erant in uia. & quomodo cognouerunt eum. in fractione panis. **C**um haec autem loquerentur. **I**ñ stetit in medio eorum. & dixit eis. Pax uobis. Ego sum. nolite timere. **C**onturbati uero & conterriti. existimabant se spm uidere. Et dixit eis. Quid turbati estis. & cogitationes ascendunt in corda ura. Uidete manus meas & pedes. quia ipse ego sum. palpat & uidete quia sps carnem & ossa non habet.

L. cccxl.
 MIII.
 lo. cccxiii.

L. cccxlii.
viii.
lo. cccxlii.

sicut me uideat habere. Et cum hoc dixisset. o-
stendit eis manus & pedes. **A**d huc autem illis
non credentibus & mirantibus prae gaudio dixit.
Habeat hic aliquid quod manducetur. At illi ob-
tulerunt ei partem piscis assi & fauim mellis.
Et cum manducasset coram eis. sumens reliquias
dedit eis. **E**t dixit ad eos. haec sunt uerba
quae locutus sum ad uos cum adhuc essem ho-
biscu. quod necesse est impleri omnia quae scripta
sunt in lege moysi & prophetis & psalmis de me.
Tunc aperuit illis sensum. ut intellegerent scri-
pturas. & dixit eis. Quod sic scriptum est. & sic o-
portebat christum pati & resurgere a mortuis die ter-
tia. & praedicari in nomine eius poenitentiam. &
remissionem peccatorum. in omnes gentes. In-
cipientibus ab ierosolima. Uos autem testes estis
horum. & ego mittam promissum patris mei in
uos. uos autem sedete in ciuitate. quo ad usque in
diuini uisite exalto. Et dixit autem eos so-
ras in beththaniam. & eleuatis manibus suis be-

L. cccxlii.
viii.
lo. cccxlii.

nedixit eis. Et factum est dum benediceret il-
 lis recessit ab eis. & stabatur in caelum. Et ipsi
 adorantes regressi sunt in iherusalem. cum gau-
 dio magno. Et erant semper in templo laudan-
 tes. & benedicentes dñm. A. DE. H. N.

EXPLICIT EVANGELIUM SC̄DM IVC̄A.

INCIPIT PROLOGUS

EVANGELII SC̄DM IOHAN

QUONIAM NEM-
 IC EST IO-
 HANNES EVANGELI-
 STA. unus ex discipulis iñe. qui
 uirgo electus est adō. quem de-
 nuptiis uolentem nubere uocauit dñs. Cui
 uirginitatis in hoc duplex testimonium in
 euangelio datur. quod & praeceteris dilectis
 adō dicitur. & huic matrem suam de cruce

commendavit dñs. ut uirginem uirgo seruari & ..

¶ Deniq; manifestans in euangelio. quod erat ipse
in corruptibilis uerbi opus inchoans. solus uer
bum carnem factum esse. nec lunem atue
bris comprehensum fuisse testatur. primum
signum ponens. quod in uirgine fecit dñs. ut o
stendens quid erat ipse. legentibus demonstrare.
quod ubi dñs in uirgine est. defecit in uirgine
uimum debeat. ut & ueteribus in uirgine no
ni omnia quae a xpo instituantur. appareat.
hoc autem euangelium scripsit maria. postea
quam in patibulo in sula apocalypsin scripse
rat. ut in principio canonis in corruptibi
le principium inueniret. et etiam in corruptibi
lis finis per uirginem in apocalypsi redderetur.
¶ Dicente xpo. Ego sum. A. & W. Et hic est iohann
nes qui sciens super uenisse diem recessus sui.
conuocatis discipulis suis in epheso. per multa
signorum experimenta promens. xpm de
scendens in defossam sepulturae suae locum.

facta oratione positus est ad patres suos: tam ex
 trans ad dolorem mortis quam a corruptione
 carnis inuenitur alienus. Tamen post omnes
 euangelium scripsit. & hoc uirgini debebatur.

Quorum tamen uel scriptorum tempore dispo-
 sitio. uel librorum ordinatio. ideo per singula
 a nobis non exponitur. ut scienti desiderio col-
 locatio. & quaerentibus fructus laboris. & do-
 magisterii doctrina seruetur.

EXPLICIT PROLOGVS

INCIPIUNT BRIUES CAUSE EIVSDEM.

I **P**harisaeorum leuitae interrogant iohannem. Iohannes
 inquit uidens. agnum dei dicit. Et andreas. petro dicit.
 Inuenimus messiam.

II **I**hesus ad eicenam de aqua uinum fecit. De templo num-
 mularios eicit. Soluite templum hoc dicens. Nicho-
 demo loquitur de baptismo. & de aliis multis.

III **I**hesus mundicia baptizat. & iohannes in enon. quique di-

xix. Xp̄a crescere. se autem minui.

- III** **I**ñe cum muliere samaritana loquitur. Prophetam in patria sua sine honore esse dicit. Et reguli filiū amore resistentat.
- V** **A**pud natatoria bethsaidā triginta octo annorū in firmitatem hominis sinat. Ac dicit seruitamini scripturas. Et si crederetis moysi. crederetis forsitan & mihi.
- VI** **O**c quinq; panibus & duobus piscibus. Et quod cum regem facere uoluerunt. Iñe supra mare ambulat. Et de manna & de pane caelesti loquitur. Ac recedentibus ab eo discipulis. unum ex duodecim. diabolum dicit.
- VII** **S**cenophegia iñe immedie die festo. ascendens in templum docet. Multis etiam de turba credentibus iñe clamat. Siquis sitit ueniat & bibat. Cum ministris & nichodemus principes contendunt. De muliere ad uictoria. Iñe lumen mundi esse se praedicat.
- VIII** **I**ñe interrogatus principum se esse respondit. Quod omnis peccator seruus sit. Et quod iñe ante abrahā sit. Caecum ex natiuitate curat.

- VIII **O**clauua & omni. Per dedicationem deambulans in templo
se & patre unū esse dicit. De lahari resurrectione.
- X **M**aria pcedit inquit & capillis suis exersit. Inē super
asinam sedit. & uolentibus grecis uidere inū. Loquitur
de grano frumenti. quod in terrā mittitur. Et uox de
caelo ad inū. Et quod ex principibus multi crediderūt in
inū. sed propter phariseos non confiterentur.
- XI **P**cedit discipulorum lauat. De iuda traditione & patri
negatione praedicit. Et de dilectione fratrum. Et quod
ipse in patre & pater in ipso est. Et de obseruandis
mandatis paracliti sp̄s.
- XII **V**e uinea & palmitibus. Et de dilectione. Et de promissio
ne paracliti. Et omnia patris sua esse. Et cetera man
data.
- XIII **I**nē discipulos patri commendat. inē a iuda traditur.
Alloquitur pilati ad iudeos. De inū. & de barabba.
- XIII **P**assio inū. & sepultura & resurrectio eius & reliqua.

MAXIMUS ECCE GIGANS SCANDIT SUPASTRATUMPHANS

COEPTROBATISTAMIDENS SUBLATUS INORA IOHANNES

INITIUM SCIENTIARUM IOHANNIS

PRINCIPIO

ERAT UERBUM **E**T UER
BUM ERAT APUD D^m. ET D^s

erat uerbum. **H**oc erat in principio apud d^m.

Omnia per ipsum facta sunt. & sine ipso factum
est nichil. **Q**uod factum est in ipso uita erat.

Et uita erat lux hominum. & lux in tenebris lu
cet. & tenebrae eam non comprehenderunt.

Fuit homo missus a d^o. cui nomen erat iohan
nes. **H**ic uenit in testimonium. ut testimo
nium perhiberet de lumine. ut omnes crederent
per illum. **N**on erat ille lux. sed ut testimo
nium perhiberet de lumine.

Erat lux uera
quae illuminat omnem hominem. uenientem
in mundum. **I**n mundo erat. & mundus per
ipsum factus est. & mundus eum non cognouit.

In propria uenit & sui eum non receperunt.

Quot quot autem receperunt eum. dedit eis pote
statem filios dⁱ fieri. his qui credunt in nomine
eius. **Q**ui non ex sanguinibus. neq; ex uolunta
te carnis. neq; ex uoluntate uiri. sed ex d^o nati s^ut.

Jo. ii.
III
m. viii.
L. vii.

Jo. iii.
III
m. i.
L. xiiii.

Jo. iiii.
S. x.
o. i.

Io. vi.
III.
m. 1.
L. xxvii.

Et uerbum caro factum est. & habitauit in nobis. & uisimus gloriam eius. gloriam quasi unigeniti a patre. **P**lenum gratia. & ueritatis.

Io. vi.
I.
m. xxi.
m. lxxxviii.
L. xxviii.

Iohannes testimonium perhibet de ipso. & clamat dicens. hic erat quem dixi. Qui post me uenturus est. ante me factus est. quia prior me erat.

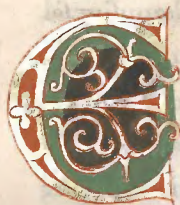
Io. viii.
X.
S. o. l.

Et de plenitudine eius nos omnes accepimus. & gratiam pro gratia. quia lex per moysen data est. gratia & ueritas per inu. xpm facta est.

Io. viii.
III.
m. cccviii.
L. cxxviii.

Nemo enim uidit unquam. Unigenitus filius qui est in sinu patris. ipse enarrauit.

Io. viii.
X.
S. o. l.

S THOC EST TE

Stimonium iohannis. quando miserunt iudaei ab ierosolimis sacerdotes & leuitas. ad eum. ut interrogarent eum. Tu quis es. Et confessus est. & non negauit. Et confessus est. quia non sum ego xpc. Et interrogauerunt eum. Quid ergo. helias es tu. Et dixit. Non sum. Pro

pheta es tu. Et respondit. Non. Dixerunt ergo
ei. Quis es? ut responsum demus his qui miserunt
nos. Quid dicis de te ipso. **A**t. Ego uox
clamantis in deserto. dirigite uiam dñi. sicut
dixit esaias propheta. **E**t qui missi fuerant.
erant ex pharisaeis. Et interrogauerunt eum. &
dixerunt ei. Quid ergo baptizans. si tu non es xpc.
neq. helias. neq. propheta. **R**espondit eis io
hannes. dicens. Ego baptizo in aqua. medius
autem uerum stetit. quem uos non scitis. Ipse
est qui post me uenturus est. qui ante me
factus est. Cuius ego non sum dignus. ut sol
uam eius corrigiam calciamenti. **H**aec in
beththania facta sunt transiordanen. ubi e
rat iohannes baptizans. **A**ltera die.
Vidit iohannes inu uenientem ad se. & ait. Ec
ce agnus di. qui tollit peccatum mundi.
ic est de quo dixi. post me uenit uir qui
ante me factus est. quia prior me erat. &
ego nesciebam eum. Sed ut manifestetur

Io. x.
m. xiiii.
m. xi.
l. xii.

Io. xi.
s. x. l.

Io. xii.
m. xvi.
m. xii.
l. xiii.

Io. xiii.
s. x. l.

Io. xiiii.
m. xxi.
m. xiii.
l. xiiii.

israhel ꝑ petra ueni ego in aqua baptizans

Et testimonium perhibuit iohannes dicens
 Quia uidi sp̄m descendentem quasi columbā
 de caelo. & mansit super eum. & ego nesciebā
 eum. Sed qui misit me baptizare in aqua ille
 michi dixit. Super quem uideris sp̄m descen
 dentem & manentem super eum. hic est qui
 baptizat in sp̄u sc̄o. Et ego uidi. & testimoni
 um perhibui. quia hic est filius dī. **A**ltra
 die. iterum stabat iohannes. & ꝑ discipulis
 eius duo. Et respiciens in m̄ ambulantem di
 cit. Ecce agnus dī. Et audierunt eum duo
 discipuli loquentem. & secuti sunt in m̄. Con
 uersus autem in e. & uident eos sequentes se. di
 cit eis. Quid quaeritis. Qui dixerunt ei. Rab
 bi. quod dicitur interpretatum magister. ubi
 habitas. Dicit eis. Venite & uideate. Uenerunt
 & uiderunt ubi maneret. & apud eum man
 serunt die illo. hora autem erat. quasi decima.
 Erat autem andreas frater simonis petri. unus

Io. xvi.
 m̄. xiiii.
 c. x.
 l. xiii.

Io. xvii.
 x.
 Sol

lo. xviii.
m. cleviii.
m. lxxxvii.
l. xviiii.

lo. xxviii.
S. X. l.

ex duobus qui audierunt ab iohanne. & secum fuerant cum. **I**nuenit hic primum fratrem suum simonem. & dicit ei. Inuenimus messiam. quod est interpretatum. xpc. Et addixit cum ad ihm. Intuitus autem cum ihe. dixit. Tu es simon. filius iohanna. tu uocaberis cephaf. qd interpretatur petrus. **I**n crastinum uoluit exire in galileam. & inuenit philippum. & dicit ei ihe. Sequere me. Erat autem philippus abethsuda ciuitate andree & petri. Inuenit philippus nathanahel. & dicit ei. Quem scripsit moyses in lege. & prophetae. inuenimus ihm. filium ioseph. anahareth. Et dixit ei nathanahel. Anahareth potest aliquid boni esse. **D**icit ei philippus. Ueni & uide. Uidit ihe nathanahel uenientem ad se. & dicit de eo. Ecce uere israhelita. in quo dolus non est. Dicit ei nathanahel. Unde me uostis. Respondit ihe. & dixit ei. Prius quam te philippus uocaret cum esses sub ficu. inditit. Respondit ei nathanahel.

& ait Rabbi tu es filius dī tu es rex israhel Re-
spondit iñe & dixit ei Quia dixi tibi uide te
sub sicu credis maus his uidebis Et dicit ei
Amen amen dico uobis uidebitis caelum aper-
tum & angelos dī ascendentes & descendentes

supra filium hominis

TOIE TERTIO

Nuptiae factae sunt in chana
galilaeae & erat mater iñs ibi Uo-
catus est autem & iñe & discipuli eius ad nupti-
as Et deficiente uino dicit mater iñs ad eū
Uinum non habent Et dicit ei iñe Quid michi
& tibi est mulier Nondum uenit hora mea
Dicit mater eius ministris Quodcumq; dixe-
rit uobis facite Erant autem ibi lapideae
hydrarum sex positae secundum purificationē
iudeorum capientes singulae metretas binas
uel ternas Dicit eis iñe Implete hydras a-
qua Et impleuerunt eas usq; ad summum
Et dicit eis iñe Haurite nunc & ferte archi

triclino Et tulerunt Ut autem gustavit ar-
chitriclinus aquam unum factam & non sci-
ebat unde esset ministri autem sciebant qui
haurierat aquam Uocat sponsum architri-
clinus & dicit ei Omnis homo primum bo-
num unum ponit & cum inebriati fuerint
tunc id quod deterius est Tu autem seruaisti
bonum unum usque adhuc hoc fecit in iudicium
signorum in eam in chana galilee & manifesta-
uit gloriam suam Et crediderunt in eum disci-
puli eius

Post hoc descendit caphar-
naum ipse & mater eius & fratres eius & disci-
puli eius & ibi manserunt non multis diebus

Et prope erat pascha iudeorum & ascendit
in ierosolimam **E**t inuenit in templo
uendentes boues & oues & columbas & num-
mularios sedentes Et cum fecisset quasi fla-
gellum de funiculis omnes eiecit de templo
oues quoque & boues & nummulariorum effu-
dit ac & mensas subuersit Et his qui colum

Io. xxiij
an. xxiij

Io. xxiij
an. xxiij
L. cccc. xxiij

bas uendebant. dixit. Auferre ista hinc. & no
 lite facere domum patris mei. domum negoti
 ationis. **R**ecordati uero sunt discipuli eius
 quia scriptum est. helus domus tue come
 dit me. **R**esponderunt ergo iudaei. & dix
 erunt ei. Quod signum ostendis nobis. quia huc
 facis. **R**espondit ihs. & dixit eis. Solunt te
 plum hoc. & in tribus diebus excitabo illud.

Dixerunt ergo iudaei. Quadraginta & sex an
 nis aedificatum est templum hoc. et tu tribus
 diebus excitabis illud. Ille autem dicebat. de
 templo corporis sui. Cum ergo resurrexisset
 a mortuis. recordati sunt discipuli eius. quia
 hoc dicebat. & crediderunt scripturae. & ser
 moni quem dixit ihs. Cū autē ceterosolimis
 in pascha indie festo. multi crediderunt in no
 mine eius. uidentes signa eius quae faciebat.
Ipsē autem ihs non credebat semetipsum eis.
 eo quod ipse nosset omnes. & quia opus ei non
 erat. ut quis testimonium perhiberet de ho

lo. xxi.
S o l

lo. xxii.
m. eler.
m. lxxvii.

lo. xxv.
S o l

mine. Ipse enim sciebat. quid esset in homine.
erat autem homo ex pharisaeis nicodemus nomi-
mine. princeps iudaeorum. hic uenit ad eum
nocte. & dixit ei. Rabbi. scimus quia ad deum ueni-
sti magister. Nemo enim potest haec signa fa-
cere quae tu facis. nisi fuerit deus cum eo. Respon-
dit ih̄c. & dixit ei. Amen. amen dico tibi. nisi quis
natus fuerit denuo. non potest uidere regnum
dei. Dicit ad eum nicodemus. Quomodo potest
homo nasci cum sit senex. Numquid potest in
uentrem matris suae iterum introire & nasci.

Respondit ih̄c. Amen. amen dico tibi. nisi quis
renatus fuerit ex aqua & spiritu. non potest intro-
ire in regnum dei. Quod natum est ex carne. caro
est. Et quod natum est ex spiritu. spiritus est. Non mi-
reris quia dixi tibi. oportet uos nasci denuo.

Spiritus ubi uult spirat. & uocem eius audis. & non scis
unde ueniat. & quo uadat. Sic est omnis. qui
natus est ex spiritu. Respondit nicodemus. & dixit
ei. Quomodo possunt haec fieri. Respondit

ih̄c

ih̄c. & dixit ei. Tu es magister in israhel. & hec
 ignoras. Amen amen dico tibi. quia quod sei-
 mus loquimur. & quod uidimus testamur. &
 testimonium nr̄m non accepistis. Si terrena di-
 xi uobis & non credistis. quomodo si dixero uobis
 caelestia credetis. Et nemo ascendit in caelum.
 nisi qui descendit de caelo. filius hominis qui
 est in caelo. Et sicut moyses exaltauit serpente
 in deserto. ita exaltari oportet filium hominis.
 Ut omnis qui credit in ipso non percat. sed habeat
 uitam aeternam. Sic enim dilexit d̄s mundum.
 ut filium suum unigenitum daret. ut omnis
 qui credit in eum non percat. sed habeat uitam
 aeternam. Non enim misit d̄s filium suum in
 mundum. ut iudicet mundum. sed ut saluetur
 mundus per ipsum. Qui credit in eum. non iu-
 dicatur. Qui autem non credit. iam iudicatus
 est. quia non credidit in nomine unigeniti filii
 d̄i. hoc est autem iudicium. quia lux uenit in
 mundum. & dilexerunt homines magis tene

bras quam lucem. Erant enim eorum mala opera.
Omnis enim qui male agit. odit lucem. & n̄
uenit ad lucem. ut non arguantur opera eius.
Qui autem facit ueritatem. uenit ad lucem. ut
manifestentur opera eius. quia in dō sunt.

III

Io. xxv.
27
28
29

Io. xxv.
30
31
32
33

FACTA
POST HAEC
uenit ih̄c & discipuli eius in iude-
am terram. & illic demorabatur cum
eis. & baptizabat. **E**rat autē & iohannes
baptizans in enon. iuxta salim. quia aquae
multae erant illic. Et ueniebant ad eum. & ba-
ptizabantur. **N**on dum enim missus fue-
rat in carcerem iohannes. **F**acta est ergo
quaestio ex discipulis iohannis. cum iudaes de
purificatione. & uenerunt ad iohannem. & di-
xerunt ei. Rabbi. qui erat tecum transiorda-
nen. cui tu testimonium perhibuisti. ecce
hic baptizat. & omnes ueniunt ad eum. Re-
spondit iohannes. & dixit. Non potest ho-

lo. xxviii.
21
m. xi.
d. iii.
l. x.
lo. xxviii.
5° l.

mo accipere quicquam nisi ei fuerit datum
de caelo. **I**psi uos michi testimonium per
hibeat quod dixerim. Ego non sum xpc. sed
quia missus sum ante illum. **Q**ui habet
sponsam. sponsus est. Amicus autem sponsi.
qui stat & audit cum. gaudio gaudet propter
uocem sponsi. hoc ergo gaudium meum im
pletum est. illum oportet crescere. me autem
minui. Qui de sursum uenit. super omnes est.
Qui est de terra. de terra est. & de terra loquitur.
Qui de caelo uenit. supra omnes est. Et quod
uidit & audiuit hoc testatur. & testimonium
eius nemo accipit. Qui accipit eius testimoni
um. significauit quia ds uerax est. Que enim
misit ds uerba di loquitur. Non enim ad
mensuram. dat ds spm. **P**ater diligit fili
um. & omnia dedit in manu eius.
Qui credit in filium. habet uitam aeterna. Qui
autem incredulus est filio. non uidebit uitam.
sed ira di. manet super eum.

lo. xxx.
11
m. xi.
l. xxviii.

lo. xxxi.
X
5° l.

TERGO CO
 gnouit ih̄c. quia audierunt phari
 saci. quia ih̄c plures discipulos facit
 & baptizat quam iohannes. quam
 quam ih̄c non baptizat. sed discipuli eius.

Lo. xxxv.
 77
 An. xxviii.
 Lo. xxxviii.
 S. X. l.

Reliquit iudaeam. & abiit iterum in galileam.

Oportebat autem cum transire per samariam. Ue
 nit ergo in ciuitatem samariae quae dicitur sy
 chem. iuxta praedium quod dedit iacob ioseph
 filio suo. Erat autem ibi fons iacob. **I**h̄c ergo
 fatigatus extiterat. sedebat sic super fontem. ho
 ra erat quasi sexta. Venit mulier de samaria.

haurire aquam. Dicit ei ih̄c. Da michi bibere.

Discipuli enim eius abierunt in ciuitatem. ut cibos
 emerent. Dicit ergo ei mulier illa samaritana.

Quomodo tu iudaeus cum sis bibere a me possis que
 sum mulier samaritana. Non enim eorum sunt
 samaritanae iudaei. Respondit ih̄c. & dixit ei.

Sis israel donum dei. & quis est qui dicit tibi da mi
 chi bibere. tu forsitan petisses ab eo. & dedisset

tibi aquam uiuam. Dicit ei mulier. Dñe. neq.
 in quo haurias habes. & puteus altus est. Unde
 ergo habes aquam uiuam. Numquid tu maior
 es patre nro iacob. qui dedit nobis puteum. et i.
 pse ex eo bibit. & filii eius. & pecora eius. Respon
 dit ihc. & dixit ei. Omnis qui bibit ex aqua hac.
 sitiet iterum. Qui autem bibert ex aqua quam
 ego dabo ei. non sitiet in aeternum. Sed aqua quam
 dabo ei. fiet in eo fons aquae salubentis in uitam aet
 nam. Dicit ad eum mulier. Dñe. da michi hanc
 aquam ut non sitiam. neq. ueniam huc hauri
 re. Dicit ei ihc. Uade uoca uirum tuum. & ueni
 huc. Respondit mulier. & dixit. Non habeo
 uirum. Dicit ei ihc. Bene dixisti. quia non ha
 beo uirum. Quinq. enim uiros habuisti. & nunc
 quem habes. non est tuus uir. hoc uere dixisti.
 Dicit ei mulier. Dñe. uideo quia propheta es tu.
 Patres nri in monte hoc adorauerunt. & uos dicit
 is. quia ierosolimis est locus. ubi adorare oportet.
 Dicit ei ihc. Mulier. crede michi. quia ue

nit hora quando neq. in monte hoc. neq. in
icrosimis adorabitis patrem. Vos adoratis quod
nescitis nos adoramus quod scimus. quia salus
exiudicis est. Sed uenit hora & nunc est quan
do ueri adoratores addorabunt patrem. in spū
& ueritate. Nam & pater tales quaerit. qui ad
orant eum. Spūs est dī & eos qui adorant eum.
in spū & ueritate oportet adorare. Dicit ei
mulier. Scio quia messias uenit. qui dicitur
xpc. Cum ergo uenerit. ille noli annuntia
bit omnia. Dicit ei ihe. Ego sum. qui loquor
tecum. Et continuo uenerunt discipuli eius
& mirabantur quia cum muliere loquebatur.
Nemo tamen dixit. quid quaeris. uel quid lo
quaeris cum ea. Reliquit ergo hydriam suā
mulier. & abiit in ciuitatem. & dicit illis homi
nibus. Venite & uidete hominem. qui dixit
mihi omnia quae uincq. feci. Numquid ipse
est xpc. Exierunt de ciuitate. & ueniebant
ad eum. Interrogabant eum discipuli dicen

tes Rabbi manduca. Ille autem dixit eis. Ego
 cibum habeo manducare. quem uos nescitis.
 Dicebant ergo discipuli ad inuicem. Numquid
 aliquis. attulit ei manducare. Dicit eis ihs. Meus
 cibus est. ut faciam uoluntatem eius qui misit
 me. ut per faciam opus eius. Nonne uos diei
 tis. quod adhuc quatuor menses sunt. & mes
 sis uenit. Eccc dico uobis. Leuate oculos ue
 stros & uidete regiones. quia albae sunt iam
 ad messem. Et qui metit incredem accipit.
 & congregat fructum in uitam aeternam. Ut
 & qui seminat simul gaudeat. & qui metit. In
 hoc enim est uerbum uerum. quia alius est
 qui seminat. & alius est qui metit. Ego misi
 uos metere. quod uos non laborastis. Alii la
 borauerunt. & uos in labores eorum introistis.
 Excitauit autem illa. multi crediderunt in eum
 samaritanorum. propter uerbum mulieris.
 testimonium perhibentis. quia dixit michi
 omnia quaecumque feci. Cum uenissent ergo

ad illum samaritani rogauerunt cum ut ibi ma-
 neret. Et mansit ibi duos dies. & multo plures
 crediderunt propter sermonem eius. Et mulie-
 ri dicebant. Quia iam non propter tuam lo-
 quendam credimus. Ipse enim audiuimus & scri-
 mus. quia hic est uere filius mundi. **P**ost
 duos autem dies exiit inde. & abiit in galileam.

lo. xxviii.
 VII.
 in. xxviii.

lo. xxxv.
 xi.
 in. cclii.
 in. li.
 l. xxv.

lo. xxxvi.
 x.
 l.

Ipsē enim ih̄c testimonium perhibuit. quia
 propheta in sua patria honorem non habet.
Cum ergo uenisset in galileam. exceperunt eū
 galilaei. cum omnia uidissent quae fecerat iero-
 solimis in die festo. & ipsi uenerant in diem fe-
 stum. Uenit ergo iterum in chanan galilaeae.
 ubi fecit aquam uinum. **E**t erat quidam
 regulus. cuius filius infirmabatur capharna-
 um. hic cum audisset quia ih̄c adueneret au-
 dacia in galileam. abiit ad eum. & rogabat cum
 ut descenderet. & sanaret filium eius. Incipi-
 ebat enim mori. Dixit ergo ih̄c ad eum. Ni-
 si signa & prodigia uideritis. non creditis. Di-

lo. xxxvii.
 iii.
 in. lxxvii.
 l. lxx.

et ad eum regulus. *Domine descende priusquam
 moriatur filius tuus.* Dicit ei *Domine.* Uade. fi-
 lius tuus uiuit. Credidit homo sermone. que
 dixit ei *Domine.* & ibat. Iam autem eo descendentem.
 serui occurrerunt ei. & nuntiauerunt dicentes.
 quia filius tuus uiuere. Interrogabat ergo horam
 ab eis in qua melius habuerit. Et dixerunt ei.
 Quia heri hora septima. reliquit cum febris. Co-
 gnouit ergo pater. quia illa hora erat. in qua di-
 xit ei *Domine.* filius tuus uiuit. Et credidit ipse. &
 domus eius tota. hoc serum secundum signum
 fecit *Domine.* cum uenisset a iudaea in galiliam.

V
 10. xxxviii.
 an. lxx.
 m. xxx.
 l. xxxvii.

L E A M.

P O S T H A E C

erat dies festus iudaeorum. & ascen-
 dit *Domine.* ierosolimam. Est autem ieroso-
 limis probatica piscina. quae cognominatur
 hebraice bethsaida. quinque porticus habens.
 In his iacebat multitudo magna. languentium.
 caecorum. aridorum. claudorum. expectantium

aquae motum. Angelus autem dñi secundum
tempus descendebat in piscinam. & mouebatur
aqua. Et qui prior descendisset in piscinam.
post motionem aquae. sanus fiebat. aquae uero
tenebatur infirmitate. Erat autē q̄dam homo
ibi. xxxv. & octo annos. habens in infirmitate
sua. hunc cum uidisset iñc iacentem. & cogno-
uisset quia iam multum tempus habet. di-
xit ei. Uis sanus fieri? Respondit ei languidus.
Dñe. hominem non habeo. ut cum turbata
fuerit aqua. mittat me in piscinam. Dum
uenio enim ego. alius ante me descendit. Dicit
ei iñc. Surge. tolle grabatum tuum &ambu-
la. Et statim sanus factus est homo. & sista-
lit grabatum suum. & ambulabat. Erat autē
sabbatum in illo die. Dicebant iudaei. illi q̄ sa-
natus fuerat. Sabbatum est. non licet tibi tol-
lere grabatum tuum. **R**espondit ei. Qui
me fecit sanum. ille michi dixit. Tolle grabat-
um tuum. & ambula. Interrogauerunt ergo

cum. Quis est ille homo. qui dixit tibi tolle grabatum tuum & ambula. Iſ autem qui ſanus fuerat effectus. neſciebat quis eſſet. Iſ enim declinauit a turba. conſtituta in loco. Poſtea inuenit eum in templo. & dixit illi. Ecce ſanus factus eſ. iam noli peccare. ne deterius tibi aliquid contingat. Abiit ille homo. & non abiit aut iudaicis. quia iſ eſſet. qui fecit cum ſani.

Propterea perſequabantur iudaici in iſ. quia haec faciebat in ſabbato. Iſ autem reſpondit eiſ. pater meus uſq; modo operatur. & ego operor.

Propterea ergo magis quaerebant eum iudaici interficere. quia non ſolum ſoluebat ſabbatum. ſed & patrem ſuum dicebat diu. & aequalem ſe facientis do. Reſpondit itaq; in e. & dixit eiſ.

Amen amen dico uobis. non poteſt filius facere quicquam a ſe. niſi quod uiderit patrem facientem. Quaecumq; enim ille fecerit. haec et & filius ſimiliter facit. Pater enim diligit filium. & omnia demonſtrat ei quae ipſe facit.

& maiora his demonstrabit ei opera. ut uos miremini. Sicut enim pater suscitauit mortuos & uiuificauit. sic & filius quos uult uiuificat. Neque enim pater iudicat quemquam. sed iudicium omne dedit filio. ut omnes honorificent filium. sicut honorificant patrem. **Q**ui non honorificat filium. non honorificat patrem. qui misit illum. Amen. amen dico uobis. quia qui uerbum meum audit & credit ei qui misit me. habet uitam aeternam. & in iudicium non uenit. sed transit a morte in uitam. Amen. amen dico uobis. quia uenit hora & nunc est. quando mortui audient uocem filii dei. & qui audierint uiuent. Sicut enim pater habet uitam in semetipso. sic dedit & filio uitam habere in semetipso. Et potestatem dedit ei & iudicium facere. quia filius hominis est. Nolite mirari hoc. quia uenit hora in qua omnes. qui in monumentis sunt. audient uocem eius & procedent. Qui bona fecerunt. in resurrectionem uitae. Qui uero

lo. el.
m. xcviii.
l. cxxv.

lo. el.
x. l.

mala egerunt in resurrectionem iudicii. Non
possum ego. ame ipso facere quicquam. Sicut
audio iudico. & iudicium meum iustum est.

lo. xliii.
ff. cxxxv.
ff. cxxxvi.
l. cclxxxvii.
lo. xliiii.
50 l.

Quia non quaero uoluntatem meam. sed uolun-
tatem eius qui misit me. **S**iego testimoni-
um perhibeo de me. testimonium meum non est
uerum. Alius est qui testimonium perhibet
de me. & scio quia uerum est testimonium.
quod perhibet de me. Uos misistis ad iohannem
& testimonium perhibuit ueritati. Ego. autem
non ab homine testimonium accipio. sed hoc
dico. ut uos salui sitis. Ille erat lucerna ardens
& lucens. uos autem uoluistis exultare ad ho-
ram. in luce eius. Ego. autem habeo testimo-
nium. maius iohanne. Opera enim quae de-
dit michi pater. ut perficam ea. ipsa opera.
quae ego facio. testimonium perhibent de me.
quia pater me misit. Et qui misit me pater. ipse
testimonium perhibuit de me. **N**eq. uocem eius
umquam audistis. neq. speciem eius uidistis.

lo. xliiii.
ff. cxxxvii.
l. cxxxviii.

lo. xliiii.
50 l.

Et uerbum eius non habetis in uobis manens. quia quem misit

ille huic uos non creditis. Scrutamini scriptu-
ras quia uos putatis in ipsis uitam aeternam
habere. Et illae sunt quae testimonium per-
hibent de me. Et non uultis uenire ad me
ut uitam habeatis. Claritatem ab hominibus
non accipio sed cognoui uos qui dilectione
dñi non habetis in uerbis. Ego ueni in nomine
patris mei & non accipitis me. Si uisus uene-
rit in nomine suo illum accipietis. Quomo-
do potestis uos credere qui gloriam ab inuicē
accipitis & gloriam quae a solo est dō non que-
ritis. Nolite putare quia ego accusaturus sim
uos apud patrem. Est qui accuset uos moysēs
in quo uos speratis. Si enim crederetis moysi
crederetis forsitan & michi. De me enim ille
scripsit. Si autem illius litteris non creditis.

l. xlvi.
m. cccv.
m. cccv.
l. cccv.
a. xlvi.

P quomodo meis uerbis crederetis.
POST HAEC ABIIT
iherosolimam et transiit in galileam quod est
iherosolimam. Et sequebatur eum multitudo

VI.

magna quia uidebant signa quae faciebat su-
 per his qui infirmabantur. **S**ubito ergo in
 montem iherosolymorum & ibi sedebat cum discipulis su-
 is. **E**rat autem proximum pascha dies fe-
 stus iudeorum. **C**um subleuasset ergo
 oculos iherosolymorum & uidisset quia multitudo maxi-
 ma uenit ad eum dicit ad philippum Unde
 eremus panes ut manducent hi hoc autem
 dicebat temptans eum ipse enim sciebat
 quid esset factururus. Respondit ei philippus
 Denariorum denariorum panes non suffici-
 unt eis ut unusquisque modicum quid accipi-
 at. Dicit ei unus ex discipulis eius andreas
 frater simonis petri. Est puer unus hic qui
 habet quinque panes hordeaceos & duos pisces.
Sed haec quid sunt inter eos. Dixit ergo
 iherosolymorum. Facite homines discumbere. Erat autem
 spem multum in loco. Discubuerunt ergo ui-
 ri numero quasi quinque milia. Accepit ergo
 panes iherosolymorum & cum gratias egisset distribuit

Ioh. xlviii.
 Tit. cxxxi.
 L. xxvii.

Ioh. xlviii.
 Tit. cxxxi.
 L. xxvii.

Tit. cxxxi.
 L. xxvii.

discumbentibus. Similiter & ex piscibus quan-
tum uolebant. Ut autem impleti sunt. dixit
discipulis suis. Colligite quae suprauerunt
fragmenta. ne perant. Collegerunt ergo. &
impleuerunt duodecim cophinos fragmen-
torum. ex quinque panibus hordeaceis. quae su-
per fuerunt his qui manducauerant. **I**lli
ergo homines cum uidissent quod fecerat si-
gnum. dicebant. Quia hic est uere propheta.
qui uenturus est in mundum. Tunc ergo cum
cognouisset. quia uenturi essent ut raperent
eum. & facerent eum regem. **F**ugit iterum
in montem. ipse solus. Ut autem sero factum
est. descenderunt discipuli eius ad mare. Et
cum ascendissent nauim. uenerunt transma-
re in capharnaum. Et tenebrae iam factae
erant. & non uenerat ad eos ih̄c. Mare autem
magno uento flante. exurgebat. Cum remi-
gassent ergo quasi stadia. xxxv. aut triginta.
uident ihm̄ ambulantem super uiam. & pro-

10. l.
5. x. l.

10. l.
11. l.
12. l.
13. l.

ximum nauis fieri. & timuerunt. Ille autem
 dicit eis. Ego sum. nolite timere. Uoluerunt
 ergo accipere eum in nauim. & statim fuit
 nauis ad terram quam ibant. **A**ltera die
 turba quae stabat trans mare. uidit quia na
 uicula alia non erat ibi nisi una. & quia non
 introisset eum discipulis suis in nauim. sed
 soli discipuli eius abissent. Aliae uero super ue
 nerunt naues. atq; berade iuxta locum. ubi
 manducauerunt panem. gratias agente dño.
Cum ergo uidisset turba. quia non esset in
 ibi. neq; discipuli eius. ascenderunt in nauiculas.
 & uenerunt capharnaum. quierentes ihm.
Et cum inuenissent eum trans mare. dixerunt
 ei. Rabbi. quando huc uenisti. Respondit in
 & dixit. Amen. amen dico uobis. quiertis me.
 non quia uidistis signa. sed quia manducaistis
 expumbus. & saturati estis. Operamini non
 cibum qui perit. sed qui permanet in uitam
 aeternam. quem filius hominis dabit uobis.

hunc enim pater signauit dñs. Dixerunt ergo ad eum. Quid faciemus ut operemur opera dñi. Respondit ih̄c. & dixit eis. hoc est op̄s dñi. ut credatis in eum quem misit ille.

Io. I. vi.
In. cl. vi.
In. lxxvii.

Dixerunt ergo ei. Quod ergo tu facis signum. ut uideamus & credamus tibi. quid operaris.

Io. I. vi.
S. o. l.

Patres nostri manducauerunt manna inde festo. sicut scriptum est. panem de caelo dedit eis manducare. Dixit ergo eis ih̄c.

Amen dico uobis. non moyses dedit uobis panem de caelo. sed pater meus dat uobis panem uerum de caelo. panis enim dñi est qui descendit de caelo. & dat uitam mundo. Dixerunt ergo ad eum. Dñe. semper da nobis panem hunc.

Io. I. vi.
In. cl. lxxviii.
In. cl. lxxvii.
In. cl. lxxviii.

Dixit autem eis ih̄c. Ego sum panis uitae. qui uenit ad me. non esuriet. Et qui credit in me. non sitiet unquam.

Io. I. vi.
S. o. l.

Sed dixi uobis. quia & uidistis me. & non creditis. **O**mne quod dat michi pater. uenit ad me. & cum qui uenit ad me

Io. lviij.
 Et cxxxij.
 m. clxxxij.
 L. clxxxvij.

Io. lviij.
 Sol.

non etiam foras. **Q**uia descendi de caelo
 ut non faciam uoluntatem meam. sed uo-
 luntatem eius qui misit me. **H**acc est au-
 tem uoluntatem eius qui misit me patris.
 ut omne quod dedit michi non perdam
 ex eo. sed resuscitem illud in nouissima die.
Hacc est enim uoluntas patris mei qui misit
 me. ut omnis qui uidet filium. & credit in
 eum. habeat uitam aeternam. Et resuscita-
 bo ego eum in nouissimo die. **M**urmu-
 rabant ergo iudaei de illo. quia dixisset in
 Ego sum panis qui de caelo descendi. & dice-
 bant. Nonne hic est ihs filius ioseph. cuius
 nos nouimus patrem & matrem. Quomodo
 ergo dicit hic. quia de caelo descendi. **R**e-
 spondit ergo ihs. & dixit eis. Nolite mur-
 murare in inuicem. Nemo potest uenire
 ad me. nisi pater qui misit me traxerit eu.
 Et ego resuscitabo eum in nouissimo die.
 Et sicut scriptum in prophetis. Et erunt omnes

Io. lviij.
 m. clxli.
 m. l.
 L. xxxviii.

Io. lxi.
 Sol.

docebiles dī. Omnis qui audiuit a patre & didi-
cit. uenit ad me. **N**on quia patrem uidit
quisqu. un. nisi is qui est adō. hic uidit patrem.

Io. I. 1.
III.
in. ex. 1.
L. ex. 1.

Io. I. 1.
S. 1.

Io. I. 1.
III. 1.
III. 1.
L. 1.
Io. I. 1.

Amen. uen. dico uobis. qui credit in me. habet
uitam aeternam. **E**go sum panis uitae.

Patres uī manducauerunt manna in deserto.
& mortui sunt. hic est panis de caelo descen-
dens. ut si quis ex ipso manducauerit. non mo-
riatur.

Io. I. 1.
III. 1.
III. 1.
L. 1.

Ego sum panis uiuus. qui de celo
descendi. Si quis manducauerit ex hoc pane.
uiuet in aeternum. Et panis quem ego dabo.
caro mea est. pro mundi uita.

Io. I. 1.
S. 1.

Rogabunt
ergo iudaei. ad inuicem dicentes. Quomodo
potest hic dare nobis carnem suam ad mandu-
candum. Dixit ergo eis ihc. Amen amen dico
uobis. nisi manducaueritis carnem filii homi-
nis. & biberitis eius sanguinem. non habebitis
uitam in uobis. Qui manducat meam carnem.
& bibit meum sanguinem. habet uitā aeternā.
Et ego resuscitabo eum in nouissimo die.

Io. lexiu.
m. ccccxi.
m. ccccxi.
l. ccccxi.
Io. lexiu.
S. o. l.

Caro enim mea uere est esca & sanguis meus uere est
potus. **Q**ui manducat meam carnem & bi
bit meum sanguinem in me manet & ego in
illo. Sicut misit me uiuens pater & ego uiuo
propter patrem. Et qui manducat me & ipse
uiuet propter me. hic est panis qui de caelo
descendit non sicut manducauerunt patres
uiri manna & mortui sunt. Qui manducat
hunc panem uiuet in aeternum. Hanc dixit
in synagoga docens in capharnaum. Multi
ergo audientes ex discipulis eius dixerunt in

Turuf est hic sermo. quis potest cum audire
Sciens autem ihc apud semet ipsum quia mur
murarent de hoc discipuli eius dixit eis hoc
nos scandalizat.

Io. lexiu.
m. ccccxi.
m. ccccxi.
l. ccccxi.
Io. lexiu.
m. ccccxi.
m. ccccxi.
l. ccccxi.

Sic ergo uideritis filium
hominis ascendentem. ubi erat prius. **S**ps
est qui uiuificat. caro non prodest quicquam.

Io. lexiu.
S. o. l.

Verba quae ego locutus sum uobis sps & uita
sunt. Sed sunt quidam ex uobis qui non
credunt. **S**ciebat enim ab initio ihc qui

Io. lexiu.
m. ccccxi.
m. ccccxi.
l. ccccxi.

Io. lxxvii
S. o. l.

Io. lxxviii
S. o. l.

Io. lxxv
S. o. l.

essent non credentes. & quis traditurus esset
cum. **E**t dicebat. propterea dixi uobis.
quia nemo potest uenire ad me. nisi fuerit
ei datum a patre meo. Ex hoc multi discipu
lorum eius abierant retro. etiam non cum
illo ambulabant. Dixit ergo ih̄c ad duode
cim. Numquid & uos uultis abire. **R**e
spondit ergo ei simon petrus. Dñe. ad quē
ibimus. Uerba uitae aeternae habes. & nos
credidimus & cognouimus. quia tu es x̄c̄
filius dī. **R**espondit eis ih̄c. Non ne ego
uos duodecim elegi. & unus ex uobis diabo
lus est. Dicebat autem iudam simonis sca
nothen. hic enim erat traditurus cum.
cum esset unus ex duodecim.
OST H A E C A M
bulabat ih̄c in galilea. non
enim uolebat in iudaea ambula
re. quia quaerebant eum iudaei interfici
cere. Erat autem in proximo. dies festus

iudaeorum. scenophegia. Dixerunt autem
 ad eum fratres eius. Transi hinc & uade in
 iudaeam. ut & discipuli tui uideant opera
 tua quae facis. Nemo quippe in occulto
 quid facit. & quaerit ipse in palam esse. Si
 haec facis. manifesta te ipsum mundo. Neque
 enim fratres eius credebant in eum. Dicit
 ergo eis inquit. Tempus meum non dum ad
 uenit. tempus autem uerum semper est pa
 ratum. Non potest mundus odisse uos.
 me autem odit. quia ego testimonium p
 habeo de illo. quia opera eius mala sunt. Uos
 ascendite ad diem festum hunc. ego non dum
 ascendo ad diem festum istum. quia meum
 tempus nondum impletum est. haec cum
 dixisset. ipse mansit in galilea. Ut autem ascen
 derunt fratres eius. tunc & ipse ascendit ad
 diem festum. non manifeste. sed quasi in oc
 culto. Iudaei ergo quaerebant eum in die fe
 sto. & dicebant. Ubi est ille. Et murmur

multus de eo erat in turba. Quidam enim dicebant. quia bonus est. Alii autem dicebant. non. sed seducit turbas. Nemo tamen loquebatur palam de illo. propter metum iudaeorum. Iam autem die festo mediante. ascendit ih̄c in templum. & docebat. Et mirabantur iudaei dicentes. Quomodo hic literas scit. cum non didicerit. Respondit eis ih̄c. & dixit. Quia ea doctrina non est mea. sed cuius qui misit me. Si quis uoluerit uoluntatem eius facere. cognoscat de doctrina utrum ex deo sit. an ego a me ipso loquar. Qui a se met ipso loquitur. gloriam propriam quaerit. Qui autem quaerit gloriam eius qui misit illum. hic uerax est. & in iusticia in illo non est. Nonne moyses dedit uobis legem. & nemo ex uobis facit legem. Quid me quaeritis interficere. Respondit turba & dixit. Deum non habes. quis te quaerit interficere. Respondit ih̄c. & dixit eis. Unum opus feci. & omnes miramini. Pro

propterea moyses dedit uobis circumcisionem .
 non quia ex moyses est . sed ex patribus . & in
 sabbato circumcidatis hominem . Si circum
 cisionem accipit homo in sabbato ut non sol
 uatur lex moysi . mihi indignamini quia to
 tum hominem sanum feci in sabbato . Nolite
 iudicare secundum faciem . sed iustum iudici
 um iudicate . Dicebant ergo quidam ex iero
 solimis . Nonne hic est quem quaerunt in
 terficere . Ecce palam loquitur . & nichil eadi
 cunt . Numquid uere cognouerunt principē
 quia hic xpc . Sed hunc scimus unde sit . Xpc
 autem cum uenerit . nemo scit unde sit .

lo. lxxvi.
 in. lxxvii.
 in. lxxviii.
 l. cclvii.

Clamabat ergo docens in templo ihe . & dicens .
 Et me scitis . & unde sim scitis . & a me ipso non
 ueni . sed est uerus qui misit me . quem uos ne
 scitis . Ego scio cum . quia ab ipso sum . & ipse
 me misit . **Q**uaerebant ergo cum appren
 dere . & nemo misit illum manus . quia non
 dum uenerat hora eius . **D**e turba autem

lo. lxxvii.
 in. lxxviii.
 in. lxxviiii.
 l. cclviii.

lo. lxxviiii.
 § X^o l.

multi crediderunt in eum. & dicebant. Xpc
cum uenerit. numquid plura faciet.
quam quae hic facit. Audierunt pharisaei
urbem murmurantem de illo haec. **E**t
miserunt principes & pharisaei ministros.
ut apprehenderent eum. **D**ixit ergo ihc.
Adhuc modicum tempus uobiscum sum. &
uado ad eum qui misit me. **Q**uatis
me & non inuenitis. & ubi sum ego. uos n̄
potestis uenire. Dixierunt ergo iudaei ad
semet ipsos. Quo hic iturus est. quia non in
uenimus eum. Numquid in dispersionem
gentium iturus est. & docturus gentes. **Q**uis
est hic sermo quem dixit. **Q**uatis me &
non inuenitis. & ubi sum ego. uos non pote
stis uenire. **I**n nouissimo autem die magno
festiuitatis. Stabat ihc. & clamabat dicens.
Si quis sitit. ueniat ad me. & bibat. **Q**ui credit
in me. sicut dicit scriptura. flumina deuen
te eius fluent. **A**quae uiuae. hoc autē dixit

Io. lxxviii
m. ccc.
m. clxxxi.
L. cclxxxv.

Io. lxxx.
S. x. l.

Io. lxxxv.
S. x. l.

de spū. quem accepturi erant credentes in eū.
 Non dum enim erat sp̄s datus. quia in e non
 dum fuerat glorificatus. **E**x illa ergo
 turba cum audissent hos sermones. dicebat
 hic est uere propheta. alii dicebant. hic est
 x̄pc. **Q**uidam autem dicebant. Num
 quid agabitea. x̄pc uenit. Nonne scriptura
 dicit. quia ex semine dauid. & de bethleem
 castello ubi erit dauid. uenit x̄pc. **D**is
 sensio itaq. facta est in turba. propter eū.
Quidam autem ex ipsis uolebant apprehen
 dere eum. sed nemo misit super illum ma
 nus. **U**enerunt ergo ministri ad ponti
 fices & pharisaeos. & dixerunt eis illi. Quare
 non adduxistis eum. **R**esponderunt mini
 stri. Numquam sic locutus est homo. sicut
 hic homo. **R**esponderunt ergo eis phari
 saei. Numquid & uos seducti estis. **N**um
 quid aliquis ex principibus credidit in eum.
 aut ex pharisaeis. **S**ed turba haec. quae non

lo. lxxxvii.
 m. cxx.

lo. lxxxviii.
 m. cxxi.

lo. lxxxix.
 s. l.

lo. lxxxv.
 m. cxxv.
 m. cxxviii.
 l. cxxlii.

lo. lxxxvi.
 s. l.

nouit legem. maledicti sunt. Dicit nicodemus
ad eos ille qui uenit ad eum nocte. qui erat
unus ex iis. Numquid lex nra iudicat
hominem. nisi audierit ab ipso prius. & co
gnouerit quid faciat. Responderunt & di
xerunt ei. Numquid & tu galileus es. Seru
tare & uide. quia propheta a galilea non sur
git. Et reuersi sunt unusquisq; in domum
suam. Ihesus autem perrexit in montem oli
ueti. & diluculo iterum uenit in templum.
Et omnis populus uenit ad eum. & sedens do
cebat eos. **A**dducunt autem scribae & pha
risaici mulierem in adulterio deprehensam.
& statuerunt eam in medio. & dixerunt ei.
Magister. hae mulier modo deprehensa est in
adulterio. In lege autem moyses mandauit
nobis. huiusmodi lapidare. Tu ergo quid
dicis. Hae autem dicebant temptantes eum
ut possent accusare eum. Ihesus autem incli
nans se deorsum. digito scribebat in terra.

Cum autem persequerentur interrogantes eum.
 erexit se. & dixit eis. Qui sine peccato est ue-
 strum. primus in illam lapidem mittat. Et
 iterum se inclinans. scribebat in terra. Audi-
 entes autem. unus post unum exiebant. in-
 epientes. a senioribus. Et remansit solus. &
 mulier in medio stans. Erigens autem se in-
 dixit ei. Mulier. ubi sunt qui te accusabant.

Nemo te condemnavit. Quae dixit. Nemo
 dñe. Dixit autem in- Nee ego te condem-
 nabo. Uade. & amplius iam noli peccare. He-
 rum ergo locutus est in- dicens. Ego sum lux
 mundi. Qui sequitur me. non ambulabit
 in tenebris. sed habebit lucem uitae. Dixerunt
 ergo ei pharisaei. Tu de te ipso testimonium
 perhibes. Testimonium tuum non est uerū.

Respondit in-. & dixit eis. Et si ego testimo-
 nium perhibeo de me ipso. uerum est testimo-
 nium meum. quia scio unde ueni. & quo ua-
 do. Uos autem. nescitis unde uenio. aut quo

uado: Uos secundum carnem iudicatis: ego
non iudico quemquam. Et si iudico ego, iu-
dicium meum uerum est, quia solus non
sum, sed ego & qui me misit pater. Et in le-
ge uera scriptum est quia duorum hominum testi-
monium uerum est. Ego sum qui testimonium per-
hibeo de me ipso, & testimonium perhibeo
de me, qui misit me pater. Dicebant ergo
ei: Ubi est pater tuus? **R**espondit ihs:

lo. lxxxviii.
m. cxxi.
l. cxxviii.

Neq; me scitis, neq; patrem meum. Si me sci-

lo. lxxxviii.
m. cxxi.
m. cxxviii.
l. cxxviii.
a. cxxviii.

ritis, forsitan & patrem meum sciretis. Haec
uic uerba locutus est in galathis. doces
in templo. Et nemo apprehendit eum, quia
necdum uenisset hora eius.

lo. lxxxviii.
§ o l

IXIT ERGO

VIII

uenerum eis ihs: Ego uado, & que-
ritis me, & in peccato uestro mo-
riemini. Quo ego uado, uos non potestis sur-
rire. Dicebant ergo iudaei: Numquid in-
terficiet semetipsum, quia dicit, quo ego

uado. uos non potestis uenire. Et dicebat eis.
 Uos de deorsum estis. ego de supernis sum.
 Uos de mundo hoc estis. ego non sum de hoc
 mundo. Dixi ergo uobis quia moriemini
 in peccato uro. Dicebat ergo ei. Tu quis es.
 Dixit eis ihc. Principium. qui & loquor uo
 bis. Multa habeo de uobis loqui & iudica
 re. sed qui misit me uerax est. Et ego quae
 audiui ab eo. haec loquor in mundo. Et n̄
 cognouerunt. quia patre eis dicebat dñm.
 Dixit ergo eis ihc. Cum exaltaueritis filium
 hominis. tunc cognoscetis quia ego sum.
 & a me ipso facio nichil. sed sicut docuit me
 pater haec loquor. Et qui misit me mecum
 est. & non reliquit me solum. quia ego quae
 placita sunt ei. facio semper. haec illo lo
 quente. multi crediderunt in eum. Dice
 bat ergo ihc ad eos. qui crediderunt ei iude
 os. Si uos manseritis in sermone meo. uere
 discipuli mei eritis. & cognoscetis ueritate.

& ueritas liberabit uos. Responderunt ei. Se-
men abrahæ sumus. & nemini seruiuimus
umquam. Quomodo tu dicis. liberi eritis. Re-
spondit eis ih̄c. Amen. amen dico uobis. quia
omnis qui facit peccatum. seruus est pecca-
ti. Seruus autem non manet in domo in æter-
num. filius manet in æternum. Si ergo fili-
us uos liberauerit. uere liberi eritis. Scio
quia filii abrahæ estis. sed quaeritis me inter-
ficere. quia sermo meus non cepit in uobis.
Ergo quod uidi apud patrem loquor. & uos que-
rite. apud patrem ur̄m faciatis. Respon-
derunt & dixerunt ei. Pater noster abrahā
est. Dicit eis ih̄c. Si filii abrahæ estis. opera
abrahæ facite. Nunc autem quaeritis me
interficere. hominem qui ueritatem locutus
sum uobis. quam audiui a dō. hoc abrahā
non fecit. uos facitis opera patris ur̄i. Dixe-
runt itaq; ei. Nos ex formatione non sumus
nati. unum patrem habemus dñm. Dixit er-

go est iñc. Si dñs pater uester esset. diligereis
 utiq; me. Ego enim ex dō processi & ueni.
N eq; enim ame ipso ueni. sed ille me misit.
Q uare loquidam mecum non cognosceris. quia
 non potestis audire sermonem meum. Uos
 ex patre diabolo estis. & desideria patris sui
 uultis facere. Ille homicida erat ab initio.
 & in ueritate non stetit. quia non est ueri
 tas in eo. Cum loquitur mendacium. ex pro
 priis loquitur. quia mendax est. & pater
 eius. Ego autem quia ueritatem dico. non
 creditis michi. Quis ex uobis arguit me de
 peccato. Si ueritatem dico. quare uos non
 creditis michi. Qui est ex dō. uerba dñi audit.
P ropterea uos non auditis. quia ex dō n̄ estis.
R esponderunt igitur iudaei. & dixerunt ei.
N on ne bene dicimus nos. quia samaritani s̄
 estis. & dæmonium habetis. Respondit iñc.
E go dæmonium non habeo. sed honorifico
 patrem meum. & uos inhonorastis me. Ego

autem non quaero gloriam meam. est qui
quaerat & iudicet. Amen amen dico uobis
siquis sermonem meum seruauerit. morte
non uidebit in aeternum. Dixerunt ergo iu
daci. Nunc cognouimus quia daemoneum
habes. Abraham mortuus est & prophetae.
& tu dicis. siquis sermonem meum seruaue
rit. non gustabit mortem in aeternum. Num
quid tu maior es patre nro abraham. qui
mortuus est & prophetae mortui sunt. que
re ipsum facis. Respondit ihs. Si ego glori
fico me ipsum. gloria mea nichil est. Est
pater meus qui glorificat me. quem uos
dicitis quia ds noster est. & non cognouistis
eum. Ego autem noui eum. Et si dixero
quia non scio eum. ero similis uobis men
dax. Sed scio eum. & sermonem eius seruo.
Abraham pater uester exultauit ut uideret
diem meum. et uidit. & gauisus est. Dixe
runt ergo iudaci ad eum. Quinquaginta

annos non dum habes & abraham uidisti. **D**ixit eis ih̄c. Amen amen dico uobis ante
 quam abraham fieret ego sum. Tulerunt
 ergo lapides ut iacerent in eum. Ih̄c autem
 abscondit se & exiit de templo.
Et praeteriens uidit hominem caecum anat
 uitate. Et interrogauerunt eum discipuli
 sui. Rabbi quis peccauit hic aut parentes eius
 ut caecus nasceretur. Respondit ih̄c. Neque
 hic peccauit neq; parentes eius sed ut mani
 festentur opera d̄i in illo. Ne opostet opera
 ri opera eius qui misit me donec dies est. Ue
 nit nox quando nemo potest operari. Quā
 diu in mundo sum. lux sum mundi. hacc
 cum dixisset exspuit in terram & fecit lutū
 exspuito & linuit lutum super oculos eius.
 & dixit ei. Uade laua in uatatoria siloac. qđ
 interpretatur missus. Abiit ergo & lauit
 & uenit uidens. Itaq; uicini & qui uidebant
 cum prius quia mendicus erat dicebant.

Nonne hic est qui sedebat & mendicabat? Alii dicebant quia hic est. Alii autem nequaquam sed similis est eius. Ille uero dicebat quia ego sum. Dicebant ergo ei. Quomodo aperti sunt tibi oculi? Respondit. Ille homo qui dicitur in e. lutum fecit & unxit oculos meos & dixit michi. Uade ad natatoria[m] siloac & laua. Et tabi & laui & uidi. Et dixerunt ei. Ubi est ille? Ait. Nescio. Adducunt eum ad pharisaeos qui cecus fuerat. Erat autem sabbatum quando lutum fecit in e. & aperuit oculos eius. Interim ergo interrogabant eum pharisaei quomodo uidisset. Ille autem dixit eis. Lutum posuit michi super oculos & laui & uideo. Dicebant ergo ex pharisaeis quidam. Non est hic homo ad d[eu]m qui sabbatum non euodit. Alii dicebant. Quomodo potest homo peccator haec signa facere? Et seisma erit in eis. Dicunt ergo cecus iterum. Tu quid dicis de eo qui aperuit oculos tuos? Ille autem

dixit Quia propheta est Non crediderunt
 ergo iudæi de illo quia cæcus fuisset & uidi-
 set donec uocauerunt parentes eius qui ui-
 derat & interrogauerunt eos dicentes hic
 est filius uester quem uos dicebatis quia cæcus
 natus est quomodo nunc ergo uidet Res-
 ponderunt eis parentes eius & dixerunt
 S eimus quia hic est filius noster & quia cæcus
 natus est Quomodo autem nunc uideat ne-
 scimus aut quis eius aperuit oculos nos nesci-
 mus Ipsum interrogate accatam habet ipse
 de se loquatur hæc dixerunt parentes eius
 quia timebant iudæos lam enim conspira-
 uerant iudæi ut si quis eam confiteretur xpm
 extra s̄nagogam fieret Propterea parentes
 eius dixerunt quia accatam habet ipsum in-
 terrogate Uocauerunt ergo rursum hominẽ
 qui cæcus fuerat & dixerunt ei Da gloriam
 dõ nos scimus quia hic homo peccator est
 Dixit ergo ille Si peccator est nescio unũ scio

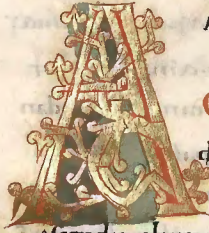
quia cecus cum essem modo uideo. Dixerunt
ergo illi. Quid fecit tibi. quomodo aperuit
tibi oculos. Respondit eis. Dixi uobis iam &
audistis. quid iterum uultis audire. Num
quid & uos uultis discipuli eius fieri. Maldix-
erunt ei. & dixerunt. Tu discipulus illius
sis. nos autem moysi discipuli sumus. Nos sci-
mus quomodo moysi locutus est deus. hunc autem nesci-
mus unde sit. Respondit ille homo. & dixit
eis. In hoc enim mirabile est. quia uos nesci-
tis unde sit. & aperuit oculos meos. Scimus
autem. quia peccatores deus non audit. sed si
quis dei cultor est & uoluntatem eius facit.
hunc exaudit. A sacculo non est auditum quia
aperuit quis oculos cecis nati. Nisi esset hic
ad deum non poterat facere quicquam. Respon-
derunt & dixerunt ei. In peccatis natus es
totus. & tu doces nos. Et ceciderunt cum so-
ras. Audiuit me quia ceciderunt cum so-
ras. & cum inuenisset eum. dixit ei. Tu credis in

filium dī. Respondit ille. & dixit. Quis est
 dñe. ut credam in eum. Et dixit ei iñe. Et ui
 disti cum. & qui loquitur tecum. ipse est. At
 ille ait. Credo dñe. Et prociens. adorauit eū.
 Et dixit ei iñe. In iudicium ego in hunc mun
 dum ueni. ut qui non uident uideant. & qui
 uident caeci fiant. Et audierunt ex pharisae
 is qui cum ipso erant. & dixerunt ei. Num
 quid & nos caeci sumus. Dixit eis iñe. Si caeci
 essetis. non haberetis peccatum. Nūc uero
 dicatis quia uidemus. peccatum uestrum

M A N E T

M E N A M E N

.VIII.

 dico uobis. qui non intrat p
 ostium in uile ouium. sed
 ascendit aliunde. ille fit est. & luro. Qui
 autem intrat per ostium. pastor est ouium.
 h uic ostiarius aperit. & oues uocem eius audi
 unt. Et proprias oues uocat nominatim. &

educt eas. Et cum proprias oues emiserit. ante eas inquit. & oues illius secuntur. quia sciunt nocem eius. Alienum autem non secuntur. sed fugiunt ab eo. quia non nouerunt nocem alienorum. hoc prouerbium dixit eis ih̄c.

Illi autem non cognouerunt. quid loqueretur eis. Dixit ergo eis iterum ih̄c. Amen amen dico uobis. quia ego sum ostium ouium.

Omnes quotquot uenerunt. fures sunt & latrones. sed non audierunt uos oues. Ego sum ostium. per me si quis introierit saluabitur & ingredietur. & egredietur. & pascua inueniet.

Fur non uenit nisi ut furctur. & macet. & perdat. Ego ueni ut uitam habeant. & abundantius habeant. **E**go sum pastor bonus.

Bouis pastor. animam suam dat pro ouibus suis. Mercenarius & qui non est pastor. cuius non sunt oues proprie. uidet lupum uenientem. & dimittit oues & fugit. Et lupus rapit. & dispergit oues. Mercenarius fugit. quia

mercennarius est. & non pertinet ad eum de
 ouibus. Ego sum pastor bonus. & cognosco
 meas. & cognoscunt me meae. **S**icut no
 uit me pater. & ego agnosco patrem.

Et animam meam pono pro ouibus meis.
Et alias oves habeo quae non sunt ex hoc ouile.
 & illas oportet me adducere. & in orem meam au
 diunt. Et fiet unum ouile. & unus pastor.
Propterea me pater diligit. quia ego pono ani
 mam meam. ut iterum sumam eam. Nemo
 tollit eam a me. sed ego pono eam a me ipso.
Potestatem habeo ponendi eam. & potestatem
 habeo iterum sumendi eam. hoc mandatum
 accepi a patre meo. Dissensio iterum facta est
 inter iudaeos. propter sermones hos. Dicebant
 autem multi ex ipsis. Daemonium habet. &
 insanit. quid eum auditis. Alii dicebant. haec
 uerba non sunt daemonium habentis. Nun
 quid daemonium potest caecorum oculos
 aperire. Facta sunt autem enecenia in iero

lo. xxi.
 in. cxi.
 L. exxviii.

lo. xxv.
 in. cxi.
 in. cxi.
 lo. xxv.
 S. x. l.

solimis & hiemis erat. Et ambulabat ih̄c in
templo in porticu salomonis. Circumdede-
runt ergo eum iudaei & dicebant ei. Quo usq̄
animam nr̄am tollis. Si tu es x̄pc. dic nobis
palam. Respondit eis ih̄c. Loquor uobis &
non creditis. Opera quae ego facio in nomi-
ne patris mei. haec testimonium perhibent
de me. Sed uos non creditis. quia non estis
ex ouibus meis. Oues meae. uocem meam au-
diunt. Et ego cognosco eas & secuntur me.
Et ego uitam aeternam do eis & non peribunt
in aeternum. & non rapiet eas quisquam de
manu mea. Pater meus quod dedit michi.
manus omnibus est. Et nemo potest rapere
de manu patris mei. Ego & pater unum su-
mus. Sustulerunt lapides iudaei. ut lapida-
rent eum. Respondit eis ih̄c. Multa opera
bona ostendi uobis. ex patre meo. propter
quod eorum opus me lapidatis. Responde-
runt ei iudaei. De bono opere non lapidamus

te. sed de blasphemia. Et quia tu homo cum
 sis. facis te ipsum dñm. Respondit ei iñc. Non
 ne scriptum est in lege ur̄a. quia ego dixi. du
 ctus. Si illos dixit deos. ad quos sermo di facer
 est. & non potest solui scriptura. quem pater
 sc̄ificauit & misit immundum. uos diatis.
 quia blasphemas. quia dixi filius di sum. Si
 non facio opera patris mei. nolite credere mi
 chi. Si autem facio. & si michi non uultis cre
 dere. operibus credite. Ut cognoscatis & cre
 datis. quia in me est pater. & ego in patre.

Quarebant eum apprehendere. & exiit de
 manibus eorum. Et abiit iterum trans ior
 dancn. in eum locum ubi erat iohannes ba
 ptizans primum. & mansit illic. **E**t mul
 ti uenerunt ad eum. & dicebant. Quia iohan
 nes quidem signum fecit nullum. Omnia
 autem quecumq; dixit iohannes de hoc. ue
 ra erant. Et multi crediderunt in eum.
Erat autem quidam languens. laharus. ab etha

lo. xxv.
 f. 111.
 m. cxxvii.
 n. cxxvii.

lo. xxviii.
 f. 112.
 n. cxxviii.

nia de castello mariae & marthae sororis eius.
M^aria autem erat quae unxit dñm unguento.
& extersit pedes eius capillis suis: cuius frater
laharus infirma. Miserrunt ergo sorores
eius ad eum dicentes. Dñe. ecce quem amas.
infirmatur. Audiens autem iñc. dixit eis.
Iⁿfirmitas haec non est ad mortem. sed pro
gloria dñi. ut glorificetur filius dñi per eam.
Dⁱligebat autem iñc. martham. & sororem eius
mariam. & laharum. Ut ergo. audiuit quia
infirmatur. tunc quidem mansit in eodem
loco. duobus diebus. De inde post haec. dicit
discipulis suis. Eamus in iudaeam iterum.
Dⁱciunt ei discipuli. Rabbi. nunc quaerebant
te iudaei lapidare. & iterum uadis illuc. Re
spondit iñc. Nonne duodecim sunt horae
diei. Si quis ambulauerit in die non offendit.
quia lucem huius mundi uidet. Si autem
ambulauerit uoce offendit. quia lux non
est in eo. haec ait. & post hoc dicit eis. Laha

rus amicus noster dormit. sed uado. ut a som-
 no exsuscitem eum. Dixerunt ergo discipu-
 li eius. Dñe. si dormit. saluus erit. Dixerat
 autem iñc de morte eius. Illi autem putau-
 erunt. quia de dormitione somni diceret.
 Tunc dixit eis iñc. manifeste. Laharus mortu-
 us est. & gaudeo propter uos. ut credatis. quò
 non eram ibi. sed ueniam ad eum. Dixit ergo
 thomas qui dicitur didimus. ad discipu-
 los. Eamus & nos. ut moriamur cum eo. Ue-
 nit itaq. iñc. & inuenit eum quatuor dies iam
 in monumento habentem. Erat autem betha-
 nia iuxta ierosolimam. quasi stadiis quindec-
 im. Multi autem ex iudaeis uenerant ad mar-
 tam & mariam. ut consolarentur eas de fratre
 suo. Martha ergo. ut audiuit. quia iñc uenit.
 occurrit illi. Maria autem domi sedebat.
 Dixit ergo martha ad iñc. Dñe. si fuisset hic.
 frater meus non fuisset mortuus. Sed & nunc
 scio. quia quae cumq. poposceris a dō. dabit.

389
tibi dñs. Dicit illi ih̄c. Resurget frater tuus.
Dicit ei martha. Scio. quia resurget in resurre-
ctione in nouissima die. Dicit ei ih̄c. Ego
sum resurrectio & uita. Qui credit in me. et
am simos tuus fuerit. uiuet. Et omnis qui
uiuit & credit in me. non morietur in aeter-
num. Credis huic? At illi. Utiq; dñc. Ego
credidi quia tu es x̄c̄s filius dī uiui. qui in
hunc mundum uenisti. Et cum haec dixis-
set. abiit & uocauit mariam sororem suam
silentio. dicens. Magister adest. & uocat
te. At illa ut audiuit. surrexit cito. & uenit
ad eum. Non dum enim uenerat ih̄c in ca-
stellum. sed erat adhuc in illo loco. ubi oc-
currerat ei martha. Iudaei igitur qui erant
cum ea in domo. & consolabantur eam. cū
uidissent mariā quia cito surrexit & exiit.
sicuti sunt eam dicentes. Quia uadit ad
monumentum. ut ploret ibi. Maria er-
go cum uenisset ubi erat ih̄c. uidens eum.

cecidit ad pedes eius. & dixit ei. Dñe. si fuisset hic. non esset mortuus frater meus. Iñc ergo ut uidit eam plorantem. & iudaeos qui uenerant eum ea plorantes. fremunt spū. & turbauit se ipsum. & dixit. Ubi posuisti eum. Dicunt ei. Dñe. ueni & uide. Et lacrimatus est in e. Dixerunt ergo iudaei. Ecce quomodo amabat eum. Quidam autem dixerunt ex ipsis. Non poterat hic qui aperuit oculos ceci. facere ut & hic non moreretur. Iñc ergo rursum fremens in semet ipso. uenit ad monumentum. Erat autem spelunca. & lapis super positus erat ei. ait in e. Tollite lapidem. Dicit ei martha. soror eius qui fuerat mortuus. Dñe. iam scit quadriduanus enim est. Dicit ei in e. Nonne dixi tibi. quō si crederis. uidebis gloriam dī. Tulerunt ergo lapidem. Iñc autē eleuatis sursum oculis. dixit. Pater gratias ago tibi. quō audisti me. Ego autē scie

bam. quia semper me audis. Sed propter po-
pulum qui circumstat dixi. ut credant quia
tu me misisti. haec cum dixisset. uoce ma-
gna clamauit. Labare. ueni foras. Et statim
prodit qui fuerat monstris. ligatus pedes
& manus instris. & facies illius sudario erat
ligata. Dicit ei ihs. Soluite eum. & sinite ab-
ire. Multi ergo ex iudeis qui uenerant ad
mariam & uiderant quae fecit. crediderunt
in eum. Quidam autem ex ipsis abierunt
ad pharisaeos. & dixerunt eis quae fecit uis.
C Collegerunt ergo pontifices & pharisaei con-
cilium. & dicebant. Quid facimus quia hic
homo multa signa facit. Si dimittimus eum
sic omnes credent in eum. Et uenient ro-
mani. & tollent nostrum. & locum & gentem.
U nus autem ex ipsis enphas. cum esset ponti-
fex. anni illius dixit eis. Uos nescitis quae
quam. nec cogitatis. quia expedit nobis sit
unus moriatur homo pro populo. & non to-

ta gens periret hoc autem a semetipso non
dixit sed esset pontifex anni illius prophetauit
quia ih̄c mortuus erat pro gente &
non tantum pro gente sed & ut filios dei qui
erant dispersi congregaret in unum. **A**bi
lo ergo die cogitauerunt ut interficerent
eum. Ih̄c ergo iam non impalam ambula
bat apud iudeos sed abiit in regionem iuxta
desertum in ciuitatem quae dicitur effrem.
Et ibi demorabatur cum discipulis

PROXIMUM
autem erat pascha iudaeorum.
Et ascenderunt multi ieroso
limam de regione ante pascha ut sanctifica
rent se ipsos. Quaeiebant ergo ihm̄ & col
loquebantur ad inuicem ut in templo stantes.
Quid putatis quia non uenit ad diem festum?
Respondere autem pontifices & pharisaei man
datum ut si quis cognouerit ubi sit indicet

lo. xxiij.
m. cccij.
m. cccxij.

lo. xxvij.
m. cclxvij.
m. cclxvij.
l. cclxvij.

lo. xxvij.
s. x. l.

x

ut apprehenderent eum. In die ergo ante sex
dies paschae. uenit bechaniam ubi fuerat
laharus mostuus. quem suscitauit ih̄c.
Fecerunt autem ei cenam ibi. & maria mi
nistrabat. Laharus uero. unus erat ex dis
cumbentibus cum eo. Maria ergo accepit
libram unguenti nardi pistici preciosi. un
xit pedes ih̄u. & extersit capillis suis pedes eius.
& domus impleta est ex odore unguenti.

Dicit ergo unus ex discipulis eius iudas scario
thes. qui erat cum traditurus. Quare hoc un
guentum non uenit trecentis denariis. &
datum est egenis. Dixit autem hoc. non
quia de egenis pertinebat ad eum. sed quia
fuit erat. & loculos habens. ea quae mitteban
tur portabat. Dixit ergo ih̄c. Sine illam. ut
indien sepulchri mee seruet illud. Pauperes
enim semper habetis uobiscum. me autem
non semper habetis. Cognouit ergo tur
ba multa ex iudeis. quia illic est. Et uene

lo. xxviii.
m. c. lxxviii.
m. c. lxxviii.
l. lxxviii.

lo. xxviii.
S. o. l.

runt non propter ihm tantum. sed ut litarum
 uiderent. quem suscitauit amos tuus. Cogita
 uerunt autem principes sacerdotum. ut &
 litarum interficerent. quia multi propter
 illum abibant ex iudaeis. & credebant in
 ihm. **I**ncastitum autem turba multa
 quae uenerat ad diem festum. cum audis-
 sent quia uenit ihc ierosolimam. acceperunt
 ramos palmarum. & processerunt obuiam ei.
 & clamabant. Osanna. benedictus qui uenit
 in nomine dñi. rex israhel. **E**t inuenit
 ihc assellum. & sedit super eum sicut scriptum
 est. Noli timere filia sion. ecce rex tuus uenit.
 sedens super pullum asinae. **H**aec n̄
 cognouerunt discipuli eius primum. sed
 quando glorificatus est ihc. Tunc recorda-
 ti sunt. quia haec erant scripta de eo. & haec
 fecerunt ei. Testimonium ergo perhibebat
 turba. quae erat cū eo. quando litarum uo-
 cauit de monumento. & suscitauit eum amor

lo. c.
 m. cxxv.
 l. ccccvi.

lo. c.
 m. cxxv.

lo. c.
 s. o. l.

218
tuis. Propterea & obuiam uenit ei turba. quia
audierunt cum fecisse hoc signum. pharisaei
ergo dixerunt ad semet ipsos. Uideas quia
nichil proficimus. Ecce mundus totus. post
eum abire. Erant. i. u. gentiles quidam ex his
qui ascenderant. ut adorarent in die festo.
Hi ergo accesserunt ad philippum. qui erat a
bethsaida galilaeae. & rogabant eum. dicens.
Dñe. uolumus in te uidere. Uenit philippus.
& dicit andreae. Andreas rursus & philip
pus. dixerunt ih̄u. **I**nc̄. autem respondit
eis dicens. Uenit hora. ut clarificetur filius
hominis. **A**men amen dico uobis. nisi gra
num frumenti cadens in terra mortuum fu
erit. ipsū solum manet. Si autem in solum
fuerit. multum fructum affert. **Q**ui amat
animā suam. perdet eam. Et qui odit ani
mam suā in hoc mundo. in uitam aeternam
custodit eam. **S**iquis michi ministrat.
me sequatur. Et ubi sum ego. illic & pater

Io. ciii.
m. cccxxviii.
m. cccc.

Io. ciiii.
s. x. l.

Io. cv.
m. cccxxvii.
l. cccxi.

Io. cvi.
s. x. l.

Nec meus erit. Si quis enim intulerit honorem meum
 faciat cum patre meo. **N**unc anima mea
 turbata est. Et quid dicam? Pater. saluifica
 me ex hac hora. **S**ed propterea ueni in ho-
 ram hanc. pater. clarifica tuum nomen. Ue-
 nit ergo uox de caelo. & clarificauit. & iterum
 clarificabo. Turba ergo quae stabat & audie-
 rat. dicebat tonitruum factum esse. Alii dice-
 bant. angelus ei locutus est. Respondit uero &
 dixit. Non propter me uox haec uenit. sed
 propter uos. Nunc iudicium est mundi. nunc
 princeps huius mundi cietur foras. Et ego si
 exaltatus fuero. terra. omnia traham ad me
 ipsum. hoc autem dicebat. significans quia
 morte esset moriturus. Respondit ei turba.
Nos audiuimus ex lege. quia xps manet in ae-
 ternum. Et quomodo tu dicis. oportet exal-
 tari filium hominis? Quis est iste filius ho-
 minis? Dixit ergo eis ihs. Adhuc modicum
 lumen in uobis est. Ambulate dum luce ha-

lo. xviii.
 tit.
 di. cxxvii.
 in. beem.

lo. xviii.
 Sol.

habebat ut non tenebrae uos comprehendant. Et
 qui ambulat in tenebris nescit quo uadat.
 Qui lucem habetis credite in lucem ut sibi lu
 cis sitis. Hanc locutus est Ihesus & abiit & abscon
 dit se ab eis. Cum autem tanta signa fecisset
 coram eis non credebant in eum ut sermo isa
 iae prophetae impleretur quem dixit Dñe.
 quis credidit auditui nr̄o & brachium dñi
 cui reuelatum est. **P**ropterea non pote
 runt credere quia iterum dixit isaia.
 Excecauit oculos eorum & indurauit eorum
 cor ut non uideant oculis & intellegant cor
 de & conuertantur & sanentur. **H**anc di
 xit isaia quando uidit gloriam eius & locutus
 est de eo. Ueruntamen & ex principibus mul
 ti crediderunt in eum sed propter phariseos
 non confitebantur ut de synagoga non eiec
 rentur. Dillexerunt enim gloriam hominū
 magis quam gloriam di. **I**hesus autem cla
 mauit & dixit. Qui credit in me non credit

Io. xviii
 in xxxvii
 l. lxxvii

Io. xxi
 § 1.

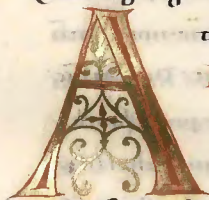
Io. xxi
 in xxxvii
 l. lxxvii

Io. xxi.
S. 1.

in me. sed in eum qui misit me. Et qui uidet
me. uidet eum qui misit me. **E**go lux in
mundum ueni. ut omnis qui credit in me. in
tenebris non maneat. Et si quis audierit uerba
mea. & non custodierit. ego non iudico eum.

Non enim ueni. ut iudicem mundum. sed ut sal
uificem mundum. Qui spernit me & non acci
pit uerba mea. habet qui iudicet eum. Sermo
quem locutus sum. ille iudicabit eum in no
uissimo die. Quia ego ex me ipso non sum lo
cutus. sed qui misit me pater. ipse michi man
datum dedit. quid dicam. & quid loquar. Et
scio. quia mandatum eius. uita aeterna est.

Quae ergo ego loquor. sicut dixit michi pa
ter. sic loquor.

ANTE DIEM

.XI.

autem festum paschae. sciebat
Ih̄c quia uenit eius hora. ut
transiret ex hoc mundo ad patrem. cum dile
xisset suos qui erant in mundo. in finem di

lo. cap. iiii.
l. ceter.

lo. cap. iiii.
l. ceter.

lo. cap. iiii.
l. ceter.

lexit eos. Et cetera facta cum diabolus iam
misisset in eos ut traderet eum iudas simonis
scarioth. Sciens quia omnia dedit ei pater
in manus & quia ad deum exiit & ad deum vadit.
Surgit a cena & ponit uestimenta sua. Et cum
accepisset linteam praecepit se. Deinde mi-
sit aquam in pedem & cepit lauare pedes disci-
pulorum & extergere linteo quo erat praecin-
ctus. Venit ergo ad simonem petrum & dicit
ei petrus. Domine tu michi lauas pedes. Respon-
dit ihesus & dicit ei. Quod ego facio tu nescis mo-
do. scies autem postea. Dicit ei petrus. Non la-
uabis michi pedes in aeternum. Respondit
ei ihesus. Si non lauero te non habebis partem me-
cum. Dicit ei simon petrus. Domine non tantum
pedes meos sed & manus & caput. Dicit ei ihesus.
Qui lotus est non indiget nisi ut pedes lauet.
sed est mundus totus. Et uos mundi estis.
sed non omnes. Sciebat enim quis nam es-
set qui traderet eum propterea dixit non estis

mundi omnes postquam ergo lauit pedes
 eorum & accepit uestimenta sua cum recubu-
 issset iterum dixit eis. Scitis quid fecerim uo-
 bis. **U**os uocatis me magister & dñe & be-
 ne dicitis sum et enim. **S**ic ergo laui
 uros pedes dñs & magister & uos debetis al-
 ter alterius lauare pedes. Exemplum enim
 dedi uobis ut quem admodum ego feci uo-
 bis ita & uos faciatis. **A**men amen dico
 uobis non est seruus maior domino suo
 neq; apostolus maior eo qui misit illum. Si
 haec feceritis beati eritis si feceritis ea. **N**on
 de omnibus uobis dico ego scio quos elegi-
 rim. Sed ut impleatur scriptura. Qui man-
 ducat mecum panem leuabit contra me
 calcaneum suum. Amodo dico uobis prius
 quam fiat ut credatis cum factum fuerit
 quia ego sum. **A**men amen dico uobis
 qui accipit si quem misero me accipit. Qui
 autem me accipit accipit eum qui me mi-

lo. cxxvi.
 m.
 m. lxxviii.
 l. lxxviii.
 lo. cxxvii.
 s. x.
 s. o. l.

lo. cxxviii.
 m.
 m. lxx.
 l. lxxviii.

lo. cxxviii.
 s. x.
 s. o. l.

lo. cxxix.
 m.
 m. lxxviii.
 m. lxxviii.
 l. lxxviii.

lo. cxxxv
1111
m. cclxxxviii
d. cclxi

lo. cxxxv
m. cclxxxviii
d. cclxi

lo. cxxxv
S o l

lo. cxxxv
S o l

lo. cxxxv
S o l

fit. **C**um haec dixisset ih̄c. turbatus ē sp̄s &
protestatus est & dixit. Amen amen dico vo
bis. quia unus ex vobis tradet me. **A**spici
ebant ergo ad invicem discipuli. haesitantes
de quo diceret. **E**rat ergo recumbens unus
ex discipulis eius in sinu ih̄c. quem diligebat
ih̄c. Inquit ergo huic simon petrus & dicit
ei. Quis est de quo dicit. Itaq; cum recubuis
set ille supra pectus ih̄c. dicit ei. Dñe. quis
est. Respondit ih̄c. Ille est. cui ego intin
ctum panem portextero. **E**t cum intin
xisset panem. dedit iudae simonis scario
thi. Et post buccellam. tunc introiit in
illum satanas. **D**icit ei ih̄c. Quod facis. fac
etuis. hoc autem nemo scivit discumben
tium. ad quid dixerit ei. Quidam autem pu
tabant quia loculos habebat iudas. quia di
cit ei ih̄c. etne ea quae opus nobis sunt addi
em festum. aut egenis ut aliquid daret. **C**
um ergo accepisset ille buccellam. exiit cō
muniō. Erat autē nox. Cū ergo exisset. dicit ih̄c.

Nunc clarificatus est filius hominis & deus clarifica-
 tus est in eo. Si deus clarificatus est in eo & deus clarifi-
 cabit cum in semetipso. Et continuo clarifica-
 bit cum. Filii adhuc modicum uobiscum
 sum. Quare ait me & sicut dixi iudicis quo
 ego uado uos non potestis uenire. Et uo-
 bis dico modo. Mandatum nouum do uo-
 bis ut diligatis inuicem sicut dilexi uos
 ut & uos inuicem diligatis. In hoc cogno-
 scite omnes quia mei discipuli estis si dile-
 ctionem habueritis ad inuicem. **D**icit ei
 simon petrus. **O**ne quo uadis. Respondit
 ihs. Quo ego uado non potes me modo se-
 qui sequeris autem postea. Dicit ei petrus.
 Quare non possum te sequi modo. **A**nima
 meam pro te ponam. Respondit ihs. Ani-
 mam tuam pro me ponis. Amen amen di-
 co tibi non cantabit gallus donec me ter-
 neges. Et ait discipulis suis. **N**on turbe-
 tur cor uestrum creditis in deum & in me credite.

Jo. cxxvii.
 m. cclxxxviii.
 m. cclxxx.
 l. cclxxxv.

Jo. cxxviii.
 s. o. l.

In domo patris mei mansiones multae sunt.
Siquominus dixissem uobis quia uado para-
re uobis locum. Et si abiero & praeparauero
uobis locum. iterum uenio & accipiam uos
ad me ipsum. Ut ubi sum ego & uos sitis.
Et quo ego uada scitis & uiam scitis. Dicit ei
thomas. Domine. nescimus quo uadis & quomodo
possumus uiam scire. Dicit ei iohannes. Ego
sum in uia & ueritas & uita. Nemo uenit ad pa-
trem. nisi per me. Sic cognouistis me & pa-
trem. itaque cognouistis me. Et amodo cogno-
scitis eum & uisistis eum. Dicit ei philip-
pus. Domine. ostende nobis patrem & suffi-
cient nobis. Dicit ei iohannes. Tanto tempore uobis
cum sum & non cognouistis me philippe.
Qui uidet me uidet & patrem. Quomodo tu
dicis ostende nobis patrem. Non credis quia
ego in patre & pater in me est. Verba quae
ego loquor uobis. a me ipso non loquor.
Pater autem in me manens ipse facit opera.

Non creditis. quia ego in patre. & pater in me
 est. Alioquin. propter opera ipsa creditis.
 Amen amen dico uobis. qui credit in me. ope
 ra quae ego facio. & ipse faciet. & maiora horum
 faciet. quia ego ad patrem uado. **E**t quod
 cumq; petierit in nomine meo. hoc faciam.
 ut glorificetur pater in filio. siquid petierit
 pater in nomine meo. hoc faciam. Si diligitis
 me. mandata mea seruate. Et ego rogabo pa
 trem. & alium paraclitum dabit uobis. ut
 maneat uobiscum in aeternum. spm ueri
 tatis. Quem mundus non potest accipere.
 quia non uidet eum. nec serit eum. Uos autē
 cognoscetis eum. quia apud uos manebit. &
 in uobis erit. Non relinquam uos orfanos.
 ueniam ad uos. Adhuc modicum. & mun
 dus iam me non uidet. Uos autem uidetis
 me. quia ego uiuo. & uos uiuetis. In illo die
 uos cognoscetis. quia ego in patre meo. & uos
 in me. & ego in uobis. Qui habet mandata

lxxviii.
 lxxvii.
 m. cccc.

mea. & seruat ea. ille est qui diligit me.

Io. cxxxviii.
In. xcviii.
Di. xcvi.
L. cxvii.
Io. cxxxix.
S. o. l.

Qui autem diligit me. diligitur. a patre meo.
& ego diligam eum. & manifestabo ei me
ipsum. **O**icit ei iudas. non ille scariothes

One. quid factum est. quia nobis manifestatu
ros est te ipsum. & non mundo. Respondit
iue. & dixit ei. Siquis diligit me. sermonem
meum scriuabit. Et pater meus diliget eum.
& ad eum ueniemus. & in uisionem apud eum
faciemus. Qui non diligit me. sermones meos
non seruat.

Io. cxxxix.
In. xcix.
Di. xcvi.
L. cxviii.

Et sermonem quem audi
stis non est meus. sed eius qui misit me pa
tris. hunc locutus sum uobis. apud uos ma
nent.

Io. cxxxix.
S. o. l.

Paracletus autem spiritus sanctus quem mit
tit pater in nomine meo. ille uos docebit a
mnia. & suggeret uobis omnia. quecumque
dixerit uobis. pacem relinquo uobis. pacem
meam do uobis. Non quomodo mundus dat.
ego do uobis. Non turbetur cor uestrum. neque
formidet. Audistis quia ego dixi uobis. ua

do & uenio ad uos. Si diligereis me. gaudere
 tis iniqua. quia ad patrem uado. quia pater
 maior me est. Et nunc dixi uobis prius
 quam fiat. ut cum factum fuerit credatis.
 Iam non multa loquar uobiscum. Venit enim
 princeps mundi huius. & in me non habet
 quequam. Sed ut cognoscat mundus quia
 diligo patrem. & sicut mandatum dedit
 michi pater. sic facio. Surgat canis

H I N C
 G O S U M U I

XII.

is uera. & pater meus agricola
 est. Omnem palmitem in
 me non ferentem fructum. tollet eum. Et o
 mnem qui se fert fructum purgabit eum. ut
 fructum plus afferat. Iam uos mundi estis
 propter sermonem. quem locutus sum uo
 bis. Manete in me. & ego uobis. Sicut pal
 mes non potest ferre fructum a semetipso.
 nisi manserit in uita. sic nec uos. nisi in me

manserit. Ego sum utris uos palmis. Qui
manet in me. & ego in eo. hic fuit fructum
multum. quia sine me nichil potestis face
re. Siquis in me non manserit. mittatur
foras sicut palmis & arefiet. Et colligent eum
& ignem mittent & ardet. **S** manseri
tis in me. & uerba mea in uobis manserint.
quodcumque uolueritis petitis & fiet uobis.

lo. cxxvii.
iiii.
m. cxxvii.
m. cxxvii.

lo. cxxviii.
v.
s. o. l.

In hoc clarificatus est pater meus. ut fructum
plurimum afferatis. & efficiamini mei disci
puli. Sicut dilexit me pater. & ego dilexi
uos. Manete in dilectione mea. Si praece
pta mea seruaueritis. manebitis in dilectio
ne mea. sicut & ego patris mei praecepta ser
uauit. & in aeterno meo dilectione. haec locutus
sum uobis. ut gaudium meum in uobis sit.
& gaudium uestrum impleatur. **H**oc est prae
ceptum meum. ut diligatis inuicem. sicut di
lexi uos. **M**aiorem hac dilectionem nemo
habet. ut animam suam. quis ponat pro ami

lo. cxxviii.
iiii.
m. cxxviii.
m. cxxviii.

eis fuit. **U**os amici mei estis si feceritis
 quae ego praecipio uobis. Jam non dico uos
 seruos quia seruus nescit quid faciat dominus eius.
Uos autem dixi amicos quia omnia quae cum
 audiuimus a patre meo nota facta sunt uobis. Non uos
 me elegistis sed ego elegi uos. Et posui uos
 ut caris & fructum afferatis & fructus uostri
 maneat. **E**t quodcumque petieritis pa-
 trem in nomine meo det uobis. **H**aec
 mando uobis ut diligatis inuicem. Si mun-
 dus uos odit scitote quia me prius uobis odio
 habuit. Si de mundo fuissetis mundus quod
 suum erat diligeret. Quia uero de mundo
 non estis sed ego elegi uos de mundo propter
 ea odit uos mundus. **M**emento ser-
 monis mei quem ego dixi uobis non est
 seruus maior domino suo. **S**ime perse-
 cuti sunt & uos persequentur. Si sermo-
 nem meum seruauerunt & uerum serua-
 bunt. **S**ed haec omnia facient uobis.

lo. ccccvi.
 Sol

lo. ccccviii.
 Sol
 lo. ccccix.
 lo. ccccx.
 lo. ccccxii.
 lo. ccccxiii.
 Sol

lo. ccccxviii.
 Sol
 lo. ccccxix.
 lo. ccccl.
 Sol

lo. ccccl.
 lo. cccclii.
 lo. ccccliii.
 lo. ccccliv.
 lo. cccclv.

Io. exlvii.
m. cxxii.
L. cxxiii.
Io. exlviii.
S. o. l.

Io. exlviii.
m. cxxiii.
L. cxxiv.
Io. exlviii.
S. o. l.

Io. exlviii.
m. cxxiii.
L. cxxiv.
L. cxxv.

propter nomen meum. **Q**uia nesciunt eū
qui misit me. **S**inon uenissem & locutus
fuissem eis peccatū non haberent. Nunc
autem excusationem non habent. de pec
cato suo. **Q**ui me odit & patrem meū odit.
i opera non fecissem in eis. que nemo alius
fecit. peccatum non haberent. Nunc autē
& uiderunt & oderunt & me & patrem me
um. Sed ut impletur sermo qui in lege
corum scriptus est. quia odio habuerunt
me gratis. **C**um autem uenerit paraclē
tus quem ego mitto uobis a patre spm
ueritatis qui a patre procedit. ille testimo
nium perhibebit de me. Et uos testimo
nium perhibebitis. quia ab initio mecum estis.
Hac locutus sum uobis. ut non scandalizem
ni. absq. synagogis facient nos. **S**ed uenit
hora. ut omnis qui interficit nos. arbitretur
obsequium se prestare dō. Et hac facient
uobis. quia non nouerunt patrem. neq. me.

S ed haec locutus sum uobis: ut cum uenerit
 hora eorum reminiscamini: quia ego dixi
 uobis. **H**acc autem uobis ab inicio non
 dixi: quia uobiscum eram. At nunc **U**a
 do ad eum qui me misit: & nemo ex uobis inuē
 gat me quo iudis: Sed quia haec locutus su
 sum uobis: tristitia impleuit cor uestrum: Sed
 ego ueritatem dico uobis: expedit uobis ut
 ego uadam: Si enim non abiero: paraclitus
 non ueniet ad uos: Si autem abiero: mittam
 cum ad uos: Et cum uenerit: ille arguet
 mundum de peccato: & de iustitia: & de iu
 dicio: De peccato quidem: quia non cre
 dunt in me: De iustitia uero: quia ad pa
 trem uado: & iam non uidebitis me: De iudicio
 autem: quia princeps mundi huius iudica
 tus est: Adhuc multa habeo uobis dicere:
 sed non potestis postare modo: Cum autem
 uenerit ille spiritus ueritatis: docebit uos omne
 ueritatem: Non enim loquetur a se: ipse
 sed quae cuique audiet loquetur: Et quae uenturae

annuntiabit uobis Ille me clarificabit quia
de meo accipiet & annuntiabit uobis

Io. xlviii.
III.
In. ex.
L. exviii.
Io. xlviiii.
S. X.
L.

Omnia quae cumq; habet pater mea sunt
propterea dixi quia de meo accipiet & annun-
tiabit uobis **M**odicum & iterum non uidebi-
tis me & iterum modicum & uidebitis me quia
uado ad patrem Dixerunt ergo ex discipulis
eius ad inuicem Quid est hoc quod dicit no-
bis modicum & non uidebitis me & iterum
modicum & uidebitis me & quia uado ad pa-
trem Dicebant ergo Quid est hoc quod di-
cit modicum Nescimus quid loquitur Co-
gnouit autem ih̄c quia uolebant cum in-
terrogare & dixit eis De hoc quaeritis inter
uos quia dixi modicum & non uidebitis me
& iterum modicum & uidebitis me Amen
amen dico uobis quia plorabitis & flebitis uos
mundus autē gaudebit Uos autē contrista-
bimini sed tristitia ūra uelletur in gaudiū
Mulier cum parit tristitiam habet quia uenit
hora eius Cum autem pepererit puerum iā

non meminit pressuræ propter gaudium.
 quia natus est homo in mundum. Et uos ig-
 tur. nunc quidem tristitiam habetis. Iterum
 autem uidebo uos. & gaudebit cor ur̄m. Et gau-
 dium ur̄m. nemo tollet a uobis. Et in illo die.
 me non rogabitis quicquam. **A**men amen
 dico uobis. si quid petieritis a patre in nomine
 meo. dabit uobis. Usque modo non petistis
 quicquā in nomine meo. Petite & accipietis.
 ut gaudium ur̄m. sit plenum. **H**æc in pro-
 uerbis locutus sum uobis. Venit hora cum iā
 non in prouerbis loquar uobis. sed palam de
 patre annuntiabo uobis. **I**llo die. in nomine
 meo petetis. Et non dico uobis. quia ego roga-
 bo patrem de uobis. Ipse enim pater amat uos.
 quia uos me amastis & credidistis. quia ego a
 dō exiui. Exiui a patre. & ueni in mundum.
Iterum relinquo mundum. & uado ad patrem.
Dicitur etiam discipuli eius. Ecce nunc palam loque-
 ris. & prouerbum nullum dicis. Nunc scimus.

lo. eli.
 iii.
 in. ccc. vi.
 in. ccc. vi.

lo. eli.
 50 L

quia scis omnia. & non opus est tibi. ut quis te
interroget. In hoc credimus. quia adō existit.
Respondit eis iñc. Modo creditis. Ecce uenit
hora. & iam uenit. ut dispergamini unus
quisq; in propria. & in e solo relinquantis. Et
non sum solus. quia pater in eum est. **H**ec
locutus sum uobis. ut in me pacem habeatis.

Io. e. lvi.
m. cclxxxvii.
di. ele. viii.

Io. e. lvi.
S o l

In mundo pressuram habebitis. sed confidite.

Mego uici mundum. **EC LOCUTUS**
est iñc. & **S**ubleuatis oculis
in caelum. dixit. pater. uenit
hora. clarifica filium tuum. ut filius tuus cla
rifice te. Sicut dedisti ei potestatem omnis
carnis. ut omne quod dedisti ei. det eis uitā
aeternam. haec est autem uita aeterna. ut
cognoscant te solum uerum dñm. & que mi
sisti iñm. xpm. Ego te clarificaui. super ter
ram. opus consummaui. quod dedisti mi
hi ut faciam. Et nunc clarifica me tu pa

XIII

ter apud te met ipsum. claritate quam ha-
 bui. priusquam mundus esset apud te. Ma-
 nifestaui nomen tuum hominibus. quos
 dedisti michi de mundo. Tui erant. & michi
 eos dedisti. & sermonem tuum seruauerunt.
 Nunc cognouerunt. quia omnia quae dedi-
 sti michi abs te sunt. quia uerba quae dedi-
 sti michi. dedi eis. Et ipsi acceperunt. & co-
 gnouerunt uere. quia a te exiui. & credide-
 runt. quia tu me misisti. Ego pro eis rogo.
 non pro mundo rogo. sed pro his quos de-
 disti michi. quia tui sunt. Et mea omnia
 tua sunt. & tua mea sunt. Et clarificatus sum
 meis. Et iam non sum in mundo. & hi in mun-
 do sunt. & ego ad te uenio. Pater sc̄e. serua eos
 in nomine tuo. quos dedisti michi. ut sint
 unum. sicut & nos. Cum essem cum eis. ego
 seruaabam eos in nomine tuo. quos dedisti
 mi custodiui. et nemo ex his peribit. nisi si-
 lus perditionis. ut scriptura impleatur. Nunc

autem ad te uenio. & haec loquor in mundo.
ut habeant gaudium mecum impletum in
semet ipsis. Ego dedi eis sermonem tuum.
& mundus odio eos habuit. quia non sunt
de mundo. sicut & ego non sum de mundo.
Non rogo ut tollas eos de mundo. sed ut serues
eos ex malo. De mundo non sunt. sicut & ego
non sum de mundo. Scis sicca eos in ueritate.
sermo tuus ueritas est. Sicut tu me misisti
in mundum. & ego misi eos in mundum. &
pro eis ego scis sicca me ipsum. ut sint & ipsi scis
fici in ueritate. Non pro his autem rogo
tantum. sed & pro eis qui credituri sunt. per
uerbum corum in me. Ut omnes unum sint.
sicut tu pater in me. & ego in te. ut & ipsi in no
bis unum sint. ut mundus credat. quia tu me
misisti. Et ego claritatem quam dedisti michi
dedi eis. ut sint unum. sicut & nos unum sumus.
Ego in eis & tu uinc. ut sint consummati in unum.
& cognoscat mundus quia tu me misisti. & dile

xisti col sicut & me dilexisti. Pater. quos dedi
sti michi. uolo ut ubi sum ego. & illi sint mecum.
ut uideant claritatem meam quam dedisti
michi. quia dilexisti me ante mundi consti
tutionem. **P**ater iuste. mundus te non co
gnouit. ego autem te cognoui. **E**thi cogno
uerunt quia tu me misisti. & notum feci eis no
men tuum. & notum faciam. Ut dilectio qua
dilexisti me in ipsis sit. & ego in ipsis.
acc cum dixisset ih̄c. **E**gressus est cum di
scipulis suis trans torrentem cedron. ubi erat
ortus. In quem introiit ipse. & discipuli eius.

Scribat autem & iudas qui tradebat eum locū.
quia frequenter ih̄c conuenerat illuc cum
discipulis suis. **I**udas ergo cum accepisset
cohortem. & pontificibus & pharisaeis mini
stros. uenit illuc cum lanternis & facibus & ar
mis. **I**h̄c itaq; sciens omnia quae uenturi
erant super eum. processit. & dicit eis.
Quem quaeritis. **R**esponderunt ei. **I**h̄m naba

lo. eliiii.
m. cxxi.
m. cxxiiii.

lo. elv.
s. o. l.

lo. elvi.
m. cxxv.
m. cxxviii.
l. cclxxviii.

lo. elvii.
s. o. l.

lo. elviii.
m. cxxv.
m. cxxviii.
l. cclxxxv.

lo. elviiii.
s. o. l.

renum. Dicit eis inē. Ego sum. Stabat autē
& iudas qui tradebat eum. cum ipsis. Ut er-
go dicit eis. ego sum. abierunt retrorsum. &
ceciderunt in terram. Iterum ergo eos inter-
rogauit. Quem quaeritis. Illi autem dixe-
runt. Iēm nabarenum. Respondit inē.
Dixi uobis. quia ego sum. Si ergo me quaer-
itis. sinite hos abire. Ut impleretur sermo
quem dixit. quia quos dedisti michi non
perdidi ex ipsis quemquam. **S**imon ergo
petrus habens gladium eduxit eum. & per-
cussit pontificis seruum. & absedit eius au-
riculam dextram. Exit autem nomen serui
malchus. **O**xit ergo inē petro. Mitte gla-
dium in uaginam. Calicem quem dedisti mi-
chi patet. non bibā illum. **C**ohors ergo
& tribunus & ministri iudeorum. compre-
henderunt inē & ligauerunt eum. **E**t
adduxerunt eum ad annan primum. Erat
enim socer cuphae. qui erat pontifex anni

la. ele.
m. cccii.
m. clxxvii.
l. cclxxvii.

la. ele.
m. cccviii.
m. clxxviii.
l. cclxxviii.

la. ele.
m. cccix.
m. clxxviiii.
l. cclxxviiii.

la. ele.
m. cccx.
m. clxxviiii.
l. cclxxviiii.

illius. Erat autem cuphas qui consilium dederat iudicis quia expedit unum hominem mori pro populo. **S**equebatur autem in simon petrus & alius discipulus. **D**iscipulus autem ille erat notus pontifici & introiit cum ihu in atrium pontificis. **P**etrus autem stabat ad ostium foris. **E**xiit ergo discipulus alius qui erat notus pontifici & dixit ostiariae & introduxit petrum. **D**icit ergo petro ancilla ostiaria. Numquid & tu ex discipulis es hominis istius? **D**icit ille. Non sum. **S**tabant autem serui & ministri ad prunas quia frigus erat & calefiebant. Erat autem cum eis & petrus stans & calefaciens se. Pontifex ergo interrogavit in simon de discipulis suis & de doctrina eius. **R**espondit ei in simon. Ego palam locutus sum mundo. ego semper docui in synagoga & in templo quo omnes iudaei conveniunt & in occulto locutus sum nichil. **Q**uid me interrogas? **I**nterroga eos qui audierunt quod

lo. c. lxxvii.
 in. cccxviii.
 in. cccxviii.
 lo. c. lxxvii.
 S. o. l.

lo. c. lxxvii.
 in. cccxviii.
 in. cccxviii.
 l. cccxviii.
 lo. c. lxxvii.
 S. o. l.

lo. c. lxxvii.
 in. cccxviii.
 in. cccxviii.
 l. cccxviii.
 lo. c. lxxvii.
 S. o. l.

lo. c. lxxvii.
 in. cccxviii.
 in. cccxviii.
 l. cccxviii.

lo. c. lxxvii.
 S. o. l.

locutus sum ipsis. ecce hi sciunt quae dixerim

ego. **H**acc cum dixisset. unus assistens
ministerorum. dedit alapam ih̄u dicens. Sic

respondes pontifici. **R**espondit ei ih̄c. Si
male locutus sum. testimonium perhibe de

malo. Si autē bene. quid me cedis. **E**t mi
sit eum annas ligatum. ad caiphan pontificē.

Erat autem simon petrus stans. & calefaciens
se. Dixerunt ergo ei. Numquid & tu ex di
scipulis eius es. Negavit ille & dixit. Non s̄.

Dicit unus ex seruis pontificis. cognatus eius
cuius abscidit petrus auriculam. Nonne
ego uidi te in horto cum illo. Iterum ergo
negavit petrus. & statim gallus

A **C** **L** **N** **T** **A** **V** **I** **T**
O **D** **O** **V** **C** **U** **N** **T**

ergo ih̄m ad caiphan. in practo

rium. Erat autem mane.

Ipsi non introierunt in practorium. ut
non contaminarentur. sed manducarent

lo. elxxv.
di. cccxviii.
di. cccxviii.
L. cccxviii.

lo. elxxv.
S. o. l.

lo. elxxv.
di. cccxviii.
di. cccxviii.
L. cccxviii.

lo. elxxv.
di. cccxviii.
di. cccxviii.
L. cccxviii.

lo. elxxv.
di. cccxviii.
di. cccxviii.
L. cccxviii.

lo. elxxv.
S. o. l.

pascha. Exiit ergo pilatus ad eos foras & dixit. Quam accusationem afferis aduersus hominem hunc? Responderunt & dixerunt ei. Sinon esset hic malefactor non tibi tradidissimus eum. Dixit ergo eis pilatus. Accipite eum & secundum legem vestram iudicate eum. Dixerunt ergo ei iudaei. Nobis non licet interficere quemquam. Ut sermo ihu impleretur quem dixit significans quia mos te esset mortuus.

Introuit ergo iterum in praetorium pilatus & uocauit ium & dixit ei. Tu es rex iudaeorum? Et respondit ius. Atque ipso hoc dicitur a ali tibi dixerunt de me. **R**espondit pilatus.

Numquid ego iudaeus sum? Gens tua & pontifices tradiderunt te michi. quid fecisti? Respondit ius. Regnum meum non est de hoc mundo. Si ex hoc mundo esset regnum meum ministri mei utique de caetero ut non traderet iudaeis. Nunc autem regnum meum non

lo. cxxxviii.
 m. cccccc.
 m. cc.
 l. cccv.

lo. cxxxviii.
 x
 s o l

lo. c. lxxxv.
S. IIII
m. ccc. xv.
m. ccc.

lo. c. lxxxv.
S. IIII
S. O. L

lo. c. lxxxv.
S. IIII
L. ccc. xii.
S. ccc. xii.
lo. c. lxxxv.
S. IIII
m. ccc. xviii.
m. ccc.

lo. c. lxxxv.
S. IIII
m. ccc. xviii.
L. ccc. xii.
L. ccc. xii.

lo. c. lxxxv.
S. IIII
m. ccc. xviii.
m. ccc.

lo. c. lxxxv.
S. IIII
L. ccc. xii.
S. ccc. xii.

est hinc. **D**ixit itaq; ei pilatus. Ergo rex
est? Respondit ih̄c. Tu dicis quia rex sum
ego. **E**go in hoc natus sum. & ad hoc ueni
in mundum. ut testimonium perhibeam
ueritati. Omnis qui est ex ueritate. audit
meam uocem. Dicit ei pilatus. Quid est ue
ritas? Et cum hoc dixisset. iterum exiit
ad iudacos & dicit eis. **E**go nullam inue
nio in ea causam. **E**st autem consuetu
do uobis. ut unum dimittam uobis in pa
scha. Uultis ergo dimittā uobis regem iu
dæcorum? **C**lamauerunt rursus omnes
dicentes. Non hunc. sed barabbam. Erat au
tem barabbas latro. **T**unc ergo apprehen
dit pilatus ih̄m. & flagellauit. Et milites
placcentes coronam de spinis. imposuerunt
capiti eius. & uelut purpurea circumderunt
eum. & ueniebant ad eum. & dicebant. Luc
rex iudæorum. Et dabant ei alapas. **E**xi
it iterum pilatus foras & dicit eis. Ecce addu

co uobis cum foras ut cognoscatis quia in eo
nullam causam inuenio. **E**xiit ergo ih̄c
postans spinicam coronam & purpurcum
uestimentum & dicit eis. **E**cce homo.

lo. cxxxvii
iiii
l. ccciiii
& ccciii

lo. cxxxviii
iiii
l. cccv
l. cccv

lo. cxxxviiii
v. l.

lo. cxxxv
iiii
l. cccvii
& cccvii

lo. cxxxv
v. l.

lo. cxxxv
iiii
l. cccvii
l. cccvii

lo. cxxxv
v. l.

Cum ergo uidissent cum pontifices & mini
stri clamabant dicentes. **C**rucifige. cru
cifige eum. **D**icit eis pilatus. Accipite
eum uos & crucifigite. **E**go enim non
inuenio in eo causam. **R**esponderunt
ei iudaei. Nos habemus legem & secun
dum legem debet mori quia filium di
se fecit. **C**um ergo audisset pilatus hunc
sermonem magis timuit. **E**t ingressus
est praetorium iterum & dicit ad ihm̄.
Unde es tu? **I**h̄c autem responsum non de
dit ei. **D**icit ergo ei pilatus. **M**ichi non
loqueris. nescis quia potestatem habeo cru
cifigere te & potestatem habeo dimitte
re te. **R**espondit ih̄c. **N**on haberes pote
statē aduersum me ullam nisi tibi esset

datum desuper. Propterea qui tradidit
me tibi. manus peccatum habet. Exinde que-
rebat pilatus dimittere cum. Iudaei autem
clamabant dicentes. Si hunc dimittis. non
es amicus caesaris. Omnis qui se regem fa-
cit. contradicit caesari. pilatus ergo cum
audisset hos sermones. adduxit foras ih̄m.
& sedit pro tribunali. in loco qui dicitur li-
thostrotos. hebraice autem gabatha. Erat
autem parasceue paschae. hora quasi sexta.
Et diei iudaeis. Ecce rex uester. **I**h̄s autē
clamabant. Tolle. tolle. crucifige cum.

Dixit eis pilatus. Regem ur̄m crucifigam.
Responderunt pontifices. Non habemus
regem. nisi caesarem. **T**unc ergo tradi-
dit eis illum. ut crucifigeretur. **S**uscepe-
runt autem ih̄m. & eduxerunt. & baiolas
sibi crucem. exiit in eum quid dicitur cal-
nariae locum. hebraice golgotha. ubi cum
crucifixerunt. **E**t cum eo alios duos

lo. cccxviii
m. cccxxviii
m. cccxviii
l. cccxxviii

lo. cccxxv
X
o l

lo. cccxxv
m. cccxxviii
m. cccxxv
l. cccxxviii
m. cccxxv
m. cccxxviii
l. cccxxv

lo. cccxxviii
m. cccxxviii
m. cccxxv
l. cccxxviii
& cccxxviii

lo. cccviii.
m. cccxxxv.
m. ccxxvii.
l. cccxxviii.

lo. cc.
sol.

lo. ccc.
m. cccxxxviii.
m. ccxxviii.
l. cccxxxi.

hinc & hinc medium autem iūm. **S**cripsit autem & titulum pilatus & posuit super crucem. Erat autem scriptum. IHC NABA RENUS. rex iudaeorum. **H**unc ergo titulum multi legerunt iudaeorum quia prope civitatem erat locus ubi crucifixus est ihc. Et erat scriptum hebraice grece & latine. Dicebant ergo pilato pontifices iudaeorum. Noli scribere rex iudaeorum sed quia ipse dixit rex sum iudaeorum. Respondit pilatus. Quod scripsi scripsi. **M**ilites ergo cum crucifixissent eum acceperunt uestimenta eius & fecerunt quatuor partes unicuique militi partem & tunicam. Erat autem tunica inconsutilis de super contexta per totum. **D**ixerunt ergo ad invicem. Non scindamus eam sed sortiamur de illa cuius sit. Ut scriptura impleretur dicens. partiti sunt uestimenta mea sibi & in uestem meam miserunt sortem. Et milites quidem haec fecerunt.

Io. ccc.
§. 1

runt. **S**tabant autem iuxta crucem ih̄s.
mater eius & soror matris eius maria cleopae
& maria magdalena. Cum uidisset ergo ih̄s
matrem & discipulum stantem quem dili-
gebat. dicit matri suae. Mulier. ecce filius
tuus. Deinde dicit discipulo. Ecce mater
tua. Et ex illa hora. accepit eam discipulus
in sua.

Io. ccc.
§. 1

Postea sciens ih̄s quia omnia
consummata sunt. ut consummaretur scri-
ptura dicit. Sitio. Uas ergo positum erat.
aceto plenum. Illi autem spongiam plenam
aceto. hyssopo circumponentes obtulerunt

Io. ccc.
§. 1

ori eius. **C**um ergo accepisset ih̄s aceto.
dixit. Consummatum est. Et inclinato ca-
pite. emisit sp̄m. **I**udaei ergo quō para-
secut erat. ut non remaneret in cruce cor-
pora sibi dato. erat enim magnus dies ille sab-
bati. rogauerunt pilatum. ut frangerentur
eorum crura & tollerentur. Uenerunt ergo
militēs & primi quidem frangerunt crura &

Io. ccc.
§. 1

alterius qui crucifixus est cum eo. Ad iūm
autem eum uenissent. ut uiderunt eum iā
mortuum. non fregerunt eius uera. Sed
unus militum lancea latus eius aperuit.
& continuo exiit sanguis & aqua. Et qui
uidit testimonium perhibuit. & uerum
est testimonium eius. Et ille scit quia ue
ra dicit. ut & uos credatis. facta sunt enim
haec. ut scriptura impleretur. Os non cō
minutus ex eo. Et iterum alia scriptura di
cit. Uidebunt in quem transfixerunt.

Post haec autem rogauit pilatum ioseph ab
arimathia. eo quod esset discipulus iū. oc
cultus autem propter metum iudaeorum.
ut tolleret corpus iū. Et permisit pilatus.

Uenit ergo. & tulit corpus iū. **U**enit au
tem & nicodemus qui uenerat ad iūm no
cte primum. ferens mixturam mýrrae
& aloes. quasi libras centum. **A**cceperunt
ergo corpus iū. & ligauerunt eum linteis

Io. cccvii.
I
M. cccxlviii.
M. cccxviii.
L. cccxxviii.

Io. cccviii.
S. X.
L.

Io. cccviiii.
I
M. cccxlviiii.
M. cccxxviiii.
L. cccxxviiii.

cum aromatibus sicut mos iudaeis est sepelire.
Erat autem in loco ubi crucifixus est hostus & in
hosto monumentum nouum in quo non
dum quisquam positus erat. Ibi ergo propter
parascueu iudaeorum quia iuxta erat mo
numentum posuerunt ium. **U**na autem
sabbati maria magdalena uenit mane cum
adhuc tenebrae essent ad monumentum &
uidit lapidem sublatum a monumento.
Cucurrit ergo & uenit ad simonem petrum
& ad alium discipulum quem amabat ihc &
dixit eis. Tulcrunt dnm de monumento &
nescimus ubi posuerunt eum. Exit ergo pe
trus & ille alius discipulus & uenerunt ad mo
numentum. Currebant autem duo simul &
ille alius discipulus praecurrit citius petro
& uenit primus ad monumentum. Et cum
se inclinasset uidit posita lintamina non
tamen introiuit. Uenit ergo simon petrus
sequens eum & introiuit in monumentum.

lo. cccvii.
E. cccviii.
M. cccviiii.
L. cccviiii.

lo. cccvii.
S. o. l.

lo. cccvii.
E. cccviii.
M. cccviiii.
L. cccviiii.

lo. cccvii.
S. o. l.

& uidit lintamina posita & sudarium quod fuerat super caput eius non cum lintaminibus positum sed separatim in uolutum in unum locum. Tunc ergo introiit & ille discipulus qui uenerat primus ad monumentum & uidit & credidit. Non dum enim sciebant scripturam quia oportet cum a mortuis resurgere. Abierunt ergo

iterum ad semet ipsos discipuli. **M**aria autem stabat ad monumentum foris plorans. Dum ergo fleret inclinauit se & prospexit in monumentum & uidit duos angelos in albis sedentes unum ad caput & unum ad pedes ubi positum fuerat corpus ihu.

Dicunt ei illi. Mulier quid ploras? Dicit eis. Quia tulcrunt dñm meum & nescio ubi posuerunt eum. Hæc cum dixisset conuersa est retrorsum & uidit ihu stantem & non sciebat quia ihc est. Dicit eis ihc. Mulier quid ploras quem quaeris? Illa existimans quia

lo. cccxi.
 in. cccxi.
 in. cccxi.
 L. cccxi.

lo. cccxi.
 S. L.

hortulanus esset. dicit ei. Dñe. si tu sustuli
sti eum. dicte michi ubi posuisti eum. & ego
cum tollam. Dicit ei ih̄c. Maria. conuersa
illa. dicit ei. Rabboni. quod dicitur magister.
Dicit ei ih̄c. Noli me tangere. non dum enim
ascendi ad patrem meum. Uade autem ad
fratres meos. & dic eis. Ascendo ad patrem me-
um & patrem ur̄m. & dñm meum & dñm ur̄m.

Uenit maria magdalena. annuntians discipu-
lis. quia uidi dñm. & hæc dixit michi.

Cum esset ergo sero die illo una sabbatorum
& fores essent clausæ. ubi erant discipuli con-
gregati propter metum iudaeorum. uenit
ih̄c & stetit in medio. & dicit eis. Pax uobis.

Et cum hoc dixisset. ostendit eis manus & la-
tus. **G**ausi sunt ergo discipuli. uiso dño.

Dixit ergo eis iterum. Pax uobis. Sicut misit
me pater. & ego mitto uos. hoc cum dixis-
set. uisus est & dicit eis. Accipite sp̄m s̄c̄m.

Quorum remisistis peccata. remittuntur eis.

Io. cccxiii
L. cccxli.

Io. cccxv
L. cccxvi.

Io. cccxvii
L. cccxviii.

Et quorum commemoratis recentia sunt.

Thomas autem unus ex duodecim qui dicitur
didimus non erat cum eis quando uenit ih̄c.

Dixit ergo ei alii discipuli. Uidimus dñm. Il-
le autem dixit eis. Nisi uidero in manibus
eius figuram clauorum. & mittam digitum
meū in locū clauorum. & mittā manum meam
in latus eius non credam. **E**t post dies octo-
nerum erant discipuli eius intus. & thomas
cum eis. Uenit ih̄c ianuis clausis. & stetit in
medio. & dixit. Pax uobis. Deinde dicit thome.

Insere digitū tuum huc. & uide manus meas. & af-
fer manū tuā. & iunge in latus meū. & noli esse inerte-
dulus sed fidelis. **R**espondit thomas & dixit ei.

Dñs m̄s. & dñs meus. Dicit ei ih̄c. Quia uidisti me
credidisti. beati qui non uiderunt & credide-
runt. Multa quidem & alia signa fecit ih̄c
in conspectu discipulorum suorum. quae
non sunt scripta in libro hoc. haec autem scri-
pta sunt ut credatis. quia ih̄c est xp̄s. filius

lo. cccxvii.
S. o. l.

lo. cccxxii.
L. cccxli.

lo. cccxxvii.
S. o. l.

di. Et in credentes vitam habeatis in nomine

eius. **P**ostea manifestauit se iterum ih̄c. **T**ad mare tiberiadis. manifestauit autem sic.

Erant simul simon petrus. & thomas qui di-
citur didimus. & nathanael qui erat achana
galilae. & filii hebedei. & alii ex discipulis
 eius duo. Dicit eis simon petrus. Uado pi-
scari. Dicunt ei. Venimus & nos tecum.

Et exierunt & ascenderunt in nauim. & illa
 nocte. nichil prendiderunt. Mane autem
 iam facto. stetit ih̄c in litore. Non tamen
 cognouerunt discipuli. quia ih̄c est. Dicit er-
go eis ih̄c. Pueri. numquid pulmentarium
 habeis. Responderunt ei. Non. Dixit eis.

Mitte in dexteram nauis rete. & inuenietis.
Miserunt ergo. & iam non ualebant illud tra-
here. amultitudine piscium. **D**icit ergo
 discipulis ille quem diligebat ih̄c. petro.

Dñs est. Simon petrus cum audisset quia
 dñs est. tunica succinxit se. erat enim nu-

Io. cccxviii
Nlxxi
L. xxxv.

Io. cccxix
S. o. l.

dus & misit se in mare. Alii autem discipuli
 nauigio uenerunt. Non enim longe erant
 a terra. sed quasi cubitis ducentis trahentes
 rete piscium. **U**t ergo descenderunt in
 terram. uiderunt prunas positas & piscem
 super positum & panem. Dicit eis ih̄c. Asser
 te de piscibus. quos prendidistis nunc.

lo. cccxi.
 MIII
 L. cccxi.

lo. cccxii.
 MIII
 L. cccxi.

lo. cccxi.
 MIII
 L. cccxi.

lo. cccxii.
 MIII
 S. o. l.

lo. cccxii.
 MIII
 L. cccxi.

lo. cccxii.
 MIII
 S. o. l.

Ascendit simon petrus & traxit rete in terrā.
 plenum magnis piscibus centum quinquā
 ginta tribus. Et cum tanti essent. non est
 scissum rete. **D**icit eis ih̄c. Venite pran
 dete. **E**t nemo discumbentium aude
 bat interrogare eum. tu quis es. **S**cientis
 quia dñs est. **E**t uenit ih̄c. & accepit pa
 nem. & dat eis & piscem similiter.

Hoc iam tertio manifestatus est ih̄c discipu
 lis suis. cum resurrexisset a mortuis. Cum
 ergo prandissent. dicit simoni petro ih̄c.
Simon iohannis. diligis me plus his.

lo. cccxiii.
 MIII
 L. cccxii.

Dixit ei. Etiam dñe. tu scis quia amo te.

lo. cccxxviii.
S^ol.
L. cclxxviii.

Dicit ei pascere agnos meos. **D**icit ei petrus.

Simon iohannis diligis me. **A**it illi. Etiam
dñe. tu scis quia amo te. Dicit ei pa-

lo. cccxxx.
S^ol.

scere agnos meos. **D**icit ei tertio. Simon

iohannis amas me. **C**ontristatus est pe-
trus quia dixit tertio amas me. & dicit ei.
Dñe. tu omnia scis. tu scis. quia amo te.

lo. cccxxxi.
L. cclxxviii.

Dicit ei pascere oues meas.

lo. cccxxxii.
S^ol.
L.

Amen amen dico tibi. cum esset iunior em-
gebas te & ambulabas ubi uolebas. **C**um au-
tem senueris extendes manus tuas. & alius
te cinget. & ducet quo non uis. **H**oc autem
dixit significans quia mox te clarificaturus
esset dñm. **E**t cum hoc dixisset. dicit ei.

Sequere me. **C**onuersus autem petrus
uidit illum discipulum quem diligebat
in se sequentem. qui & recubuit in caena su-
per petrus eius. & dixit. **D**ñe. quis est
qui tradet te. **H**unc ergo cum uidis-
set petrus. dicit ihu. **D**ñe. hic autem

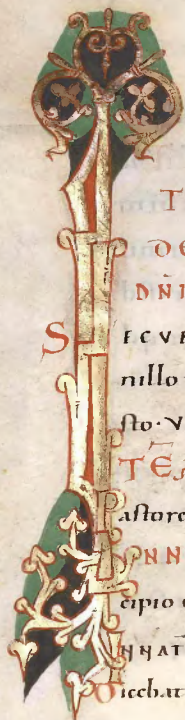
lo. cccxxxiii.
S^ol.
L.

quid. **D**icit ei ihs. **S**ic cum uolo
 manere. donec ueniam. quid ad te. **T**u
 me sequere. **E**xiit ergo sermo iste in ter
 frares. quia discipulus ille non mortuit.
Et non dixit ei ihs quia non mortuit. sed
 sic cum uolo manere donec ueniam. qd
 ad te. **H**ic est discipulus qui testimoniu
 um perhibet de his. & scripsit haec. **E**t
 scimus quia uerum est. testimonium eius.
 unt autem & alia multa quae fecit ihs.
 quae si scribantur per singula. nre ipsu
 arbitror mundum capere eos. qui scri
 bendi sunt libros. **A** **x** **u** **n**

EXTRACTUM

habetur in scripturis. **E**t sic scripsit haec. **E**t
 scimus quia uerum est. testimonium eius. **E**t
 unt autem & alia multa quae fecit ihs. **E**t
 quae si scribantur per singula. nre ipsu
 arbitror mundum capere eos. qui scri
 bendi sunt libros. **A** **x** **u** **n**

et

INCIPIT CAPI
TULARE EUANGELIOR

DE CIRCULO ANNI. IN NAT
DN̄I. AD SC̄AM MARIAM MAIORI

SECUNDUM LUCAM. CAPITULO. III.
in illo temp̄. **E**XIIT edictum acactare augu

sto. vsq. pax hominibus bonae uoluntatis.

TERAD SC̄AM S̄. sc̄dm lucā. cap. iii. **GANASTAS**

Pastores loquebant̄ ad iudeos. vsq. sic d̄ est ad illos.

IN NAT. S. IOH. Sc̄dm ioh̄ cap. i. **I**n prin

cipio erat uerbum. vsq. Plenum gr̄ae & ueritatis.

IN NAT. S. S̄. ION. Sc̄dm math. cap. ce. xl.

Dicebat iñc turbis iudaeorum. Ecce ego mitto ad

uosp̄ phetas. vsq. Benedictus q̄ uenit in nomine dñi.

IN NAT. S. S. IONAN̄HIS APLI ET EUAḂG. Sc̄dm

ioh̄ cap. ce. xxxi. **I**n illo temp̄. Dixit iñc petro.

Sequere me. vsq. Quia uerū ē testimoniū eius.

IN NAT. INNOCENTUM. Sc̄dm math cap. xi. **E**cce

angelus dñi in somnis. vsq. Quō nā hares uocabit̄.

Innatal' sēi siluestri. S edm math cap ecclxiij.

Oixit iūc discipūsus. Nigilate. Nsq. Super omā bona
sua constructet cum. **IN OCT D N I.**

S eedm luc cap iij. **P**ostquam consummati sunt
die octo. Nsq. Gloriam plebis tuae israhel.

Innuic' theophanē. S edm math cap vi.

Ocfuncto herode. Nsq. iabarcus uocabitur.

In theophanē. S edm math cap iiii. **C**um
ergo natus eēt iūc. Nsq. In regionem suam.

Die prima p' theophania ad sem petru aduueula.

S edm marcū cap iij. **I**ure ioh in deserto baptizans.
Nsq. Filius meus dilectus uite complacui.

Item alia p' theoph. S edm ioh cap xii. **U**idit io
hannes iūc uenientē ad se & ait. Nsq. Quia hē filius dī.

Item alia post theoph. S edm math cap vii. **U**enit
ioh baptista. Nsq. filius meus dilectus in q'm h cōplacui.

Quom. post theoph. S edm lucā cap iij.

Cum factus eēt iūc. anno x. xii. Nsq. Apud dīm & hominē.

Men se ian. feliciis **D**ie xiiii. Mensis su

pra scripti nat' sēi feliciis impincat. S edm luc cap exvi.

1083
Dixit uñ discip̄ suis Qui uos audit me audit vsq
Nomina ur̄a scripta sunt in caelis **F**eria. iiii. **O**
p̄ theoph. **S**ed̄m ioh̄ **U**idit iohannes uñm ue
nientē ad se & ait vsq quia hic est filius dī.

Innatale s̄i marcelli. **S**ed̄m math cap̄ cclxxiiii.

Dixit uñ discip̄ suis parabolam hanc homo qui
dam peregre p̄fiscens vsq Intra in gaudium
dñi tui **ΕΒΔΟΜ. II. Ρ. ΤΗΣ** sed̄m ioh̄ cap̄ xxviii.

Nuptiae factae sunt in chana galilae vsq cre
diderunt in eum discipuli eius **ΙΤΕ ΑΛΙΑ Ρ. ΤΗΣ ΟΡΘ.**

Sed̄m luc̄ cap̄ xxvii. **E**gressus est uñ in iustitiam
sp̄s in galileam vsq Quae procedebat de ore ipsius

Feria. iiii. **S**ed̄m marc̄ cap̄ xviii. **U**enit ad iñm
lepusus deprecans eum vsq Quae p̄cepit moyses
in testimonium illis **F**eria. vi. **S**ed̄m marc̄ cap̄ l.

Egressus uñ uenit in patriam suam vsq Imposi
tus manibus curauit eum. **S**abbato. **S**ed̄m
luc̄ cap̄ xxvi. **S**urgens uñ de synagoga intro
iit in domum simonis vsq Oportuit uñ eum
glorificare regnum dī. **I**unã s̄c̄e prisciae.

Secū mathi cap̄ cxi. Dixit iūc discip̄ suis parabolā hanc. Simile est regnum caelorum thesauro abscondito. Vsq̄ noua & uetera.

DOMIN̄. III. P̄THO. **S**ecū mathi cap̄ lxi. Cum descendisset iūc de monte seuitae sunt eum turbae. Vsq̄ & sanatus est puer ex illa hora. **S**ecū marcum cap̄ xxv. Introiit iūc in synagoga. & erat ibi homo manum habens aridam. Vsq̄ restituta est manus illius.

Feria. v. **S**ecū luc̄ cap̄ xxxiii. Cum esset iūc in una ciuitate & ecce uir plenus lepra. Vsq̄ & curaretur ab infirmitatibus suis.

Sabbato. **S**ecū marcū cap̄ xxvi. Coepit iūc docere ad mare. Vsq̄ qui habet aures audiendi audiat. **S**ecū luc̄ cap̄ xli. **S**ecū ioh̄ cap̄ xli.

In natale s̄i sebastiani. **S**ecū lucam cap̄ xlv. Descendens iūc de monte stetit in loco campestri. Vsq̄ ecce enim merces unā multa est.

Eodem die nat̄ s̄i fabiani mar̄. **S**ecū mathi cap̄ cxi. Dixit iūc discip̄ suis. Vigilate. Vsq̄ super om̄a bona sua constituet cum.

DOMIN̄. III. P̄THO. **S**ecū mathi cap̄ lxxviii. Ascendente iūc in uincula. Vsq̄ Quia uenti & mare oboediunt ei.

In nat̄ s̄c̄e agnae de passione. **S**ecū mathi cap̄ cxxviii. Dixit iūc discip̄ suis. Simile est regnum caelorum decem uirginibus. Vsq̄ Quia nescitis diem neq̄ horam.

Feria. iiii. **S**ecū mathi cap̄ lxxviii. Loquente iūc ad turbas ecce

unus ex principibus. Usq. In uniuersam terram illam.

Ignat. s. uincentii. Secm. loh. cap. c. iii. Dixit ihs discip. suis. Nisi
granum frumenti. Usq. Laxer meus qui in caelis est.

Feria vi. Secm. mar. cap. xli. Dicebat ihs discip. suis & turbis. Videte
quid audistis. Usq. Discipulis suis dissebat omnia.

Sabbato. Secm. lucan. cap. lxxviii. Dicebat ihs parabolam inten
dens quomodo priuos accubitus elegerent. Usq. beatus qui mandu
cabit panem in regno di.

DOMINIA. V. P. THEOPHANIA.

Secm. math. cap. cxxxvi. Dixit ihs discip. suis parabolam hanc. Simi
le est regnum caelorum homini qui seminat bonum semen in agro suo
Usq. Triticum autem congregate in horreum meum.

Feria. iiii. Secm. mar. cap. xlvi. Cum transcendisset ihs in nauem
transfretauit. Usq. In pace & esto sana a plaga tua.

Natal. scie. agnic. de nativitate. Secm. math. cap. cxli. Dixit ihs discip.
suis. Simile est regnum caelorum thesauro abscondito in agro. Usq.
Qui profert de thesauro suo noua & uetera.

Feria vi. Secm. mar. cap. lxxvii. Factum est deinceps ibat ihs in ciuita
tem. Usq. Dissiuit aut plebem suam. **DOM. VI. P. THEOPH.**

Secm. mar. cap. lxxvi. Cum sero esset factum. erat nauis in medio mari.
Usq. Quotquot tangebant eum salui fiebant.

Feria vi. Scdm lucam cap̄ lxxiii. Rogabat iūm quidam pharisaeus
ut cum illo manducaret. Vsq̄ Quo dilexit inultum.

Sabbato. Scdm marcum. cap̄ xxii. Egredius est iūs. ad mare. omnisq̄ tur-
ba. Vsq̄. Non ueni uocare iustos sed peccatores. **DOM̄. VII. P̄THĪ**

Scdm math cap̄ cxvi. Cū uenisset iñe. ad turbas. Vsq̄. Et curauit eos om̄s.

In purificatione sc̄e mariae. Scdm lucam. cap̄ iiii. **P**ostquam im-
pleti sunt dies purgationis eius. Vsq̄. Et gloriā plebis tuae israhel.

Innat̄ sc̄e agathae. Scdm math cap̄ cclxxviii. Dixit iñe discipulis
suis. Simile est regnum caelorum decem uirginibus. Vsq̄. Quia
nescitis diem neq̄ horam.

Feria iiii. Scdm marcum cap̄ lxxiii. Exiens iñe denari uidit turba
multam. Vsq̄. Abiit in montem orare.

Feria vi. Scdm math cap̄ xlvii. Uespere aut̄ facto accesserunt ad
iūm. Vsq̄. Quinque milia hominum. **DOMIN̄. VIII. P̄THEOP̄**

Scdm lucam. cap̄ lxxxvi. Conuocatis iñe discipulis suis. Vsq̄. Euange-
lihautes & curantes ubique. **F**eria iiii. Scdm math. cap̄ cliiii. Acces-
serunt ad iūm ab ierosolymis scribae. Vsq̄. Non lotis manibus mandu-
care non conquinat hominem. **I**gnum di.

Ignat̄ sc̄i ualentini. Scdm lucam. cap̄ xxi. Dicebat iñe discip̄ suis. Si
quis uult post me uenire abneget semetip̄m. Vsq̄. Douce uideant re.

Feria.iii. Sedm̄ lucam. cap̄ lxxxiii. Factum est in una die cum ascendes
ih̄c in maniculum. Usq̄. Prædicans quanta illi ih̄c fecisset.

Sabbato. Sedm̄ marcum. cap̄ lxxii. Surgens ih̄c. abiit in fines t̄rr̄i. & si
donis. Usq̄. Et daemōnium exisset ab eis.

Ignat̄ sc̄i gregoriū papae. Sedm̄ math̄. cap̄ cclxiii. Dixit ih̄c discip̄ suis.
Uigilate quia nescitis. Usq̄. Supra omnia bona sua constituet eum.

Innūntiatione sc̄ae mariae. Sedm̄ lucam. cap̄ iii. Missus est angelus
gabriel. ad d̄o. Usq̄. Ecce ancilla d̄ni fiat mihi sc̄c̄dm̄ uerbum tuum.

In Lxx sedm̄ math̄. cap̄ cc. Simile est regnum caelorum homini pa
tri familiae. Usq̄. Lauci uero electi. **F**eria.iii. sedm̄ marcum. cap̄
xeni. Et inde p̄fecti prætergradiebantur galileam. Usq̄. Sc̄i q̄ me misit.

Feria. vi. Sedm̄ lucam. cap̄ cmi. Factum est autē cum complerentur dies
assumptionis eius. Usq̄. Et abierunt in aliud castellum.

Sabbato sedm̄ marc̄. Et ingrediuntur epharnaum. & statim sabbā
tis. Usq̄. In omnem regionem galileae. **DOMIN̄. viii.**

Sedm̄ lucam. cap̄ lxxvi. Cum autem turba plurima conueniret.
Usq̄. Et fructū afferunt in patientia.

Feria.iii. Sedm̄ math̄
cap̄ cxxiii. Qui non est mecum contra me est. Usq̄. Et oerberis tu
is condemnaberis.

Feria. vi. Sedm̄ luc̄. cap̄ cii. Interrogatus
autē a pharisaeis. Usq̄. Illie congregabuntur aquilae.

Sedm lucā. cap cccxix. Assumpsit iñc xii. & ait illis. Usq. Omnis plebs iñc
uidit dedit laudem dñi. **F**eria. iiii. Sedm math. cap xlvi. Dixit
iñc discip suis. Cum ieiunatis. Usq. Vbi ē thesaurus tuus. ibi erit & cor tuū.
eria. v. Sedm math. cap lxxiiii. Cum aut̄ introisset capharnaūm. Usq.

In illa hora. **F**eria. vi. Sedm math. cap xxxviii. Dixit iñc di.
scipul suis. Audistis quia dictū est. Usq. In abscondito reddet tibi.

In quadragesima. **S**edm math. cap xv. Ducus est iñc
in desertum aspū. Usq. Et ministrabant ei. Iusti aut̄ iura eterna.

Feria. ii. scē math. cap ccc lxxiii. Cum aut̄ ueniret filius hominis. Usq.

Feria. iiii. scē math. cap ccc. Cum intrasset iñc ierosolymam. Usq. Ibi do
cebat de regno dñi. **F** diecentis. Usq. Soror & mater est.

Feria. iiii. scē math. cap cccvii. Accesser̄ ad iñm scribae & pharisaei.

Feria. v. scē math. clvii. Egredius iñc secessit in partes tyris & sidonis.
Usq. Et sanata est filia eius ex illa hora.

Feria. vi. scē ioh. Crax dies festus iudaeorū. Usq. Qui fecit. cum sanum.

Sabbato xii. scē math. cap clxxii. Assumpsit iñc petrum & iaco
bum & iohannem. Usq. donec filius hominis amorūm resurgat.

Domi. ii. in xla. Sedm marcum. cap xviii. Et uenit ad
iñm leprosus deprecans eum. Usq. Et conueniebunt ad eū undique.
eria. ii. scē ioh. cap lxxxviii. Dixit iñc turbis iudaeorum. Ego uado

84
85
86
87
88
89
90
91
92
93
94
95
96
97
98
99
100
101
102
103
104
105
106
107
108
109
110
111
112
113
114
115
116
117
118
119
120
121
122
123
124
125
126
127
128
129
130
131
132
133
134
135
136
137
138
139
140
141
142
143
144
145
146
147
148
149
150
151
152
153
154
155
156
157
158
159
160
161
162
163
164
165
166
167
168
169
170
171
172
173
174
175
176
177
178
179
180
181
182
183
184
185
186
187
188
189
190
191
192
193
194
195
196
197
198
199
200
201
202
203
204
205
206
207
208
209
210
211
212
213
214
215
216
217
218
219
220
221
222
223
224
225
226
227
228
229
230
231
232
233
234
235
236
237
238
239
240
241
242
243
244
245
246
247
248
249
250
251
252
253
254
255
256
257
258
259
260
261
262
263
264
265
266
267
268
269
270
271
272
273
274
275
276
277
278
279
280
281
282
283
284
285
286
287
288
289
290
291
292
293
294
295
296
297
298
299
300
301
302
303
304
305
306
307
308
309
310
311
312
313
314
315
316
317
318
319
320
321
322
323
324
325
326
327
328
329
330
331
332
333
334
335
336
337
338
339
340
341
342
343
344
345
346
347
348
349
350
351
352
353
354
355
356
357
358
359
360
361
362
363
364
365
366
367
368
369
370
371
372
373
374
375
376
377
378
379
380
381
382
383
384
385
386
387
388
389
390
391
392
393
394
395
396
397
398
399
400
401
402
403
404
405
406
407
408
409
410
411
412
413
414
415
416
417
418
419
420
421
422
423
424
425
426
427
428
429
430
431
432
433
434
435
436
437
438
439
440
441
442
443
444
445
446
447
448
449
450
451
452
453
454
455
456
457
458
459
460
461
462
463
464
465
466
467
468
469
470
471
472
473
474
475
476
477
478
479
480
481
482
483
484
485
486
487
488
489
490
491
492
493
494
495
496
497
498
499
500
501
502
503
504
505
506
507
508
509
510
511
512
513
514
515
516
517
518
519
520
521
522
523
524
525
526
527
528
529
530
531
532
533
534
535
536
537
538
539
540
541
542
543
544
545
546
547
548
549
550
551
552
553
554
555
556
557
558
559
560
561
562
563
564
565
566
567
568
569
570
571
572
573
574
575
576
577
578
579
580
581
582
583
584
585
586
587
588
589
590
591
592
593
594
595
596
597
598
599
600
601
602
603
604
605
606
607
608
609
610
611
612
613
614
615
616
617
618
619
620
621
622
623
624
625
626
627
628
629
630
631
632
633
634
635
636
637
638
639
640
641
642
643
644
645
646
647
648
649
650
651
652
653
654
655
656
657
658
659
660
661
662
663
664
665
666
667
668
669
670
671
672
673
674
675
676
677
678
679
680
681
682
683
684
685
686
687
688
689
690
691
692
693
694
695
696
697
698
699
700
701
702
703
704
705
706
707
708
709
710
711
712
713
714
715
716
717
718
719
720
721
722
723
724
725
726
727
728
729
730
731
732
733
734
735
736
737
738
739
740
741
742
743
744
745
746
747
748
749
750
751
752
753
754
755
756
757
758
759
760
761
762
763
764
765
766
767
768
769
770
771
772
773
774
775
776
777
778
779
780
781
782
783
784
785
786
787
788
789
790
791
792
793
794
795
796
797
798
799
800
801
802
803
804
805
806
807
808
809
810
811
812
813
814
815
816
817
818
819
820
821
822
823
824
825
826
827
828
829
830
831
832
833
834
835
836
837
838
839
840
841
842
843
844
845
846
847
848
849
850
851
852
853
854
855
856
857
858
859
860
861
862
863
864
865
866
867
868
869
870
871
872
873
874
875
876
877
878
879
880
881
882
883
884
885
886
887
888
889
890
891
892
893
894
895
896
897
898
899
900
901
902
903
904
905
906
907
908
909
910
911
912
913
914
915
916
917
918
919
920
921
922
923
924
925
926
927
928
929
930
931
932
933
934
935
936
937
938
939
940
941
942
943
944
945
946
947
948
949
950
951
952
953
954
955
956
957
958
959
960
961
962
963
964
965
966
967
968
969
970
971
972
973
974
975
976
977
978
979
980
981
982
983
984
985
986
987
988
989
990
991
992
993
994
995
996
997
998
999
1000

Fer. iiii. scē math. cap. cccxxvii. Locutus est ih̄c. ad turbas. Usq. Qui se exal-
tat humiliabitur. promulsi

Fer. iiii. scē math. cci. Ascendit ih̄c. ierosolimam. Usq. Redemptionem

Fer. v. scē lucam. cap. cccvi. Homo quidam erat diues. Usq. si quis ce-
mortuis resurrexerit credent

cap. xli. **C**odē die scē ioh̄. Non possum ego amē ipso facere quicquam. Usq. &
illae sunt quae testimonium perhibent de me

Fer. vi. scē math. cap. ccxxviii. Homo erat paterfamilias qui plantauit
uincam suam. Usq. Quō sicut prophetam eum habebant

Sabbato. scē lucē cap. cxc. Homo quidam habuit duos filios. Usq. Peri-
erat & inuentus est. **DOMINICA. III. IN XL**

Scdm lucam. cap. cccvi. Cr̄it ih̄c. eiciens demonium. Usq. Beati
qui audiunt uerbum dī. & custodiunt illud. **I**n mediū illorum ibat.

Fer. ii. scē lucē cap. xx. Quanta audiui facta in capharnaum. Usq. Per-

Fer. iiii. scē math. cap. cclxxvii. Si autē peccauerit in te fr̄ tuus. Usq. Se-
ptuagies septies. **F**er. iiii. scē math. cap. c. lvi. Accesserunt ad

ih̄m ab ierosolimis. Usq. Non lotis autē manib. m. hoc n̄ coinquinat hominē.

Fer. v. scē lucē cap. xxvi. Surgens ih̄c. de synagoga. Usq. Quia & alius curit
oportet euangelizare regnum dī. **C**odē die scē ioh̄ cap. l. Ih̄c. autē

cum cognouisset quia uenturi essent. Usq. sed qui permanet inuita eterna.

Fer. vi. sec. ioh. cap. xxxiii. Ine fatigatus extingere. Usq. Quia hic est uere saluator mundi. **F** de & amplius noli peccare.

Sabbato. sec. ioh. cap. lxxxvi. Perrexit in monte oliueti. Usq. Na

DOM. IIII. IN XL. Secdm ioh. cap. xlvi. Abit in transmare galilee. Usq. Qui uenturus est in mundum. **F** in eum.

Fer. ii. sec. ioh. cap. xx. Prope erat pascha iudeor. Usq. Quid eet in homine.

Fer. iii. sec. ioh. cap. lxxv. Iam die festo mediante. Usq. Multi credider.

Fer. iiii. sec. ioh. cap. lxxxviii. Praeteriens in e uidit homine caecum ananiam. Usq. Et prociens adorauit eum.

Fer. v. sec. luca cap. lxvii. Ibat in ciuitatem quae uocatur naum. Usq. Quia ds uisitauit plebem suam. **C**ode die. sec. ioh. cap. xxxviii. Ine aut respondit eis. Pater meus usq. modo operatur. Usq. Qui bona fecerunt in resurrectionem uitae. **F** crediderunt in eu.

Fer. vi. sec. ioh. cap. xciii. Erat quidam languens laharus. Usq.

Sabb. sec. ioh. cap. lxxxvi. Ego sum lux mundi. Usq. Quia necdum uenerat hora eius. **DOMINICA. V. IN XL.**

Scdm iohanne. cap. lxxxviii. Quis ex uobis arguet me de peccato. Usq. & exiit de templo. **F**er. ii. sec. ioh. cap. lxxxviii. Miserunt principes & pharisae. Usq. Quae accepturi erant credentes in eum.

Fer. iii. sec. ioh. cap. lxxv. Ambulabat in galilea. Usq. Propter me-
tum iudeorum. **F**er. iii. sec. ioh. cap. xxi. Facta sunt enee-
nia ierosolymis. Usq. Quia in me est pater & ego in patre.
Fer. v. sec. ioh. cap. lxxxii. Ex illa ergo turba cum audissent hos sermo-
nes eius dicebant. Usq. Et reuersi sunt unusquisque in domum sua.
Fer. vi. sec. ioh. cap. xxiiii. Collegerunt ergo pontifices & pharisaei
concilium. Usq. & ibi morabatur cum discipulis suis.
Sabb. sec. ioh. cap. lxi. Subleuatis in oculis in caelum. Usq. & ego ad-
te uenio. **D O M I N I C A I N P A L M I S**
Secundum math. cap. cclxxxiiii. Dixit in discipulis suis. Scitis quia post
biduum pascha fiet. Usq. Signantes lapidem cum custodibus.
Fer. ii. sec. ioh. cap. xxvii. Ante sex dies paschae uenit in bethaniam.
Usq. Et abscondit se ab eis.
Fer. iii. sec. marc. cap. clvi. Erat autem pascha & ibi in biduum.
Usq. Et aduoluit lapide ad ostium monumenti.
Fer. iii. sec. luc. cap. cclx. Adpropinquabat dies festus ahimorum.
Usq. In quo nondum quisquam positis fuerat.
In caena domini. sec. ioh. cap. xxi. Scitis in me quia uenit hora eius.
Usq. Ita & uos facitis. **F**ecderon. Usq. Posuerunt in me.
In paraseuen. Secundum ioh. cap. clvi. Cgressus in trans torrentem

Sabbato sancto. sec̄ math. cap̄ ccc lvi. Vespere autem sabbati. Usq̄

Ecce dixi uobis iudicium. **I N D O M I N I S C A P A S C H A E** ind

Sed̄m mareum. cap̄ cccxxx. **M**aria magdalene. Usq̄. Sicut dixit uobis.

Fer̄. ii. sec̄ lucā. cap̄ cccxxxviii. Duo ex discipulis iuū ibant ipso die
in castellum. Usq̄. In fractione panis. In omnes gentes. In

Feria. iii. sec̄ lucā. cap̄ ccc xl. Stetit n̄c in medio discipul̄ suoz. Usq̄.

Fer̄. iii. sec̄ loh̄. cap̄ cccxviii. Manifestauit se n̄c discip̄ suis. Usq̄.
Cum resurrexisset a mortuis. I uidi dñm & haec dixit mihi.

Feria. v. sec̄ ioh̄. cap̄ cccxi. Maria stabat ad monumentum. Usq̄. Quia.

Feria. vi. sec̄ math̄. cap̄ ccc lvi. Undecim discipuli abierunt in galileam.
usq̄. ad consummationem saeculi. I mane. Usq̄. a mortuis resurgere.

Sabbato. sec̄ ioh̄. cap̄ cccviii. Vna aut̄ sabbati maria magdalene uenit

I N O C T̄ P A S C H A E. Sed̄m ioh̄. cap̄ cccxiii. Cum esset sero die il
lo una sabbatorum. Usq̄. Et ut credentes uitam habeatis in nomine eius.

In nat̄ sc̄oz. Tiburti. & ualeriani. & maximi. Sed̄m ioh̄. cap̄ cccxiiii.
Hoc est preceptum meum. Usq̄. In nomine meo det uobis.

In pascha annotena. Sed̄m ioh̄. cap̄ cccxviii. Erat homo ex pharisais.
Usq̄. Sed habeat uitam aeternam.

In nat̄ sc̄i georgi. sec̄ ioh̄. cap̄ cccxxii. Ego sum uitis uera & pater me
us agricola. Usq̄. Quodcumq̄ uolueritis petitis & fiet uobis.

I n lactania maiore. Sedm̄ lucā cap̄ cxxiiii. Quis uestrum habe
bit amicum. Usq; Dabit spm̄ bonum petentibus se. **DOM̄. I. P̄PAS**
Sedm̄ ioh̄ cap̄ lxxxviii. Ego sum pastor bonus. Usq; & unus pastor

F ēr̄. iiii. scē luc̄ cap̄ cccxxxvi. Una aut̄ sab̄b ualde diluculo. Usq; & Abit
secum mirans quod factum fuerat. Usq; Gaudiū meū impletū est.

F ēr̄. vi. scē math̄ cap̄ lxxiii. Tunc accesserunt ad iām discip̄t̄ ioh̄ dicent̄.

I gnāt̄ ap̄t̄oz philippi & iacobi. Sedm̄ ioh̄ cap̄ cxxvii. Non turbetur
cor ur̄m. Usq; In nomine meo hoc faciam.

I gnāt̄ scōz Alexandri. euenti & theodoli. Scē ioh̄ cap̄ cxxxvii.
Haec mando uobis. Usq; Qui odio habuerunt me gratis.

DOMIN̄. III. P̄PAS. Sedm̄ ioh̄ cap̄ cxlviii. Dixit iūc̄ discipul̄
suis. Modicum & iam non uidebitis me. Usq; Nemo tollet a uobis.

F ēr̄. iiii. scē ioh̄ cap̄ xxvii. Facta est quaestio ex discipulis iohannis.
Usq; habet uitam aeternam. **DOM̄. IIII. P̄PAS.** Usq; uobis.

Sedm̄ ioh̄ cap̄ c. xlvii. Vado ad eum qui me misit. Usq; Et annuntiabit

I gnāt̄ scōz Gordiani & epimachi. scē mat̄ cap̄ xcvi. Nolite arbitra
ri quia uenerim mittere pacem. Usq; non perdet mercedem suam.

I gnāt̄ scōz Nerci & achillei atq; panerati. scē math̄ cap̄ lxxxvi.
Ecce ego mitto uos sic uos. Usq; In finem saluus erit.

III. ID̄. Dedicatio scāe mariae. scē luc̄ cap̄ ccxxv. Et ingressus

ih̄c perambulabat iericho. Usq. & saluum facere quod perierat.

DOM̄ V. P̄ PASCHA. Sedm̄ ioh̄ cap̄ cl. Dixit ih̄c dis̄s̄. Amen. amen dico uobis. Siquid pecceritis patrem in nomine meo. Usq. In hoc credimus quia adō existi. **F**er̄. iiii. sc̄e ioh̄ cap̄ xxv. Abiit ih̄c cum discipulis suis in iudaea terra. Usq. Gaudium meū impletū est.

Innat̄ s̄c̄i urbani conf̄. Sedm̄ math̄ cap̄ cclxiii. Vigilate ergo. usq. sup̄ omnia bona sua constituet cum. **IN VIGASCENS DNI**

Sedm̄ ioh̄ cap̄ clm̄. Subleuatis ih̄c oculis in caelū dixit. Usq. Et h̄m̄ mundo sunt & ego ad te uenio. **IN ASCENSIONE DNI.**

Sedm̄ marcum. cap̄ cccxxiii. Recumbentibus x̄i discipulis. Usq. Sequentibus signis. **DOM̄ POST ASCESION̄ DNI** /bis.

Sedm̄ ioh̄ cap̄ cxlv. Cum aut̄ uenerit paradisi. Usq. Quia ego dixi uo **F**er̄. iiii. sc̄e ioh̄ cap̄ cxxxiii. Dix̄ ih̄c d̄ s̄s̄. Si manseritis in me & uerba mea in uobis manserint. Usq. & gaudium ur̄m impletur.

Fer̄. vi. sc̄e ioh̄ cap̄ cxi. Qui credit in me non credit in me. Usq. sicut dixit mihi pater sic loquor. **IN SABBATO S̄C̄O PENT̄C.**

Sedm̄ ioh̄ cap̄ cxxviii. Si diligitis me mandata mea seruate. Usq. & manifestabo ei me ipsum. **DOM̄ IN PENTECOSTEN.**

Sedm̄ ioh̄ cap̄ cxxx. Dixit ih̄c dis̄s̄. Siquis diligit me sermones meos seruate. Usq. Sic mandatū dedit mihi pater sic facio.

Feria. ii. scē ioh. xxxiii. Sic enim dilexit dñs mundum. Usq. Quae in
dō sunt facta. **F**ostium. Usq. & habundantius habet.

Feria. iii. scē ioh. cap. lxxxviii. Amen amen dico uobis quā intrat p

Fer. iiii. scē ioh. cap. lx. Nemo potest uenire ad me. Usq. Pmūdi uita.

Fer. v. scē lucē cap. lxxxvi. Conuocatis. aut. xii. apłs. Usq. & curantes ubiq.

Feria. vi. scē lucē cap. xxxvi. Factum est in uina dierū. Usq. Quia uindicta
mirabilia hodie. **F**cho. Usq. Et confestim uidit & sequebatur eum.

Sabb. scē marē cap. cxvi. Et ueniunt ierichū & p̄fissente eo de ieri

lī sabb. in xii. lect. scē math. cap. ccv. Egrediente in̄ ab iericho secuti

sunt duo caeci. Usq. Et secuti sunt eum. **IN OCT. PENTECOST.**

Scdm ioh. cap. xxiiii. Erat homo ex pharisaeis nichodem nomine.

Usq. Sed habet uitam aeternam.

Ignat. scōz. marcelli & petri. scē lucē cap. cc. xlviii. Cum audieritis

proelia & seditiones. Usq. Possidebitis animas uestras.

Ignat. scōz. Primi & feliciani. scē ioh. cap. c. xxxiiii. Hoc est preceptū

meum. Usq. In nomine meo det uobis.

Ignat. scōz. basilidis. cōm. naboris. & nahari. scē lucē cap. c. xliiii.

Attendite a fermento pharisaeorū. Usq. Coram angelis dī.

Nat. marci & marcelliani. scē ioh. cap. c. xxxviii. Hoc est preceptū

meū. Usq. Det uobis. **DOM. I. POST OCT. PENTECOST.**

Sedm̄ luc̄ cap̄ cxxvi. Homo quidam erat diues Usq̄. Si quis ex mor-
tuis resurrexerit credent. *J* de templo. Usq̄. Hic saluus erit.

Ignat̄ sc̄oz. Protasii & gervasii. sc̄e mar̄e cap̄ cxxxvii. Egrediente ihu

DOM. II. P̄ PETROS. Sedm̄ luc̄ cap̄ cxxxix. Homo quidā fecit cae-
nam magnam. Usq̄. Gustabit eam magnam. **I**n vigiis ioh̄.

Sedm̄ luc̄ cap̄ i. Fuit in diebus herodis regis. Usq̄. Parare dño plebem.
perfectam. **I**n nativitate sc̄i iohannis baptiste.

Sedm̄ lucam cap̄ iii. C̄isabeth impletum est tempus parienti. Usq̄.
& fecit redemptionem plebis suae. **I**n n̄. s. iohannis & pauli.

Sedm̄ luc̄ cap̄ cxliii. Ad tene dte a fermento phariseorum. Usq̄. Con-
fitebitur illum coram angelis d̄i.

Ignat̄ sc̄i leonis papae. sc̄e math̄ cap̄ cclviii. Homo quidam pere-
gre. p̄ficiens. Usq̄. Intra in gaudium dñi tui.

In viḡ. ap̄toꝝ Petri & pauli. sc̄e ioh̄ cap̄ cxxxvii. Dixit iñc̄ petro.
Simon iohannis amas me. Usq̄. Qua morte clarificaturus eēt dñm.

In nat̄ ap̄toꝝ Petri & Pauli. Sedm̄ math̄. cap̄ cxlvi. Venit
iñc̄ in partes caesareae philippi. Usq̄. Erit solitum & in caelis.

Ignat̄ sc̄i pauli apli. sc̄e math̄ cap̄ cxcv. Dixit simon petrus ad iñm.
Usq̄. & vitam aeternam possidebit. **DOMIN. III. P̄ PENTC.**

Sedm̄ luc̄ cap̄ cxxxvi. Erant autem appropinquantes ei. Usq̄.

- poenitentiam agente. **F** cr. iiii. scē math cap̄ xxxvi. Cōsto consentiens.
 Usq; quam corpus tuum erit in gehennam. **DOM̄. V. P̄P̄NT̄**
 Scđm lucē cap̄ lv. Cōtote ergo misericordes. Usq; & tunc p̄spicies ut edu-
 cas festucam de oculo fratris tui. **F** cr. iiii. scē marcē cap̄ xv. Cum
 egressus esset in uia. Usq; Omnia possibilia sunt apud d̄m. **DOM̄. VI.**
 Scđm lucē cap̄ xxviii. Cum turbæ irruerent in in̄m. Usq; Secutus illū.
I n̄ nat̄ scōz Processi & martiniani. Scđm math cap̄ cxxliii. Sedente in̄
 supra montem oliueti. Usq; In finem hie saluiferit.
I n̄ oct̄ ap̄tōz. Scđm math cap̄ cxxviii. Iussit in̄c. discip̄ suos ascen-
 dere in nauiculā. Usq; Vere filius d̄i es. **DOM̄. VII. P̄P̄C̄**
 Scđm math. cap̄ xxxv. Dico enim uobis. quia nisi abundauerit. Usq;
 & tunc ueniens offeret munus tuum.
I n̄ nat̄ vii fratrum. scē math cap̄ cxxx. Adhuc eo loquente. ad tur-
 bas ecce mater eius. Usq; & soror & mater est.
I n̄ nat̄ scē Præcedis uirḡ. scē math cap̄ cxi. Simile est regnum caeloz.
 thesauro. usq; Noua & uetera.
I n̄ nat̄ scē apollinaris. scē lucā cccxx. Facta est aut̄ & contentio. Usq;
 iudicantes duodecim tribus israhel.
I n̄ nat̄ scē iacobi ap̄t̄. scē math cap̄ cxi. Tunc accessit ad eum mater fili-
 orum herbedei cū filiis suis. Usq; Quibus paratum est a patre meo.

Ignat̄ scōꝝ Felicit̄ simplic̄. faustini. & beatricis scē luc̄ cap̄ clm̄.

Sunt lumbi ur̄i p̄ncip̄m̄. Usq; filius hominis ueniet.

Ignat̄ scōꝝ Abdon & sennes scē math̄ cap̄ cexl̄m̄. Videte nequis uos
seducat. Usq; hic saluus erit. **DOMIN̄. VIII. P̄ PENTEC̄**

Scdm̄ marcum. cap̄ lxxvi. Cum turba multa esset cū in̄. necha
berent quod manducarent. Usq; & dimisit eos. **DOM̄. VIII. P̄ P̄.**

Scdm̄ math̄ cap̄ lvi. Attendite a falsis p̄phetis. Usq; Intra bit̄ in reḡ cēt.
regnum caeloz̄. **DOMINIA. X. P̄ PENTECOSTEN.**

Scdm̄ luc̄ cap̄ cxc. homo quid̄ erat qui habebat ulicum. Usq; Reci
piant uos in aeterna tabernacula. **DOM̄. XI. P̄ PENTEC̄.**

Scdm̄ luc̄ cap̄ cxxxvi. Et ut adpropinquauit uidens ciuitatem
fleuit. Usq; Et erat docens cotidie in templo.

Aduincula sc̄i petri. Scdm̄ math̄. cap̄ cxlviii. Iussit ih̄c discipulos
suos ascendere nauiculā. Usq; Vere filius d̄i es.

Ignat̄ sc̄i stephani ep̄i. scē luc̄ cap̄ cxxxviii. homo quid̄ nobis abi
it in regione longinqua. Usq; & quod habet auferetur ab eo.

Ignat̄ scōꝝ X̄risti. felicissimi. & agapiti. scē math̄ cap̄ lxxxvi. Ecce
ego mitto uos. Usq; hic saluus erit.

Ignat̄ sc̄i c̄yraci mar̄. scē math̄ cap̄ xcii. Nihil opertum quod
non reuelatur. Usq; Quinque cadis est.

Ingitl' sc̄i laurentii. sc̄e math cap̄ clxx. Siquis uult post me ue-
nire. Usq; filium hominis uenientē in regno suo. **IN N̄. S. LAUR.**

Scdm̄ math cap̄ ciii. Amen. amen dico uobis. Nisi granum fru-
menti. Usq; honorificabit cum pater meus.

Ignat' sc̄i tiburii mart' sc̄e ioh cap̄ cxxxiii. Hoc est p̄ceptū me-
um. Usq; Dico uobis. Usq; Coram angelis dī.

Ignat' sc̄i ypoliti. sc̄e luc̄ cap̄ cxliii. Ad te dicit asseruente p̄br.

Ignat' sc̄i eusebii. sc̄e math cap̄ cxliiii. Vigilate ergo. Usq; Constitu & cū

Ingitl' sc̄e mariae. sc̄e luc̄ cap̄ iii. Exurgens autē maria. Usq;
Et exultauit sp̄s m̄s in dō salutaris meo.

Scdm̄ lucam. cap̄ cxxii. Intrauit ih̄c in quoddā castellū. Usq;
non auferretur ab ea. Usq; Filius hominis uenit.

Ignat' sc̄i agapiti. sc̄e luc̄ eliii. Sint lumbi uiri pretincti. Usq;

Ignat' sc̄i bartholomei apli. sc̄e luc̄ cap̄ cxlxx. Facta est contentio
inter eos. Usq; duodecim tribus isrl'. Usq; Copiosa ē in caelis.

Ignat' sc̄i hermetis. sc̄e luc̄ cap̄ xlv. Descendens ih̄c de monte ste

Ignat' sc̄i ioh̄ bapt'. sc̄e mar̄ cap̄ lxviii. Misit herodes
ac tenuit iohannem. Usq; & posuerunt illud in monumento.

Ignat' sc̄oꝝ felix & adaucti. sc̄e mat' cap̄ cxlii. Et egressus ih̄c
de templo. Usq; hic saluus erit. **DOMIN̄. XI. P̄ PENTEC.**

Sedm̄ lucā cap̄ cxxiii. Dicebat. uitem &. ad quosdam qui in se confide-

bant. tanquā iusti. Usq;. Qui se humiliat exaltabitur. **DOM̄ XII. P̄P̄C̄**

Sedm̄ marcum. cap̄ lxxiiii. Exiens ih̄c. de simbus t̄rr̄i. Usq;. & multos

loquit. **DOM̄ XIII. P̄P̄C̄** Sedm̄ lucā. cap̄ cxx. beati

oculi qui uident. Usq;. Vade & tu fac similiter. **DOM̄ XIII**

Sedm̄ lucam cap̄ ccc. Cum iret ih̄c. in ierl̄m. Usq;. Quia fides tua

te saluum fecit. **IN NATIUITATE MARIE**

Sedm̄ lucam. cap̄ iii. Exurgens autem maria abiit in montana.

Usq;. In dō salutaris m̄co. **I**n nat̄ sc̄i adriani. sc̄e ioh̄ cap̄ cxxxii.

Ego sum uis uera. Usq;. Gaudium ur̄m impletur.

In nat̄ sc̄i gorgonii mar̄. sc̄e math̄ cap̄ clxx. Siquis uult uenire

post me. Usq;. In regno suo.

In nat̄ sc̄oꝝ prot̄i & iacobi. sc̄e math̄ cap̄ lxxxviii. Cum per-

sequerentur uos in ciuitate ista. Usq;. Qui est in caelis.

In nat̄ sc̄oꝝ corneli & cypriani. sc̄e lucam cap̄ cxl. Vae uo-

bis qui aedificatis monumenta p̄phet̄. Usq;. ut accusarent eum.

In nat̄ sc̄i nicomedis m̄. sc̄e math̄ cap̄ clxx. Siquis uult p̄ me ueni-

re. Usq;. In regno suo. **I** est. usq;. Coram angelis d̄i.

In nat̄ sc̄oꝝ luciae & geminiani. sc̄e lucā cap̄ cxlviii. Nihil operatū

In siḡl sc̄i mathei apli. sc̄e math̄. cap̄ lxxi. Cum transiret ih̄c. in

dit hominem sedente. Usq. Vocare iustos sed peccatores.

Ignat. scti mathi. Sedm lucam. cap. xxxviii. Vidit in e publica
num. Usq. sed peccatores in paenitentia.

Ignat. sctoz. cosmae & damiani. scti ioh. cap. cxxxviii. Haec mando
uobis. Usq. Quia odio habuerunt me gratis. **DOM. xv. p. p. c.**
Sedm math. cap. clxxviii. Accesserunt ad inum discipuli. Usq. Qui
in caelis est. **DOMINICA. xvi. POST PENTECOST.**

Sedm math. cap. xlvi. Nemo potest duob. dominis seruire. Usq.
& omnia haec adiciunt uobis. **DOM. xvii. POST PENTEC.**

Sedm lucam. cap. lxxvii. Ibat in e in ciuitatem quae uocatur naim.
Usq. Quia uisitauit plebem suam. **DOM. xviii. p. p. t. e. c.**

Sedm lucam. cap. cxxvi. Cum intrasset in e in domum cuiusdam. Usq.
Et qui se humiliat exaltabitur. **F. c. i. i. i. scti marci. cap. xci.**

Respondens unus de turba. Usq. In oratione & ieiunio.

F. c. i. vi. scti lucam. cap. lxxviii. Rogauit aut illum deservit man
ducere eum illo. Usq. vade in pace. **S. abb. in xii. lect. scti lu**

cam. cap. clxviii. Dicebat aut hanc similitudine. Arborum ficu
habebat quidam. Usq. Quae gloriose fiebant ab eo. **DOM. xviii.**

Sedm math. cap. cxxxiii. Accedentes ad inum seduce. Usq. Mira
bantur in doctrina eius. **DOMINICA. xx. POST PENTEC.**

Secdm math cap lxx. Ascendens ihc in nauiculam transfretauit.
usq. Qui dedit potestatem talem hominibus.

Ignat sc̄i marci ep̄i. sc̄e math cap cclxviii. Homo quidam peregre proficiscens. Usq. In gaudium dñi tui. **F**constituet eum.

Ignat sc̄i calisti papae. Secdm math cap cclxii. Vigilate ergo. Usq.

Ignat sc̄i luciae euang. sc̄e luc̄e cap cxxvi. Siquis uult post me uenire. Usq. Regnum dñi. **F**ris uera. Usq. & fiet uobis.

Inuigil ap̄toꝝ Simonis & iudae. sc̄e ioh̄ cap cxxxii. Ego sum ui

Ignat ap̄t̄m simonis & iudae. sc̄e ioh̄ cap cxxxviii. haec mando uobis. Usq. Quia odio habuerunt me gratis. **DOM̄. XXI.**

Secdm math cap cxxxi. Simile est regnū caeloru homini regi qui fecit nuptias filio suo. Usq. Pauci uero electi. **DOM̄. XXII.**

Secdm ioh̄ cap xxxvii. Erat quidam regulus. Usq. & credidit ipse & domus eius tota. **DOMINICA. XXIII. P̄P̄NT.**

Secdm math cap clxxxviii. Simile est regnum caeloz homini regi. Usq. Decordibus ur̄is. **DOMINICA. XXIII. P̄P̄.**

Secdm math cap cxxxi. Abscintes pharisaei consilium inierunt. Usq. & quae sunt dñi dō. **F**rificabit eum pater m̄s.

Ignat sc̄i caesarii. sc̄e ioh̄ cap ciiii. Nisi granum frumenti. Usq. hono

Ignat̄ m̄i coronatorum sc̄e luc̄e cap xlv. Descendens ihc demonte.

stet in loco. Usq. Multa est in caelo.

Ignat. sc̄i theodori. sc̄e lucā cap̄ ccli. Ponite ergo in cordibus
ur̄is. Usq. Possidebitis animas uestras. ¶ di.

Ignat. sc̄i menne. sc̄e lucā cap̄ xcvi. Siquis uult. Usq. regnū

Ignat. sc̄i martini epi. sc̄e lucā cap̄ cliii. Sint lumbi ur̄i precin
cti. Usq. construat eum. ¶ lorum decē uirg. Usq. Neq. horam.

Ignat. sc̄ae ceciliae. sc̄e math̄ cap̄ cclxviii. Simile est regnum ce

Ignat. sc̄i clementis mart. sc̄e math̄ cap̄ cclxviii. Homo quidam
peregre proficiscens. Usq. In gaudium domini sui.

Ignat. sc̄e felicitatis mart. sc̄e math̄ cap̄ cxxx. Adhuc colloquen
te. Usq. & soror & mater est.

Ignat. sc̄i chrisogoni. sc̄e ioh̄ cap̄ cxxxviii. Hacc mando uobis
Usq. habuerunt me gratis.

Ignat. sc̄i saturum. sc̄e marc̄ cap̄ cxxxviii. Videt autem uos
metipfos. Usq. hic saluus erit.

Ignat. sc̄i andreae. sc̄e ioh̄ cap̄ xvi. Stabat iohannes & exdi
scipulis eius duo. Usq. Supra filium hominis.

Ignat. sc̄i andreae apli. sc̄e math̄ cap̄ xx. Ambulans ih̄c iuxta
mare galilae. Usq. & patre secuti sunt eum. **DOM. XXCV. P. P. C.**
Sec̄m math̄ cap̄ lxxiii. Loquente ih̄c. ad turbas ecce princeps

unus accessit. Usq. & sanata est mulier ex illa hora.

Feria. vi. sec̄ math. cap̄ cexviii. homo quidā habebat duos fi-
lios. Usq. ut crederetis ei. **DOM̄. V. ANTE NATAT̄ DN̄I**

Sec̄m̄ ioh̄ cap̄ xlviii. Cum subleuisset ergo oculos ihs̄. Usq.

Qui uenturus est in mundum. **F**eria. iiii. sec̄ luc̄ cap̄ cviii. ¶

Ecce ego mitto uos sicut agnos inter lupos. Usq. Adpropin-

quabit uos in regnum dī. **F**eria. vi. sec̄ marc̄ cap̄ clui. Vigi-

late & orate. Usq. Omnibus dico uigilate. **DOM̄. iiii. ANTE**

Sec̄m̄ math̄ cap̄ cexi. Cum adpropinquassent ierosolimis. Usq.

Benedictus qui uenit in nomine dñi

Feria. iiii. sec̄ math̄ cap̄ vii. In diebus illis uenit iohannes. Usq.

confitentes peccata sua. **F**eria. vi. sec̄ luc̄ cap̄ viii. Dice-

bat ergo ad turbas quae exiebant in bapti. harentur ab ipso.

Usq. Et angelus habet populo. **DOMIN̄. iiii. ANTE NAT̄ D.**

Sec̄m̄ luc̄ cap̄ cclvii. Erunt signa in sole & luna. Usq. Verba

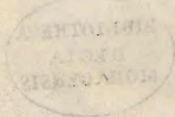
aut̄ mea non transibunt. **F**eria. iiii. sec̄ math̄ cap̄ cun.

Amen dico uobis non surrexit inter uos mulierū. Usq. Qui

habet aures audiendi audiat. **F**eria. vi. sec̄ marc̄ cap̄ i.

In teum euangelii ihs̄ x̄i filii dī. Usq. Ille uero bapti. habet

uos spū sc̄o. **DOMINICA. ii. ANTE NAT̄ DN̄I**

Secūm math cap̄ cii. Iohannes aut̄ cum audisset & inuincula opera
xpi. Usq. Qui p̄parabit uiam tuā ante te.

Feria. iiii. scē lucā cap̄ lxxviii. Et nuntiauerunt iohanni discipu
li eius de omnibus his. Usq. In regno dī maior est illo.

Feria. vi. scē math cap̄ i. Liber generationis iñv̄ xpi. Usq. Qui
uocatur xpc. **S**abb̄ scē math cap̄ xviii. Cum audisset iñc
quod iohannes traditus esset. Usq. Regnum caelorum.

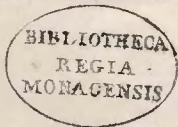
Ignat̄ scē luciae. scē math cap̄ cxi. Simile est regnū caeloꝝ
thesuro abscondito. Usq. Noua & uetera.

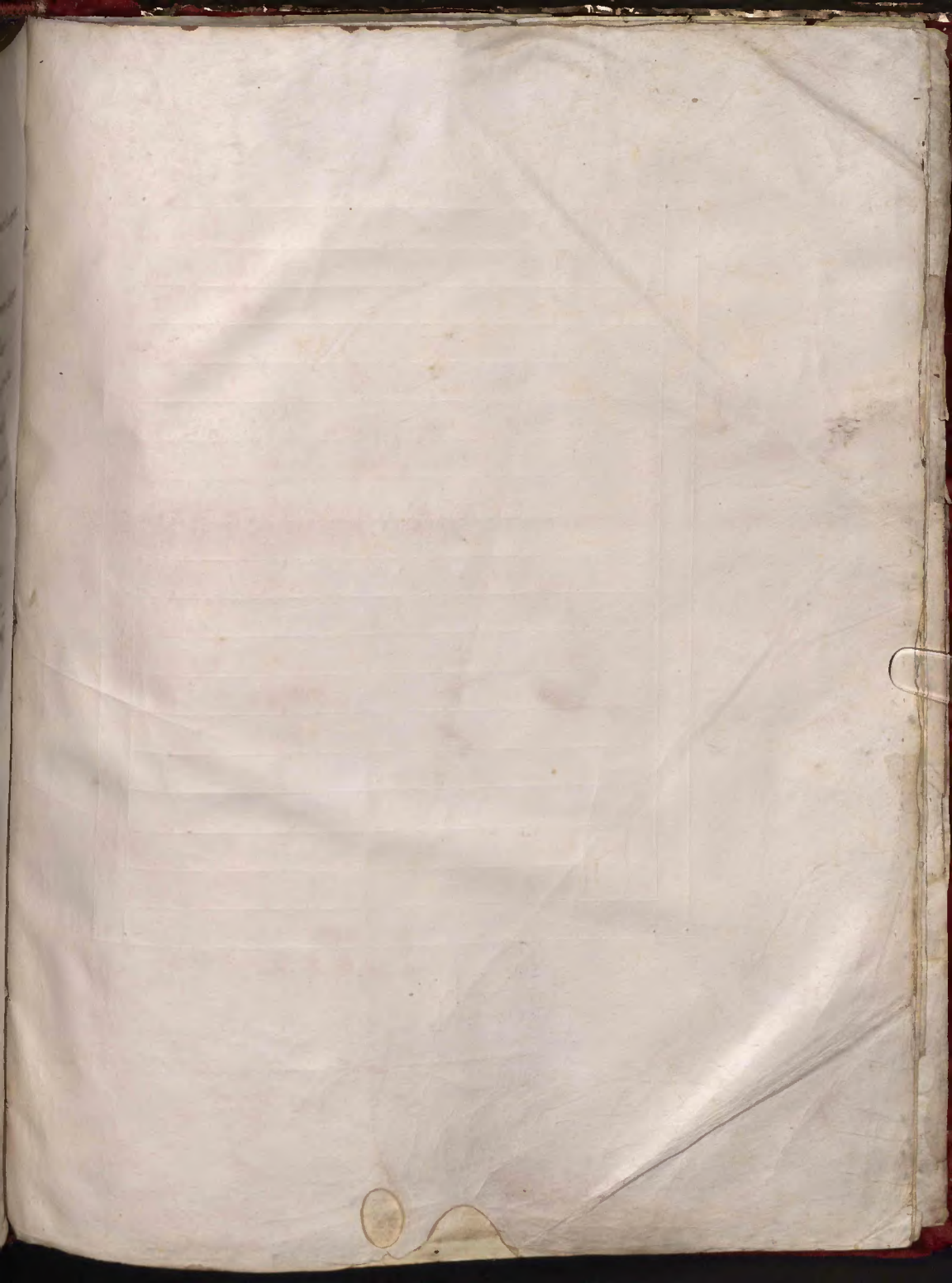
Ignat̄ scī thomae apli. scē ioh̄ cap̄ ccvi. Thomas aut̄ ex duo
decim qui dicit̄ d̄rdimis. Usq. beati qui non uiderur & cre
diderunt. **DOMINICA PRIMA ANTE NAT̄DNI.**

Secūm iohannem. cap̄ viii. Miserunt iudaei ab ierosolimis.
usq. Vbi erat iohannes baptizans.

Feria. iiii. scē lucā cap̄ iii. Missus est angelus gabriel. usq. Fiat
mihi secundum uerbum tuum.

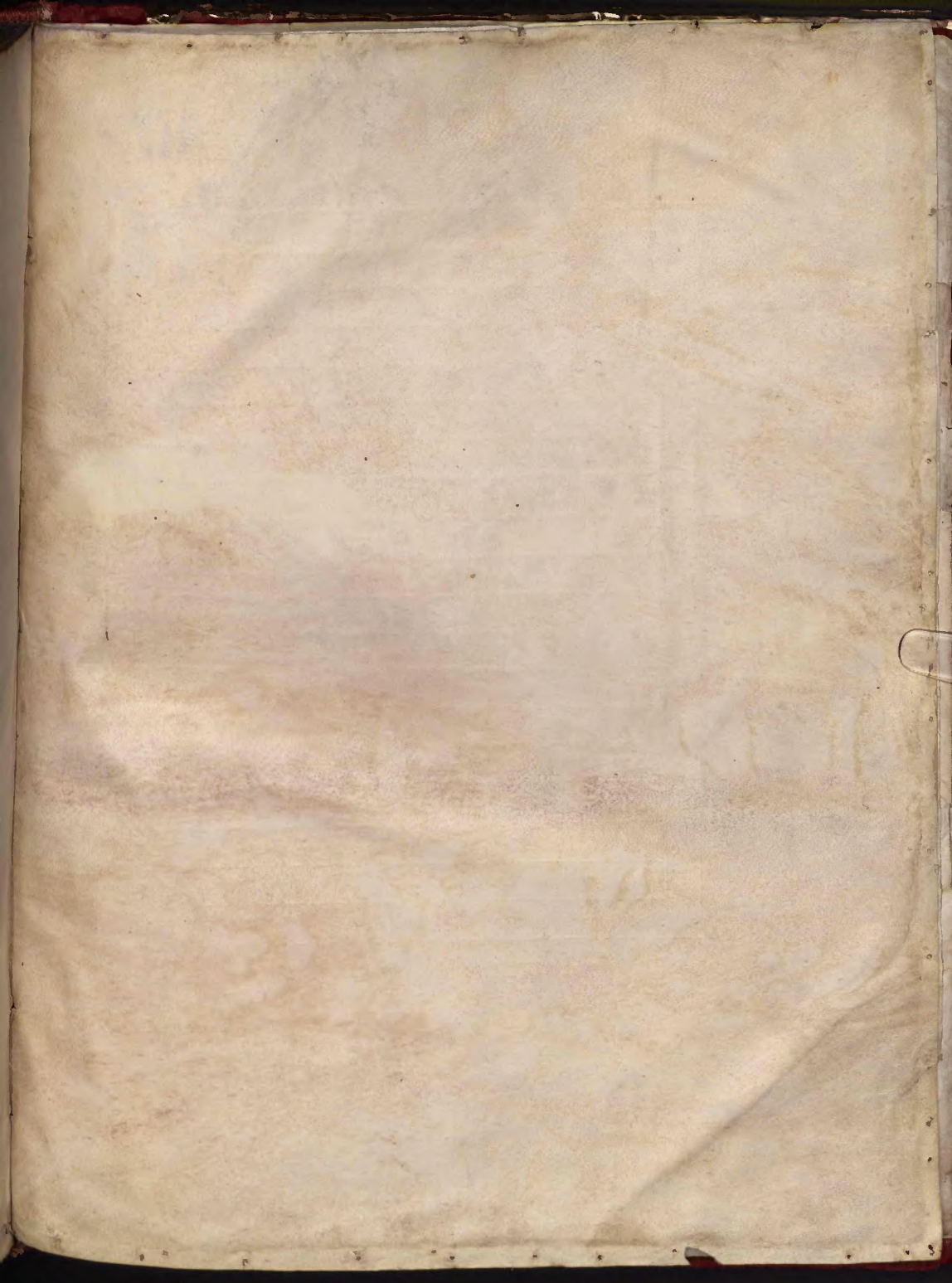
Sabbato in xii lect̄. scē lucā cap̄ vi. Anno xv. imperii t̄berii
caesaris. Usq. Et uidebit omnis caro salutare dī.

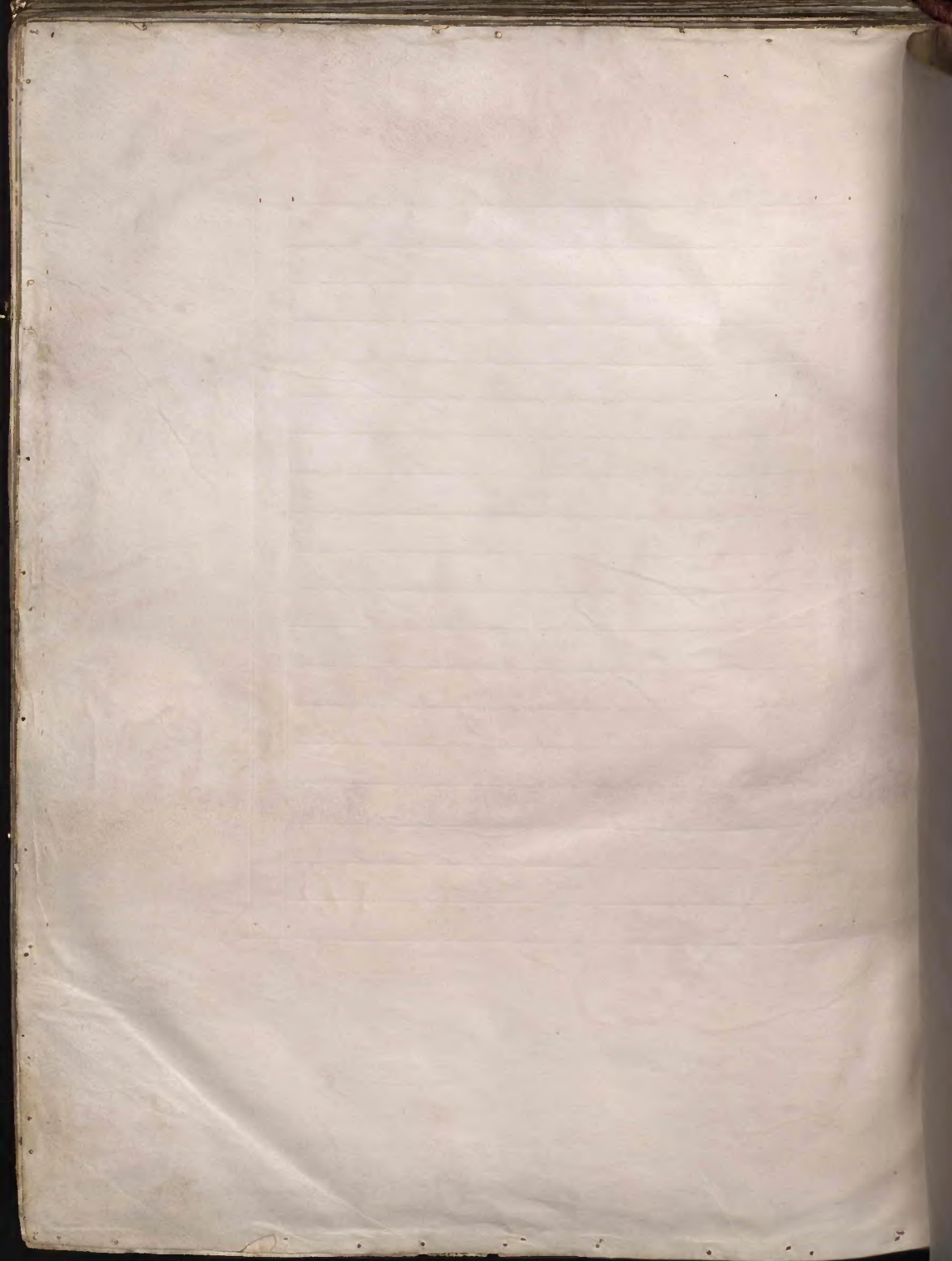

Faint, illegible text, possibly bleed-through from the reverse side of the page. The text is arranged in approximately 15 horizontal lines. Some faint words are visible, such as "quod" and "et".

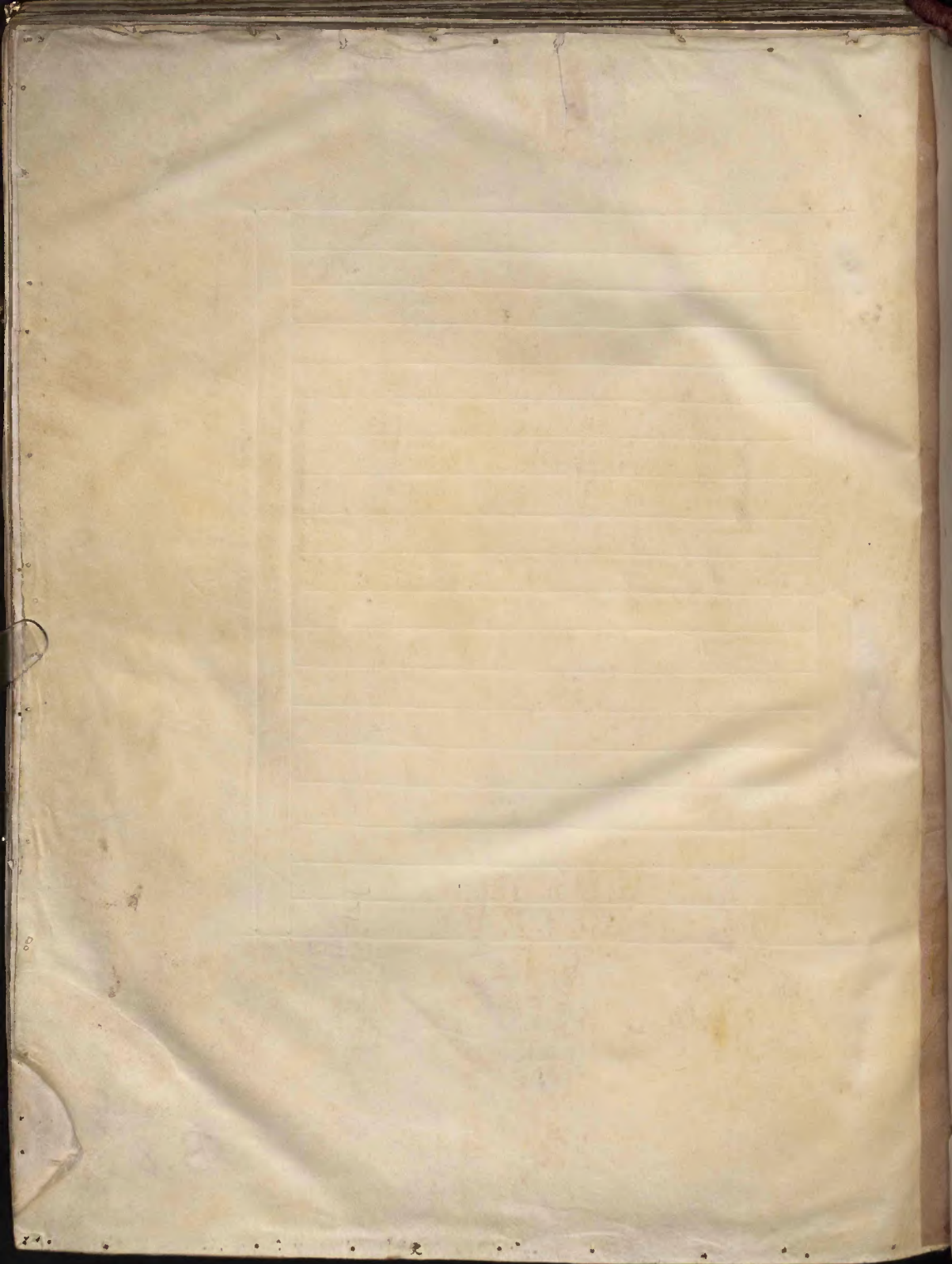

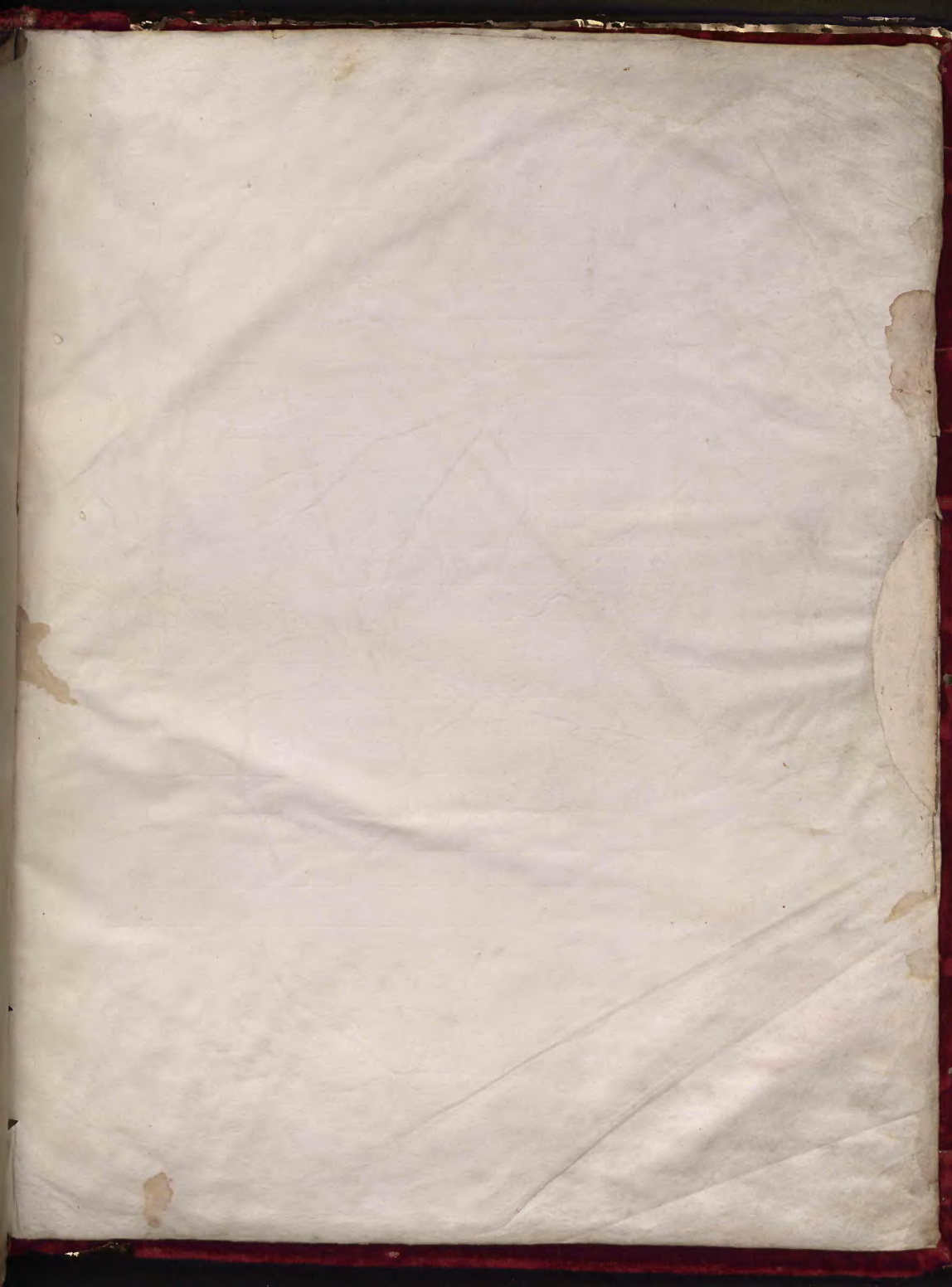

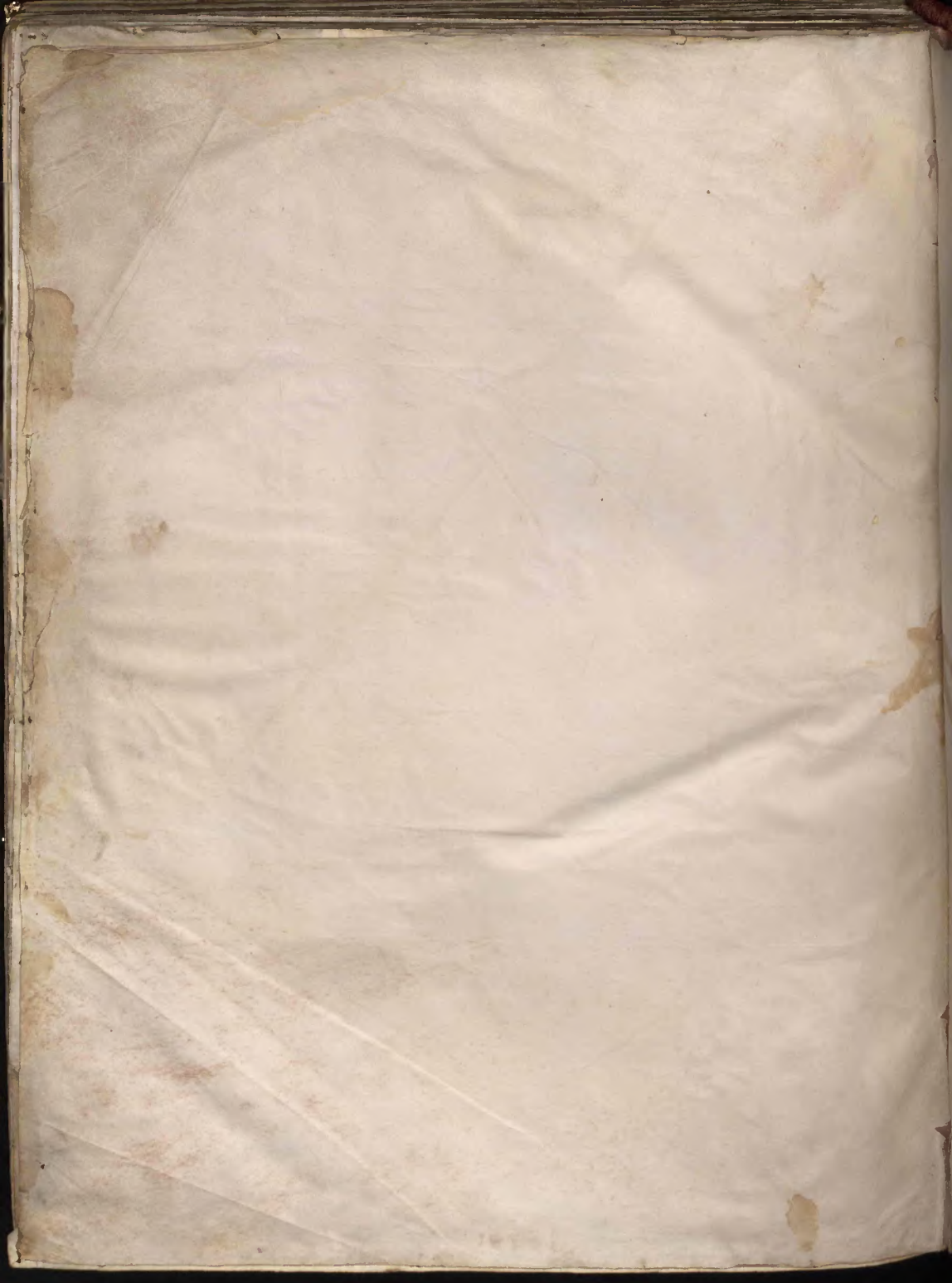

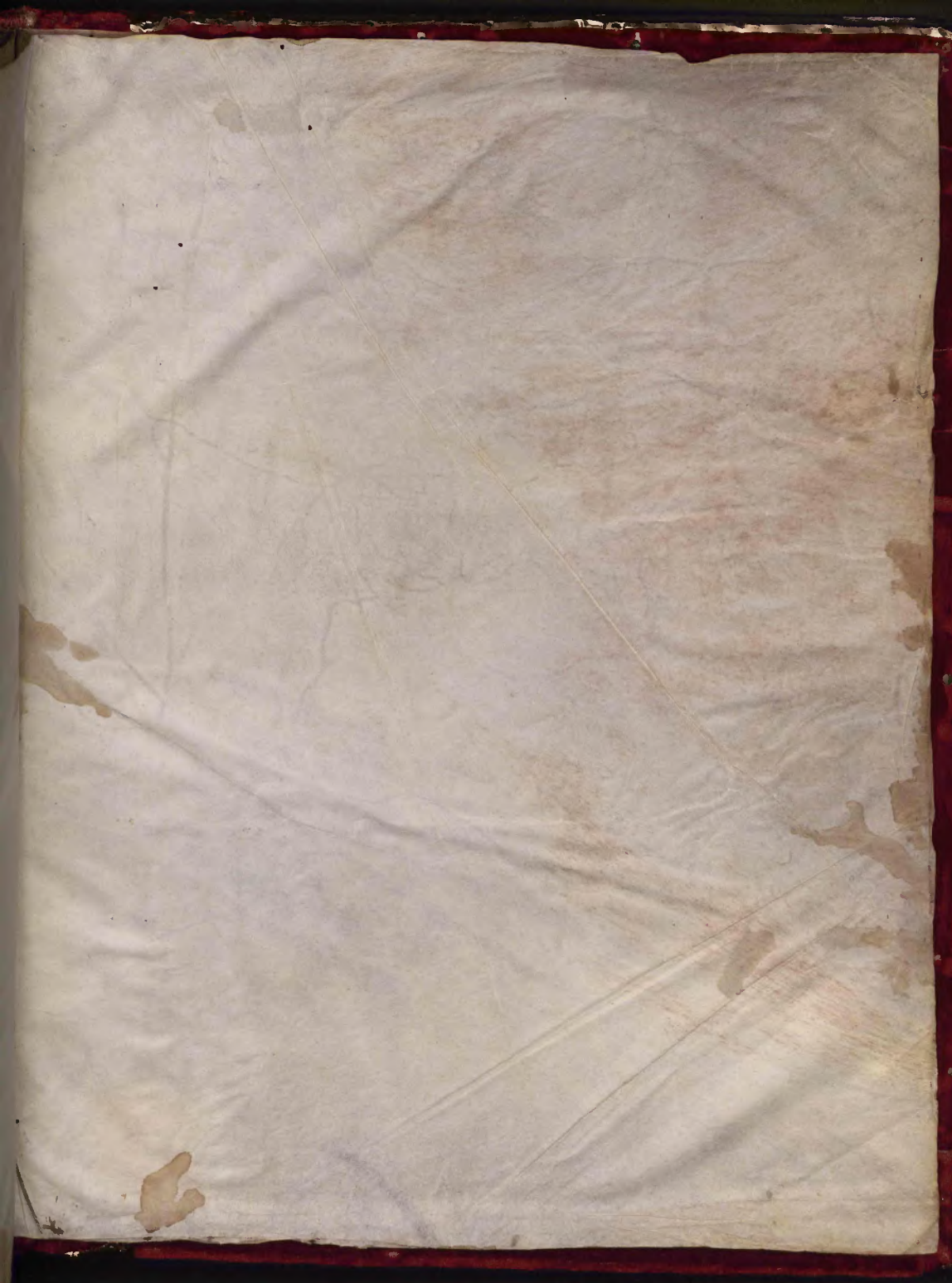

Geändert f 20. 25. 86. 127.
194

13. 56
7
SK

No. 7956. Ausgang: 22. 12. 1958
I. Soldaten: f 20 25 86 127
II. Behandlung: 2 20 25 27 28 29
III. Besonderheiten:

